

ERSTE BANK A.D. NOVI SAD

**KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2022.
I IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**

Sadržaj

	<u>Strana</u>
Izveštaj nezavisnog revizora	1-3
Konsolidovani finansijski izveštaji	
Bilans uspeha u periodu od 1. januara 2022. do 31. decembra 2022. godine	4
Izveštaj o ostalom rezultatu u periodu od 1. januara 2022. do 31. decembra 2022. godine	5
Bilans stanja na dan 31. decembra 2022. godine	6
Izveštaj o promenama na kapitalu u periodu od 1. januara 2022. do 31. decembra 2022. godine	7
Izveštaj o tokovima gotovine u periodu od 1. januara 2022. do 31. decembra 2022. godine	8
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje	
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2022. godine	9-156
Dodatne tabele	157-172
PRILOG – KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU	

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**AKCIONARIMA BANKE „ERSTE BANK“ A.D., NOVI SAD****Mišljenje**

Izvršili smo reviziju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja banke „Erste bank“ a.d., Novi Sad, (u daljem tekstu: Banka), i njenog zavisnog društva (u daljem tekstu: Grupa) koji obuhvataju Konsolidovani bilans stanja na dan 31. decembar 2022. godine, Konsolidovani bilans uspeha, Konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu, Konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu i Konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završila na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika sadržanim u Napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje.

Po našem mišljenju, priloženi konsolidovani finansijski izveštaji objektivno i istinito, po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijsku poziciju Grupe na dan 31. decembra 2022. godine, rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Naše odgovornosti su detaljnije opisane u pasusu *Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja* u nastavku ovog izveštaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Grupu u skladu sa etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i adekvatni da obezbede osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Ostala pitanja

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe za 2021. godinu su bili predmet revizije drugog revizora, koji je u svom Izveštaju od 14. marta 2022. godine izrazio mišljenje bez rezerve na predmetne konsolidovane finansijske izveštaje.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (NASTAVAK)

Izveštavanje o ostalim informacijama uključujući konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju konsolidovani Godišnji izveštaj o poslovanju i Dodatne tabele koje sadrže obelodanjivanja u skladu sa „Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke“ (koje ne uključuje konsolidovane finansijske izveštaje i izveštaj revizora o njima).

Naše mišljenje o konsolidovanim finansijskim izveštajima se ne odnosi na ostale informacije.

U vezi sa našom revizijom konsolidovanih finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije navedene gore, i pri tome razmotrimo da li postoji materijalna nedoslednost između njih i konsolidovanih finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja.

U vezi sa konsolidovanim Godišnjim izveštajem o poslovanju, sprovedi smo takođe procedure u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije. Ove procedure uključuju razmatranje da li konsolidovani Godišnji izveštaj o poslovanju sadrži obelodanjivanja koja se zahtevaju Zakonom o računovodstvu Republike Srbije. Na osnovu procedura sprovedenih tokom revizije, po našem mišljenju:

- konsolidovani Godišnji izveštaj o poslovanju sastavljen je u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu Republike Srbije; i
- informacije navedene u konsolidovanom Godišnjem izveštaju o poslovanju, za finansijsku godinu za koju se pripremaju konsolidovani finansijski izveštaji, su konzistentne sa konsolidovanim finansijskim izveštajima.

Dodatno, na osnovu znanja i razumevanja poslovanja Grupe i njenog poslovnog okruženja, stečenog tokom obavljanja revizije, od nas se zahteva da saopštimo u izveštaju ukoliko zaključimo da postoji materijalno pogrešno prikazivanje u ostalim informacijama. U tom smislu, ne postoji nijedan nalaz koji bi trebalo da saopštimo u izveštaju.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za konsolidovane finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne za pripremu konsolidovanih finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju konsolidovanih finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Grupe da nastavi poslovanje u skladu sa načelom stalnosti, kao i za obelodanjivanja, ukoliko je primenljivo, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo planira da likvidira Grupu ili da obustavi poslovanje, ili u slučaju nepostojanja druge realne mogućnosti osim navedene.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Grupe.

KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA U PERIODU OD 1. JANUARA 2022. DO 31. DECEMBRA 2022. GODINE

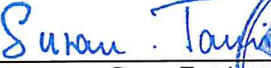
(u hiljadama dinara)

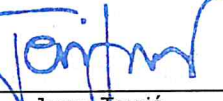
POZICIJA	Napomena	2022.	2021.
Prihodi od kamata	4	13.965.775	11.505.052
Rashodi od kamata	4	(3.397.531)	(2.209.113)
Neto prihod po osnovu kamata		10.568.244	9.295.939
Prihodi od naknada i provizija	5	5.077.095	4.175.660
Rashodi naknada i provizija	5	(1.677.811)	(1.418.023)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		3.399.284	2.757.637
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	6	21.578	257.656
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	7	10.945	2.313
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	8	826	1.499
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	9	67.277	(204.732)
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	10	(2.528.852)	(1.263.298)
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	11	(63.474)	(10.361)
Ostali poslovni prihodi	12	178.299	99.064
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		11.654.127	10.935.717
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	13	(3.043.468)	(2.799.800)
Troškovi amortizacije	14	(697.108)	(699.587)
Ostali prihodi	15	454.552	328.682
Ostali rashodi	16	(5.839.570)	(5.058.229)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		2.528.533	2.706.783
Porez na dobitak	17	(71.139)	(142.282)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	17	-	3.878
Gubitak po osnovu odloženih poreza	17	(14.888)	-
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA	32	2.442.506	2.568.379
Dobitak koji pripada matičnom entiteru		2.417.973	2.528.574
Dobitak koji pripada vlasnicima bez prava kontrole		24.533	39.805

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 06. mart 2023. godine

 Stevan Comić
 Direktor Sektora računovodstva i
 kontrolinga

 Suzan Tanriyar
 Član Izvršnog
 odbora

 Jasna Terzić
 Predsednik Izvršnog
 odbora

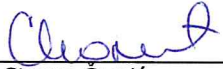

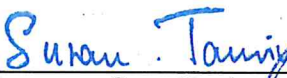
ERSTE BANK a.d. NOVI SAD**KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU U PERIODU OD 1. JANUARA 2022. DO 31. DECEMBRA 2022. GODINE***(u hiljadama dinara)*

POZICIJA	Napomena	2022.	2021.
DOBITAK	32	2.442.506	2.568.378
Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:			
Aktuarski dobici/(gubici)		38.266	9.636
Pozitivni/negativni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat		(6.700)	(143)
Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:			
Negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat		(917.599)	(464.342)
Dobitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda		132.962	68.270
Ukupan negativan ostali rezultat perioda		(753.071)	(386.579)
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA		1.689.435	2.181.799
Ukupan pozitivan rezultat perioda koji pripada matičnom entitetu		1.664.807	2.141.924
Ukupan pozitivan rezultat perioda koji pripada vlasnicima bez prava kontrole		24.628	39.875

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 06. mart 2023. godine

Stevan Čomić
Direktor Sektora računovodstva i
kontrolinga

Suzan Tanriyar
Član Izvršnog
odbora

Jasna Terzić
Predsednik Izvršnog
odbora

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2022. GODINE
(u hiljadama dinara)
AKTIVA

	Napomena	2022.	2021.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	18	54.676.245	39.929.941
Založena finansijska sredstva	20	6.229.454	-
Potraživanja po osnovu privat	19	814.366	285.448
Hartije od vrednosti	20	55.286.189	58.499.723
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	21	5.414.498	6.693.196
Kredit i potraživanja od komitenata	22	235.837.684	218.135.039
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate		118	118
Nematerijalna ulaganja	23	3.221.977	1.729.377
Nekretnine, postrojenja i oprema	23	3.529.753	3.187.861
Investicione nekretnine	23	52.659	-
Tekuća poreska sredstva	17	129.231	238.878
Odložena poreska sredstva	17	345.086	227.079
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	24	12.252	12.252
Ostala sredstva	25	1.233.864	1.250.269
UKUPNO AKTIVA		366.783.376	330.189.181

PASIVA
OBAVEZE

Obaveze po osnovu derivata	26	744.020	166.400
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i Centralnoj banci	27	82.161.390	74.251.792
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	28	227.817.268	208.904.371
Subordinirane obaveze	29	7.077.148	3.534.418
Rezervisanja	30	1.977.734	1.690.993
Tekuće poreske obaveze	17	26.338	109.647
Odložene poreske obaveze	17	12.166	9.763
Ostale obaveze	31	3.921.236	3.678.306
UKUPNO OBAVEZE		323.737.300	292.345.690

Kapital

Akcijski kapital	32	21.325.154	17.812.004
Dobitak		2.801.565	2.792.753
Rezerve		18.735.564	17.079.569
Učešća bez prava kontrole		183.793	159.165

UKUPNO KAPITAL
43.046.076
37.843.491
UKUPNO PASIVA
366.783.376
330.189.181

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 06. mart 2023. godine

 Stevan Čomić
 Direktor Sektora računovodstva i kontrolinga

 Suzan Tanriyar
 Član Izvršnog Odbora

 Jasna Terzić
 Predsednik Izvršnog odbora

KOSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU U PERIODU OD 1. JANUARA 2022. DO 31. DECEMBRA 2022. GODINE

	Akcijski kapital	Emisiona premija	Ostale rezerve	Revalorizacione rezerve	Akumulirani dobitak	Ukupno	(u hiljadama dinara)	
							Manjinski interest	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2021. godine	12.909.000	2.553.944	15.634.895	498.062	1.597.441	33.193.342	119.290	33.312.632
Dokapitalizacija	1.198.500	1.150.560	-	-	-	2.349.060	-	2.349.060
Ukupan ostali rezultat perioda	-	-	-	(386.650)	-	(386.650)	70	(386.580)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	2.528.574	2.528.574	39.805	2.568.379
Prenos iz dobiti na rezerve	-	-	1.333.262	-	(1.333.262)	-	-	-
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	14.107.500	3.704.504	16.968.157	111.412	2.792.753	37.684.326	159.165	37.843.491
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	14.107.500	3.704.504	16.968.157	111.412	2.792.753	37.684.326	159.165	37.843.491
Dokapitalizacija	1.665.000	1.848.150	-	-	-	3.513.150	-	3.513.150
Ukupan ostali rezultat perioda	-	-	-	(753.166)	-	(753.166)	95	(753.071)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	2.417.973	2.417.973	24.533	2.442.506
Prenos iz dobiti na rezerve	-	-	2.409.161	-	(2.409.161)	-	-	-
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	15.772.500	5.552.654	19.377.318	(641.754)	2.801.565	42.862.283	183.793	43.046.076

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 06. mart 2023. godine

 Stevan Comić
 Direktor Sektora računovodstva i
 kontrolinga

 Suzan Tanriyar
 Član Izvršnog
 odbora

 Jasna Terzić
 Predsednik Izvršnog
 odbora

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE U PERIODU OD 01. JANUARA 2022. DO 31. DECEMBRA 2022. GODINE

(u RSD hiljada)

	2022.	2021.
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	30.920.878	24.241.530
Prilivi od kamata	14.070.585	11.954.148
Prilivi od naknada	5.194.669	4.140.431
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	11.580.532	8.115.435
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	75.092	31.516
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	28.664.803	19.725.015
Odlivi po osnovu kamata	3.200.783	2.063.077
Odlivi po osnovu naknada	1.670.968	1.396.727
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	3.034.963	2.764.743
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	600.276	590.150
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	20.157.813	12.910.318
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	2.256.075	4.516.515
Smanjenje plasmana i povećanje depozita i ostalih obaveza	13.689.448	26.654.138
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	13.689.448	26.654.138
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	18.669.777	32.251.187
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	14.793.526	27.384.607
Povećanje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	3.876.251	4.866.580
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	2.724.254	1.080.534
Plaćeni porez na dobit	153.857	53.836
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	2.878.111	1.134.370
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	1.440.089	589.520
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	-	260.116
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	11.766	-
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja	1.428.323	329.404
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	4.135.240	5.734.997
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	2.860.240	1.393.114
Ostali odlivi iz aktivnosti investiranja	1.275.000	4.341.883
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	2.695.151	5.145.477
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	20.879.809	14.895.049
Prilivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	3.513.150	2.349.060
Prilivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	3.542.731	-
Prilivi po osnovu uzetih kredita	13.823.928	11.101.602
Ostali prilivi iz aktivnosti finansiranja	-	1.444.387
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	7.878.968	10.263.826
Odlivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	-	335.988
Odlivi po osnovu uzetih kredita	5.859.066	6.413.382
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	2.019.902	3.514.456
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	13.000.841	4.631.223
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	66.930.224	66.380.237
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	59.502.645	68.028.861
NETO POVEĆANJE GOTOVINE	7.427.579	-
NETO SMANJENJE GOTOVINE	-	1.648.624
GOTOVINA NA POČETKU GODINE	18.908.967	20.762.122
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	10.540.017	3.862.951
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE	10.473.065	4.067.482
GOTOVINA I GOTOVINSKI ELEMENTI NA KRAJU PERIODA	26.403.498	18.908.967

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 06. mart 2023. godine

Stevan Comić

Direktor Sektora računovodstva i kontrolinga

Suzan Tanriyer
Član Izvršnog
OdboraJasha Terzić
Predsednik Izvršnog
Odbora

1. OSNOVNE INFORMACIJE O BANCII

Erste Bank a.d. Novi Sad je najstarija finansijska institucija u zemlji, osnovana 1864. godine kao prva štedionica (Novosadska štedionica). Tokom 2005. godine Novosadska banka je postala član Erste Grupe, koja je osnovana 1819. godine kao prva štedionica u Austriji.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 101499/2005 od 21. decembra 2005. godine registrovana je promena naziva Novosadske banke a.d., Novi Sad u Erste Bank a.d., Novi Sad.

Akcionari Banke su Erste Group Banka AG Beč u daljem tekstu Erste Group sa 74% učešća i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac sa 26% učešća u akcijskom kapitalu Banke. U cilju pojednostavljenja strukture Erste Group Bank AG izvršen je prenos vlasništva nad akcijama koje ima EBG CEPS kod banaka u Evropi na Erste Group. Na taj način je Erste Group postala direktni akcionar Banke sa 74% učešća u akcijskom kapitalu. Odluka Skupštine Banke za izmenu osnivačkih akata doneta je 30. juna 2015. godine, a izmene u APR izvršene 22. juna 2015. godine.

Dana 15. januara 2014. godine na osnovu ugovora o kupovini i prenosu udela koji je zaključen sa Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i Erste Group Immorent International Holding GMBH, Banka je stekla 75% udela u osnovnom kapitalu društva S-leasing d.o.o., Srbija, a 25% je u vlasništvu Steiermarkische Bank und Sparkassen AG. Osim toga, 2014. godine Banka je stekla i 19% udela u osnovnom kapitalu društva S Rent d.o.o., Srbija.

Ovom transakcijom obe kompanije i dalje ostaju članice Erste Grupe.

Priloženi finansijski izveštaji i napomene uz finansijske izveštaje predstavljaju konsolidovane finansijske izveštaje Grupe. Banka je matično pravno lice Grupe i kao takva je u obavezi da u skladu sa zahtevom Zakona o bankama pripremi konsolidovane finansijske izveštaje na dan i za godinu koja se završila 31. decembra 2022. godine. Konsolidovani finansijski izveštaji uključuju i finansijske izveštaje društva S-leasing d.o.o. koji je 75% u vlasništvu Banke.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji, poslova sa platnim karticama, poslove sa hartijama od vrednosti kao i za dilerske poslove. U skladu sa Zakonom o bankama, Banka posluje na principima stabilnog i sigurnog poslovanja.

Sedište Banke se nalazi u Novom Sadu, Bulevar Oslobođenja broj 5. Banka u svom sastavu ima 3 centrale, 8 poslovnih jedinica, 47 filijala, 30 ekspozitura i 2 šaltera.

Banka je na dan 31. decembra 2022. godine imala 1.296 zaposlenih (31. decembra 2021. godine: 1.224 zaposlenih).

Matični broj Banke je 08063818, a poreski identifikacioni broj je 101626723.

SWIFT: GIBARS22

Internet stranica: www.erstebank.rs

S – Leasing doo Beograd je osnovan juna 2003. godine. Društvo je organizovano kao društvo sa ograničenom odgovornošću i registrovano je kod Trgovinskog suda u Beogradu 18. juna 2003. godine, dok je kod Agencije za privredne registre registrovano rešenjem br. BD 33349/2005 od 7. juna 2005. godine.

Po stupanju na snagu Zakona o finansijskom lizingu, Društvo dobija dozvolu za obavljanje poslova finansijskog lizinga po Rešenju Narodne banke Srbije br. 622 od 25. januara 2006. godine.

Osnovni kapital Društva na dan 31. decembar. 2013. godine sastojao se od udela osnivača Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac, Austrija (50,0%) i Immorent International Holding GmbH, Beč, Austrija (50,0%).

U 2014. godini je došlo do promene u vlasničkoj strukturi osnovnog kapitala S-Leasinga te je Erste Bank akcionarsko društvo, Novi Sad, Srbija postala većinski vlasnik društva sa udelom od 75,0%, dok je Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac, Austrija smanjila svoj udeo na 25,0%.

Osnovna delatnost društva je pružanje usluga finansijskog lizinga pokretnih stvari fizičkim i pravnim licima na teritoriji Republike Srbije.

Sedište Društva je u Beogradu u Ulici Milutina Milankovića 3a.

Društvo je na dan 31. decembra 2022. godine imalo 51 zaposlenih (31. decembar 2021. godine: 50 zaposlenih).

Matični broj društva je 17488104, a poreski identifikacioni broj je 102941384.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)
2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje konsolidovanih finansijskih izveštaja

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe (u daljem tekstu "finansijski izveštaji") na dan 31. decembra 2022. godine sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI") i propisima Narodne Banke Srbije koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formi propisanoj Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik Republike Srbije" broj 93/2020).

Priloženi konsolidovani finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom istorijskog troška, izuzev za stavke koje se vrednuju po fer vrednosti: finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, i finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Iznosi u priloženim finansijskim izveštajima Grupe iskazani su u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Grupe. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Konsolidovani finansijski izveštaji su pripremljeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumeva da će Grupa nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti.

Grupa je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u daljem tekstu Napomene 2.

A) Novi i izmenjeni i dopunjeni standardi i tumačenja

Sledeći izmenjeni standardi stupili su na snagu od 1. januara 2022. godine, ali nisu imali materijalnog uticaja na Banku:

- **MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (Izmene)** navodi koje troškove preduzeće uključuje u određivanju troškova ispunjavanja ugovora u cilju procene da li je ugovor štetan. Izmena MRS 37 pojašnjava značenje „troškova ispunjenja ugovora“. Izmena objašnjava da direktni troškovi ispunjenja ugovora uključuju dodatne troškove ispunjenja konkretnog ugovora; i alokacija ostalih troškova koji se direktno odnose na ispunjavanje. Izmena takođe pojašnjava da, pre nego što se uspostavi posebna odredba za štetni ugovor, entitet priznaje gubitak zbog umanjenja vrednosti koji je nastao na imovini koja se koristi u ispunjavanju ugovora, a ne na imovini koja je namenjena tom ugovoru.
- **Godišnja poboljšanja 2018-2020** dovode do manjih izmena na MSFI 1 Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja, MSFI 9 Finansijski instrumenti, MRS 41 Poljoprivreda i Ilustrativni primeri za MSFI 16 Lizing.
- **MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema (Izmene)** zabranjuje da preduzeće od troškova nekretnina, postrojenja i opreme odbije iznose primljene po osnovu prodaje artikala proizvedenih dok kompanija priprema sredstvo za njegovo korišćenje. Umesto toga, kompanija će prepoznati takav prihod od prodaje i vezane troškove u bilansu uspeha. Izmena MRS 16 takođe pojašnjava da entitet „testira da li sredstvo ispravno funkcioniše“ kada procenjuje tehničke i fizičke performanse sredstva. Finansijske performanse sredstva nisu relevantne za ovu procenu. Sredstvo bi stoga moglo biti sposobno da funkcioniše kako je predvidelo rukovodstvo i podložno amortizaciji pre nego što dostigne nivo operativnih performansi koje očekuje rukovodstvo.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje konsolidovanih finansijskih izveštaja (nastavak)****A) Novi i izmenjeni i dopunjeni standardi i tumačenja (nastavak)**

- **MSFI 3 Poslovne kombinacije (Izmene)** je izmenjen i dopunjen kako bi se pozivao na Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje za 2018. godinu, da bi se utvrdilo šta predstavlja sredstvo ili obavezu u poslovnoj kombinaciji. Pre izmene, MSFI 3 se pozivao na Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje iz 2001. godine. Pored toga, dodat je novi izuzetak u MSFI 3 za obaveze i potencijalne obaveze. Izuzetak precizira da bi se za neke vrste obaveza i potencijalnih obaveza entitet koji primenjuje MSFI 3 umesto toga trebao pozvati na MRS 37 ili IFRIC 21, a ne na konceptualni okvir za 2018. godinu. Bez ovog novog izuzetka, entitet bi priznao neke obaveze u poslovnoj kombinaciji koje ne bi priznao prema MRS 37. Stoga bi odmah nakon sticanja entitet morao da prestane da priznaje takve obaveze i da prizna dobitak koji nije prikazivao ekonomsku dobit. Takođe je razjašnjeno da sticalac ne bi trebalo da prizna potencijalnu imovinu, kako je definisano u MRS 37, na datum sticanja

B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

- **MSFI 17 – Ugovori o osiguranju, MRS 1 – Prezentacija finansijskih izveštaja i MRS 8 – Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške.** Izmene su na snazi za godišnje periode izveštavanja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao izmene MSFI i MRS na sledeći način:
- **Izmene MSFI 17 i dopune MSFI 4** (objavljene 25. juna 2020. godine i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine). Izmene uključuju niz pojašnjenja koja imaju za cilj da olakšaju primenu MSFI 17, pojednostave neke zahteve standarda i tranziciju. Izmene se odnose na osam oblasti MSFI 17 i nisu namenjene promeni osnovnih principa standarda. Izvršene su sledeće izmene MSFI 17:
 1. Datum stupanja na snagu: Datum stupanja na snagu MSFI 17 (koji uključuje izmene i dopune) odložen je za dve godine na godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023; a fiksni datum isteka privremenog izuzeća od primene MSFI 9 u MSFI 4 takođe je odložen za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine.
 2. Očekivani oporavak novčanih tokova pri sticanju osiguranja: Od entiteta se zahteva da alocira deo troškova sticanja na povezana očekivana obnavljanja ugovora i da te troškove prizna kao sredstvo sve dok entitet ne prepozna obnavljanje ugovora. Subjekti su dužni da procene nadoknadivost imovine na svaki datum izveštavanja i da pruže određene informacije o imovini u napomenama uz finansijske izveštaje.
 3. Margina ugovorne usluge koja se može pripisati investicionim uslugama: Jedinice pokrića treba identifikovati, uzimajući u obzir količinu koristi i očekivani period osiguranja i investicionih usluga, za ugovore po pristupu sa promenljivom naknadom i za druge ugovore sa „uslugom povrata ulaganja“ po opštem modelu. Troškovi u vezi sa investicionim aktivnostima treba da budu uključeni kao novčani tokovi u granicama ugovora o osiguranju, do te mere da entitet obavlja takve aktivnosti da bi povećao koristi od osiguranja za osiguranika.
 4. Ugovori o reosiguranju - povraćaj gubitaka: Kada entitet prizna gubitak nakon početnog priznavanja štetne grupe osnovnih ugovora o osiguranju ili dodavanjem štetnih osnovnih ugovora u grupu, entitet treba da prilagodi marginu ugovorne usluge povezane grupe ugovora o reosiguranju i prizna dobitak od ugovora o reosiguranju. Iznos nadoknađenog gubitka po ugovoru o reosiguranju određuje se množenjem gubitka priznatog u osnovnim ugovorima o osiguranju i procenta potraživanja po osnovnim ugovorima o osiguranju koje entitet očekuje da se oporavi od ugovora o reosiguranju. Ovaj uslov bi se primenjivao samo kada se ugovor o reosiguranju prizna pre ili u isto vreme kada se gubitak prizna na osnovnim ugovorima o osiguranju.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje konsolidovanih finansijskih izveštaja (nastavak)****B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)**

- **MRS 1 i MSFI Izjave o praksi 2 (Izmene)** - Odbor je nedavno izdao amandmane na MRS 1 - Prezentacija finansijskih izveštaja i ažuriranje Izjave o praksi MSFI 2 - Donošenje materijalnih procena kako bi pomogao kompanijama da obelodane korisne računovodstvene politike. Ključne izmene MRS 1 uključuju: zahtevanje od kompanija da obelodane svoje materijalne računovodstvene politike, a ne svoje značajne računovodstvene politike; pojašnjavanje da su računovodstvene politike koje se odnose na nematerijalne transakcije, druge događaje ili uslove same po sebi nematerijalne i kao takve ne moraju biti obelodanjene; i pojašnjavanje da nisu sve računovodstvene politike koje se odnose na materijalne transakcije, druge događaje ili uslove same po sebi materijalne za finansijske izveštaje kompanije. Izmene su na snazi od 1. januara 2023. godine, ali se mogu primeniti i ranije.
- **MRS 8 - Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške (Izmene)** uvode novu definiciju računovodstvenih procena: pojašnjavajući da su to novčani iznosi u finansijskim izveštajima koji su predmet merne nesigurnosti. Izmene takođe pojašnjavaju odnos između računovodstvenih politika i računovodstvenih procena tako što se precizira da kompanija razvija računovodstvenu procenu da bi postigla cilj utvrđen računovodstvenom politikom. Izrada računovodstvene procene uključuje: izbor tehnike merenja (tehnika procene ili procene) i izbor ulaza koji će se koristiti prilikom primene izabrane tehnike merenja.
- **MRS 1 Prezentacija finansijskih izveštaja: Klasifikacija kratkoročnih i dugoročnih obaveza (Izmene).** Izmene su na snazi za godišnje periode izveštavanja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine, a dozvoljena je ranija primena. Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao predlog ekspozicije da se datum stupanja na snagu ovih izmena odloži do 1. januara 2024. Cilj izmena je promovisati doslednost u primeni zahteva pomažući kompanijama da utvrde da li je u izveštaju o finansijskom položaju, dugovi i druge obaveze s neizvesnim datumom dospeća potrebno klasifikovati kao kratkoročne ili dugoročne, na kraju izveštajnog perioda. Izmene i dopune utiču na prezentaciju obaveza u izveštaju o finansijskom položaju i ne menjaju postojeće zahteve oko merenja ili vremena priznavanja bilo koje imovine, obaveze, prihoda ili rashoda, niti informacije koje društva obelodanjuje o tim stavkama. Takođe, izmene i dopune razjašnjavaju zahteve za klasifikacijom duga koji društvo može da podmiri izdavanjem vlastitih instrumenata kapitala. Ove izmene još uvek nisu usvojene od strane EU. Obaveze su dugoročne ukoliko entitet ima suštinsko pravo, na kraju izveštajnog perioda, da odloži izmirenje za najmanje 12 meseci. Smernice više ne zahtevaju da takvo pravo bude bezuslovno. Očekivanja menadžmenta da li će naknadno ostvariti pravo na odlaganje poravnjanja ne utiču na klasifikaciju obaveza. Pravo na odlaganje postoji samo ako entitet ispunjava bilo koje relevantne uslove na kraju izveštajnog perioda. Obaveza se klasifikuje kao tekuća ako je uslov prekršen na ili pre datuma izveštavanja, čak i ako se od zajmodavca dobije odricanje od tog stanja nakon završetka perioda izveštavanja. Suprotno tome, zajam je klasifikovan kao dugoročan ako je ugovor o zajmu prekršen tek nakon datuma izveštavanja. Pored toga, izmene i dopune uključuju pojašnjenje zahteva za klasifikaciju duga koje entitet može da izmiri pretvaranjem u kapital. „Poravnanje” se definiše kao gašenje obaveze gotovinom, drugim resursima koji sadrže ekonomske koristi ili sopstvenim kapitalnim instrumentima. Postoji izuzetak za konvertibilne instrumente koji se mogu pretvoriti u kapital, ali samo za one instrumente kod kojih je opcija konverzije klasifikovana kao kapitalni instrument kao posebna komponenta složenog finansijskog instrumenta. Ne očekuje se da će efekti ovih izmena imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje konsolidovanih finansijskih izveštaja (nastavak)****B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)**

- **MSFI 16 – Lizing (Izmene).** Izmene MSFI 16 Zakupi utiču na to kako prodavac-zakupac obračunava promenljiva plaćanja zakupa koja nastaju u transakciji prodaje i povratnog zakupa. Izmene i dopune uvode novi računovodstveni model za varijabilna plaćanja i zahtevaće od prodavaca-zakupaca da ponovo procene i potencijalno preispitaju transakcije prodaje i povratnog zakupa koje su sklopljene od 2019. godine. Izmenama se potvrđuje da prilikom početnog priznavanja, prodavac-zakupac uključuje varijabilna plaćanja zakupa kada meri obavezu zakupa koja proističe iz transakcije prodaje i povratnog zakupa, kao i da nakon početnog priznavanja, prodavac-zakupac primenjuje opšte zahteve za naknadno računovodstvo obaveze po zakupu tako da ne priznaje nikakav dobitak ili gubitak u vezi sa pravom korišćenja koje zadržava. Prodavac-zakupac može usvojiti različite pristupe koji zadovoljavaju nove zahteve o naknadnom merenju. Izmene su na snazi za godišnje periode izveštavanja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine.
- **Izmena u MSFI 10 Konsolidovani finansijski izveštaji i MRS 28 Investicije u pridružene entitete i zajednička ulaganja: Prodaja aktive između investitora i zavisnog društva.** Dopune MSFI 10 i MRS 28 objavljene 2014. godine i na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon datuma koji odredi IASB. Izmene ukazuju na poznato neslaganje zahteva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje aktive između investitora i njegovih zavisnih društava i zajedničkih ulaganja. Glavna posledica izmena odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija tangira poslovanje (bez obzira da li je reč o zavisnom društvu ili ne). Delimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija tangira aktivu koja ne predstavlja biznis, čak i kada je ova aktiva deo zavisnog društva. U decembru 2015. godine Odbor za međunarodne računovodstvene standarde odložio je datum primene ovog standarda na neodređeno vreme čekajući ishod istraživanja vezano za primenu metoda učešća. Ove izmene još uvek nisu usvojene od strane EU. Ne očekuje se da će efekti ovih izmena imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.2. Osnove za konsolidaciju

Konsolidovani finansijski izveštaji uključuju finansijske izveštaje Banke i društva nad kojim Banka ima kontrolu. Kontrola postoji ako Banka ima moć upravljanja finansijskim i poslovnim politikama društva tako da ostvari koristi od njegovih aktivnosti. Kontrola je uspostavljena kada je Banka izložena, ili ima prava na varijabilnim prinosima po osnovu učešća u entitetu u koji je investirala i ima sposobnost da utiče na te prinose po osnovu moći koju ima nad entitetom u koji je investirala.

Rezultat zavisnog društva koje je stečeno u toku godine uključuje se u konsolidovani bilans uspeha od efektivnog datuma sticanja. Finansijski izveštaji zavisnog društva po potrebi se usklađuju na način da se njihove računovodstvene politike usaglasе s onima koje koristi Banka kao matična kompanija u okviru Grupe. Sve transakcije, sva stanja, svi prihodi i rashodi unutar Grupe eliminišu se konsolidacijom. Manjinski interes predstavlja udeo u dobitku ili gubitku te kapitalu zavisnog društva kojem Banka nije direktni ni indirektni vlasnik. Manjinski interes prikazan je posebno u bilansu uspeha Grupe te unutar kapitala u bilansu stanja Grupe, odvojeno od kapitala Banke.

2.3. Poslovna spajanja

Banka na dan 31. decembra 2022. godine poseduje 75% vlasništva S-Lizinga. Na dan sticanja učešća, ukupna aktiva Lizinga iznosila je 3.092.233 hiljade dinara, ukupan akcijski kapital iznosio je 60.455 hiljada dinara dok je gubitak iznosio 113.284 hiljada dinara. Na dan 31. decembra 2022. godine ukupna aktiva Lizinga iznosi RSD 19.892.114 hiljada, ukupan akcijski kapital iznosio je 67.500 hiljada dinara dok dobitak iznosi RSD 98.134 hiljada.

Poslovno spajanje koje uključuje entitete ili poslovanje pod zajedničkom kontrolom je poslovna kombinacija u kojoj su navedeni entiteti pod zajedničkom kontrolom od strane istog entiteta, pre ili nakon poslovnog spajanja, i ta kontrola nije prenosiva. Kako se MSFI 3 ne primenjuje na poslovna spajanja društava pod zajedničkom kontrolom, Grupa je, u skladu s MRS-om 8, usvojila računovodstvenu politiku u kojoj se takve transakcije evidentiraju po metodi udruživanja interesa.

Primena metode je sledeća:

- Imovina i obaveze entiteta koji se spajaju prikazuje se po knjigovodstvenoj vrednosti kako je prikazano u prethodnim izveštajima krajnjeg matičnog društva Grupe;
- Nema nove procene fer vrednosti ili priznavanja nove imovine ili obaveza. Jedina usklađivanja se sprovede radi usklađivanja računovodstvenih politika;
- Nije priznat goodwill kao rezultat spajanja;
- Razlika između plaćenog iznosa/prenosa i „stečenog“ kapitala prikazana je u kapitalu;
- Bilans uspeha reflektuje rezultat svih društava za celu poslovnu godinu, ukoliko je spajanje nastalo početkom godine te nije materijalno značajno odstupanje;
- Upporedni podaci se ne prepravljaju.

2.4. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Grupe i komitenta. Prihodi i rashodi po osnovu kamata priznaju se po načelu uzročnosti prihoda uz primenu efektivne kamatne stope koja se utvrđuje u trenutku početnog priznavanja finansijskog sredstva / obaveze.

Za sve finansijske instrumente vrednovane po amortizovanoj vrednosti, finansijske instrumente koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat kao i finansijsku imovinu kojom se ne trguje i koja se vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha, prihodi ili rashodi od kamata se iskazuju po efektivnoj kamatnoj stopi, koja predstavlja stopu koja precizno diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek finansijskog instrumenta ili kada je to prikladno, u kraćem vremenskom periodu, na:

- Bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva (amortizovana vrednost pre umanjenja za očekivane kreditne gubitke)
- Amortizovanu vrednost finansijske obaveze

U slučaju POCI kredita (kupljena ili plasirana kreditno obezvređena sredstva) obračunava se efektivna kamatna stopa usklađena za kreditni rizik, korišćenjem procenjenih budućih novčanih tokova koji uključuju očekivane kreditne gubitke.

Prilikom obračuna efektivne kamatne stope za finansijske instrumente koji nisu POCI (nisu kreditno obezvređeni u momentu odobrenja niti su pretrpeli značajnu modifikaciju ugovorenih novčanih tokova kao kreditno obezvređeni) Grupa procenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uslove koji se odnose na taj finansijski instrument, ali ne i buduće kreditne gubitke.

Neamortizovano stanje unapred naplaćene naknade i drugih transakcionih troškova koji ulaze u efektivnu kamatnu stopu, kao i neamortizovano stanje korekcije plasmana zbog modifikacije, u slučaju prestanka priznavanja finansijskog sredstva se prezentuje u okviru prihoda od kamata na dan prestanka priznavanja.

Unwinding kao prihod od kamate na obezvređene kredite i plasmene clijenata izračunava se primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost (neto vrednost) kredita i plasmana.

Prihodi od kamata uključuju takođe i dobitke i gubitke od modifikacije priznate na finansijskoj imovini u Nivou 1.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)
2.5. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni, tj. kada je usluga pružena.

Prihode od naknada i provizija koje Grupa ostvaruje proizilaze iz širokog spektra usluga koje Banka pruža svojim klijentima. Prihodi od naknada se mogu svrstati u dve kategorije:

/i/ *Naknade dobijene za pružanje usluga tokom određenog perioda razgraničavaju se tokom perioda pružanja usluga.*

Naknade za pružanje usluga u određenom vremenskom periodu obračunavaju se u tom periodu. Ove naknade uključuju naknade za pozajmice koje nisu sastavni deo efektivne kamatne stope finansiskog instrumenta, naknade i provizije po osnovu održavanja računa i druge naknade i provizije po osnovu usluga za domaći i međunarodni platni promet, naknade za garancije, kastodi i druge naknade za upravljanje, kao i naknade za posrednovanje u osiguranju. Naknade za odobrenje kredita za one kredite koji će verovatno biti povučeni i ostale naknade koje se odnose na kredite su odložene (zajedno sa svim dodatnim troškovima) i priznaju se kao izmena efektivne kamatne stope kredita.

/ii/ *Prihodi od naknada povezani sa izvršenjem određenog posla*

Naknade ili komponente naknada koje su povezane sa izvršenjem određenog posla se priznaju pošto se ispune odgovarajući kriterijumi. Prihod od naknade ostvaren od pružanja usluga trećim stranama, kao što je organizovanje sticanja akcija ili drugih hartija od vrednosti, ili kupovina/ prodaja preduzeća, priznaje se po završetku predmete transakcije.

Rashodi od naknada i provizija čine rashodi od naknada po osnovu transakcija domaćeg i inostranog platnog prometa, troškovi poslovanja s karticama i slične naknade (Napomena 5).

2.6. Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata

Neto dobiti /gubici po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju efekte usklađivanja fer vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju kroz bilans uspeha i derivata izuzev derivata namenjenih zaštiti od rizika.

2.7. Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti

Neto dobiti /gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti obuhvataju efekte nastale prilikom prestanka priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, kao i finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

2.8. Neto dobitak / gubitak po osnovu zaštite od rizika

Neto dobiti / gubici po osnovu zaštite od rizika obuhvataju neto dobitke /gubitke po osnovu promene vrednosti derivata koji su namenjeni zaštiti od rizika.

2.9. Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vode po amortizovanoj vrednosti

Ove stavke uključuju dobitak /gubitak u slučaju prodaje finansijskih instrumenata i modifikacija ugovornih uslova u periodu trajanja koji za rezultat imaju prestanak priznavanja finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

2.10. Preračunavanje stranih valuta

Stavke uključene u finansijske izveštaje Grupe odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Grupa posluje (funkcionalna valuta). Finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD).

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene. Monetarna sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.10. Preračunavanje stranih valuta (nastavak)**

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Dobici i gubici koji nastaju prilikom preračuna finansijskih sredstava i obaveza sa valutnom klauzulom evidentiraju se u bilansu uspeha u okviru prihoda, odnosno rashoda od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja.

2.11. Finansijski instrumenti

Finansijski instrument je svaki ugovor koji dovodi do povećanja finansijskih sredstava jedne ugovorne strane odnosno finansijskih obaveza ili vlasničkih instrumenata druge ugovorne strane. U skladu sa MSFI 9, sva finansijska sredstva i obaveze - koji takođe uključuju derivativne finansijske instrumente - treba da se priznaju u bilansu stanja i mere u skladu sa njihovim dodeljenim kategorijama.

2.11.1. Metode merenja finansijskih instrumenata**a) Amortizovana vrednost i efektivna kamatna stopa**

Amortizovana vrednost je iznos po kom se meri finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po početnom priznavanju minus otplate glavnice, plus ili minus kumulativna amortizacija koristeći metod efektivne kamatne stope bilo koje razlike između tog početnog iznosa i iznosa dospeća. Za finansijska sredstva iznos se usklađuje za ispravku vrednosti.

Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno eskontuje procenjena buduća novčana plaćanja ili primanja tokom očekivanog trajanja finansijskog instrumenta ili, ukoliko je odgovarajuće, kraći period u odnosu na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva ili neto knjigovodstvenu vrednost finansijske obaveze.

Kada se izračunava efektivna kamatna stopa, Grupa procenjuje novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uslove finansijskog instrumenta (na primer, pre vremena otplate, kupovne i slične opcije), ali ne uzima u obzir buduće kreditne gubitke. Obračun uključuje sve naknade i poene koji su plaćeni ili primljeni između ugovornih strana a koje su sastavni deo efektivne kamatne stope, troškove transakcija i sve ostale premije i eskonte.

Za kupljena ili stvorena finansijska sredstva umanjena za kreditne gubitke („POCI“) koristi se kreditno prilagođena EIR - efektivna kamatna stopa usklađena za kreditne rizike. To je stopa koja tačno diskontuje procenjene buduće novčane tokove koji uzimaju u obzir očekivane kreditne gubitke po amortizovanoj vrednosti finansijskog sredstva.

Efektivna kamatna stopa se koristi i za priznavanje prihoda od kamata i rashoda od kamata.

Prihodi od kamata se računaju na sledeći način:

- Primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva (Nivo 1 i Nivo 2)
- Primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost finansijskog sredstva u narednim periodima izveštaja sve dok je sredstvo umanjeno za kreditne gubitke (Nivo 3)
- Primenom kreditno prilagođene efektivne kamatne stope na kupljena ili stvorena finansijska sredstva umanjena za kreditne gubitke (POCI).

Rashodi kamata se računaju primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost finansijske obaveze.

b) Fer vrednost

Fer vrednost se definiše kao cena koja bi se primila za prodaju sredstva ili platila za prenos obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum merenja. Ova definicija fer vrednosti se primenjuje takođe i na merenje fer vrednosti nefinansijske imovine i obaveza. Detaljnije obelodanjivanje o modelima vrednovanja i hijerarhiji instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti nalaze se u Napomeni 35.10 Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.11. Finansijski instrumenti (nastavak)****2.11.2. Početno priznavanje i vrednovanje****a) Početno priznavanje**

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Grupa, od momenta kada se Grupa ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja (izmirenja), što je datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

b) Početno vrednovanje

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze. Po početnom priznavanju fer vrednost je u mnogim slučajevima jednaka ceni transakcije tj. ceni plaćenju za sticanje ili preuzimanje finansijskih sredstva ili primljenoj za preuzimanje finansijskih obaveza.

Dobici na prvi dan

Kada se cena transakcije na neaktivnom tržištu razlikuje od fer vrednosti na osnovu ostalih uporedivih tržišnih transakcija u okviru istog instrumenta ili baziranih na tehnikama procenjivanja čiji varijabilni parametri obuhvataju samo podatke raspoložive na uporedivim tržištima, Grupa odmah priznaje razliku između cene transakcije i fer vrednosti (dobitak na prvi dan) u bilansu uspeha. U slučaju da je razlika u ceni transakcije i fer vrednosti utvrđene na bazi netržišnih parametara, dobitak/gubitak na prvi dan se razgraničava na period trajanja finansijskog instrumenta.

2.11.3. Klasifikacija i naknadno vrednovanje

Rukovodstvo Grupe vrši klasifikaciju finansijskih instrumenata pri inicijalnom priznavanju. Klasifikacija finansijskih instrumenata prilikom početnog priznavanja zavisi od:

- Poslovnog modela za upravljanje tim finansijskim sredstvima - procenjuje se da li je finansijsko sredstvo deo portfolija kojim se upravlja tako da se prikupljaju ugovoreni novčani tokovi ili se finansijska sredstva prodaju, ili neki drugi model
- Karakteristika ugovorenih novčanih tokova-procena se fokusira na proveru da li ugovorni uslovi finansijskog sredstva povećavaju, na specifične datume, novčani tok koji predstavlja samo plaćanje glavnice i kamate.

Grupa je klasifikovala finansijska sredstva u sledeće kategorije:

- finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti
- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat.

Naknadno vrednovanje finansijskih sredstava zavisi od njihove klasifikacije.

2.11.3.1. Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti

Finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ukoliko je opredeljen poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i ukoliko su ti novčani tokovi SPPI.

Na dan bilasniranja, ova sredstva se vrednuju po bruto knjigovodstvenoj vrednosti umanjenoj za kreditne gubitke.

Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti su prezentovana u okviru pozicije „Kredit i potraživanja“, „Hartije od vrednosti“ i „Gotovina i sredstva kod centralne banke“. Gotovinska stanja podrazumevaju samo potraživanja (depozite) od centralne banke i kreditnih institucija koji se otplaćuju na zahtev. *Koji se isplaćuju na zahtev* znači da se mogu povući u bilo koje vreme ili u roku od samo jednog radnog dana ili 24 časa. Obavezne rezerve se takođe prikazuju u ovoj poziciji.

Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti su najveća kategorija merenja, jer se celokupan portfolio kredita Grupe vrednuje po amortizovanoj vrednosti. Deo hartija od vrednosti čine dužničke hartije koje se vrednuje po amortizovanoj vrednosti. Preostale dužničke hartije od vrednosti vrednuje po fer vrednosti ili kroz bilans uspeha ili kroz ostali sveobuhvatni rezultat.

Kamatni prihod na ova sredstva se obračunava putem metode efektivne kamate i prezentovan je u okviru pozicije „Neto prihod po osnovu kamate“ u bilansu uspeha Grupe. Gubici po osnovu obezvređenja se prezentuju u okviru pozicije „Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstva koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha“. U slučaju prestanka priznavanja takve imovine, rezultat se prikazuje na poziciji „Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata po amortizovanoj vrednosti“.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.11. Finansijski instrumenti (nastavak)****2.11.3.2 Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat**

Finansijska sredstva se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat ukoliko su karakteristike ugovorenog novčanog toka SPPI i ukoliko se sredstva drže u okviru poslovnog modela čiji cilj se ostvaruje i putem prikupljanja ugovorenog novčanog toka i prodaje.

U bilansu stanja, ovakva sredstva su prezentovana u okviru pozicije „Hartije od vrednosti“.

Deo dužničkih hartija od vrednosti koji zadovoljava gore navedene kriterijume se vrednuje po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat. Kamatni prihod na takve hartije se izračunava primenom metode efektivne kamate i uključuje se u poziciju „Neto prihod po osnovu kamate“ u bilansu uspeha Grupe. Dobici i gubici po osnovu umanjenja za kreditne gubitke se prezentuju takođe u bilansu uspeha na poziciji „Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstva koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha“. Kao rezultat, efekat vrednovanja priznat u bilansu uspeha Grupe je isti kao i za finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Razlika između fer vrednosti po kojoj se ove hartije vrednuju u bilansu stanja i njihove amortizovane vrednosti se priznaje kroz ostali sveobuhvatni rezultat u okviru pozicije „Pozitivni/negativni efekti promene dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat“. Kada hartija prestane da se priznaje, iznos prethodno akumuliran u ostalom sveobuhvatnom rezultatu se reklasifikuje u bilans uspeha i prikazuje na poziciji „Neto dobitak/gubitak od prestanaka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti“.

Grupa je izabrala opciju da određene vlasničke instrumente koji se ne drže za trgovanje, vrednuje po fer vrednosti kroz ostali rezultat i ova opcija se primenjuje na strateški značajne investicije Grupe. Rezultat fer vrednovanja se prikazuje na poziciji „Pozitivni/negativni efekti promene vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat“. Iznos priznat u ostalom sveobuhvatnom rezultatu nikad se ne reklasifikuje na bilans uspeha.

Ostale vlasničke instrumente kapitala Grupa vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

2.11.3.3. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Kategoriju merenja fer vrednosti kroz bilans uspeha imaju finansijska sredstva koja ili nisu prošla SPPI test ili imaju neki drugi poslovni model. Ova finansijska sredstva se generalno prodaju pre njihovog dospeća i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti te se dobiti ostvaruje njenom realizacijom putem prodaje. U poslovanju Grupe to je poslovni model po kojem se finansijska sredstva drže radi trgovanja.

Grupa u svom portfoliju hartija od vrednosti ima deo dužničkih instrumenata koje drži radi trgovanja.

Za dužničke hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, dobici i gubici od usklađivanja sa tržišnom vrednošću, odnosno efekti promene fer vrednosti pri naknadnom vrednovanju, se priznaju kroz bilans uspeha u okviru pozicije „Neto dobitak/ gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata“ i ista nisu predmet obezvređenja. Prihodi od kamata po osnovu kupona finansijskih sredstava namenjenih trgovanju priznaju se po metodu efektivne kamatne stope i uključeni su u poziciju „Prihodi od kamate“ u bilansu uspeha.

Grupa nema dužničkih finansijskih instrumenata koja nisu prošla SPPI niti kreiranih da se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

2.11.3.4 Reklasifikacija finansijskih sredstava

Grupa reklasifikuje finansijsku imovinu samo kada menja svoj poslovni model. Ukoliko Grupa promeni poslovni model za upravljanje finansijskim sredstvima primeniće reklasifikaciju unapred počev od datuma reklasifikacije. Grupa neće menjati već priznate dobitke, gubitke ili kamatu.

U toku 2022. godine Grupa nije vršila reklasifikaciju finansijskih sredstava.

2.11.3.5 Vlasnički instrumenti (instrumenti kapitala)

Instrumenti kapitala su instrumenti koji ispunjavaju definiciju kapitala iz perspektive izdavaoca, odnosno instrumenti koji ne sadrže ugovorenu obavezu plaćanja i koji predstavljaju udeo u neto imovini izdavaoca. Grupa instrumente kapitala vodi po fer vrednosti kroz ostali rezultat i po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Instrumenti kapitala po fer vrednosti kroz ostali rezultat se priznaju inicijalno po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju, osim ukoliko Grupa u određenim slučajevima proceni da nabavna vrednost predstavlja najbolju procenu fer vrednosti.

Efekti promene fer vrednosti instrumenata kapitala koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat prilikom naknadnog vrednovanja priznaju se u okviru ostalog rezultata i nikada se ne reklasifikuju u bilans uspeha, čak ni prilikom prestavka priznavanja. Za ove instrumenta ne priznaju se efekti obezvređenja kroz bilans uspeha, već se sve promene u fer vrednosti evidentiraju u okviru ostalog rezultata.

Efekti promene fer vrednosti instrumenata kapitala koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha evidentiraju se u okviru pozicije „Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata“.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.11. Finansijski instrumenti (nastavak)****2.11.4. Obezvredjenje finansijskih instrumenata po MSFI 9**

Grupa priznaje gubitke od obezvređenja na dužničkim finansijskim instrumentima (kreditni i potraživanja i dužničke hartije od vrednosti) osim onih koji se vrednuju po FVPL, kao i za vanbilansne kreditne izloženosti koje nastaju po osnovu garancija i drugih obaveza.

Obezvređenje se zasniva na modelu očekivanih kreditnih gubitaka čije merenje odražava:

- Nepistrasan i verovatnoćom ponderisan iznos koji je određen na osnovu procene niza mogućih ishoda;
- Vremenske vrednosti novca;
- Sve razumne i potkrepljujuće informacije koje su raspoložive bez nepotrebnih troškova i napora na dan izveštavanja, o prošlim događajima, trenutnim uslovima i prognozi budućih ekonomskih okolnosti.

Očekivani kreditni gubitak/obezvređenje je sadašnja vrednost svih smanjenja očekivanog novčanog toka tokom očekivanog veka trajanja finansijskog sredstva. Smanjenje predstavlja razliku između novčanih tokova koji se duguju Grupi u skladu sa ugovorom i novčanih tokova koje Grupa očekuje da će primiti. Pošto očekivani kreditni gubici uzimaju u obzir iznos i vreme plaćanja, kreditni gubitak nastaje čak i kada Grupa očekuje da će se platiti u potpunosti ali kasnije nego od dospeća po ugovoru.

Iznos gubitka od obezvređenja se priznaje kao ispravka vrednosti sredstva. U svrhu merenja iznosa očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) i priznavanja prihoda od kamate, Grupa pravi razliku između tri nivoa obezvređenja.

1) Nivo obezvređenja 1.

- a) Finansijska sredstva po početnom priznavanju (osim POCI imovine)
- b) Finansijskih sredstava koja ispunjavaju uslove niskog kreditnog rizika
- c) Finansijskih sredstava bez značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja bez obzira na njihov kreditni kvalitet

U Nivou 1. ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka izračunavaju se kao dvanaestomesečni ECL.

2) Nivo obezvređenja 2.

Sadrži finansijska sredstva sa značajnim povećanjem kreditnog rizika, ali nisu umanjena usled kreditnih gubitaka, uključujući početno priznata sredstva opisana iznad.

U Nivou 2. ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

3) Nivo obezvređenja 3.

Sadrži finansijska sredstva koja su obezvređena usled kreditnih gubitaka, odnosno u statusu neizvršenja obaveza na datum izveštaja.

U Nivou 3. ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

POCI imovina – finansijska sredstva obezvređena prilikom inicijalnog priznavanja. POCI imovina nije predmet transfera između nivoa, odnosno nezavisno od promene kreditnog kvaliteta klijenta nakon inicijalnog priznavanja POCI imovine, vrši se obračun očekivanih kreditnih gubitaka tokom čitavog veka trajanja finansijskog sredstva. Takođe, očekivani kreditni gubici tokom veka trajanja na datum početnog priznavanja POCI sredstva moraju se uzeti u obzir kod izračuna fer vrednosti sredstva (dok naknadne promene prvobitnog očekivanja dovode do priznavanja ispravki vrednosti usled kreditnih gubitaka samo ukoliko dovode do nižih očekivanja u poređenju sa datumom stvaranja, dok se ona koja dovode do boljih očekivanja u poređenju sa datumom početnog priznavanja priznaju kao povećanja bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva).

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.11. Finansijski instrumenti (nastavak)****2.11.5. Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza**

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Grupa izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena.

Kada je Grupa prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije prenela sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Grupa angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Grupa, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalnog iznosa naknade koju bi Grupa morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

U svom redovnom poslovanju u toku trajanja ugovora o kreditima, Grupa može da ponovo pregovara o uslovima ugovora i modifikuje ih. Ovo može da uključuje komercijalne tržišno uslovljene pregovore sa klijentima ili komercijalne pregovore kojima se sprečava ili ublažavaju finansijske teškoće klijenta. Kako bi se očuvala ekonomska suština i utvrdili finansijski efekti takvih modifikacija, Grupa je definisala neke kriterijume po kojima procenjuje da li su izmenjeni uslovi ugovora suštinski i značajno drugačiji od originalnih. To su promena dužnika, promena valute, uvođenje nekih klauzula koje dovode do promene novčanih tokova tako da plasman nije više SPPI.

Određene izmene ugovora (kao što je reprogram) sa klijentima koji se suočavaju sa finansijskim poteškoćama se ne tretiraju kao značajne sa aspekta prestanka priznavanja jer za cilj imaju poboljšanje verovatnoće naplate ugovorenog novčanog toka od strane Grupe.

Sa druge strane takve izmene kod klijenata koji se ne suočavaju sa finansijskim poteškoćama, mogu da budu sušinski značajne i da dovedu do prestanka priznavanja. To su sledeći kriterijumi: promena otplatnog plana na način da je prosečna preostala ročnost plasmana izmenjena više od 100% i ne više od dve godine u poređenju sa originalnim ugovorom, promena vremena ili iznosa ugovorenog novčanog toka koja rezultira u promeni sadašnje vrednosti modifikovanog sredstva za više od 10% u odnosu na knjigovodstvenu vrednost plasmana, komercijalni pregovori inicirani zbog izmene tržišnih uslova koji su povoljniji za klijenta kao alternativa refinansiranju.

U slučaju značajnih modifikacija ugovornih uslova (kao što je prethodno navedeno), Grupa prestaje sa priznavanjem starog sredstva i priznaje novo, izmenjeno sredstvo. Ukoliko je dužnik u default-u ili značajna modifikacija dovodi do default-a novo sredstvo ima tretman POCI (kupljeni /plasirani kreditno obezvređen) plasmana.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

2.11.6. Reprogramirani krediti

Kada je u mogućnosti, Grupa radije reprogramira, odnosno restrukturira kredite, nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate ili bilo koju drugu izmenu inicijalnih uslova kreditiranja. Reprogrami mogu biti poslovni (biznis) repogrami ili forbearance po definiciji EBA-e.

Biznis reprogram podrazumeva izmenu inicijalno ugovorenih uslova koja nije uslovljena pogoršanjem finansijske pozicije dužnika, odnosno ublažavanjem posledica pogoršane finansijske pozicije i ne predstavlja restrukturiranje. Rezultat je promenjene situacije na tržištu (kupci, dobavljači, konkurencija) i potrebe da se postojeća dinamika i uslovi kredita prilagode novonastaloj situaciji.

Forbearance predstavlja restrukturiranje uslovljeno:

- nesposobnošću dužnika da ispunjava ugovorne obaveze usled finansijskih poteškoća i
- potrebom da Grupa učini određene ustupke kako bi klijent mogao da servisira ugovorne obaveze.

Nakon izmene uslova, ne smatra se da je kredit dospeo, ali ako nakon restrukturiranja postoji dokaz o obezvređenju potraživanja klijentu se dodeljuje status neizmirenja obaveza. Grupa kontinuirano kontroliše reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

2.11.7. Izdati finansijski instrumenti i ostale finansijske obaveze

Izdati finansijski instrumenti ili njihove komponente se klasifikuju kao obaveze kada suština ugovornog odnosa ukazuje da Grupa ima obavezu ili da isporuči gotovinu ili neko drugo finansijsko sredstvo imao, ili da ispuni obavezu na drugačiji način od razmene gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj sopstvenih akcija.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.11. Finansijski instrumenti (nastavak)****2.11.7. Izdati finansijski instrumenti i ostale finansijske obaveze (nastavak)**

Komponente složenih finansijskih instrumenata, koje sadrže i elemente obaveza i elemente kapitala, iskazuju se posebno, pri čemu se komponenti kapitala dodeljuje ostatak vrednosti po odbitku iznosa koji je posebno određen kao fer vrednost komponente obaveza na dan izdavanja.

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

Depoziti i ostale obaveze prema bankama i prema drugim komitenata

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrednosti, umanjenom za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrednosti.

Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava

Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se inicijalno priznaju po fer vrednosti umanjenom za nastale transakcione troškove. Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Ostale obaveze

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iskazane su po nominalnoj vrednosti.

2.12. Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja, ako, i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

2.13. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U Izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumevaju se novčana sredstva na žiro računu Grupe i računima blagajne (dinarske i devizne) i devizna sredstva na računima kod domaćih i stranih banaka sa originalnom ročnošću do 3 meseca.

2.14. Reverzni repo i Repo poslovi

Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru, kojim je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti, reverzni repo, se priznaju u bilansu stanja.

Plaćena gotovina po tom osnovu, uključujući dospelu kamatu, se priznaje u bilansu stanja. Razlika između kupovne cene i cene po ponovnoj prodaji se tretira kao prihod po osnovu kamate i dospeva tokom trajanja ugovora.

Transakcije koje uključuju prodaju hartija od vrednosti po ugovoru o njihovom otkupu na određeni datum u budućnosti predstavljaju „repo ugovore“. Hartije od vrednosti prodane u takvim transakcijama se ne prestaju priznavati u bilansu stanja jer Grupa zadržava suštinski sve rizike i koristi od vlasništva, jer se hartije do vrednosti otkupljuju po fiksnoj ceni kada se repo transakcija završi.

Novčana sredstva primljena nakon prodaje hartija od vrednosti priznaju se u bilansu stanja uz odgovarajuću obavezu vraćanja pod „Finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti“.

Razlika između prodajne i otkupne cene tretira se kao rashod kamate i evidentira se u bilansu uspeha na poziciji Rashodi od kamata u okviru pozicije „Neto prihod od kamata“ i obračunava se u toku trajanja ugovora. Finansijska sredstva koja Grupa prenosi u okviru ugovora o reotkupu ostaju na bilansu stanja Grupe. Kategorija merenja prenesenih finansijskih sredstava se ne menja.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.15. Nematerijalna ulaganja**

Nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjena vrednosti sredstava. Nematerijalna ulaganja se sastoje od licenci i ostalih nematerijalnih ulaganja.

Korisni vek upotrebe nematerijalnih sredstava se procenjuje kao ograničen ili neograničen.

Nematerijalna sredstva sa ograničenim vekom trajanja se amortizuju tokom korisnog veka upotrebe. Period i metod amortizacije za nematerijalna sredstva sa ograničenim vekom upotrebe se proveravaju najmanje jednom godišnje, na kraju finansijske godine.

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe ili očekivanom obrascu potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u sredstvu se obuhvataju tako što se promeni period ili metod amortizacije i tretiraju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja se obračunava korišćenjem proporcionalne metode u cilju smanjenja vrednosti nematerijalnih ulaganja na nulu tokom procenjenog korisnog veka upotrebe, kako sledi:

Licence za softver	u skladu sa ugovorenim rokom korišćenja
Ostala nematerijalna ulaganja	4 - 6 godina

Troškovi amortizacije nematerijalnih sredstava sa ograničenim vekom trajanja se priznaju na teret bilansa uspeha.

Izdaci vezani za održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu.

2.16. Nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine

Nekretnine, postrojenja i oprema se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjena vrednosti sredstava.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koje se direktno pripisuju nabavci nekretnine, postrojenja i opreme.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, samo kada postoji verovatnoća da će Grupa u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrednost može pouzdano utvrditi. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspeha perioda u kome su nastali.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu vrednost nekretnine, postrojenja i opreme, primenom propisanih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja:

Građevinski objekti	33-50 godina
Kompjuterska oprema	4 do 6 godina
Ostala oprema	5 do 10 godina

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe sredstava obuhvataju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Obračun amortizacije nekretnina i opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je osnovno sredstvo stavljeno u upotrebu. Obračun amortizacije se ne vrši za investicije u toku. Obračunat trošak amortizacije priznaje se kao rashod perioda u kome je nastao.

Ulaganja u tuđe nekretnine, postrojenja i opremu amortizuju se shodno vremenu korišćenja istih utvrđenih ugovorom.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih poslovnih prihoda ili operativnih i ostalih poslovnih rashoda.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.17. Obezvređenje nefinansijske imovine**

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan izveštavanja, rukovodstvo Grupe analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i opreme i investicije u zavisna društva Grupe. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

2.18. Lizing iz ugla Grupe kao zakupca

Imovina sa pravom korišćenja i obaveza za zakup priznaju se na datum početka zakupa. Imovina se početno vrednuje po nabavnoj vrednosti koja predstavlja inicijalnu vrednost obaveza (diskontovanu na sadašnju vrednost) i sva plaćanja lizing kući nastala pre datuma lizinga umanjena za podsticaje primljene od lizing kuće. Ova procenjena imovina se naknadno amortizuje od datuma početka do kraja perioda zakupa. Grupa koristi linearnu metodu amortizacije.

Plaćanja po osnovu zakupa obuhvataju fiksne zakupnine, varijabilna plaćanja zakupnine koja zavise od indeksa ili stope, iznose za koje se očekuje da će biti plaćeni u okviru garancije rezidualne vrednosti i plaćanja za zakup u opcionom periodu produženja ako je zakupac procenio da će iskoristiti opcije i kazne za prevremeno raskidanje ugovora ako rok zakupa odražava zakupca koji koristi opciju raskida. Nakon toga, knjigovodstveni iznos obaveze po osnovu lizinga uvećava se za kamatu po važećoj diskontnoj stopi, umanjenoj za izvršene isplate lizinga i eventualno ponovo procenjuje u skladu sa izmenom lizinga.

Pri proceni lizing perioda Grupa je uključila period bez mogućnosti otkazivanja, opcion period za produžetak lizinga, ukoliko je zakupac relativno siguran da će iskoristiti tu opciju, period pokriven opcijom za raskid lizinga, ukoliko je zakupac relativno siguran da neće upotrebiti tu opciju, dok u slučaju lizing perioda bez definisanog (određenog) roka primenjen je rok određen u skladu sa najboljom mogućom procenom perioda trajanja zakupa. Kada najbolja moguća procena nije izvodljiva, zbog nedostupnosti podataka, period trajanja zakupa procenjuje se na 5 godina u skladu sa periodom budžetiranja.

Obaveze za zakup diskontuju se korišćenjem kamatne stope koja predstavlja implicitnu stopu u zakupu. Ako se ta stopa ne može utvrditi, Grupa koristi inkrementalnu stopu zaduživanja - stopu po kojoj se Grupa može zadužiti kod Erste Grupe.

Za zakup pokretnih stvari Grupa koristi inkrementalnu stopu zaduživanja - stopu po kojoj bi Grupa mogla da pozajmi sredstva od Erste Grupe.

2.19. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanje je obaveza koja je neizvesna u pogledu roka i iznosa. Rezervisanja se priznaju i vrše:

- kada Grupa ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, kao rezultat prošlih događaja;
- kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i
- kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Iznos priznat kao rezervisanje predstavlja najbolju procenu izdataka koji je potreban za izmirenje sadašnje obaveze na dan bilansa stanja. Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum. Rezervisanje se odmerava po sadašnjoj vrednosti očekivanih izdataka za izmirenje obaveze, primenom diskontne stope koja odražava tekuću tržišnu procenu vremenske vrednosti novca.

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze rezervisanje se ukida putem storniranja troškova u tekućoj godini odnosno u korist prihoda, ukoliko je rezervisanje formirano u prethodnom periodu.

Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala. Ukoliko je verovatan odliv resursa u budućnosti rezervisanje se priznaje u finansijskim izveštajima. Grupa vrši rezervisanje na teret rashoda za stavke po kreditno rizičnim vanbilansnim stavkama do nivoa potrebnih rezervisanja u skladu sa zahtevima MSFI 9.

Potencijalna sredstva Grupa ne priznaje u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)
2.20. Naknade zaposlenima
(a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje – Definisani planovi doprinosa

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Grupa je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Grupa ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Grupa nije u obavezi da zaposlenima isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu Penzionog fonda Republike Srbije. Porezi i doprinosi koji se odnose na definisane planove naknada po osnovu zarada, evidentiraju se kao rashod perioda na koji se odnose.

(b) Obaveze po osnovu ostalih naknada – Otpremnine prilikom odlaska u penziju i jubilarne nagrade

U skladu sa Kolektivnim ugovorom Grupa ima obavezu isplate naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju (otpremnina) u iznosu od 3 prosečne mesečne zarade ostvarene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku Republičkog zavoda za Statistiku ili 3 prosečne mesečne zarade ostvarene u Banci u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, odnosno 3 mesečne zarade zaposlenog ostvarene u mesecu koji prethodi mesecu isplate – u zavisnosti šta je povoljnije za zaposlenog.

Pored toga, u skladu sa kolektivnom ugovorom, Grupa je u obavezi da isplati i jubilarne nagrade za 10, 20, 30, 40 godina neprekidnog rada u Banci. Jubilarne nagrade se isplaćuju u visini jedne, dve ili tri prosečne zarade u Banci ostvarene u mesecu koji prethode datumu isplate, zavisno od trajanja neprekidnog rada kod poslodavca.

Troškovi i obaveze po osnovu ovih planova nisu obezbeđeni fondovima. Obaveze po osnovu naknada i sa njima povezani troškovi se priznaju u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih gotovinskih tokova primenom aktuarske metode projektovanja po jedinici prava.

Aktuarski dobici i gubici i troškovi prethodno izvršenih usluga priznaju se u bilansu uspeha kada nastanu, s tim što se aktuarski dobici i gubici po osnovu otpremnina prilikom odlaska u penziju priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata.

(c) Kratkoročna, plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu akumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

d) Podela besplatnih akcija

Svi zaposleni Grupe, koji su bili u radnom odnosu duže od 6 meseci na dan 31. decembra 2022. godine, dobiće besplatne akcije Erste Group Bank AG u iznosu od EUR 350 neto, pod uslovom da godišnja skupština Erste Group Bank AG 2023. donese odluku o raspodeli dividende. Banka je na osnovu broja zaposlenih sa ovim pravom, priznala iznos od RSD 24.432 hiljada u bilansu uspeha u okviru „troškova zarada“ kao i obavezu u bilansu stanja pod „Ostalim obavezama“.

2.21. Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanju Grupa odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva, akcepta menica i drugih poslova jemstva. Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak primaocu garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Grupe koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuje u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije „Neto rashodi /prihodi po osnovu (umanjenja) obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha“. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija, u zavisnosti od vrste naknade. Grupa određene vrste naknada prihoduje jednokratno, a one koje se naplaćuju za poznat vremenski period se razgraničavaju ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

Činidbene garancije su ugovori koji obezbeđuju kompenzaciju ukoliko druga strana ne ispuni svoju ugovornu obavezu. Takvi ugovori prenose, pored kreditnog i nefinansijske rizike izvršenja. Činidbene garancije se početno priznaju po fer vrednosti, koja se obično dokazuje iznosom primljene naknade. Ovaj iznos se amortizuje ravnomerno tokom trajanja ugovora. Na kraju svakog izveštajnog perioda, ugovori o činidbenim garancijama se odmeravaju u iznosu većem od (i) neamortizovanog iznosa pri početnom priznavanju i (ii) najbolje procene troškova potrebnih za izmirenje ugovora ugovora na kraju izveštajnog perioda, diskontovanog na sadašnju vrednost.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)
2.22. Sredstva stečena naplatom potraživanja

Grupa preuzima imovinu (kolaterale) kao vid naplate u slučajevima kreditiranja sa problemima u otplati. Osnovni razlozi su omogućavanje kontrole kolaterala i zaštita vrednosti kolaterala na nelikvidnim ili problematičnim tržištima postavljanjem osnove na tržištu i, kao strategija odbrane, strategija protiv gubitka imovine na aukciji po neodgovarajućoj ceni. Konverzija loših plasmana u materijalnu imovinu se takođe vidi kao mera za poboljšanje kontrole troškova po Grupi i za izbegavanje daljeg pogoršanja vrednosti.

Imovina stečena na takav način, može biti klasifikovana kao:

- 1) Materijalna imovina koju Grupa drži za svoju upotrebu (MRS 16, Imovina, postrojenja i oprema)
- 2) Investiciona nekretnina (MRS 40 Investiciona imovina)
- 3) Sredstva stečena naplatom potraživanja (MRS 2 Inventar zaliha)
- 4) Stalna sredstva namenjena prodaji (MSFI 5)

Imovina stečena naplatom potraživanja evidentira se po kupovnoj ceni u RSD.

Materijalna imovina koju Grupa drži za svoju upotrebu i koju koristi Grupa evidentira se po nabavnoj vrednosti i amortizuje se u skladu sa Računovodstvenom politikom Grupe i Priručnikom računovodstva po MSFI Erste bank ad Novi Sad.

Investiciona nekretnina je nekretnina u vlasništvu vlasnika u svrhu generisanja prihoda od zakupa. Originalna investicija se priznaje po nabavnoj ceni i amortizuje se u skladu sa Računovodstvenom politikom Grupe i Priručnikom računovodstva po MSFI Erste bank ad Novi Sad.

Sredstva stečena naplatom potraživanja u skladu sa MRS 2 Zalihe se vrednuju po nižoj od sledeće dve vrednosti, nabavne cene / cene koštanja i neto ostvarive vrednosti (cene prodaje umanjenoj za troškove prodaje).

Od datuma bilansa stanja, rukovodstvo Grupe analizira vrednost zaliha po kojima je imovina Grupe obelodanjena. Ukoliko ima naznaka da je neka imovina obezvređena, naplativ iznos imovine se procenjuje kako bi se definisao iznos obezvređenja. Ukoliko je procenjeno da je naplativ iznos imovine niži od vrednosti po kojoj je imovina obelodanjena, postojeća vrednost te imovine se smanjuje na iznos naplative vrednosti.

Sektor upravljanja kreditnim rizicima vrši procenu. Iznosi otpisa zaliha do neto ostvarive vrednosti, kao i gubici zaliha, prepoznaju se kao trošak perioda tokom kojeg je došlo do otpisa i nastanka gubitka.

Grupa klasifikuje stalnu imovinu kao **stalna sredstva namenjena prodaji** ako se njena knjigovodstvena vrednost može povratiti prevashodno prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Imovina klasifikovana kao imovina namenjena prodaji mora biti dostupna za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju i njena prodaja mora biti verovatna.

Prilikom reklasifikacije dela aktive u stalna sredstva namenjena prodaji sredstva se vrednuju se po nižoj vrednosti od knjigovodstvene vrednosti koju bi ta imovina imala da nije klasifikovana kao namenjena prodaji (nabavnoj vrednosti) i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje. Ako je knjigovodstvena vrednost niža nastavlja se vrednovanje po knjigovodstvenoj vrednosti, a ako je fer vrednost niža iskazuje se rashod perioda koji predstavlja obezvređenje imovine. Rashod nastao kao rashod od obezvređenja prenosi se na rashod od prodaje ukoliko je sredstvo prodato u istoj godini kada je i reklasifikovano kao sredstvo namenjeno prodaji. Da bi se izvršila reklasifikacija iz kategorije investicione nekretnine u stalna sredstva namenjena prodaji nije dovoljna samo odluka o prodaji nego i kapitalni izdatak prevođenja tog sredstva u sredstvo namenjeno prodaji.

Ne radi se obračun amortizacije pošto ova klasifikacija podrazumeva brzu i izvesnu prodaju.

Ukoliko u toku držanja imovine, nisu više zadovoljeni kriterijumi za klasifikaciju imovine kao namenjene prodaji, treba je reklasifikovati i korigovati njenu knjigovodstvenu vrednost i efekte priznati u bilansu uspeha perioda kad se reklasifikacija desila. Kada stalno sredstvo prestane da se klasifikuje kao sredstvo koje se drži radi prodaje, vrednuje se po nižim od sledećih iznosa:

- njegove knjigovodstvene vrednosti pre nego što je sredstvo klasifikovano kao sredstvo koje se drži radi prodaje, korigovane za amortizaciju koja bi bila priznata da sredstvo nije bilo klasifikovano kao sredstvo koje se drži radi prodaje; i
- njegove nadoknadive vrednosti na dan kada je odlučeno da se ne prodaje.

Nekretnine evidentirane na klasi namenjene prodaji vode se po sadašnjoj vrednosti. Prilikom reklasifikacije neophodno je izračunati iznos amortizacije za period za koji sredstvo nije amortizovano i proknjižiti obračunatu amortizaciju.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.23. Porezi i doprinosi****(a) Porez na dobit***Tekući porezi*

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije. Grupa tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Konačna poreska osnovica, na koju se primenjuje propisana stopa poreza na dobit preduzeća od 15% utvrđuje se poreskim bilansom Grupe.

Računovodstvena dobit se, da bi se dobio iznos oporezive dobiti, usklađuje za određene trajne razlike i umanjuje za određena ulaganja u toku godine, kao što je prikazano u godišnjem poreskom bilansu koji se predaje u roku od 180 dana od dana isteka perioda za koji se utvrđuje poreska obaveza.

Obveznici koji su do 2014. godine u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije stekli pravo na poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva, mogu da iskoriste do 33% obračunatog poreza. Neiskorišćeni deo poreskog kredita može se preneti na račun poreza na dobit iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina, tj. do iznosa prenetog poreskog kredita.

Počevši od poreskog perioda za 2018. godinu, poreskim obveznicima je omogućeno je da efekti promene računovodstvene politike nastali usled prve primene MRS, odnosno MSFI, po osnovu kojih se, saglasno propisima o računovodstvu, vrši korekcija odgovarajućih pozicija u bilansu stanja, priznaju se kao prihod, odnosno rashod u poreskom bilansu, počev od poreskog perioda u kojem je ta korekcija izvršena. Prihodi i rashodi priznaju se u jednakim iznosima u pet poreskih perioda.

Poreski propisi u Republici Srbiji ne dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u određenom prethodnom periodu. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Stopa od 15% je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza.

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja "goodwill-a" ili sredstava i obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima gde se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve oporezive privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, efekata promene računovodstvenih politika na osnovu kojih se vrši korekcija odgovarajućih pozicija u Bilansu stanja do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mere do koje je izvesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na svaki izveštajni datum i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na svaki izveštajni datum i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak/(gubitak) perioda.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno u korist kapitala.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.23. Porezi i doprinosi (nastavak)****(b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja**

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu, porez na dodatu vrednost, doprinose na zarade koji padaju na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru operativnih i ostalih poslovnih rashoda.

2.24. Praćenje poslova po segmentima poslovanja

Rukovodstvo Grupe posmatra poslovne segmente u skladu sa metodologijom i segmentacijom koja je definisana na nivou cele Erste grupe, i na osnovu istih donosi odluke, alokira resurse i ocenjuje rezultat poslovanja pojedinačnih segmenata. Izveštaj po segmentima je usklađen sa FINREP metodologijom izveštavanja koji se koristi u Erste grupi gde postoje odstupanja na određenim pozicijama u odnosu na rezultat iskazan po lokalnoj NBS metodologiji.

2.25. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Grupa upravlja uz naknadu, uključena su u vanbilansnu evidenciju Grupe. Grupa po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUDIVANJA

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Grupe korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

(a) SPPI procena

Analiza ispunjenosti da li ugovoreni novčani tok finansijskog sredstva dovodi do povećanja novčanog toka koji je isključivo plaćanje glavnice i kamate (SPPI) što je predmet značajne procene prilikom klasifikacije finansijskog sredstva. Ove procene su ključne prilikom procesa MFSI 9 klasifikacije i merenja jer određuju da li će se sredstvo vrednovati po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVPL), ili u zavisnosti od procene poslovnog modela, po amortizovanoj vrednosti (AC) ili po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat (FVOCI).

Uzimajući u obzir i razmatrajući karakteristike ugovora o kreditima, kao značajne procene je uočeno sledeće: naknada za prevremenu otplatu i neusklađenost kamatne stope i perioda ažuriranja.

Procena da li naknada za prevremenu otplatu kredita može da se smatra razumnom kompenzacijom za rani prekid ugovora (u slučaju celokupne) ili izgubljenom kamatu (u slučaju delimične otplate), se bazira na poređenju nivoa naknade i troškova Grupe. Za procenu, Grupa koristi kvantitativni test gde se troškovi porede sa izgubljenom kamatnom marginom i izgubljenim kamatnim diferencijalom zbog smanjenja kamatne stope pri ranom prekidu ili otplati. Procena se radi na nivou portfolija. Adekvatnost naknade se takođe opravdava i kvalitativno na bazi trenutnog tržišnog nivoa naknada i njihove prihvatljivosti od strane regulatora.

Neusklađenost kamatne stope i perioda njenog ažuriranja se odnosi na promenjive kamatne stope kredita gde je referentna kamatna stopa neusklađena u pogledu tenora i perioda ažuriranja (kao što je slučaj kada se 3M EURIBOR usklađuje češće tj svakih mesec dana ili ređe npr svakih 6 meseci) ili je period ažuriranja određen pre početka kamatnog perioda (na primer 3MEURIBOR se ažurira 2 meseca pre puštanja kredita i početka kamatnog perioda). Ovakve slučajeve je potrebno proceniti putem „benčmark testa“ da li ugovoreni (nediskontovani) novčani tok kredita odstupa značajno od „benčmark“ kredita (kredita iste ročnosti, istog iznosa, iste valute, ali koji nema neusklađenost kamatne stope). Pragovi materijalnosti za prolazak kvantitativnog benčmark testa su 5% kumulativno odstupanje odnosno 10% periodično odstupanje. Ovaj test se radi na nivou pojedinačnog plasmana na prilikoinicijalnog priznavanja.

Za plasmane koji imaju kamatne stope određene na bazi „starih“ stopa, SPPI usaglašenost se procenjuje na bazi kvalitativnih kriterijuma tako da period između datuma fiksiranja stope i datuma početka kamatanog perioda nije duži od mesec dana.

Prilikom prelaska na MSFI 9, Grupa je testirala svoje plasmane koji imaju ugovorene „stare stope“ kvalitativno kao i nekolicinu plasmana koji imaju ugovorenu neusklađenost kamate sa periodom ažuriranja, kvantitativno i svi plasmani su prošli benčmark test.

Takođe portfolio kredita je testiran u pogledu naknade za prevremnu otplatu.

Rukovodstvo Grupe smatra da svi krediti ispunjavaju SPPI kriterijume.

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)**(b) Procena poslovnog modela**

Za svako finansijsko sredstvo koje je SPPI prilikom inicijalnog priznavanja, Grupa procenjuje da li je ono deo poslovnog modela u kojem se sredstva drže radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova, ili oba prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaje, ili nekog drugog poslovnog modela.

Kritičan aspekt u razlikovanju poslovnog modela je učestalost i značajnost prodaja. Može se desiti, da u periodu nakon inicijalnog priznavanja dođe do realizacije novčanog toka na drugačiji način od očekivanog, onda se može činiti da bi drugačiji metod merenja bio više odgovarajući. Prema MSFI 9, takve naknade promene ne dovode nužno do reklasifikacije i ispravke grešaka u prethodnom periodu. Ta informacija može uticati da se poslovni model i metod vrednovanja pomeni za nova sredstva.

Grupa, prodaje zbog povećanja kreditnog rizika, prodaje koje su blizu krajnjeg roka dospeća i retke prodaje zbog nekih događaja kao što je izmena zakonske regulative, veće interne reorganizacije, retke krize likvidnosti i sl, ne smatra kao suprotne postavljenom poslovnom modelu prikupljanja ugovorenih novčanih tokova.

Procena Grupe je da svi krediti Grupe zadovoljavaju poslovni model držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova.

Poslovni modeli Grupe:

Poslovni model Corporate - Krediti i potraživanja: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)

Svi krediti i potraživanja drže se da bi se prikupili ugovoreni novčani tokovi (glavnica i kamata) tokom ukupnog trajanja plasmana tj. do dospeća. Trgovanja plasmanima nema, odnosno nema plasiranja kredita u cilju prodaje istih i ostvarivanja dobiti po osnovu razlike u ceni.

Poslovni model Real estate - Krediti i potraživanja: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)

Svi krediti i potraživanja odobravaju se sa ciljem prikupljanja novčanih tokova tokom trajanja plasmana. Osnovna razlika u odnosu na korporativne kredite je u tome što se krediti odobravaju za realizaciju posebnih projekata, dakle odobravaju se posebnim (SPV) preduzećima osnovanih samo u svrhu realizacije konkretnog projekta. Sama otplata bazira se isključivo na prihodima od projekta koji je predmet finansiranja.

Poslovni model Retail - Krediti i potraživanja: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)

Svi krediti i potraživanja drže se da bi se prikupili ugovoreni novčani tokovi (glavnica i kamata) tokom ukupnog trajanja plasmana tj. do dospeća. Trgovanja plasmanima nema, odnosno nema plasiranja kredita u cilju prodaje istih i ostvarivanja dobiti po osnovu razlike u ceni.

Poslovni model Treasury - Dužničke hartije od vrednosti: Hold to Sell (FVPL metod vrednovanja)

Finansijskim sredstvima tj. dužničkim hartijama od vrednosti upravlja se radi ostvarivanja zarade u vidu razlike u ceni.

Poslovni model ALM - Dužničke hartije od vrednosti: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)

Finansijskim sredstvima tj. dužničkim hartijama od vrednosti, u poslovnom modelu "držati radi prikupljanja" ("HtC"), upravlja se radi ostvarivanja tokova gotovina prikupljanjem ugovornih novčanih tokova. Ostvarivanje razlike u ceni nije cilj, niti priroda ovog poslovnog modela.

Poslovni model ALM - Dužničke hartije od vrednosti: Hold and Sell (FVOCI metod vrednovanja)

Finansijskim sredstvima tj. dužničkim hartijama od vrednosti u poslovnom modelu "držati za prikupljanje i prodaju" ("H&S") upravlja se radi ostvarivanja tokova gotovina prikupljanjem ugovornih novčanih tokova, ali i prodajom finansijskih sredstava kao i ostvarenjem razlike u ceni.

(c) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Model očekivanog kreditnog gubitka je baziran na prosuđivanju jer se zahteva procena značajnog povećanja kreditnog rizika i merenje očekivanih gubitaka bez nekih detaljnijih smernica. U pogledu značajnog povećanja kreditnog rizika, Grupa je odredila specifična pravila za procenu koja obuhvataju kvantitativne i kvalitativne kriterijume. Merenje očekivanog kreditnog gubitka uključuje kompleksne modele koji se oslanjaju na istorijske podatke o verovatnoći defaulta i stopama gubitka, njihovoj ekstrapolaciji u slučaju nedovoljnih kada ne postoji dovoljno podataka, individualne procene novčanih tokova prilagođenih kreditnim gubicima, i verovatnoće ostvarenja scenarija uključujući forward-looking informacije.

Detaljna obelodanjivanja identifikacije značajnog povećanja kreditnog rizika, uključujući kolektivnu, individualnu procenu, tehnike predviđanja koje se koriste za merenje očekivanog gubitka i definicije defaulta, i ostali aspekti procene kreditnog rizika su dati u Napomeni 3.

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)**(d) Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata**

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova. Fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cene i ostale relevantne modele.

Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u proceni "fer" vrednosti. Modeli procene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

Detaljnije obelodanjivanje se nalaze u Napomeni 35.4 (Tržišni rizici) i 35.10 (Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza).

(e) Rezervacije za sudske sporove

Grupa, kao i drugi privredni subjekti, vodi sporove koji proističu iz uobičajenog redovnog poslovanja, a odnose se na privredna, ugovorna i radna pitanja.

Prilikom izdvajanja rezervacija Grupa procenjuje verovatnoću bilo kakvih negativnih ishoda po ovim sporovima, kao i obim verovatnih i razumnih procenjenih gubitaka, a za one sa verovatnim negativnim ishodom, izdvaja rezervacije u visini zahteva klijenta, u delu za koji procenjuje da bi mogao biti osnovan, uvećanog za zateznu kamatu, troškove advokata i sudske troškove.

Ishod sporova procenjuje se na osnovu brižljive analize svih činjenica u konkretnom sporu, na osnovu mišljenja pravne službe, aktuelne sudske prakse, mišljenja eksternih pravnih savetnika, a u zavisnosti od toga da li obaveza proističe kao rezultat prošlih događaja, da li je verovatno da će Grupa biti u obavezi da plati i da li se iznos plaćanja može pouzdano proceniti.

Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za priznavanje rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva ekonomskih resursa veoma mala. Napomena 36(b) obelodanjuje informacije o potencijalnim obavezama Grupe u vezi sa sudskim sporovima.

(f) Procena lizing obaveze i sredstva sa pravom korišćenja u skladu sa MSFI 16

MSFI 16 uvodi model priznavanja lizinga u bilansu stanja za korisnike lizinga. Korisnik lizinga priznaje pravo korišćenja sredstva i odgovarajuću obavezu za lizing plaćanja u bilansu stanja. Postoje izuzeci od ovog principa, koji se mogu primeniti za kratkoročne lizinge i lizing sredstva malih vrednosti. Procene koje Grupa koristi prilikom merenja obaveza po osnovu finansijskog lizinga i sredstava sa pravom korišćenja odnose se pre svega na:

- Klasifikaciju ugovora koji podležu MSFI 16
- Određivanje lizing perioda – dužine trajanja ugovora koji podležu MSFI 16 (uključujući ugovore sa neodređenim trajanjem kao i ugovore koji mogu biti produženi)
- Određivanje stopa amortizacije
- Određivanje kamatnih stopa koje će se primenjivati za diskontovanje budućih novčanih tokova

Prilikom inicijalnog priznavanja ugovora o lizingu Grupa koristi jedinstveni model obračuna za zakup u skladu sa MSFI 16. Zakupac priznaje imovinu sa pravom korišćenja i predstavlja njeno pravo da koristi osnovnu imovinu i obavezu zakupa koja predstavlja njenu obavezu za plaćanje lizinga.

Za svaki ugovor o zakupu se procenjuje da li sadrži zakup, tj. da li ugovor nosi pravo na kontrolu korišćenja identifikovane imovine u ugovorenom periodu u zamenu za naknadu.

Obaveza za lizing se inicijalno meri po sadašnjoj vrednosti plaćanja zakupnina koje nisu plaćene na datum početka primene, diskontovana korišćenjem kamatne stope implicitne u zakupu ili, ako se stopa ne može lako utvrditi, stopa zaduživanja zakupca.

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)**(f) Procena lizing obaveze i sredstva sa pravom korišćenja u skladu sa MSFI 16 (nastavak)**

Utvrđivanje inkrementalne stope zaduživanja za zakup nepokretne imovine zasniva se na stopi koja se lako može uočiti. Takva stopa predstavlja prihod od imovine koji odražava godišnji povrat koji se očekuje na imovini (stopa kapitalizacije). Za određivanje inkrementalne stope za pozajmljivanje za imovinu u Erste Grupi primenjen je pojednostavljeni pristup koji koristi stope finansiranja/refinansiranja.

Inkrementalna stopa pozajmljivanja se utvrđuje na osnovu specifične tržišne stope za potpuno obezbeđenu pozajmicu i određenog dodatka koji predstavlja neobezbeđen deo duga koji bi obično bio korišćen za finansiranje sticanja sredstava sa pravom korišćenja.

Komponenta A: „tržišna stopa“ (obezbeđeno, 70% od vrednosti)

Tržišna stopa izvedena je iz postojećih podataka Grupe iz delatnosti odobravanja kredita i trebalo bi da predstavi specifičnu stopu zaduživanja u zavisnosti od perioda zakupa, kreditne sposobnosti i bazne stope EURIBOR – ostale komponente kao što su trošak kapitala i dr. što sve može da bude uključeno u određivanje tržišne stope, koja je "van dohvata ruke".

Ova stopa pretpostavlja potpunu obezbeđenost. Prema principima pozajmljivanja Grupe maksimalna vrednost pozajmice iznosi 70% od nominalne vrednosti.

Komponenta B: deo stope koji se odnosi na pojedinačne stavke imovine (neobezbeđena, 30% od vrednosti)

Kvalitet pojedinačne imovine direktno utiče na iznos dodatka na postajuću obezbeđenu tržišnu stopu. Izračun dodatka za neobezbeđeni deo pozajmice dobija se upoređivanjem neobezbeđenih sa obezbeđenim instrumentima refinansiranja, pri čemu oba instrumenta imaju sličan rok. Razlika između ova dva instrumenta predstavlja dodatak tržišnoj stopi čiji raspored će biti zasnovan na kvalitetu pojedinačne imovine.

Diskontna stopa - inkrementalna stopa pozajmljivanja	31.12.2022.
Prosečna ponderisana diskonta stopa-objekti	2,86%
Prosečna ponderisana diskonta stopa-vozila	2,76%

4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	2022.	U RSD hiljada 2021.
Prihodi od kamata		
– Sektor finansija i osiguranja	206.650	24.069
– Javni nefinansijski sektor	549.265	282.033
– Sektor privrednih društava	4.210.587	3.347.730
– Sektor preduzetnika	187.751	152.664
– Javni sektor	2.393.180	2.341.277
– Sektor stanovništva	6.260.153	5.295.927
– Sektor stranih lica	82.151	19.541
– Sektor domaćinstava i poljoprivrednih proizvođača	10.355	11.881
– Sektor drugih pravnih lica	65.683	29.930
Ukupno	13.965.775	11.505.052
Rashodi kamata		
– Sektor finansija i osiguranja	646.759	431.781
– Javni nefinansijski sektor	19.545	3.312
– Sektor privrednih društava	1.057.292	425.695
– Sektor preduzetnika	7.660	5.358
– Javni sektor	478.235	369.804
– Sektor stanovništva	210.654	249.795
– Sektor stranih lica	918.122	637.131
– Sektor domaćinstava i poljoprivrednih proizvođača	5	-
– Sektor drugih pravnih lica	59.259	86.237
Ukupno	3.397.531	2.209.113
Neto dobitak po osnovu kamata	10.568.244	9.295.939

Prihodi i rashodi od kamata po klasama finansijskih instrumenata prikazani su kako sledi:

	2022.	U RSD hiljada 2021.
Prihodi od kamata		
Gotovina kod centralnih banaka	161.214	31.263
HOV koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	1.745.380	1.477.169
HOV koje se vrednuju po FVT kroz ostali rezultat	513.955	620.781
HOV koje se vrednuju po FV kroz bilans uspeha	113.585	159.318
Plasmani i avansi klijentima	10.180.859	8.178.258
Plasmani i avansi kreditnim institucijama	95.832	506.037
Kamatonosni svop koji se vrednuje po FV kroz bilans uspeha	676.529	104.453
Drugi prihodi od kamata	478.421	427.773
Ukupno	13.965.775	11.505.052
Rashodi kamata		
Subordinirane obaveze	223.414	128.521
Depoziti banaka	597.680	568.694
Depoziti klijenata	2.044.970	1.057.154
Depoziti centralnih banaka	80.905	-
HOV koje se vrednuju po po amortizovanoj vrednosti	269.305	261.572
HOV koje se vrednuju po FVT kroz ostali rezultat	105.453	100.072
Emitovane obveznice	-	8.838
Kamatonosni svop koji se vrednuje po FV kroz bilans uspeha	71.380	80.251
Ostale obaveze za kamate	4.424	4.011
Ukupno	3.397.531	2.209.113
Neto prihod po osnovu kamata	10.568.244	9.295.939

5. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2022.	U RSD hiljada 2021.
Prihodi od naknada i provizija		
Poslovi platnog prometa u zemlji i inostranstvu	2.078.763	1.875.854
Kreditni poslovi	28.443	31.403
Depozitni poslovi	1.607.691	1.356.841
Poslovi sa platnim karticama	33.246	37.810
Garancijski i drugi poslovi jemstva	338.092	237.479
Ostale naknade i provizije	244.419	189.974
Kupoprodaja stanih sredstava plaćanja	745.313	446.298
Hartije od vrednosti	1.128	-
Ukupno	5.077.095	4.175.659
Rashodi od naknada i provizija		
Kreditni poslovi	17.596	-
Hartije od vrednosti	4.273	-
Depozitni poslovi	-	762
Poslovi platnog prometa u zemlji i inostranstvu	918.572	802.281
Ostale naknade i provizije	665.577	598.165
Kupoprodaja stanih sredstava plaćanja	71.793	16.815
Ukupno	1.677.811	1.418.023
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	3.399.284	2.757.636

6. NETO DOBITAK (GUBITAK) PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

	2022.	U RSD hiljada 2021.
Prihodi od promene vrednosti imovine i obaveza		
Dobici od promene vrednosti ostalih derivata	2.958.375	1.223.746
Dobici od promene vrednosti finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	47.479	107.717
Dobici od promene vrednosti finansijskih obaveza koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	18.391	-
Ukupno	3.024.245	1.331.463
Rashodi od promene vrednosti imovine i obaveza		
Rashodi po osnovu promene vrednosti ostalih derivata	2.766.105	887.369
Rashodi po osnovu promene vrednosti finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	236.562	147.432
Rashodi po osnovu promene vrednosti finansijskih obaveza koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	39.006
Ukupno	3.002.667	1.073.807
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	21.578	257.656

7. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI

	2022.	U RSD hiljada 2021.
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata		
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	26.286	12.370
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	3.483
Ukupno	26.286	15.853
Gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata		
Gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	15.341	9.170
Gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	4.370
Ukupno	15.341	13.540
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	10.945	2.313

8. NETO DOBITAK PO OSNOVU ZAŠTITE OD RIZIKA

	2022.	U RSD hiljada 2021.
Prihodi po osnovu zaštite od rizika		
Prihodi od promene vrednosti plasmana i potraživanja	826	1.499
Prihodi od promene vrednosti derivata	-	-
Ukupno	826	1.499
Rashodi po osnovu zaštite od rizika		
Rashodi od promene vrednosti plasmana i potraživanja	-	-
Rashodi od promene vrednosti derivata	-	-
Ukupno	-	-
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	826	1.499

Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika je rezultat promene vrednosti plasmana koji su ugovoreni da prate rast cena na malo.

9. NETO PRIHOD (RASHOD) OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	2022.	U RSD hiljada 2021.
Pozitivne kursne razlike	10.124.374	3.698.129
Negativne kursne razlike	(9.841.366)	(3.987.313)
Pozitivni efekti ugovorene valutne klauzule	454.852	166.109
Negativni efekti ugovorene valutne klauzule	(670.583)	(81.656)
Neto prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	67.277	(204.731)

**10. NETO RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTVA KOJA SE NE VREDNUJU
PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA**

	2022.	U RSD hiljada 2021.
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	7.514.823	7.506.927
Prihodi od ukidanja umanjenja vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	3.276	8.241
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije	944.903	393.747
Dobici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	3.104	31.497
Ukupno	8.466.106	7.940.412
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
Rashodi indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	9.767.137	8.719.407
Rashodi po osnovu umanjenja vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	2.570	7.011
Rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije	1.220.859	431.822
Gubici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	4.392	45.470
Ukupno	10.994.958	9.203.710
Neto prihod/rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(2.528.852)	(1.263.298)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2022. godine
10.a NETO RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (nastavak)

	2022.	U RSD hiljada 2021.
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Rashodi indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
– hartije od vrednosti (Napomena 20)	(24.195)	(9.168)
– krediti i potraživanja od banaka i drugih fin.organizacija (Napomena 21(b))	(7.701)	(6.171)
– krediti i potraživanja od komitenata (Napomena 22)	(7.352.018)	(5.145.043)
– ostala sredstva (Napomena 25)	(94.234)	(70.286)
	(7.478.148)	(5.230.668)
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (Napomena 32)	(521.521)	(176.308)
Ukupno rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilanskih stavki	(7.999.669)	(5.406.976)
Prihodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
– hartije od vrednosti (Napomena 20)	4.160	2.918
– krediti i potraživanja od banaka i drugih fin.organizacija (Napomena 21(b))	6.597	2.957
– krediti i potraživanja od komitenata (Napomena 22)	5.205.813	4.015.838
– ostala sredstva (Napomena 25)	9.255	6.264
	5.225.825	4.027.977
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (Napomena 32)	245.564	138.231
Ukupno prihodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilanskih stavki	5.471.389	4.166.208
Neto rashodi po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja	(2.528.280)	(1.240.768)

11. NETO DOBITAK(GUBITAK) PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZOVANOJ VREDNOSTI

	2022.	U RSD hiljada 2021.
Dobici od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Dobitak prestanak priznavanja__ostali stagevi	-	5.284
Dobitak prestanak priznavanja_stage 3 i POCI po AC	140	23.125
Ukupno:	140	28.409
Gubici od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Gubitak prestanak priznavanja__ostali stagevi	-	-
Gubitak prestanak priznavanja_stage 3 i POCI po AC	(63.614)	38.770
Ukupno:	(63.614)	38.770
Neto dobiti/gubici od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	(63.474)	(10.361)

12. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	2022.	U RSD hiljada 2021.
Prihodi od konsultantskih usluga	9.509	3.217
Prihodi od zakupnina	7.765	6.673
Prihodi od IT usluga	12.645	14.251
Ostali prihodi	103.206	74.469
Prihodi od dividende i ostali prihodi od učešća	45.174	454
Ukupno	178.299	99.064

13. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNI

	2022.	U RSD hiljada 2021.
Troškovi neto zarada i naknada zarada	1.948.026	1.737.340
Troškovi poreza i doprinosa na zarade na teret zaposlenog	716.327	633.399
Troškovi otpremnina, jubilarnih nagrada, bonusa i regres	204.437	275.708
Ostali lični rashodi	144.996	125.198
Prihodi od ukidanja rezervisanja (napomena 30)	(9.216)	(6.676)
Rashodi rezervisanja po osnovu otpremnina i druga rezervisanja (Napomena 30)	38.898	34.831
Ukupno	3.043.468	2.799.800

14. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	2022.	U RSD hiljada 2021.
Troškovi amortizacije:		
– osnovnih sredstava (napomena 23)	600.799	562.887
– investicione nekretnine (napomena 23)	459	-
– nematerijalnih ulaganja (napomena 23)	95.850	136.700
Ukupno	697.108	699.587

15. OSTALI PRIHODI

	2022.	U RSD hiljada 2021.
Prihodi od naplate otpisanih potraživanja	251.660	256.507
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za obaveze	49.747	-
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih ostalih rezervisanja	15.888	15.125
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalne imovine	28.252	188
Ostali prihodi	109.005	56.862
Ukupno	454.552	328.682

16. OSTALI RASHODI

	U RSD hiljada	
	2022.	2021.
Profesionalne usluge	2.703.962	2.030.427
Donacije i sponzorstva	40.514	34.968
Reklama i propaganda	226.559	218.144
PTT i telekomunikacione usluge	72.781	79.391
Premije osiguranja	609.611	545.688
Troškovi zakupa	87.577	81.431
Troškovi materijala	157.883	136.813
Troškovi poreza i doprinosa	128.784	120.916
Održavanje osnovnih sredstava i informatičkog softvera	681.501	621.582
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	606	490
Doprinosi na zarade na teret poslodavca	373.329	345.216
Dnevnice i putni troškovi	104.012	72.410
Obuke i savetovanja	37.900	22.119
Rashodi rezervisanja za sudske sporove (Napomena 30)	476.732	561.016
Ostalo	137.819	187.618
Ukupno	5.839.570	5.058.229

17. POREZ NA DOBITAK

(a) Komponente poreza na dobit

	Erste Banka	S Leasing	Erste Banka	S Leasing
	31.12.2022.	31.12.2022	31.12.2021.	31.12.2021.
	U RSD hiljada			
Tekući porez na dobit	(26.338)	(44.801)	(109.647)	(32.635)
Dobitak od kreiranih odloženih poreskih sredstava i smanjenje odloženih poreskih obaveza	-	-	3.808	70
Gubitak od kreiranih odloženih poreskih sredstava i smanjenje odloženih poreskih obaveza	(14.385)	(502)	-	-
Ukupno	(40.723)	(45.303)	(105.839)	(32.565)

17. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

(b) Usaglašavanje ukupnog iznosa poreza na dobit iskazanog u bilansu uspeha i proizvoda gubitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

	U RSD hiljada			
	Erste Banka	S Leasing	Erste Banka	S Leasing
	31.12.2022.	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2021.
Dobit pre oporezivanja	2.385.095	143.438	2.515.000	191.782
Porez na dobit po stopi od 15%	357.764	21.516	377.250	28.768
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	(545)	23.285	76.360	3.867
Poreski efekti neoporezivih prihoda (kamate na HOV čiji je izdavalac RS, autonomna pokrajina, jedinica LS ili NBS)	(304.920)	-	(284.470)	-
Poreski efekti prve primene MSFI 9	(8.263)	-	(8.263)	-
Ostalo	(3.312)	502	(55.038)	(70)
Ukupan poreski rashod/(prihod) iskazan u bilansu uspeha	40.724	45.303	105.839	32.565
Efektivna poreska stopa	1,71%	31,58%	4,21%	16,98%

(c) Komponente odloženog poreza

	Erste Banka		S Leasing	
	na dan 31. iznos privremene razlike	decembar 2022 iznos odloženog poreza	na dan 31. iznos privremene razlike	decembar 2022 iznos odloženog poreza
Odbitna privremena razlika po osnovu razlike knjigovodstvene i poreske vrednosti osnovnih sredstava- odložena poreska sredstva	160.047	24.007	(3.550)	(532)
Oporeziva privremena razlika po osnovu svođenja hartija od vrednosti na fer vrednost-odložena poreska obaveza	770.842	115.626	-	-
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za sudske sporove- odložena poreska sredstva	1.099.191	164.880	12.092	1.814
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za jubilarne nagrade- odložena poreska sredstva	141.579	21.237	6.920	1.038
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije- odložena poreska sredstva	127.408	19.111	1.605	241
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije-aktuarski dobitak- odložene poreske obaveze	2.216	332	(983)	(147)
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja državne HoV- odložene poreske obaveze	(17.317)	(2.598)	-	-
Privremene razlike po osnovu efekata MSFI 9	-	-	-	-
Ukupno stanje na dan 31. decembar 2022.	2.283.966	342.595	16.084	2.414

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2022. godine
17. POREZ NA DOBITAK (nastavak)**(c) Komponente odloženog poreza (nastavak)**

	Erste Banka		S Leasing	
	na dan 31. iznos privremene razlike	decembar 2021 iznos odloženog poreza	na dan 31. iznos privremene razlike	decembar 2021 iznos odloženog poreza
Odbitna privremena razlika po osnovu razlike knjigovodstvene i poreske vrednosti osnovnih sredstava- odložena poreska sredstva	207.325	31.099	2.205	332
Oporeziva privremena razlika po osnovu svođenja hartija od vrednosti na fer vrednost-odložena poreska obaveza	(152.752)	(22.913)	-	-
Odbitna privremena razlika po osnovu prenetih poreskih gubitaka iz prethodnih godina- odložena poreska sredstva	-	-	(1.024)	(154)
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za sudske sporove- odložena poreska sredstva	1.045.849	156.877	12.034	1.805
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za jubilarne nagrade- odložena poreska sredstva	140.993	21.149	5.434	815
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije- odložena poreska sredstva	174.877	26.232	1.764	265
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije-aktuarski dobitak- odložene poreske obaveze	40.104	6.016	(539)	(81)
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja državne HoV- odložene poreske obaveze	(18.022)	(2.703)	-	-
Privremene razlike po osnovu efekata MSFI 9 9	55.084	8.263	523	78
Ukupno stanje na dan 31. decembar 2021.	1.493.458	224.020	20.397	3.060

(d) Promene na odloženim porezima

	Erste Banka	S Leasing	Erste Banka	S Leasing
	31.12.2022.	31.12.2022.	31.12.2021	U RSD hiljada 31.12.2021
Stanje odloženih poreskih sredstava/obaveza na dan 1.januar	224.019	3.060	151.941	3.040
Efekat privremenih poreskih razlika evidentiran u korist bilansa uspeha	(14.385)	(502)	3.808	70
Efekat privremenih poreskih razlika evidentiran u korist kapitala	132.961	(67)	68.270	(50)
Stanje odloženih poreskih redstava na dan 31. decembar	342.595	2.491	224.019	3.060

(e) Prava na prenose neiskorišćenih poreskih kredita ističu u sledećim periodima

	31.12.2022.	U RSD hiljada 31.12.2021.
po osnovu neiskorišćenog prenosivog poreskog kredita po Zakonu o konverziji stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima	-	10.986

Banka je u Napomeni 17 prikazala podatke iz poreskog bilansa pojedinačnih lica imajući u vidu da Banka , kao matično pravno lice, ne vrši poresko konsolidovanje u skladu sa članom 55 Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

18. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	31.12.2022	U RSD hiljada 31.12.2021
U dinarima		
Žiro račun	19.122.924	11.251.757
Gotovina u blagajni	2.962.685	3.633.331
Depoziti viškova likvidnih sredstava	8.000.000	-
	30.085.609	14.885.088
U stranoj valuti		
Gotovina u blagajni	3.627.470	3.098.154
Ostala novčana sredstva u stranoj valuti	-	-
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	20.963.166	21.946.699
	24.590.636	25.044.853
Bruto potraživanja	54.676.245	39.929.941

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije „Službeni glasnik RS”, br. 76/2018., koja propisuje da banke obračunavaju dinarsku obaveznu rezervu po stopi od 5% na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih obaveza sa ugovorenim ročnošću do dve godine, odnosno po stopi od 0% na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih obaveza sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, u toku jednog kalendarskog meseca.

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske obavezne rezerve na svom žiro-računu.

Obračunata dinarska obavezna rezerva čiji nivo se morao održavati na stanju žiro računa u periodu od 18. decembra 2022. godine do 17. januara 2023. godine iznosila je RSD 16.897.853 hiljade.

Narodna banka Srbije plaća kamatu na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu koji ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve po kamatnoj stopi u visini 0,10% na godišnjem nivou.

Obavezna devizna rezerva predstavlja minimalnu rezervu u stranoj valuti izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije „Službeni glasnik RS”, br. 76/2018., koja propisuje da banke obračunavaju deviznu obaveznu rezervu po stopi od 20% na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih obaveza sa ugovorenim ročnošću do dve godine, kao i na iznos dinarskih sredstava koja su indeksirana valutnom klauzulom sa ugovorenim ročnošću do dve godine po stopi od 100%. Zatim po stopi od 13% na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih obaveza sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, kao i na iznos dinarskih sredstava koja su indeksirana valutnom klauzulom sa ugovorenim ročnošću preko dve godine u toku jednog kalendarskog meseca po stopi od 100%.

Obračunata devizna obavezna rezerva za obračunski period od 18. decembra 2022. godine do 17. januara 2023. godine iznosila je EUR 178.692 hiljade.

Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve, Narodna banka Srbije ne plaća kamatu.

19. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA

	31.12.2022.	U RSD hiljada 31.12.2021.
U dinarima		
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
– fer vrednost derivata namenjenih trgovanju (FVTPL)	28.613	29.812
	28.613	29.812
U stranoj valuti		
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
– fer vrednost derivata namenjenih trgovanju (FVTPL)	785.753	255.636
	785.753	255.636
Stanje na dan 31. decembra	814.366	285.448

20. HARTIJE OD VREDNOSTI

	31.12.2022.	U RSD hiljada 31.12.2021.
U dinarima		
Dužničke hartije od vrednosti		
– obveznice (AC)	40.547.822	32.243.492
– obveznice (FVTPL)	1.224.595	5.815.688
– obveznice (FVTOCI)	9.005.815	10.542.336
Vlasničke hartije od vrednosti		
– učešća u kapitalu (FVTPL)	27.049	27.047
	50.805.281	48.628.563
U stranoj valuti		
Dužničke hartije od vrednosti		
– obveznice (AC)	4.530.479	2.357.500
– obveznice (FVTPL)	3.748.357	4.301.393
– obveznice (FVTOCI)	2.383.357	3.189.088
– državni zapisi (FVTOCI)	-	(44.953)
Vlasničke hartije od vrednosti		
– ostale HOV raspoložive za prodaju - VISA akcije (FVTOCI)	112.669	112.503
	10.774.862	9.915.531
Ukupno hartije od vrednosti	61.580.143	58.544.094
Minus: Ispravka vrednosti (AC)	(64.500)	(44.371)
Stanje na dan 31. decembra - sa založenim finansijskim sredstvima	61.515.643	58.499.723
Od toga založena finansijska sredstva		
Dužničke hartije od vrednosti		
– obveznice (AC)	6.229.454	-
Ukupno založena finansijska sredstva	6.229.454	-
Stanje na dan 31. decembra - bez založenih finansijskih sredstava	55.286.189	58.499.723

Na 31.12.2022. godine Banka je imala založena finansijska sredstva, u pitanju su dužničke hartije od vrednosti (obveznice) koje su založene u okviru repo transakcije sa NBS..

U tabeli osim hartija od vrednosti namenjenih trgovanju (FVTPL) sve dužničke hartije od vrednosti su raspoređene u nivo obezvređenja 1. Od svih navedenih HOV na berzi se kotiraju obveznice, kao i Visa akcije vrednovane kroz kapital i Alta banka akcije vrednovane kroz bilans uspeha.

20. HARTIJE OD VREDNOSTI (nastavak)

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

U RSD hiljada

	Stanje na početku perioda	Povećanje usled priznavanja i sticanja	Smanjenje usled prestanka priznavanja	Povećanje usled promene kreditnog rizika	Smanjenje usled promene kreditnog rizika	Kursne razlike	Stanje na kraju perioda
Promene ispravki vrednosti finansijskih sredstava							
Stage 1	44.370	18.375	3.546	5.820	614	96	64.500
Druga preduzeća	614	-	-	3.296	614	-	3.296
Javni sektor	43.756	18.375	3.546	2.524	0	96	61.204
UKUPNO	44.370	18.375	3.546	5.820	614	96	64.500

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

U RSD hiljada

	31. decembra 2022.			31. decembra 2021.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Čekovi	-	-	-	-	-	-
Opozivi depoziti i krediti	4.666.670	-	4.666.670	5.686.426	-	5.686.426
Dati krediti	245	3.373	3.618	39	14.151	14.190
Dati depoziti	6.000	-	6.000	10.000	-	10.000
Ostali plasmani	-	-	-	-	-	-
	4.672.915	3.373	4.676.288	5.696.465	14.151	5.710.616
U stranoj valuti						
Devizni računi	690.505	-	690.505	925.843	-	925.843
Čekovi u stranoj valuti	-	-	-	-	-	-
Opozivi depoziti i krediti	482	-	482	106	-	106
Dati krediti	4.449	15.981	20.430	-	32.069	32.069
Dati depoziti	4.693	-	4.693	4.703	-	4.703
Ostali plasmani	29.832	-	29.832	25.914	-	25.914
	729.961	15.981	745.942	956.566	32.069	988.635
Bruto krediti i potraživanja	5.402.876	19.354	5.422.230	6.653.031	46.220	6.699.251
Minus: Ispravka vrednosti			(7.732)			(6.055)
			(7.732)			(6.055)
Stanje na dan 31. decembra			5.414.498			6.693.196

Kreditni sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)

a) Pregled po vrstama korisnika kredita i depozita po nivoima obezvređenja

	Bruto knjigovodstvena vrednost					Ispravke vrednosti					U RSD hiljada
	Nivo obezvređenja 1	Nivo obezvređenja 2	Nivo obezvređenja 3	POCI	Ukupno	Nivo obezvređenja 1	Nivo obezvređenja 2	Nivo obezvređenja 3	POCI	Ukupno	
U dinarima											
Centralna banka	4.666.670	-	-	-	4.666.670	(2.724)	-	-	-	(2.724)	
Banke u zemlji	-	-	-	-	-	(799)	-	-	-	(799)	
Društva za osiguranje	397	68	-	-	465	(6)	(1)	-	-	(7)	
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osigruranju	2.704	447	-	-	3.151	(18)	(25)	-	-	(43)	
Strane banke	6.002	-	-	-	6.002	(17)	-	-	-	(17)	
	4.675.773	515	-	-	4.676.288	(3.564)	(26)	-	-	(3.590)	
U stranoj valuti											
Centralna banka	482	-	-	-	482	-	-	-	-	-	
Finansijski lizing	3	-	-	-	3	(3.975)	-	-	-	(3.975)	
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osigruranju	53.446	-	-	-	53.446	(64)	-	-	-	(64)	
Strane banke	692.011	-	-	-	692.011	(103)	-	-	-	(103)	
	745.942	-	-	-	745.942	(4.142)	-	-	-	(4.142)	
Stanje na dan 31. decembra 2022.	5.421.715	515	-	-	5.422.230	(7.706)	(26)	-	-	(7.732)	

Kreditni sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)

b) Transfer izloženosti po kreditima i potraživanjima od banaka i drugih finansijskih institucija po nivoima obezvređenja

Bruto knjigovodstvena vrednost							
Transfer između Nivo 1 i Nivo 2		Transfer između Nivo 2 i Nivo 3		Transfer između Nivo 1 i Nivo 3		POCI	
U Nivo 2 iz Nivo 1	U Nivo 1 iz Nivo 2	U Nivo 3 iz Nivo 2	U Nivo 2 iz Nivo 3	U Nivo 3 iz Nivo 1	U Nivo 1 iz Nivo 3	U Defaulted iz Non-Defaulted	U Non-Defaulted iz Defaulted
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranju	398						
Ukupno	398						

c) Ročnost dospeća datih kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

Ročnost dospeća plasmana komitentima prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine, je sledeća:

	31.12.2022	U RSD hiljada 31.12.2021
Bez utvđenog roka dospeća	726.841	956.566
Do 30 dana	4.672.859	5.696.435
Od 1 do 3 meseca	-	-
Od 3 do 12 meseci	3.176	30
Preko 1 godine	19.354	46.220
	5.422.230	6.699.251

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)

d) Promene ispravki vrednosti i rezervisanja finansijskih sredstava

	U RSD hiljada						
	Stanje na početku perioda	Povećanje usled priznavanja i sticanja	Smanjenje usled prestanka priznavanja	Povećanje usled promene kreditnog rizika	Smanjenje usled promene kreditnog rizika	Ostale promene	Stanje na kraju perioda
Promene ispravki vrednosti finansijskih sredstava							
Stage 1	6.055	572	346	281	1.018	2.162	7.706
Banke u zemlji	574	-	-	-	635	860	799
Centralna banka	1.965	-	-	-	-	759	2.724
Društva za osiguranje	5	-	-	21	21	1	6
Finansijski lizing	2.903	572	346	-	-	846	3.975
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osigruranju	179	-	-	240	318	(19)	82
Strane banke	429	-	-	20	44	(285)	120
Stage 2	-	6.799	5.172	48	61	(1.588)	26
Centralna banka	-	2.724	1.965	-	-	(759)	-
Društva za osiguranje	-	1	1	1	-	(1)	-
Finansijski lizing	-	4.005	2.899	3	22	(1.087)	-
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osigruranju	-	29	1	26	2	(27)	25
Strane banke	-	40	306	18	37	286	1
UKUPNO	6.055	7.371	5.518	329	1.079	574	7.732

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

U RSD hiljada

	31.12.2022			31.12.2021		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Dati krediti	2.859.573	53.942.855	56.802.428	4.695.009	54.213.613	58.908.622
Ostali plasmani	7.099.311	13.612.093	20.711.404	6.072.397	10.166.767	16.239.164
	9.958.884	67.554.948	77.513.832	10.767.406	64.380.380	75.147.786
U stranoj valuti						
Dati krediti	15.342.582	145.712.105	161.054.687	8.724.719	139.425.118	148.149.837
Dati depoziti	118.745	2.796.758	2.915.503	89.896	-	89.896
Ostali plasmani	461.075	777.832	1.238.907	345.867	59.745	405.612
	15.922.402	149.286.695	165.209.097	9.160.482	139.484.863	148.645.345
Bruto krediti i potraživanja	25.881.286	216.841.643	242.722.929	19.927.888	203.865.243	223.793.131
Minus: Ispravka vrednosti						
– Pojedinačno procenjena			(1.626.787)			(1.403.776)
– Kolektivno procenjena			(5.258.458)			(4.254.316)
			(6.885.245)			(5.658.092)
Stanje na dan 31. decembra			235.837.684			218.135.039

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)**a) Pregled po vrstama korisnika kredita i depozita po nivoima obezvređenja**

Banka sve kredite vrednuje po amortizovanoj vrednosti.

U RSD hiljada

	Bruto knjigovodstvena vrednost					Ispravke vrednosti				
	Nivo obezvređenja 1	Nivo obezvređenja 2	Nivo obezvređenja 3	POCI	Ukupno	Nivo obezvređenja 1	Nivo obezvređenja 2	Nivo obezvređenja 3	POCI	Ukupno
U dinarima										
Javna preduzeća	1.531.447	33.935	-	-	1.565.382	(2.105)	(332)	-	-	(2.437)
Druga preduzeća	13.561.641	8.440.852	450.102	-	22.452.595	(104.751)	(458.762)	(367.204)	-	(930.717)
Preduzetnici	1.618.451	704.331	89.024	-	2.411.806	(12.381)	(34.529)	(62.765)	-	(109.675)
Javni sektor	1.810.848	16.261	-	-	1.827.109	(1.957)	(227)	-	-	(2.184)
Stanovništvo	50.819.309	5.871.765	2.065.491	164.271	58.920.836	(466.601)	(685.664)	(1.608.991)	(51.718)	(2.812.974)
Strana lica	157.143	25.288	29	-	182.460	(3.582)	(2.721)	(29)	-	(6.332)
Poljoprivrednici	67.382	4.049	13.350	-	84.781	(3.993)	(395)	(6.941)	-	(11.329)
Drugi komitenti	55.939	12.254	146.025	-	214.218	(354)	(572)	(68.523)	-	(69.449)
	69.622.160	15.108.735	2.764.021	164.271	87.659.187	(595.724)	(1.183.202)	(2.114.453)	(51.718)	(3.945.097)
U stranoj valuti										
Javna preduzeća	8.833.777	4.447.450	1.032	-	13.282.259	(17.041)	(219.041)	(1.033)	-	(237.115)
Druga preduzeća	72.993.965	17.468.033	2.027.417	11.209	92.500.624	(512.564)	(510.056)	(1.121.548)	-	(2.144.168)
Preduzetnici	964.538	389.568	26.222	-	1.380.328	(4.653)	(13.800)	(17.069)	-	(35.522)
Javni sektor	531.282	3.578	-	-	534.860	(691)	(92)	-	-	(783)
Stanovništvo	42.646.687	1.278.543	288.808	61.649	44.275.687	(133.772)	(122.367)	(172.983)	(769)	(429.891)
Strana lica	101.254	-	-	-	101.254	(593)	-	-	-	(593)
Poljoprivrednici	52.426	653	11.648	-	64.727	(1.241)	(23)	(8.928)	-	(10.192)
Drugi komitenti	2.565.424	37.470	321.109	-	2.924.003	(16.623)	(1.150)	(64.111)	-	(81.884)
	128.689.353	23.625.295	2.676.236	72.858	155.063.742	(687.178)	(866.529)	(1.385.672)	(769)	(2.940.148)
Ukupno	198.311.513	38.734.030	5.440.257	237.129	242.722.929	(1.282.902)	(2.049.731)	(3.500.125)	(52.487)	(6.885.245)

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

b) Transfer izloženosti po kreditima i potraživanjima od komitenata po nivoima obezvređenja

U RSD hiljada

	Bruto knjigovodstvena vrednost					
	Transfer između Nivo 1 i Nivo 2		Transfer između Nivo 2 i Nivo 3		Transfer između Nivo 1 i Nivo 3	
	U Nivo 2 iz Nivo 1	U Nivo 1 iz Nivo 2	U Nivo 3 iz Nivo 2	U Nivo 2 iz Nivo 3	U Nivo 3 iz Nivo 1	U Nivo 1 iz Nivo 3
Druge preduzeća	14.416.934	4.134.792	1.734.864	23.491	406.873	8.133
Građevinarstvo	1.260.572	745.080	-	-	335.362	-
Poljoprivreda i prehrambena industrija	185.567	4.212	1.715.512	7.319	20.267	8.133
Prerađivačka industrija	4.650.861	1.947.543	2.528	-	22.453	-
Proizvodnja i snabdevanje el. energijom	5.085.525	26.910	-	-	-	-
Trgovina	926.538	333.443	1.525	16.172	20.131	-
Usluge i turizam	2.307.871	1.077.604	15.299	-	8.660	-
Preduzetnici	497.257	837.580	25.392	961	17.753	6.516
Javni sektor	2.778	247.041	-	-	-	-
Stanovništvo	2.773.007	4.097.387	467.859	86.425	521.651	52.191
Sektor drugih komitenata	191.835	188.102	5.988	4.413	2.720	-
Ukupno	17.881.811	9.504.902	2.234.103	115.290	948.997	66.840

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)**c) Ročnost dospeća datih kredita i potraživanja od komitenata**

Ročnost dospeća plasmana komitentima prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine, je sledeća:

	31.12.2022	U RSD hiljada 31.12.2021
Bez utvđenog roka dospeća	1.895.982	1.892.903
Do 30 dana	320.557	290.282
Od 1 do 3 meseca	2.052.416	516.355
Od 3 do 12 meseci	21.612.331	17.228.349
Preko 1 godine	216.841.643	203.865.242
	242.722.929	223.793.131

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

d) Promene ispravki vrednosti i rezervisanja finansijskih sredstava

	U RSD hiljada										
	Stanje na početku perioda	Povećanje usled priznavanja i sticanja	Smanjenje usled prestanka priznavanja	Povećanje usled promene kreditnog rizika	Smanjenje usled promene kreditnog rizika	Promena usled modifikacije	Smanjenje usled direktnog otpisa	Promena po osnovu kursnih razlika	Ostale promene	Stanje na kraju perioda	Rashod direktno g otpisa
Promene ispravki vrednosti finansijskih sredstava											
Nivo obezvređenja 1	1.309.193	699.844	424.945	1.320.439	1.892.554	(17.542)	24	(1.470)	288.537	1.281.478	12
Javna preduzeća	54.594	18.229	41.390	30.196	20.507	-	18	(88)	(21.869)	19.147	-
Druga preduzeća	576.056	388.438	170.160	502.376	601.831	(465)	-	(838)	(76.197)	617.379	-
Preduzetnici	19.079	26.015	18.461	8.405	17.885	170	-	(12)	(623)	16.688	-
Javni sektor	15.808	718	358	751	11.747	-	-	(24)	(2.500)	2.648	-
Stanovništvo	635.739	256.539	194.103	775.138	1.237.109	(17.223)	6	(513)	389.526	607.988	12
Poljoprivrednici	20	26	-	1	20	-	-	-	28	55	-
Strana lica	456	-	4	119	-	-	-	22	1	594	-
Drugi komitenti	7.441	9.879	469	3.453	3.455	(24)	-	(17)	171	16.979	-
Nivo obezvređenja 2	1.533.522	716.048	349.056	1.324.898	643.429	(5.661)	2	(1.780)	(524.760)	2.049.780	16
Javna preduzeća	14	217.346	31	2.526	24.700	-	-	(44)	24.261	219.372	-
Druga preduzeća	531.121	299.366	181.509	650.108	157.714	(300)	-	(1.507)	(170.782)	968.783	-
Preduzetnici	56.735	22.010	6.648	44.939	68.037	211	1	(100)	(916)	48.193	-
Javni sektor	719	-	5	319	654	-	-	(1)	(59)	319	-
Stanovništvo	943.886	176.724	160.708	626.028	392.116	(5.574)	1	(127)	(376.743)	811.369	16
Strana lica	2	-	-	-	2	-	-	-	21	21	-
Drugi komitenti	1.045	602	155	978	206	2	-	(1)	(542)	1.723	-
Nivo obezvređenja 3	2.770.227	196.169	1.354.308	3.025.788	483.217	(6.408)	897.759	(1.794)	252.802	3.501.500	1.337
Javna preduzeća	1.034	-	-	-	-	-	-	(2)	-	1.032	-
Druga preduzeća	1.181.279	50.149	817.831	1.844.786	36.322	112	325.337	(1.752)	(405.418)	1.489.666	0
Preduzetnici	100.599	6.834	54.016	50.880	9.452	152	20.752	(48)	5.579	79.776	0
Stanovništvo	1.368.149	139.186	374.005	1.007.362	84.361	(6.670)	212.109	284	(38.564)	1.799.272	1.337
Strana lica	60	-	39	-	-	-	-	-	7	28	0
Poljoprivrednici	41	-	-	-	-	-	-	-	(35)	6	-
Drugi komitenti	119.065	-	108.417	122.760	353.082	(2)	339.561	(276)	691.233	131.720	0
POCI	45.151	30.356	30.678	38.476	27.626	18	1.292	(59)	(1.858)	52.488	0
Druga preduzeća	22.426	-	22.461	22.461	-	-	-	(41)	(22.385)	-	-
Stanovništvo	22.725	30.356	8.217	16.015	27.626	18	1.292	(18)	20.527	52.488	-
UKUPNO	5.658.093	1.642.417	2.158.987	5.709.601	3.046.826	(29.593)	899.077	(5.103)	14.721	6.885.246	1.365

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2022. godine
22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)**e) Koncentracija datih kredita i potraživanja od bankaa i drugih finansijskih organizacija i od komitenata**

Koncentracija datih kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija i od komitenata, prikazanih u bruto iznosu na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine, značajna je kod sledećih delatnosti:

	31.12.2022	U RSD hiljada 31.12.2021
Delatnost holding kompanija	-	-
Trgovina	17.504.870	12.899.448
Prerađivačka industrija	28.666.206	25.630.419
Građevinarstvo	14.381.115	15.780.382
Proizvodnja i snabdevanje el. energijom	15.438.313	17.185.543
Usluge i turizam	39.214.516	34.696.572
Poljoprivreda i prehrambena industrija	9.061.974	7.652.588
Stanovništvo	103.383.099	98.004.110
Domaće i strane banke i ostale finansijske organizacije	5.422.230	6.699.251
Javni sektor	5.974.693	4.436.229
Strana pravna lica	97.137	94.069
Poljoprivrednici	149.510	205.920
Sektor drugih komitenata	3.912.806	2.163.208
Preduzetnici	4.938.690	5.044.643
UKUPNO:	248.145.159	230.492.382

f) Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga

	31.12.2022	U RSD hiljada 31.12.2021
Minimalna plaćanja lizinga	20.835.113	15.818.450
Minus: potraživanja za nedospele kamate	(1.516.517)	(871.698)
Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga	19.318.596	14.946.752
Dospela preostala minimalnih plaćanja lizinga	12.610	14.562
Ostala potraživanja po osnovu posla finansijskog lizinga	33.224	30.998
	19.364.430	14.992.312
Minus razgraničeni prihodi od potraživanja po osnovu naknada za odobrenje finansijskog lizinga	(164.456)	(119.251)
	19.199.974	14.873.061
Minus: ispravka vrednosti		
- potraživanja po osnovu finansijskog lizinga	(328.761)	(297.607)
- potraživanja za dospele kamate	(10.655)	(14.370)
- ostalih potraživanja po osnovu posla finansijskog lizinga	(30.751)	(30.514)
Ukupno	18.829.807	14.530.570

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2022. godine
23. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNOSTI

							U RSD hiljada		
	Zemljište i građevinski objekti	Oprema	Sredstva sa pravom korišćenja	sredstva data u operativni lizing	Sredstva u pripremi	Ukupno osnovna sredstva	Investicione nekretnine	Nematerijalna sredstva u pripremi	Nematerijalna ulaganja
NABAVNA VREDNOST									
Stanje na dan 01. januar 2021.god	800.659	1.420.488	2.620.158	-	232.620	5.073.925	-	875.177	1.646.163
Povećanja	-	267	272.187	-	327.311	599.765	-	707.228	10.625
Prenosi	23.232	289.628	-	-	(312.860)	-	-	(40.471)	40.471
Preknjižavanja	-	224.857	(224.857)	-	-	-	-	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	(41.185)	(131.999)	-	-	(173.184)	-	-	(12.705)
Stanje na dan 31. decembar 2021.god	823.891	1.894.055	2.535.489	-	247.071	5.500.505	-	1.541.934	1.684.554
Povećanja	-	5.828	216.039	305.782	508.636	1.036.285	-	1.571.784	-
Prenosi	45.240	282.230	-	-	(327.470)	-	-	(43.480)	43.480
Preknjižavanja	(100.678)	70.570	(70.570)	-	-	(100.678)	100.678	-	-
Otuđenja i rashodovanja	(13.274)	(61.419)	(62.802)	(8.607)	-	(146.102)	-	-	(13.359)
Stanje na dan 31. decembar 2022.god	755.179	2.191.264	2.618.156	297.175	428.237	6.290.010	100.678	3.070.238	1.714.675
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI									
Stanje na dan 01. januar 2021.god	329.976	821.508	740.975	-	-	1.892.459	-	-	1.367.678
Preknjižavanja	-	224.857	(224.857)	-	-	-	-	-	-
Amortizacija (Napomena 14)	20.062	181.678	347.515	-	-	549.255	-	-	142.135
Otuđenja i rashodovanja	-	(40.699)	(88.372)	-	-	(129.071)	-	-	(12.702)
Stanje na dan 31. decembar 2021.god	350.038	1.187.344	775.261	-	-	2.312.643	-	-	1.497.111
Preknjižavanja	(47.560)	70.570	(70.570)	-	-	(47.560)	47.560	-	-
Amortizacija (Napomena 14)	20.362	230.972	341.376	8.089	-	600.799	459	-	85.224
Otuđenja i rashodovanja	(6.962)	(58.943)	(39.258)	(461)	-	(105.624)	-	-	(13.246)
Stanje na dan 31. decembar 2022.god	315.878	1.429.943	1.006.809	7.628	-	2.760.258	48.019	-	1.569.089
Neotpisana vrednost na dan:									
- 31. decembar 2022. godine	439.301	761.321	1.611.347	289.547	428.237	3.529.753	52.659	3.070.238	145.586
- 31.decembar 2021. godine	473.853	706.711	1.760.228	-	247.071	3.187.861	-	1.541.934	187.443

23. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

U toku 2022.godine Grupa je izvršila preknjižavanje dva objekta sa objekata u sopstvenom vlasništvu na investicione nekretnine. Preknjižavanje je izvršeno u iznosu knjigovodstvene vrednosti objekata. Fer vrednost nekretnina iznosi RSD 130.710 hiljada.

Grupa nema građevinskih objekata koji su pod hipotekom radi obezbeđenja otplate obaveza po osnovu kredita. Neotpisanu vrednost opreme na dan 31. decembar 2022. godine najvećim delom čine računarska i telekomunikaciona oprema i kancelarijski nameštaj. Neotpisanu vrednost nematerijalnih ulaganja na dan 31. decembar 2022. godine najvećim delom čine softveri i licence.

U okviru imovine sa pravom korišćenja i obaveza za zakup po obuhvatu MSFI 16 nalaze se:

- IT oprema,
- nepokretnosti – objekti,
- pokretna imovina – vozila.

Stanje nabavne vrednosti imovine sa pravom korišćenja prema MSFI 16 prikazano je u sledećoj tabeli (u RSD hiljada):

Vrsta imovine	Stanje na dan 1. januara 2022.	Promene u toku 2022.		Stanje na dan 31. decembra 2022.
	Nabavna vrednost	Povećanja	Smanjenja	
IT oprema	70.570	-	(70.570)	-
Nepokretnosti	2.449.976	624.577	(478.150)	2.596.403
Pokretna imovina	14.943	11.418	(4.603)	21.758
Ukupno:	2.535.489	635.995	(553.323)	2.618.161

Nabavna vrednost IT opreme uzete na finansijski lizing na dan 1. januara 2022. godine iznosi RSD 70.570 hiljada i ista je umanjena na dan 31. decembra 2022. godine u iznosu RSD 70.570 hiljada i preknjižena na IT opremu u vlasništvu Grupe.

Nabavna vrednost nepokretnosti (objekata) kao sredstava sa pravom korišćenja na dan 01. januara 2022. godine iznosi RSD 2.449.976 hiljada. Povećanje nabavne vrednosti u iznosu od RSD 624.577 hiljada se odnosi na usklađivanje vrednosti sredstava, kao i indeksiranja u skladu sa usklađenom stopom rasta potrošačkih cena na nivou EU tzv. HICP index, povećanja cena zakupa i uknjižavanja novih zakupa. U toku 2022. godine evidentirana su i smanjenja vrednosti usled promene ugovornih uslova i otkazivanja zakupa u iznosu od RSD 478.150 hiljada. Na dan 31.12.2022. godine nabavna vrednost nepokretnosti (objekata) iznosi RSD 2.596.403 hiljada.

Nabavna vrednost pokretne imovine (vozila) kao sredstava sa pravom korišćenja na dan 01. januara 2022 godine iznosi RSD 14.943 hiljada i umanjena su za iznos RSD 4.603 hiljada koje se odnosi otkaz/istek postojećeg zakupa.

Stanje otpisane vrednosti imovine sa pravom korišćenja prema MSFI 16 prikazano je u sledećoj tabeli (u RSD hiljada):

Vrsta imovine	Stanje na dan 1. januara 2022.	Promene u toku 2022.		Stanje na dan 31. decembra 2022.
	Otpisana vrednost	Povećanja	Smanjenja	
IT oprema	239.560	41.419	(224.857)	56.122
Nepokretnosti	493.378	308.607	(64.832)	737.153
Pokretna imovina	20.875	7.601	(23.540)	4.936
Ukupno:	753.813	357.627	(313.229)	798.211

Najveći deo nematerijalnih ulaganja se odnosi na ulaganje u novi informacioni sistem banke kroz projekat LIFT. Kapitalizacija troškova ulaganja se vrši za one izdatke koji nastaju u fazi implementacije projekta, dok se drugi troškovi priznaju u bilansima banke u skladu sa politikama i procedurama koje se odnose na nematerijalna ulaganja.

Na osnovu sprovedenih analiza na kraju 2022. godine utvrđeno je da ne postoje indikatori obezvređenja nefinansijske imovine.

24. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA

Kao što je obelodanjeno u Napomeni 2.21 Grupa u skladu sa svojim računovodstvenim politikama imovinu koju klasifikuje kao sredstva namenjena prodaji odmerava po nižem od sledeća dva iznosa:

- po knjigovodstvenoj vrednosti ili
- fer vrednosti umanjenoj za troškove prodaje

	31.12.2022.	U RSD hiljada 31.12.2021.
Sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	11.902	11.902
Stanje na dan 31. decembra	11.902	11.902

Na dan 31. decembar 2022. godine Grupa ima evidentirana sledeća stalna sredstva namenjena prodaji koja su locirana na teritoriji Republike Srbije:

- Zemun, Cara Dušana 266 – poslovni prostor površine 374 m².

25. OSTALA SREDSTVA

	Na dan 31. decembra 2022.	U RSD hiljada Na dan 31. decembra 2021.
U dinarima		
<i>Finansijska sredstva:</i>		
– Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju	51.273	125.262
– Potraživanja po osnovu prodaje	469	498
– Druga potraživanja iz redovnog poslovanja po kojima se utvrđuje prihod	37.204	38.715
– Ostala finansijska potraživanja iz poslovanja	395.110	193.537
– Razgraničeni troškovi premije osiguranja	427.146	482.407
– Razgraničena kuponska kamata pri kupovini obveznica	18.442	151.269
– Ostala razgraničenja	102.157	182.640
<i>Nefinansijska sredstva:</i>		
– Dati avansi	12.558	15.378
– Potraživanja od zaposlenih	12.421	784
– Potraživanja po osnovu pretplaćenih poreza i doprinosa	2.131	1.902
– Zalihe	83.080	80.055
– Ostala nefinansijska potraživanja	80.845	28.142
– Ostale investicije	27.006	27.006
	1.249.842	1.327.595
U stranoj valuti		
<i>Finansijska sredstva:</i>		
– Potraživanja po osnovu prodaje	-	277
– Druga potraživanja iz redovnog poslovanja po kojima se utvrđuje prihod	20	20
– Ostala finansijska potraživanja iz poslovanja	61.199	61.627
– Razgraničena kuponska kamata pri kupovini obveznica	47.877	24.574
– Ostala razgraničenja	-	8.336
<i>Nefinansijska sredstva:</i>		
– Dati avansi	69.023	25.217
– Potraživanja od zaposlenih	267	905
– Ostala nefinansijska potraživanja	850	184
– Ostala razgraničenja	-	5.856
	179.236	126.996
Bruto ostala sredstva	1.429.078	1.454.591
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(195.214)	(204.322)
Stanje na dan 31. decembra	1.233.864	1.250.269

Ostala finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrednosti.

25. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	31.12.2022.	U RSD hiljada 31.12.2021.
Stanje ispravke finansijskih sredstava na početku godine	125.673	132.462
Nove ispravke vrednosti	94.269	70.286
Ukidanje ispravke vrednosti	9.171	(6.264)
Otpis na teret ispravke vrednosti	(140.358)	(96.512)
Kursne razlike	27.504	25.701
Stanje ispravke finansijskih sredstava na dan 31. decembra	116.259	125.673
 Stanje ispravke nefinansijskih sredstava na dan 31. decembra	 78.955	 78.649
 Stanje na dan 31. decembra	 195.214	 204.322

26. OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA

	31.12.2022.	U RSD hiljada 31.12.2021.
U dinarima		
Obaveze po osnovu derivata namenjenih trgovanju	25.698	2.989
	25.698	2.989
U stranoj valuti		
Obaveze po osnovu derivata namenjenih trgovanju	718.322	163.411
	718.322	163.411
 Stanje na dan 31. decembra	 744.020	 166.400

27. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>						
Transakcioni depoziti	1.108.718	-	1.108.718	1.012.788	-	1.012.788
Depoziti po osnovu datih kredita	-	1.255	1.255	-	2.514	2.514
Namenski depoziti	14.975	-	14.975	508	-	508
Ostali depoziti	3.899.660	884.000	4.783.660	6.597.028	1.120.005	7.717.033
Kredit po repo transakcijama	5.846.245	-	5.846.245	-	-	-
Primljeni krediti	-	3.322.865	3.322.865	-	3.762.769	3.762.769
Ukupno	10.869.598	4.208.120	15.077.718	7.610.324	4.885.288	12.495.612
U stranoj valuti						
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>						
Transakcioni depoziti	473.889	-	473.889	570.297	-	570.297
Depoziti po osnovu datih kredita	-	-	-	-	11.506	11.506
Namenski depoziti	863.758	27.571	891.329	47.519	32.923	80.442
Ostali depoziti	4.208.268	2.051.435	6.259.703	1.879.426	1.885.256	3.764.682
Depoziti i krediti koji dospevaju u roku od jednog dana	4.909.299	-	4.909.299	6.255.367	-	6.255.367
Primljeni krediti	4.856.965	49.665.423	54.522.388	4.312.715	46.705.893	51.018.608
Ostale finansijske obaveze	27.064	-	27.064	55.278	-	55.278
Ukupno	15.339.243	51.744.429	67.083.672	13.120.602	48.635.578	61.756.180
Stanje na dan 31. decembra	26.208.841	55.952.549	82.161.390	20.730.926	53.520.866	74.251.792

27. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI (nastavak)

Struktura ostalih depozita prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci je prikazana u sledećoj tabeli:

	31.12.2022.	U RSD hiljada 31.12.2021.
Centralna banka	5.847.000	366
Banke u zemlji	5.122.160	59.664
Društva za osiguranje	4.095.454	3.945.844
Finansijski lizing	547.080	22.952
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranja	8.343.192	8.980.220
Ostale usluge kreditiranja i finansiranja	5.512	2.062
Strane banke	58.200.992	61.240.684
Stanje na dan 31. decembra	82.161.390	74.251.792

Obaveze prema stranim bankama se najvećim delom odnose na primljene kredite od Erste Group Bank AG Austrija u iznosu od 14.078.688 hiljada dinara kao i primljeni kredit od Evropske Banke za obnovu i razvoj od 15.357.855 hiljada dinara, Evropske Investicione Banke 9.961.947 hiljada dinara, takođe i primljen kredit od KFW banke u iznosu od 3.504.029 hiljada dinara i od CE banke u iznosu od 1.089.422 hiljada dinara. Takođe kompanija S- Lizing na dan, 31.12.2022. ima obaveze prema stranim bankama koje se najvećim delom odnose na primljene kredite od Nord banke u iznosu od 1.888.846 hiljada dinara, zatim Steiermaerkische bank und Sparkassen u iznosu od 9.209.837 hiljada dinara, Evropske Investicione Banke u iznosu od 1.169.213 hiljada dinara i KFW banke u iznosu od 1.614.626 hiljada dinara.

28. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	31.12.2022.			31.12.2021.			U RSD hiljada
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	
U dinarima							
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>							
Transakcioni depoziti	62.263.378	5	62.263.383	55.299.478	-	55.299.478	
Opozivi depoziti	-	-	-	500.000	-	500.000	
Štedni depoziti:	1.153.120	2.870.507	4.023.627	1.110.342	1.987.204	3.097.546	
Depoziti po osnovu datih kredita	827.536	2.830.585	3.658.121	313.127	1.133.291	1.446.418	
Namenski depoziti	726.975	18.750	745.725	554.935	18.750	573.685	
Ostali depoziti	16.379.209	1.111.965	17.491.174	18.959.945	155.513	19.115.458	
Ukupno	81.350.218	6.831.812	88.182.030	76.737.827	3.294.758	80.032.585	
U stranoj valuti							
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>							
Transakcioni depoziti	96.128.853	-	96.128.853	85.360.466	-	85.360.466	
Štedni depoziti:	8.103.045	15.662.406	23.765.451	8.540.473	16.938.439	25.478.912	
Depoziti po osnovu datih kredita	603.845	5.478.509	6.082.354	1.086.369	5.424.370	6.510.739	
Namenski depoziti	1.166.144	-	1.166.144	1.723.502	-	1.723.502	
Ostali depoziti	8.546.260	1.370.729	9.916.989	2.854.054	1.938.294	4.792.348	
Primljeni krediti	-	2.040.012	2.040.012	29.132	2.462.371	2.491.503	
Ostale finansijske obaveze	535.435	-	535.435	2.514.316	-	2.514.316	
Ukupno	115.083.582	24.551.656	139.635.238	102.108.312	26.763.474	128.871.786	
Stanje na dan 31. decembra			227.817.268			208.904.371	

28. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Struktura ostalih depozita prema komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

	31.12.2022.	U RSD hiljada 31.12.2021.
Holding kompanije	-	32
Javna preduzeća	1.190.208	1.086.460
Privredna društva	99.859.175	87.759.601
Javni sektor	3.318.543	3.845.072
Stanovništvo	107.210.817	97.224.815
Strana lica	3.461.262	4.933.013
Preduzetnici	6.430.033	6.027.122
Poljoprivrednici	1.229.781	1.218.293
Drugi komitenti	5.117.449	6.809.963
Stanje na dan 31. decembra	227.817.268	208.904.371

29. SUBORDINIRANE OBAVEZE

	31.12.2022	U RSD hiljada 31.12.2021
U stranoj valuti		
Subordinirane obaveze	7.077.148	3.534.418
	7.077.148	3.534.418
Stanje na dan 31. decembra	7.077.148	3.534.418

Stanje obaveza po osnovu glavnice subordiniranih kredita na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine je detaljnije prikazano u sledećoj tabeli:

					U RSD hiljada	
Naziv poverioca	Oznaka valute	Iznos kredita	Datum dospeća	Kamatna stopa	31.12.2022	31.12.2021
Erste Group Bank AG	EUR	30.000.000	10.09.2028.	Euribor+3,38 % p,a,	3.519.672	3.527.463
Erste Group Bank AG	EUR	30.000.000	12.05.2032	Euribor+3,48 % p,a,	3.519.672	-
Ukupno		60.000.000			7.039.344	3.527.463

Grupa je dana 20.08.2018. godine potpisala ugovor za subordinirani kredit sa Erste Group Bank AG Beč na iznos od EUR 30.000.000. Rok kredita je 10 godina, kamatna stopa je u visini tromesečnog EURIBOR-a uvećanog za 3,38% na godišnjem nivou. U skladu sa ugovorom, glavnica se otplaćuje na dan dospeća u jednom iznosu.

Subordinirane obaveze Grupa može da uključi u dopunski kapital nakon što Narodna banka Srbije, na osnovu dostavljene dokumentacije i Ugovora, utvrdi da su ispunjeni uslovi za davanje odobrenja da se subordinirane obaveze mogu uključiti u dopunski kapital Banke. Narodna banka Srbije, Sektor za kontrolu poslovanja banaka, dostavila je navedeno odobrenje dana 11. oktobra 2018. godine, a na osnovu zahteva Banke od 24. avgusta 2018. godine.

Grupa je dana 15.02.2022. godine potpisala ugovor za subordinirani kredit sa Erste Group Bank AG Beč na iznos od EUR 30.000.000. Rok kredita je 10 godina, kamatna stopa je u visini tromesečnog EURIBOR-a uvećanog za 3,48% na godišnjem nivou. U skladu sa ugovorom, glavnica se otplaćuje na dan dospeća u jednom iznosu.

Subordinirane obaveze Grupa može da uključi u dopunski kapital nakon što Narodna banka Srbije, na osnovu dostavljene dokumentacije i Ugovora, utvrdi da su ispunjeni uslovi za davanje odobrenja da se subordinirane obaveze mogu uključiti u dopunski kapital Banke. Narodna banka Srbije, Sektor za kontrolu poslovanja banaka, dostavila je navedeno odobrenje dana 20. jula 2018. godine.

30. REZERVISANJA

	U RSD hiljada	
	31.12.2022	31.12.2021
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (a)	569.864	294.381
Rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih (b):		
– naknade za odlazak u penziju	129.012	176.641
– jubilarne nagrade	148.498	146.428
Rezervisanja za sudske sporove (c)	1.111.282	1.057.887
Ostala dugoročna rezervisanja	19.078	15.660
Stanje na dan 31. decembra	1.977.734	1.690.997

Promene rezervisanja vanbilansnih stavki

- (a) Prema internoj politici Grupe, rezervisanja za rizičnu vanbilansnu aktivu (garancije, avale, akreditive i obaveze za nepovučene kredite) vrše se po plasmanima Grupe gde postoji mogućnost da preuzete potencijalne obaveze padnu na teret Grupe.

Dokazi na osnovu kojih Grupa vrši pojedinačnu procenu obezvređenja su: isplate po računima Grupe po preuzetim obavezama po garancijama, avalima i drugim stavkama, kašnjenja po ostalim obavezama i da je komitent, prema kriterijumima interne klasifikacije Banke, u statusu neizmirenja obaveza (*default*).

Pojedinačno procenjivanje obezvređenja, po vanbilansnim stavkama, obračunava se na isti način kao i za potraživanja bilansne aktive, uzimajući u obzir mogućnost budućih odliva po vanbilansnim stavkama. Za potencijalne obaveze kod kojih se ne očekuje odliv sredstava Grupe, kao i kod kojih se proceni da će u slučaju odliva sredstava potraživanja biti naplativa u ukupnom iznosu, Grupa vrši rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na grupnoj osnovi na sličan način kao i za bilansna potraživanja, uz korišćenje faktora konverzije za vanbilansne stavke.

- (b) Grupa je formirala rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih koja obuhvataju rezervisanja po osnovu zakonskih otpremnina pri odlasku u penziju i jubilarnih nagrada. Obaveze po ovom osnovu priznaju se u iznosu sadašnje vrednosti budućih gotovinskih tokova primenom akuarske metode.
- (c) Grupa je formirala rezervisanje za sudske sporove u kojima je Grupa tužena, a za koje se prema proceni stručnog tima Grupe očekuje negativan ishod (Napomena 3 (e), Napomena 36 b)).

30. REZERVISANJA (nastavak)

Promene na računima rezervisanja u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada	
	31.12.2022	31.12.2021
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi		
Stanje na početku godine	294.381	256.154
Rezervisanja u toku godine (Napomena 10(a))	521.521	176.308
Neiskorišćena ukinuta rezervisanja (Napomena 10(a))	(245.564)	(138.231)
Ostale promene	(473)	150
	569.865	294.381
Rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih		
Stanje na početku godine	323.069	326.601
Nova Rezervisanja (Napomena 13)	40.481	35.891
ukinuta Rezervisanja (Napomena 13)	(9.660)	(6.676)
Naknade isplaćene u toku godine	(38.489)	(23.392)
Aktuarski gubici (+) /dobici(-) po osnovu otpremnina	(37.888)	(9.355)
	277.513	323.069
Rezervisanja za sudske sporove		
Stanje na početku godine	1.057.884	725.832
Rezervisanja u toku godine (Napomena 16)	476.882	570.526
Iskorišćena rezervisanja	(423.683)	(239.274)
Ostale promene	197	800
	1.111.280	1.057.884
Ostala dugoročna rezervisanja		
stanje na početku godine	15.659	12.008
ostale promene	15.227	12.253
iskorišćena rezervisanja - plaćanja	(11.810)	(8.602)
	19.076	15.659
Stanje na dan 31. decembra	1.977.734	1.690.993

30. REZERVISANJA (nastavak)

Podaci koje je aktuar koristio za obračun rezervacija za buduće obaveze po osnovu otpremnine za odlazak u penziju:

- Podaci o zaposlenima;
- Ukupan radni staž na dan 31. decembar 2022. godine;
- Godina rođenja i pol;
- Broj godina do starosne odnosno pune penzije;
- Tablica mortaliteta za Republiku Srbiju 2010-2012;
- Kamatna stopa 4,17%;
- Prosečna plata svih radnika Grupe (Procena bruto iznos)
- Iznos otpremnine za umirovljenje: 3 prosečne mesečne plate zaposlenog ili 3 prosečne plate svih zaposlenih Grupe, u zavisnosti šta je veće. Prema novom kolektivnom ugovoru ovo važi za one čiji je radni staž u Grupi do 20 godina.
- Prema novom kolektivnom ugovoru povećan je iznos otpremnine za odlazak u penziju - za zaposlene koji su u banci duže od 20 godina radnog staža - 5 zarada, i duže od 30 godina - 7 zarada
- Pretpostavljeni rast zarada od 2,80% godišnje tokom celog perioda za koji se rezervišu sredstva.

	U RSD hiljada
Sadašnja vrednost obaveza za primanja zaposlenih 31.12.2021.	323.069
<i>Troškovi usluga</i>	
a. Troškovi tekućeg rada	22.281
b. Troškovi minulog rada	4.622
c. Troškovi kamate	17.787
d. Plaćanja	(38.489)
Aktuarski dobici (-)/gubici(+) za jubilarne nagrade proizašli iz:	(11.171)
a. Promena u demografskim pretpostavkama	1.101
b. Promena u finansijskim pretpostavkama	(12.273)
c. Promena u iskustvenim pretpostavkama	-
Aktuarski dobici (-)/gubici(+) za otpremnine proizašli iz:	(40.586)
a. Promena u demografskim pretpostavkama	(12.861)
b. Promena u finansijskim pretpostavkama	(27.725)
c. Promena u iskustvenim pretpostavkama	-
Sadašnja vrednost obaveza za primanja zaposlenih na dan 31. decembra 2022.	277.513

30. REZERVISANJA (nastavak)

Promene na računima rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

U RSD hiljada

Promene na rezervisanji ma za gubitke po vanbilansnoj aktivni	Stanje na početku perioda	Povećanje usled priznavanj a i sticanja	Smanjenje usled prestanka priznavanja	Povećanje usled promene kreditnog rizika	Smanjenje usled promene kreditnog rizika	Promena po osnovu kursnih razlika	Ostale promene	Stanje na kraju perioda
Stage 1	206.982	344.920	85.456	40.430	74.087	(407)	(77)	432.305
Stage 2	18.195	71.461	7.712	57.986	9.343	(43)	52	130.596
Stage 3	69.204	3.060	67.513	3.664	1.453	1	1	6.964
Ukupno	294.381	419.441	160.681	102.080	84.883	(449)	(24)	569.865

Kretanje između nivoa obezvređenja na računima rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni je prikazano u sledećoj tabeli:

U RSD hiljada

	Bruto knjigovodstvena vrednost					
	Transfer između Nivoa 1 i Nivoa 2		Transfer između Nivoa 2 i Nivoa 3		Transfer između Nivoa 1 i Nivoa 3	
	U Nivo 2 iz Nivo 1	U Nivo 1 iz Nivo 2	U Nivo 3 iz Nivo 2	U Nivo 2 iz Nivo 3	U Nivo 3 iz Nivo 1	U Nivo 1 iz Nivo 3
Date garancije i druga jemstva	2.545.676	513.988	-	-	998	-
Neiskorišćene preuzete neopozive obaveze	104.088	-	-	-	-	-
Ukupno	2.649.764	513.988	-	-	998	-

31. OSTALE OBAVEZE

	31.12.2022	U RSD hiljada 31.12.2021
U dinarima		
<i>Finansijske obaveze:</i>		
Obaveze za neplaćene iznose osnovnih sred.uzetih u lizing	13.905	21.245
Obaveze po osnovu razgraničenih prihoda od naknada i ostalih razgraničeni prihodi	17.255	4.100
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	137.146	113.543
	168.306	138.888
<i>Nefinansijske obaveze:</i>		
Obaveze prema dobavljačima	86.006	23.728
Obaveze za primljene avanse	98.147	84.805
Obaveze za neto zarade i naknade zarada	197	6.788
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	251.050	135.314
Razgraničene obaveze za naknade i ostale obračunate rashode	683.901	653.620
Obaveze po osnovu kartičnog poslovanja	172.069	173.725
Obaveze prema trgovcima po pos terminalima	208.403	42.625
Ostale obaveze	223.565	211.992
	1.723.338	1.332.597
U stranoj valuti		
<i>Finansijske obaveze:</i>		
Obaveze za neplaćene iznose osnovnih sred.uzetih u lizing	1.620.590	1.855.068
Obaveze po osnovu razgraničenih prihoda od kamata	31.882	49.746
Obaveze po osnovu razgraničenih prihoda od naknada i ostalih razgraničeni prihodi	14.094	6.391
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	1.482	40.466
	1.668.048	1.951.671
<i>Nefinansijske obaveze:</i>		
Obaveze prema dobavljačima	272.159	5.373
Obaveze za primljene avanse	3.407	9.153
Razgraničene obaveze za naknade i ostale obračunate rashode	-	162.229
Ostale obaveze	85.978	78.395
	361.544	255.150
Stanje na dan 31. decembra	3.921.236	3.678.306

Ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrednosti.

31. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

Stanje obaveza po osnovu lizinga MSFI 16 prikazano je u sledećoj tabeli (u 000 RSD):

Valuta obaveze	Stanje na dan 1. januara 2022.		Stanje na dan 31. decembra 2022.	
	Iznos u valuti	iznos u RSD	Iznos u valuti	IZNOS U RSD
RSD	-	21.245	-	13.905
Valutna klauzula (EUR) - Nepokretnosti	6.061	712.978	5.748	674.336
Valutna klauzula (EUR) - pokretna imovina	86	10.071	123	14.485
Valutna klauzula (EUR) – IT oprema	106	12.488	-	-
Devize - EUR – objekti	9.547	1.131.966	9.035	1.060.071
Ukupno	15.800	1.888.748	14.906	1.762.797

Izuzeci od primene MSFI 16 prikazani su u sledećoj tabeli (u 000 RSD):

Izuzeci od primene - stanje na 31. decembra 2022	Vrednost
Troškovi kratkoročnih zakupa:	774
Troškovi zakupa male vrednosti:	13.311

32. KAPITAL**(a) Struktura kapitala Banke**

Ukupan kapital Grupe na dan 31. decembra 2022. godine iznosi RSD 43.046.076 hiljada i sastoji se od akcijskog kapitala u iznosu od RSD 15.772.500 hiljada, emisione premije u iznosu od RSD 5.552.654 hiljada, rezervi iz dobiti i ostalih rezervi RSD 19.377.943 hiljade, revalorizacionih rezervi u iznosu od RSD -642.379 hiljada, dobitka tekućeg perioda u iznosu od RSD 2.801.565 hiljada i učešća bez prava kontrole u iznosu od 183.793 hiljada.

Struktura ukupnog kapitala Banke prikazana je kako sledi:

	31.12.2022	U RSD hiljada 31.12.2021
Akcijski kapital – obične akcije /i/	15.772.500	14.107.500
Emisiona premija /ii/	5.552.654	3.704.504
Rezerve iz dobiti /iii/	19.377.943	16.968.155
Revalorizacija rezerve /iv/	(642.379)	111.414
Dobitak tekuće godine	2.801.565	2.792.753
Učešća bez prava kontrole	183.793	159.165
Stanje na dan 31. decembra	43.046.076	37.843.491

/i/ Akcijski kapital

Na dan 31. decembar 2022. godine upisani i uplaćeni kapital Grupe se sastoji od 1.577.250 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od RSD 10.000 (31. decembar 2021. godine: 1.410.750 običnih akcija pojedinačne nominalne vrednosti 10.000 dinara).

U četvrtom kvartalu 2022. godine Grupa je na osnovu Odluke Skupštine akcionara o izdavanju običnih akcija broj 301BG/2022-34V/1 od 10. Novembra 2022. godine realizovala 33. emisiju akcija bez javne ponude radi povećanja osnovnog akcijskog kapitala.

Broj emitovanih akcija je 170.000 komada od čega je Erste Group Bank AG otkupila 125.800 komada, a Steiermarkische Bank je otkupila 44.200 komada. Nominalna vrednost pojedinačnih akcija iznosi RSD 10.000, a emisiona cena RSD 21.000.

Nakon uspešne emisije ukupan osnovni kapital je uvećan za RSD 1.665.000 hiljada i iznosi RSD 15.772.500 hiljada. Većinski akcionar Banke je EGB AG sa učešćem od 74% i 1.167.165 akcija, a Steiermarkische Bank ima učešće od 26% i 410.085 akcija.

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembar 2022. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Broj akcija	Učešće u %
EGB CEPS HOLDING GMBH	1.167.165	74,00
Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac	410.085	26,00
Ukupno	1.577.250	100,00

32. KAPITAL (nastavak)**/ii/ Emisiona premija**

Emisiona premija na dan 31. decembra 2022. u iznosu od RSD 5.552.654 hiljada (31. decembra 2021. godine RSD 3.704.504 hiljada) i obuhvata pozitivnu razliku između postignute prodajne vrednosti akcija i njihove nominalne vrednosti.

/iii/ Rezerve iz dobiti i ostale rezerve

Formirane su rezerve iz dobiti na dan 31. decembar 2022. godine iznose RSD 19.377.317 hiljada. Na dan 31. decembra 2021. godine rezerve iz dobiti su iznosile RSD 16.968.156 hiljada. Na osnovu Odluke Skupštine akcionara Banke od 24. aprila 2022. godine Banka je iz ostvarene dobiti za 2021. godinu izvršila raspodelu preostale dobiti u ostale rezerve u iznosu od RSD 2.409.161 hiljada.

/iv/ Revalorizacija rezerve

Revalorizacija rezerve, koje na dan 31. decembar 2022. godine iznose RSD 139.522 hiljada (31. decembar 2021. godine: 111.070 hiljade dinara), formirane su kao rezultat svođenja vrednosti ulaganja u vlasničke i dužničke hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat, korigovanih za efekte odloženih poreza po osnovu revalorizacije ovih hartija od vrednosti i efekte promene kreditnog rizika izdavaoca hartije, i usklađivanja obaveza po osnovu aktuarskog obračuna u skladu sa MRS 19.

(b) Pokazatelji poslovanja Grupe – usaglašenost sa zakonskim pokazateljima

Pokazatelji poslovanja	Propisani	31.12.2022.	31.12.2021.
1. Kapital	Minimum EUR 10 miliona		
2. Adekvatnost kapitala	Minimum 8%	EUR 381.531.188	EUR 314.166.819
3. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	Minimum 6%	20,01	18,25
4. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	Minimum 4,5%	16,87	16,51
5. Ulaganja Banke	Maksimum 60%	16,87	16,51
6. Izloženost prema licima povezanim sa Bankom	bez limita	7,09	8,76
7. Veliki i najveći mogući krediti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	4,57	10,81
8. Likvidnost:		27,58	68,69
– pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,8		
– uži pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,5	2,11	1,30
9. PPLA	Minimum 100%	1,98	1,18
10. Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20%	156,53	168,43
11. Izloženosti Banke prema grupi povezanih lica	Maksimum 25%	3,39	1,32
12. Izloženosti Banke prema licu povezanim sa bankom	bez limita	16,61	19,46
13. Ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru	Maksimum 10%	3,90	9,73

33. VANBILANSNE POZICIJE

Banka u okviru druge vanbilansne evidencije vodi hipoteke, hartije od vrednosti po kastodi poslovima, evidencionu kamatu.

	31.12.2022.	U RSD hiljada 31.12.2021.
Poslovi u ime za račun trećih lica (a)	528.953	561.458
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze (b)	113.904.104	94.020.476
Druge vanbilansne pozicije (c)	329.408.119	315.396.963
Stanje na dan 31. decembra	443.841.176	409.978.897
Nenaplativa potraživanja preneti na vanbilansne pozicije	(1.187.735)	(1.241.490)
Stanje na dan 31. decembra	442.653.441	408.737.407

(a) Poslovi u ime i za račun trećih lica

	31.12.2022.	U RSD hiljada 31.12.2021.
Plasmani po poslovima u ime i za račun trećih lica u dinarima:		
– kratkoročni	7.222	17.249
– dugoročni	521.731	544.209
Stanje na dan 31. decembra	528.953	561.458

Kratkoročni poslovi u ime i za račun trećih lica se najvećim delom odnose na sredstva Ministarstva poljoprivrede u iznosu od RSD 5.907 hiljada i na komisione poslove poljoprivrednika u iznosu od RSD 1.315 hiljada. Dugoročni poslovi se odnose uglavnom na stambene kredite osigurane kod Nacionalne korporacije za osiguranje kredita u iznosu od RSD 519.947 hiljada i dugoročne poljoprivredne kredite u iznosu od RSD 1.784 hiljada

(b) Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze

	31.12.2022.	U RSD hiljada 31.12.2021.
U dinarima		
Plative garancije	2.841.851	3.103.391
Činidbene garancije	12.942.297	9.928.473
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	6.335.935	6.351.847
Ostale vanbilansne stavke	239.657	5.054.129
	22.359.740	24.437.840
U stranoj valuti		
Plative garancije	5.553.678	5.220.867
Činidbene garancije	18.322.445	12.855.823
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	61.218.831	48.171.008
Akreditivi	761.653	364.977
Ostale vanbilansne stavke	5.687.757	2.969.961
	91.544.364	69.582.636
Stanje na dan 31. decembra	113.904.104	94.020.476

Ostale vanbilansne stavke u dinarima se odnose na pisma o namerama preduzeća, dok se ostale vanbilansne stavke u stranoj valuti odnose najvećim delom na ostale neopozive obaveze.

Preuzete neopozive obaveze se odnose na neiskorišćene odobrene kredite koji se ne mogu jednostrano otkazati i to: minuse na tekućim računima, kredite preduzećima, višenamenske okvirne kredite i ostale preuzete neopozive obaveze.

33. VANBILANSNE POZICIJE (nastavak)

Preuzete neopozive obaveze obično imaju fiksne datume kada ističu ili druge odredbe u vezi isteka. Pošto preuzete neopozive obaveze mogu isteći pre povlačenja kredita od strane komitenata, ukupno ugovoren iznos ne predstavlja neophodno buduće gotovinske odlive.

Banka prati ročnost preuzetih neopozivih obaveza po osnovu neiskorišćenih odobrenih kredita jer dugoročne preuzete obaveze nose viši stepen kreditnog rizika od kratkoročnih preuzetih obaveza.

Na dan 31. decembar 2022. godine, rezervisanja za gubitke po osnovu garancija i ostalih preuzetih neopozivih obaveza iznose RSD 569.864 hiljada (31. decembar 2021. godine: RSD 294.381 hiljada).

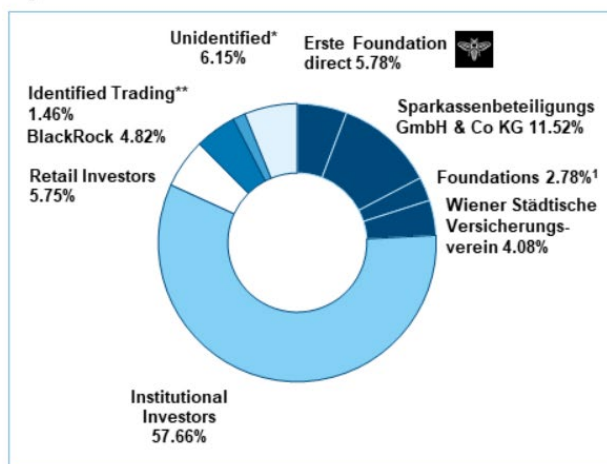
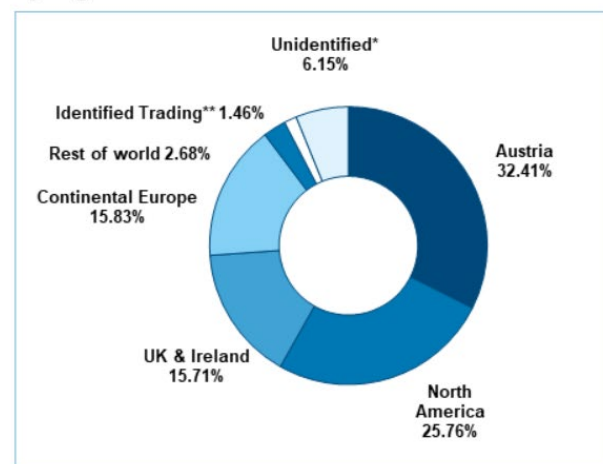
34. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Grupa ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima i drugim povezanim licima.

Lica se smatraju povezana ukoliko su pod zajedničkom kontrolom, ili jedno lice ima kontrolu nad drugim ili pak može izvršiti značajan uticaj na to drugo lice u donošenju finansijskih i operativnih odluka.

Akcionari Grupe su Erste Group Banka AG Beč i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac.

Akcionarska struktura Erste Grupe je sledeća:

By investor**By region**

34. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

- a) Stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. godine, kao i prihodi i rashodi u toku godine, proistekli iz transakcija sa pravnim licima u okviru Erste grupe prikazana su u sledećim tabelama:

	31.12.2022		U RSD hiljada 31.12.2021	
	Akcionari	Ostale članice Erste grupe	Akcionari	Ostale članice Erste grupe
Potraživanja				
Potraživanja po osnovu derivata	787.838	-	100.215	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	623.138	9.169	3.102.562	12.103
Kredit i potraživanja od komitenata	-	531.253	-	146.489
Osnovna sredstva	-	759.700	-	-
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	801.373
Ostala sredstva	3.381	2.427	15.416	1.965
	1.414.357	1.302.549	3.218.193	961.930
Obaveze				
Obaveze po osnovu derivata	25.699	-	113.732	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	14.893.650	9.904.485	29.031.849	46.799
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	-	102.948
Subordinirane obaveze	7.077.149	-	3.534.418	-
Rezervisanja	24	2.675	5	1.389
Ostale obaveze	3.064	898.930	1.207	963.319
	21.999.586	10.806.090	32.681.211	1.114.455
Vanbilansne pozicije				
Date garancije i druga jemstva	220.722	108.800	75.586	119.832
Preuzete neopozive obaveze	-	2.328.399	-	173.425
Druga vanbilansna evidencija	-	669.640	-	1.687.159
	220.722	3.106.839	75.586	1.980.416

34. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

	U RSD hiljada			
	Na dan 31. decembra 2022. godine		Na dan 31. decembra 2021. godine	
	Akcionari	Ostale članice Erste grupe	Akcionari	Ostale članice Erste grupe
Prihodi od kamata	66.239	15.853	24.348	20.112
Rashodi kamata	(535.432)	(213.769)	(478.459)	(36.431)
Prihodi od naknada i provizija	66.812	2.203	55.461	59.047
Rashodi naknada i provizija	(268.228)	-	(286.510)	-
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	1.235.242	-	552.540	-
Neto prihod po osnovu kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	169.651	-	13.856	-
Neto prihod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koje se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	286	-	18	-
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koje se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	(320)	(103)	(2.484)
Ostali poslovni prihodi	-	24.839	-	11.310
Troškovi amortizacije	-	(9.056)	(441)	(99.916)
Ostali prihodi	3.944	9.239	4.395	7.801
Ostali rashodi	(167.031)	(894.357)	(156.847)	(767.817)

Na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine, plasmani povezanim pravnim licima nisu bili obezvređeni.

Kamata na dugoročne kredite sa povezanim licima se kreće u rasponu od 0,94% do 3,48%.

Međubankarski poslovi (overnight, kratkoročne pozajmice, plasmani i repo i reversne repo transakcije) se obavljaju po cenama koje se kreću u rasponu od -0,68% do 9,5% u zavisnosti od valute u kojoj se obavlja posao.

Ostale transakcije na deviznom, novčanom i tržištu derivata (spot transakcije, devizne swap transakcije, forvard transakcije, kupoprodaja efektivne, kamatni swapovi i kamatne opcije), kao i one transakcije za koje se naplaćuje ili plaća naknada, se obavljaju takođe po tržišnim uslovima i cenama van dohvata ruke.

Kamatna stopa na depozite i ostale obaveze prema licima povezanim sa bankom se kreće u rasponu od -0,75% do 9,50%.

Banka kroz cross-border kredite pruža mogućnost svojim klijentima da se zaduže direktno u inostranstvu pri čemu se klijentima omogućava da sve aktivnosti u procesu odobravanja i administriranja izvrše u Banci. Ovakav vid usluga obezbeđuje klijentima mogućnost zaduživanja pod povoljnijim uslovima, a banci ostvarenje prihoda od naknada za ove usluge. Banka je u poslovima sa cross-border kreditima isključivo agent i nije izložena kreditnom riziku.

34. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

- b) Grupa ulazi u poslovne odnose i aranžmane sa članovima Izvršnog odbora i ostalim ključnim osobljem i sa njima povezanim licima u redovnom toku poslovanja. Stanja na kraju godine i efekti ovih transakcija su prikazani u sledećoj tabeli.

	Stanje na dan 31.12.2022. godine	Prihodi/ (rashodi) 31.12.2022. godine	Stanje na dan 31.12.2021. godine	U RSD hiljada Prihodi/ (rashodi) 31.12.2021. godine
Minusi na tekućim računima, kreditne kartice, gotovinski i potrošački krediti	842	170	848	132
Stambeni krediti	20.920	732	31.855	1.286
Ostali plasmani i potraživanja	13	-	630	76
Ukupne ispravke vrednosti plasmana	(43)	(8)	(42)	4
Depoziti	161.469	(1.099)	189.924	(1.064)
Ostale obaveze			-	(13)
Neiskorišćeni okvir	8	(82)	425	-

Naknade članovima Izvršnog odbora i Upravnog odbora Grupe, iskazane u bruto iznosu, u toku 2022. i 2021. godine, prikazane su u sledećoj tabeli:

	31.12.2022.	U RSD hiljada 31.12.2021.
Zarade i naknade članova Upravnog odbora	5.697	5.819
Zarade i naknade članova Izvršnog odbora	176.719	195.569
Obračunata buduća primanja- IO	62.405	115.549
Ukupno	244.821	316.937

Transferne cene

U skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit tokom 2013. godine na snagu je stupio Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se primenjuju po principu "van dohvata ruke" pri utvrđivanju cena transakcija među povezanim stranama. U skladu sa ovim Zakonom i Pravilnikom, banke su u obavezi zajedno sa poreskim bilansom predaju i studiju o transfernim cenama.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA**35.1. Uvod**

Grupa upravlja rizicima koji su svojstveni bankarskom poslovanju posredstvom procesa kontinuiranog identifikovanja, merenja i praćenja, uspostavljanja ograničenja i limita rizika kao i primenom drugih kontrola.

Grupa je po prirodi svoje delatnosti izložena sledećim najznačajnijim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti i tržišnom riziku (koji obuhvata cenovni rizik i devizni rizik). Grupa je takođe izložena uticaju operativnog rizika, rizika koncentracije koji posebno uključuje izloženosti Grupe prema jednom licu, ili grupi povezanih lica, kamatnog rizika, rizika ulaganja Grupe u druga pravna lica i osnovna sredstva, rizika koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena kao i drugim rizicima koje Grupa kontinuirano prati.

Upravljanje rizicima u Grupi je sveobuhvatan proces koji podrazumeva identifikaciju, analizu, rangiranje i kontrolu svih oblika poslovnih rizika (kreditnog rizika, kamatnog rizika, tržišnih rizika, rizika likvidnosti, rizika izloženosti i ulaganja, operativnog rizika). Cilj procesa upravljanja rizicima je uspostavljanje adekvatnog sistema za identifikovanje, merenje, procenjivanje i praćenje rizika kojima je Grupa izložena u svom poslovanju, kao i adekvatno reagovanje kako bi se predupredili mogući negativni uticaji na kapital ili finansijski rezultat Grupe.

Grupa ima usvojene politike i procedure kojima se obezbeđuje kontrola i primena svih unutrašnjih akata Grupe u vezi sa upravljanjem rizicima kao i redovno izveštavanje Grupe u vezi sa upravljanjem rizicima. Procesi upravljanja rizikom su presudni za kontinuirano profitabilno poslovanje Grupe i svaki pojedinac u Grupi, je u svom domenu, odgovoran za izloženost riziku. Ovakav sistem upravljanja rizicima omogućava blagovremeno i potpuno obaveštavanje organa upravljanja o svim rizicima koji se pojavljuju ili se mogu pojaviti, te omogućava adekvatno i pravovremeno reagovanje u slučaju istih.

Nezavisni proces upravljanja rizikom ne uključuje poslovne rizike koji obuhvataju promene u okruženju, tehnologiji i industriji. Grupa prati ove rizike kroz proces strateškog planiranja.

Upravni odbor i Izvršni odbor su primarno odgovorni za identifikovanje i kontrolisanje rizika dok je operativna odgovornost delegirana Sektoru upravljanja kreditnim rizicima i Sektoru upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom. Pored toga, Grupa je uspostavila i druga odvojena nezavisna tela odgovorna za upravljanje i praćenje rizika.

U Grupi osnovne uloge u upravljanju rizicima imaju sledeći organi/tela:

Upravni odbor i Izvršni odbor

Upravni odbor i Izvršni odbor su odgovorni za sveobuhvatni pristup upravljanja rizicima kao i za odobravanje strategije i principa upravljanja rizicima. Svoje odluke donose na osnovu predloga Sektora za upravljanje kreditnim rizicima i Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom, Odbora za upravljanje aktivom i pasivom i drugih relevantnih organa/tela Grupe.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom prati izloženost banke rizicima koji proizlaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki, predlaže mere za upravljanje pre svega, kamatnim rizikom, rizikom likvidnosti i deviznim rizikom, a obavlja i druge poslove utvrđene aktima banke.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ima savetodavnu ulogu i svoje odluke/zaključke u vidu predloga šalje na usvajanje Izvršnom odboru Grupe, u slučaju da je takva odluka potrebna.

Lokalni komitet za modele

Svrha Lokalnog komiteta za modele je da osigura konzistentnost metodologije i standarda razvoja modela, validacije i monitoringa. Komitet predlaže odluke Izvršnom odboru za sve modele, parametre i povezane procese i sisteme koji se tiču modela za upravljanja rizicima, obuhvatajući lokalne modele kao i lokalnu upotrebu modela koji se koriste širom grupe.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.1. Uvod (nastavak)****Komitet za upravljanje nefinansijskim rizicima**

Cilj Komiteta za upravljanje nefinansijskim rizicima je da razmatra, predlaže odluke i validira pitanja iz oblasti upravljanja operativnim rizicima Grupe, uz primenu Odluke o nefinansijskom riziku kao i sprovođenja korektivnih mera i aktivnosti mitigacije rizika kako bi upravljali nefinansijskim rizicima (operativni, reputacioni, rizik usklađenosti, pravni, rizik informacione bezbednosti) na proaktivan način.

Služba upravljanja aktivom i pasivom

Služba upravljanja aktivom i pasivom je organizovana kao samostalni organizacioni deo koji je direktno odgovoran Izvršnom odboru Grupe. Takođe, ona je primarno odgovorna za strateško finansiranje i likvidnost, kao i za upravljanje drugim tržišnim rizicima (rizik kamatne stope i valutni rizik) Grupe. Služba upravljanja aktivom i pasivom priprema izveštaj za Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, kao i izveštaje vezane za upravljanje aktivom i pasivom za potrebe organa Grupe.

Interna revizija

Interna revizija se uspostavlja sa ciljem da doprinese poboljšanju poslovanja Grupe obezbeđujući funkciju nezavisnog, objektivnog uveravanja, kao i savetodavnih aktivnosti baziranih na najboljoj praksi. Putem sistematičnog i disciplinovanog pristupa, interna revizija pomaže Grupi da ostvari svoje ciljeve ocenjujući i poboljšavajući efikasnost upravljanja rizicima, kontrolnih i upravljačkih procesa.

Interna revizija vrši kontinuirani nadzor nad procesom upravljanja rizicima u Grupi, na način da proverava adekvatnost procedura, uspostavljenih kontrolnih mehanizama, kao i usaglašenost Grupe sa usvojenim procedurama. Interna revizija razmatra rezultate svog rada sa rukovodstvom Grupe i izveštava Odbor za reviziju i Upravni odbor o nalazima i datim preporukama.

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja

U skladu sa Zakonom o bankama u Erste Banci a.d. Novi Sad ("Banka") ustanovljena je unutrašnja organizacija kojom su opredeljeni organizacioni delovi koji u svojoj nadležnosti i odgovornosti imaju zadatak upravljanja rizicima. Cilj sistema za upravljanje rizicima jeste da identifikuje i kvantifikuje rizik kome je Banka izložena u obavljanju svoje poslovne delatnosti.

Funkcije praćenja i upravljanja rizicima su u nadležnosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom, kao posebnih organizacionih jedinica u Grupi. Politike upravljanja rizicima, strategija upravljanja rizicima kao i strategija upravljanja kapitalom povezane su sa strategijom Grupe, a obuhvataju definisanje vrste rizika, načine upravljanja tim rizicima kao i stepen rizika koje je Grupa voljna prihvatiti kako bi postigla svoje poslovne ciljeve. Posebna pažnja se poklanja punoj usklađenosti sa relevantnim propisima Narodne Banke Srbije (NBS).

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.1. Uvod (nastavak)****Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja (nastavak)**

Odgovornosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom obuhvataju sledeće:

- Identifikovanje i merenje odnosno procena izloženosti Grupe prema pojedinim vrstama rizika;
- Praćenje rizika, uključujući njihov nadzor i kontrolu, izradu analiza i izveštaja o visini pojedinih rizika, njihovim uzrocima i posledicama;
- Merenje odnosno procena kao i upravljanje rizičnim profilom Grupe i adekvatnosti kapitala;
- Praćenje parametara koji utiču na poziciju izloženosti Grupe rizicima, prevashodno uključujući upravljanje i optimizaciju kvaliteta aktive i troška rizika;
- Razvijanje i primena kvantitativnih modela za upravljanje rizicima kao elemenata u procesu naprednog poslovnog odlučivanja i određivanja cene rizika;
- Izrada strategija i predloga limita izloženosti Grupe po pojedinim vrstama rizika i njihova kontrola;
- Kvantifikovanje uticaja promena u ekonomskom ciklusu ili stresnih događaja na finansijski položaj Grupe;
- Procena rizičnosti uvođenja novih proizvoda i eksternalizacije aktivnosti;
- Izrada metodologija, procedura i politika za upravljanje rizicima u skladu sa važećom zakonskom regulativom, standardima Erste Grupe, dobrom poslovnom praksom i posebnim potrebama Grupe;
- Razvoj i implementacija različitih tehničkih platformi i alata.

Funkcija upravljanja rizicima, postavljena u vidu posebnih organizacionih jedinica funkcionalno i organizaciono odvojenih od aktivnosti preuzimanja rizika Grupe, odgovorna je za sistem upravljanja rizicima u Grupi. Imajući u vidu različitost oblasti koje pokrivaju, a u cilju efikasnijeg obavljanja svoje uloge, funkcija upravljanja rizicima podeljena je između Sektora upravljanja kreditnim rizicima, Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom i Službe usklađenosti poslovanja i upravljanja rizicima bezbednosti.

Sektor upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom se sastoji iz sledećih organizacionih jedinica:

- Direkcija za integrisano upravljanje rizicima i kapitalom;
- Direkcija za razvoj modela i upravljanje podacima rizika;
- Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti;
- Direkcija za upravljanje operativnim i sajber rizikom;
- Odeljenje za upravljanje kolateralima.

Sektor za upravljane kreditnim rizicima se sastoji iz sledećih organizacionih jedinica:

- Direkcija za upravljanje kreditnim rizicima;
- Direkcija za strategiju i upravljanje kreditnim portfolijom; Direkcija za restrukturiranje i naplatu plasmana;

Služba kontrole usklađenosti poslovanja:

- Odeljenje upravljanja rizikom finansijskog kriminala;
- Odeljenje kontrole sprečavanja pranja novca (AML);
- Odeljenje regulatorne usklađenosti poslovanja;
- Odeljenje upravljanja rizicima sukoba interesa i HOV;

Služba upravljanja rizicima bezbednosti:

- Odeljenje upravljanja rizicima informacione bezbednosti;
- Odeljenje upravljanja rizicima fizičke bezbednosti;
- Odeljenje upravljanja kontinuitetom poslovanja;

Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali rizici kojima Grupa jeste ili može biti izložena.

Grupa je u svom poslovanju naročito izložena: kreditnom riziku, riziku koncentracije, tržišnom riziku, riziku likvidnosti, operativnom riziku. Dobijene informacije se prezentuju i objašnjavaju Upravnom odboru, Izvršnom odboru, Odboru zasudski upravljanje aktivom i pasivom i rukovodiocima svih poslovnih jedinica. Izveštaji se šalju nadležnima na dnevnom, nedeljnom, mesečnom i kvartalnom nivou, kao i u skladu sa zahtevima istih.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.1. Uvod (nastavak)****Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja (nastavak)**

Upravnom odboru se kvartalno dostavlja opsežan izveštaj o rizicima koji sadrži sve neophodne informacije za ocenu i izvođenje zaključaka o rizicima kojima je Grupa izložena.

35.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Grupi.

Kreditni rizik Grupe uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Grupi, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđivanja potraživanja Grupe, a identifikuje se, meri, procenjuje i prati u skladu internim aktima za upravljanje kreditnim rizikom kao i odlukama kojima se uređuju klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki Grupe i adekvatnost njenog kapitala.

Poslovna politika Grupe zahteva i predviđa maksimalnu zaštitu Grupe od izloženosti kreditnom riziku, kao najznačajnijem riziku u bankarskom poslovanju.

Grupa kontroliše i upravlja kreditnim rizikom prevashodno uspostavljanjem rigoroznih procesa za utvrđivanje minimalne kreditne sposobnosti dužnika prilikom odobrenja plasmana kao i za redovno praćenje iste za sve vreme trajanja ugovornog odnosa, definisanjem različitih nivoa odlučivanja prilikom odobrenja plasmana (koji odražavaju znanje i iskustvo zaposlenih) kao i uspostavljanjem limita, kojima definiše nivo rizika koji je voljna da prihvati na nivou pojedinačnih komitenata i industrija, kao i kroz praćenje izloženosti tim rizicima.

Grupa svojim internim aktima, politikama i procedurama, koje se redovno, a najmanje na godišnjoj osnovi ažuriraju i prilagođavaju, obezbeđuje adekvatan sistem upravljanja kreditnim rizikom i svođenje kreditnog rizika na prihvatljiv nivo.

Strategijom upravljanja rizicima Grupe, Kreditnom politikom, kao i politikama i procedurama za upravljanje kreditnim rizikom, definiše se proces upravljanja kreditnim rizikom pojedinačnih plasmana i rizika na nivou portfolija, odnosno postupci identifikovanja, merenja i praćenja (kontrole) plasmana, a posebno onih sa povišenim nivoom rizika.

Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Grupi da proceni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mere.

Odobrovanje kreditnih proizvoda se bazira na kreditnom kvalitetu klijenta, vrsti kreditnog proizvoda, kolateralu, sistemu dodatnih uslova te ostalih faktora umanjenja kreditnog rizika.

Procena rizika neizmirenja obaveza druge ugovorne strane u Grupi se temelji na verovatnoći stupanja klijenta u status neizmirenja obaveza (PD). Za svaku izloženost kreditnom riziku te kreditnu odluku Grupa određuje interni rejting koji predstavlja jedinstvenu meru rizika nastupanja statusa neizmirenja obaveze druge ugovorne strane. Interni rejting svakog klijenta se redovno, a najmanje na godišnjoj osnovi ažurira. Na kvantitativnom nivou, interni rejtingi utiču na zahtevanu cenu rizika, te na formiranje rezervisanja za kreditne rizike. Interni rejtingi uzimaju u obzir sve raspoložive informacije potrebne za procenu rizika od stupanja klijenta u status neizmirenja obaveza (defaulta). Za klijente iz segmenta privrede, interni rejtingi uzimaju u obzir finansijsku snagu klijenta (pokazatelje profitabilnosti, adekvatnosti ročne strukture određenih elemenata aktive i pasive, adekvatnosti novčanih tokova, stepen zaduženosti, izloženosti kreditno-deviznom riziku, privredne grane u kojoj dužnik posluje, položaja dužnika na tržištu, specifičnih karakteristika dužnika i drugih relevantnih pokazatelja). Za segment stanovništva i mikro klijenata, interni rejtingi se baziraju uglavnom na bihevioralnom i aplikacijskom scoringu, ali isto tako se koriste demografske i finansijske informacije. Primenjuje se ograničavanje rejtinga u zavisnosti od članstva u grupi ekonomski povezanih lica i državi glavne ekonomske aktivnosti.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2. Kreditni rizik (nastavak)**

Grupa se pridržava svih standarda Erste Grupe AG iz perspektive razvoja modela internih rejtinga i održavanja procesa. Svi novi modeli i modifikacije postojećih modela u Grupi (rejting modeli i parametri rizika) kao i metodološki standardi se pregledavaju od strane Grupne Direkcije za razvoj modela što osigurava integritet širom Grupe kao i konzistentnost modela i metodologija. Modeli se odobravaju od strane Izvršnog odbora Grupe. Interni rejting sistem usklađen je sa sistemom Erste Grupe AG koji pravi razliku između klijenata kod kojih je nastupio status neizmirenja obaveza (default). Za "performing" klijente (klijenti koji nisu u statusu neizmirenja obaveza Grupa koristi skalu od 8 ocena (A1/A2/B1/B2/C1/C2/D1/D2) za klijente iz segmente stanovništva, odnosno skalu od 13 ocena (1/2/3/4a/4b/4c/5a/5b/5c/6a/6b/7/8) za sve ostale kategorije. Za klijente koji su u statusu neizmirenja obaveza Grupa koristi skalu od 5 ocena (R1-R5).

U cilju povećanja uporedivosti kvaliteta aktive Erste Grupe, Grupa koristi novi model za procenu kategorije rizika izloženosti. Na bazi kalibracije internih verovatnoća nastupanja statusa neizmirenja obaveza koje se koriste za regulatorne svrhe (obračun rezervacija) na stope nastupanja statusa neizmirenja obaveza (default rates) koje objavljuju rejting agencije, svakom klijentu je aproksimiran eksterni rejting radi razvrstavanja u risk kategorije.

Za potrebe izveštavanja, grupisanje je izvršeno u sledeće 4 kategorije rizika:

Nizak rizik (low risk) – klijenti sa uspostavljenom dobrom, te dužom saradnjom sa Grupom, kao i veliki međunarodno priznati klijenti. Snažna finansijska pozicija bez očekivanih finansijskih poteškoća u budućnosti. Klijenti iz segmenta stanovništva koji imaju dugu istoriju saradnje sa Grupom ili klijenti koji koriste široku lepezu proizvoda. Klijenti koji nemaju kašnjenja u izmirivanju obaveza trenutno, niti u poslednjih 12 meseci. Pri tome se novi poslovi, generalno, sklapaju sa klijentima iz ove kategorije. Ova kategorija obuhvata S&P rejtinge od AAA do BB.

Poseban nadzor (managment attention) – klijenti sa jedva zadovoljavajućom ili nezadovoljavajućom finansijskom situacijom. Održavanje kreditnog položaja veoma neizvesno na srednji rok. Negativni kvalitativni kriterijumi prisutni. Klijenti iz segmenta stanovništva sa ograničenom štednjom ili verovatnim problemima u plaćanju koji pokreću podsetnike za ranu naplatu. Ova kategorija obuhvata S&P rejting B.

Ispod standarda (sub-standard) – klijenti osetljivi na negativne finansijske i ekonomske uticaje S&P rejtinga lošijeg od CCC kod kojih nije nastupio status neizmirenja obaveza.

Problematična potraživanja (non-performing) - klijenti kojima je zabeležen jedan ili više kriterijuma za nastupanje statusa neizmirenja obaveza, u skladu sa definicijom precizno propisanih internim aktima Banke i Erste Grupe AG: neizvesna naplata, kašnjenja u plaćanju sa materijalno značajnom izloženosti duže od 90 dana, restrukturiranje koje je uzrokovalo gubitak Banci, realizacija kreditnog gubitka ili pokretanje stečajnog postupaka. Pored toga, problematičnim potraživanjima se smatraju i restruktuirana potraživanja „Non performing forbearance“ (videti 36.2 Kreditni rizik – reprogramirana potraživanja) koja nisu u statusu neizmirenja obaveza. S ciljem utvrđivanja statusa neizmirenja obaveza Banka primenjuje pristup na nivou klijenta, uključujući i Retail klijente; ako je klijent u statusu neizmirenja obaveza po jednom proizvodu, tada se i ostali proizvodi tog klijenta klasifikuju kao--problematična potraživanja.

Praćenje i nadzor kreditnog rizika

Praćenje kreditnog rizika

S ciljem pravovremenog upravljanja kreditnim rizikom, obavlja se redovna analiza rizika klijenta, koja uključuje redovni status rejtinga, mogućnost servisiranja obaveza prema Banci, reviziju kolaterala te usklađivanje sa ugovorenim uslovima.

Cilj Banke je pravovremeno prepoznavanje bilo kojeg pogoršanja u kvalitetu kreditnog portfolija koje može rezultirati materijalnim gubicima za Banku, te Banka kroz proces redovnih reodobrenja analizira celokupni status dužnika. Važnost redovnog reodobrenja kreditnih izloženosti je u redovnom praćenju klijenta kao i kvaliteta portfolija te predstavlja dodatnu meru u optimizaciji izloženosti kreditnom riziku Banke.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2. Kreditni rizik (nastavak)****Praćenje i nadzor kreditnog rizika (nastavak)**

Banka sprovodi evaluaciju kreditnog kvaliteta temeljem informacija o klijentu, takođe uzевši u obzir sve informacije klijenta kao i prethodnu kreditnu istoriju između Banke i klijenta.

Rano prepoznavanja povećanog rizika (Early Warning Signals)

Sistemi i procesi ranog upozoravanja služe da detektuju rane indicije negativnih razvoja, kako bi omogućili proaktivne mere smanjenja rizika. Banka primenjuje metode ranog prepoznavanja povećanog kreditnog rizika sa ciljem povećanja uspešnosti naplate čak i u slučajevima pogoršanja kvaliteta kreditnog portfolija što se otkriva praćenjem svih relevantnih informacija te predviđanjem promena varijabli u budućem periodu koja prvenstveno uključuje dosadašnje klijentovo ponašanje u izmirenju obaveza te praćenjem informacija sa tržišta.

Kontrolna funkcija EWS u Banci je organizovana u okviru zasebnog organizacionog dela unutar Direkcije upravljanja kreditnim rizikom pravnih lica (Odeljenje za EWS i monitoring).

Status neizmirenja obaveza

Definicija statusa neizmirenja obaveza u Banci prati regulatorne zahteve na nivou Erste Grupe, prevodeći ih u pet grupa događaja statusa neizmirenja obaveza:

- Default događaj E1 – Mala verovatnoća za izmirenje obaveza u potpunosti usled pada kreditnog kvaliteta dužnika
- Default događaj E2 – Docnja duža od 90 dana po materijalno značajnom iznosu duga
- Default događaj E3 – Modifikacije prvobitno ugovorenih uslova otplate usled procene pogoršanja ekonomske situacije klijenta
- Default događaj E4 – Kreditni gubitak
- Default događaj E5 – Stečaj

Banka je uspostavila sistemski proces kako bi obezbedila prepoznavanje i priznavanje statusa neizmirenja obaveza na nivou klijenta. To znači da u slučaju da do statusa neizmirenja obaveza klijenta dođe po bilo kojoj njegovoj izloženosti kreditnom riziku pojedinačnog plasmana, ukupna bilansna ili vanbilansna izloženost koju Banka ima prema tom klijentu, uključujući i proizvode koji se ne odnose na kreditiranje klijenata se klasifikuje u status neizmirenja obaveza. Prethodno navedeno je primenljivo na sve klijente iz segmenta poslova sa stanovništvom, kao i na klijente iz drugih poslovnih segmenata.

U slučaju preuzetih kreditnih obaveza koje predstavljaju deo vanbilansne aktive Banke, izloženost u statusu neizmirenja obaveza predstavlja nominalni iznos obaveze koji, ukoliko dođe do povlačenja sredstava, odnosno korišćenja, vodi izloženosti riziku po osnovu neizmirenja obaveza bez realizacije sredstava obezbeđenja (kolaterala).

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2. Kreditni rizik (nastavak)****Status neizmirenja obaveza (nastavak)**

U slučaju datih finansijskih garancija, izloženost u statusu neizmirenja obaveza predstavlja ukupan nominalni iznos po osnovu kog postoji rizik koji može nastati u slučaju da dođe do nastupanja statusa neizmirenja obaveza delimične ili ukupne garantovane izloženosti.

Default događaji mogu biti aktivirani ili na nivou izloženosti pojedinačnog plasmana ili na nivou klijenta, ali opšte pravilo koje važi u svim slučajevima, nalaže da se klijentu dodeli status neizmirenja obaveza po svim pojedinačnim izloženostima, odnosno da mu se dodeli interni rejting „R“, nezavisno od toga da li se default događaj aktivirao na nivou pojedinačne izloženosti ili na nivou klijenta.

Svi klijenti Banke nalaze se u statusu neizmirenja obaveza i stoga im je dodeljen odgovarajući interni rejting (R1 – R5) ukoliko je došlo do realizacije barem jednog od default događaja E1 – E5.

Ukoliko, po proceni Banke, kriterijumi koji su preduslov za dodeljivanje događaja koji vode u status neizmirenja obaveza više nisu primenljivi i klijent je u mogućnosti da nastavi sa otplatom duga u skladu sa definisanim odredbama ugovora, Banka će promeniti rejting klijenta s obzirom na to da se radi o klijentu koji više nije u statusu neizmirenja obaveza.

Minimalni opšti zahtevi, koji moraju biti ispunjeni pre izlaska iz statusa neizmirenja obaveza i promene rejtinga „R“, su sledeći:

- kod klijenta nijedan od default događaja E1 – E5 više nije važeći i ne očekuju se dodatni gubici po njegovim pojedinačnim kreditnim izloženostima i
- period monitoringa je uspešno završen.

Svaki default događaj ima precizno definisano minimalno vreme trajanja, a izlazak iz statusa neizmirenja obaveza je prihvatljiv tek nakon uspešnog završetka perioda monitoringa do kog automatski dolazi nakon isteka/prestanka važenja default događaja E1 – E5 kod klijenata koji imaju bilo kakvu vrstu kreditne obaveze i koji traje minimum 3 meseca nakon toga. Konkretno, kako bi se period monitoringa uspešno završio, za vreme njegovog trajanja nije dozvoljeno da nastupi ili bude na snazi bilo koji kriterijum koji može pokrenuti ili je pokrenuo neki od prethodno definisanih default događaja E1 – E5.

Tokom 2022 godine Banka je sprovodila proces ranog prepoznavanja statusa neizmirenja obaveza kod klijenata. Ukupan iznos potraživanja klijenata kod kojih je tokom 2022. prepoznat status neizmirenja obaveza i dodeljena oznaka E1 bio je RSD 2.413 miliona sa efektom na rezervacije od RSD 343 miliona.

Otpis potraživanja

Banka u skladu sa Pravilnikom o otpisu potraživanja i prenosu potraživanja iz bilansne u vanbilansnu evidenciju, vrši otpis nenaplativih potraživanja nakon što se iscrpe sve mogućnosti za naplatu. Pored toga, otpis se može razmatrati i u situaciji kada dalji sudski postupak nije ekonomski opravdan zbog viših troškova u odnosu na naplatu, kada dalji postupak bilo koje vrste nije delotvoran. Otpis potraživanja vrši se samo za nenadoknadle plasmane koji su obezvređeni. Za potraživanja u sudskom sporu ili stečaju koja su u potpunosti obezvređena (za koja je izvršena ispravka vrednosti 100%), a za koja se oceni da sudski proces ili stečaj predugo traju i samim tim predstavljaju opterećenje bilansnih evidencija Banke, donosi se odluka o prenosu potraživanja sa bilansne na vanbilansnu evidenciju pri čemu se ne vrši oprost duga, odnosno u ovom slučaju Banka se ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu tog potraživanja.

Dodatno, Banka u skladu sa Odlukom Narodne Banke Srbije o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke „Službeni glasnik RS“, br. 77/2017 od 10. avgusta 2017. godine, vrši računovodstveni otpis problematičnih potraživanja u slučaju kada je obračunati iznos obezvređenja tog potraživanja koji je banka evidentirala u korist ispravke vrednosti 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2. Kreditni rizik (nastavak)****COVID 19**

Tokom 2021 NBS je uvela regulatorni moratorijum za koje se prijavljivalo po „opt-in“ principu sa trajanjem od 6 meseci koji je iskoristilo 3,4% klijenata sa ukupnom izloženosti od RSD 9 milijardi.

Kako bi kvantifikovala efekat procenjenog pogoršanja kvaliteta portfolia usled pandemije, tokom 2021. godine Banka je usvojila kriterijume na osnovu kojih se potraživanja od konkretnih klijenata blagovremeno prepoznaju kao potraživanja sa značajnim povećanjem kreditnog rizika i kao takva prenose u nivo 2 ispravke vrednosti (tzv. „stage 2 overlay“).

Kriterijumi na bazi kojih su klijenti i njihova potraživanja prenošeni u Nivo 2:

Klijenti iz sektora pravnih lica:

- a) Ako je ispunjen uslov kritične industrije, vrši se prenos u Nivo 2;
- b) Lokalni kriterijumi Banke: sve partije klijenata na kojima su primenjene NBS olakšice prelaze u Nivo 2.
- c) Lokalni kriterijumi Banke: Banka je definisala spisak klijenata koji su izuzeci i oni nisu preneti u Nivo 2 na osnovu gore navedenih kriterijuma.

Klijenti iz sektora fizičkih lica:

- a) Lokalni kriterijumi Banke: sve partije klijenata na kojima su primenjene NBS olakšice prelaze u Nivo 2.

Sve partije klijenata koji su koristili „opt-in“ moratorijum su klasifikovani u stage 2 na 31/12/2021. Ukupan efekat na rezervacija ovih klijenata je iznosio RSD 435 miliona.

U junu 2022. godine, Banka je otpustila rezervisanja koja se tiču COVID 19 stage 2 overlay-a. Ukupan efekat smanjenja rezervacija ovih klijenata je iznosio RSD 224 miliona.

Geopolitička kriza

Na osnovu odluke Erste Grupe, Banka je u junu 2022. godine u cilju ranog prepoznavanja pogoršanja kvaliteta klijenata iz cikličnih industrija koji su pogođeni rusko-ukrajinskom krizom, uvela pravilo po kojem će sve partije klijenata iz krizom pogođenih industrija, ukoliko klijent ima verovatnoću stupanja u status neizmirenja obaveza (PD) veću od 2,5%, biti reklasifikovane u nivo 2 ispravke vrednosti. Ukupna izloženost klijenata koji su po ovom osnovu reklasifikovani u nivo 2 ispravke vrednosti na 31.12.2022. iznosi RSD 74,3 milijardi, i odnosi se najvećim delom na pravna lica. Ukupan efekat u 2022. godini po ovom osnovu jeste povećanje rezervacija u iznosu od RSD 91 milion.

Dodatno, takođe na osnovu odluke Erste Grupe, u cilju ranog prepoznavanja pogoršanja kvaliteta klijenata iz energetskog sektora koji su pogođeni rusko-ukrajinskom krizom, Banka je u septembru 2022. godine uvela kriterijum po kojem će sva potraživanja pomenute grupe klijenata biti reklasifikovana u nivo 2 ispravke vrednosti, uz mogućnost izuzetaka na pojedinačnim slučajevima. Ukupna izloženost klijenata koji su po ovom osnovu reklasifikovani u nivo 2 ispravke vrednosti na 31.12.2022. iznosi RSD 25,5 milijardi, i odnosi se na pravna lica. Ukupan efekat u 2022. godini po ovom osnovu jeste povećanje rezervacija u iznosu od RSD 336 miliona. Klijenti koji pripadaju obema gore pomenutim grupama (cikličnim industrijama a istovremeno i energetskom sektoru) su prikazane u okviru efekta koji se odnosi na energetski sektor.

Banka nije dodatno sprovedila kvantitativne analize osetljivosti, nego su one vršene na nivou nadležnih organizacionih delova Erste Grupe.

Klasifikacija industrija u kojima se klijenti nalaze, kao i njihova kategorizacija prate se na redovnom nivou.

Kao drugu meru kvantifikacije, Banka je tokom Q4 2022. godine revidirala parametre PD uključujući i deo koji se odnosi na buduće izglede u ekonomiji (Forward Looking Information) sa različitim verovatnoćama potencijalnih ishoda. Za kalkulaciju očekivanih gubitaka, FLI se koristi za prve tri godine obračuna.

Banka će u narednom periodu redovno pratiti razvoj makro pokazatelja i makro predikcija u zemlji i okruženju (forward-looking informacija), a sve u cilju pravovremenog revidiranja svih relevantnih parametara kreditnih rizika.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto i neto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja, kao i ostale stavke koje banka ne smatra izloženim kreditnom riziku, a u skladu sa pozicijama bilansa stanja na dan 31. decembra 2022. godine dat je u tabeli ispod:

	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/rezervisanja	Neto vrednost		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	28.963.166	-	28.963.166	25.713.079	54.676.245
Založena finansijska sredstva	6.229.454	-	6.229.454	-	6.229.454
Potraživanja po osnovu derivata	814.366	-	814.366	-	814.366
Hartije od vrednosti	55.350.689	64.500	55.286.189	-	55.286.189
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	5.422.230	7.732	5.414.498	-	5.414.498
Kredit i potraživanja od komitenata	242.722.983	6.885.299	235.837.684	-	235.837.684
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	118	118
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	-
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	3.221.977	3.221.977
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	3.529.753	3.529.753
Investicione nekretnine	-	-	-	52.659	52.659
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	129.231	129.231
Odložena poreska sredstva	-	-	-	345.086	345.086
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	12.252	12.252
Ostala sredstva	1.343.457	166.082	1.177.375	56.489	1.233.864
Bilansna izloženost	340.846.345	7.123.613	333.722.732	33.060.644	366.783.376
Date garancije i jemstva	40.421.924	3.318	40.418.606	-	40.418.606
Preuzete buduće obaveze	73.482.180	566.546	72.915.634	-	72.915.634
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	329.937.072	329.937.072
Vanbilansna izloženost	113.904.104	569.864	113.334.240	329.937.072	443.271.312
Ukupna izloženost	454.750.449	7.693.477	447.056.972	362.997.716	810.054.688

U skladu sa poslovnim politikom Grupe, osnovnim izvorom kreditnog rizika Grupa smatra portfolio kredita i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija, kao i vanbilansne izloženosti u vidu Finansijskih garancija i Preuzetih budućih obaveza, te je u nastavku dat detaljan pregled tih izloženosti¹ u pogledu sektora i kategorija potraživanja, statusu i načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja

¹ Ostale izloženosti bilansa stanja koje Banka smatra izloženim kreditnom riziku, prevashodno proizilaze iz aktivnosti koje podržavaju osnovno poslovanje Banke (formiranje rezervi likvidnosti, odnosno upravljanje kratkoročnom likvidnošću, kao i optimizacija prihoda od kamata putem upravljanja aktivom i pasivom) i odlikuju se visokim kreditnim kvalitetom.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)****Pregled hartija od vrednosti:****U RSD hiljada**

	Hartije od vrednosti					
	Bruto vrednost			Akumulirane ispravke vrednosti		
	AC	FVOCI	FVTPL	AC	FVOCI	FVTPL
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	814.366	-	-	-
Od čega: Ostalo	-	-	814.366	-	-	-
Hartije od vrednosti	45.078.301	11.501.841	5.000.001	64.500	-	-
Od čega: Državne obveznice Republike Srbije	44.583.300	11.389.172	4.972.952	64.500	-	-
Od čega: Ostalo	495.001	112.669	27.049	-	-	-
Ukupna izloženost	45.078.301	11.501.841	5.814.367	64.500	-	-

Na dan 31. decembra 2022. godine 97,68% izloženosti po osnovu hartija od vrednosti odnosi se na izloženost po osnovu državnih obveznica Republike Srbije, kojima Grupa u skladu sa važećom Odlukom o adekvatnosti kapitala banke dodeljuje ponder rizika 0%.

Kreditni rejting Republike Srbije za dugoročno zaduživanje na dan 31. decembra 2022:

- Moody's Investors Service Ba2 / stabilni izgledi
- Fitch Ratings BB+ / stabilni izgledi
- Standard and Poor's BB+ / pozitivni izgledi

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto i neto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja, kao i ostale stavke koje banka ne smatra izloženim kreditnom riziku, a u skladu sa pozicijama bilansa stanja na dan 31. decembra 2021. godine dat je u tabeli ispod:

	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/rezervisanja	Neto vrednost		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	21.946.699	-	21.946.699	17.983.242	39.929.941
Potraživanja po osnovu derivata	285.448	-	285.448	-	285.448
Hartije od vrednosti	58.544.094	44.371	58.499.723	-	58.499.723
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	6.699.251	6.055	6.693.196	-	6.693.196
Kredit i potraživanja od komitenata	223.793.131	5.658.092	218.135.039	-	218.135.039
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	118	118
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	1.729.377	1.729.377
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	3.187.861	3.187.861
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	238.878	238.878
Odložena poreska sredstva	-	-	-	227.079	227.079
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	12.252	12.252
Ostala sredstva	925.675	107.551	818.124	432.145	1.250.269
Bilansna izloženost	312.194.298	5.816.069	306.378.229	23.810.952	330.189.181
Date garancije i jemstva	31.473.531	160.208	31.313.323	-	31.313.323
Preuzete buduće obaveze	62.546.945	134.172	62.412.773	-	62.412.773
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	315.958.421	315.958.421
Vanbilansna izloženost	94.020.476	294.380	93.726.096	315.958.421	409.684.517
Ukupna izloženost	406.214.774	6.110.449	400.104.325	339.769.373	739.873.698

U skladu sa poslovnim politikom Grupe, osnovnim izvorom kreditnog rizika Grupa smatra portfolio kredita i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija, kao i vanbilansne izloženosti u vidu Finansijskih garancija i Preuzetih budućih obaveza, te je u nastavku dat detaljan pregled tih izloženosti² u pogledu sektora i kategorija potraživanja, statusu i načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja.

² Ostale izloženosti bilansa stanja koje Banka smatra izloženim kreditnom riziku, prevashodno proizilaze iz aktivnosti koje podržavaju osnovno poslovanje Banke (formiranje rezervi likvidnosti, odnosno upravljanje kratkoročnom likvidnošću, kao i optimizacija prihoda od kamata putem upravljanja aktivom i pasivom) i odlikuju se visokim kreditnim kvalitetom.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)****Pregled hartija od vrednosti:****U RSD hiljada**

	Hartije od vrednosti					
	Bruto vrednost			Akumulirane ispravke vrednosti		
	AC	FVOCI	FVTPL	AC	FVOCI	FVTPL
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	285.448	-	-	-
Od čega: Ostalo	-	-	285.448	-	-	-
Hartije od vrednosti	34.600.992	13.798.974	10.144.128	44.371	18.022	-
Od čega: Državne obveznice Republike Srbije	34.105.993	13.686.471	10.117.081	44.371	18.022	-
Od čega: Ostalo	494.999	112.503	27.047	-	-	-
Ukupna izloženost	34.600.992	13.798.974	10.429.576	44.371	18.022	-

Na dan 31. decembra 2021. godine 98,43%% izloženosti po osnovu hartija od vrednosti odnosi se na izloženost po osnovu državnih obveznica Republike Srbije, kojima Grupa u skladu sa važećom Odlukom o adekvatnosti kapitala banke dodeljuje ponder rizika 0%.

Kreditni rejting Republike Srbije za dugoročno zaduživanje na dan 31. decembra 2021:

- Moody's Investors Service Ba2 / stabilni izgledi
- Fitch Ratings BB+ / stabilni izgledi
- Standard and Poor's BB+ / pozitivni izgledi

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija

(a) Pregled prema kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja (retroaktivno simuliranih na osnovu nove metodologije) i vrednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja na dan 31. decembra 2022. godine:

U RSD hiljada

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*		Uticaj sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti*
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja	
Potraživanja od stanovništva	84.726.597	12.786.908	3.123.087	2.615.983	45.773.291	266.508	132.813
Stambeni krediti	51.884.515	2.736.788	490.907	375.092	44.598.947	264.806	131.051
Potrošački i gotovinski krediti	30.471.667	9.542.299	2.531.016	2.047.334	236.191	1.382	1.748
Transakcioni i kreditne kartice	541.226	109.461	22.543	19.579	2.228	-	7
Ostala potraživanja	1.829.189	398.360	78.621	173.978	935.925	320	7
Potraživanja od privrede	108.808.016	20.818.633	1.530.027	2.624.285	34.610.759	1.279.865	1.340.627
Velika preduzeća	21.575.849	2.639.134	-	41.208	7.368.630	41.208	51.607
Mala i srednja preduzeća	42.985.750	9.989.940	740.700	2.265.826	14.717.991	1.202.451	1.091.996
Mikro preduzeća i preduzetnici	27.454.264	7.376.500	757.616	277.748	8.592.834	28.000	182.807
Poljoprivrednici	2.555.679	202.924	31.711	38.471	1.012.741	8.206	14.217
Javna preduzeća	14.236.474	610.135	-	1.032	2.918.563	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	10.557.874	61.811	2	491.990	286.369	310.205	333.463
Ukupna potraživanja	204.092.487	33.667.352	4.653.116	5.732.258	80.670.419	1.856.578	1.806.903

* Efekat sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti izračunat simuliranjem LGD parametra isključivanjem sredstava obezbeđenja. Simulacija se odnosi na opšta rezervisanja i posebna rezervisanja za pojedinačno značajne klijente (za obezvređene izloženosti koje se ne smatraju pojedinačno značajnim kolateral ne utiče na vrednost LGD-a).

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija

(a) Pregled prema kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja na dan 31. decembra 2021. godine:

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja ³	Vrednost sredstava obezbeđenja*		U RSD hiljada Uticaј sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti*
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja	
	81.198.471	12.262.627	2.450.995		42.756.341	260.263	
Potraživanja od stanovništva				1.992.994	42.756.341	260.263	105.011
Stambeni krediti	47.811.452	2.265.399	391.177	345.170	41.747.617	258.953	103.650
Potrošački i gotovinski krediti	31.127.203	9.472.152	1.957.754	1.462.064	110.376	0	1.319
Transakcioni i kreditne kartice	522.988	110.920	23.180	16.946	852	88	27
Ostala potraživanja	1.736.828	414.156	78.884	168.814	897.496	1.222	15
Potraživanja od privrede	98.102.686	17.345.232	2.889.438	2.357.882	30.026.836	665.092	1.063.047
Velika preduzeća	20.221.739	120.135	0	62.756	6.242.731	62.757	78.293
Mala i srednja preduzeća	45.243.459	9.567.818	2.020.732	1.256.306	15.408.418	485.182	774.186
Mikro preduzeća i preduzetnici	19.454.325	6.643.703	836.748	979.770	6.526.023	91.404	195.987
Poljoprivrednici	2.763.675	285.254	31.958	58.016	1.188.789	25.749	14.115
Javna preduzeća	10.419.488	728.322	0	1.034	660.875	0	466
Potraživanja od ostalih clijenata	10.698.972	1.003.776	8.328	180.981	1.068.292	64.646	47.594
Ukupna potraživanja	190.000.129	30.611.635	5.348.761	4.531.857	73.851.469	990.001	1.215.652

³ Problematična potraživanja Banke uključuju potraživanja u statusu neizmirenja obaveza (videti „36.2 Kreditni rizik – status neizmirenja obaveza) i restrukturirana potraživanja „Non performing forbearance“ (videti 36.2 Kreditni rizik – reprogramirana potraživanja) koja nisu u statusu neizmirenja obaveza.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2022. godine
35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)**
(b) Pregled bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava
obezbeđenja na dan 31. decembra 2022. godine:

	Neobezvređena potraživanja ⁴		Obezvređena potraživanja ⁵		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti				Vrednost sredstava obezbeđenja	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		ispravke vrednosti na neobezvređena potraživanja	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi	Ukupna neto potraživanja	Neobezvređena potraživanja	Obezvređena potraživanja
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	100.262.400	483.026	256.423	2.250.726	103.252.575	1.412.160	132.077	1.699.686	100.008.652	45.825.859	213.940
Stambeni krediti	55.109.462	71.039	230.153	76.648	55.487.302	304.628	107.568	48.375	55.026.731	44.651.515	212.238
Potrošački i gotovinski krediti	42.226.802	358.090	24.400	1.983.024	44.592.316	1.074.872	22.654	1.526.553	41.968.237	236.191	1.382
Transakcioni i kreditne kartice	672.384	970	132	19.323	692.809	8.359	125	15.649	668.676	2.228	-
Ostala potraživanja	2.253.752	52.927	1.738	171.731	2.480.148	24.301	1.730	109.109	2.345.008	935.925	320
Potraživanja od privrede	130.651.650	521.007	2.428.487	179.817	133.780.961	1.897.013	1.441.718	130.861	130.311.369	34.610.758	1.279.866
Velika preduzeća	24.163.047	51.936	41.208	-	24.256.191	242.033	13.607	-	24.000.551	7.368.630	41.208
Mala i srednja preduzeća	53.449.852	266.539	2.216.905	48.920	55.982.216	700.044	1.311.342	35.622	53.935.208	14.717.990	1.202.452
Mikro preduzeća i preduzetnici	35.413.013	189.618	146.669	116.828	35.866.128	686.165	102.590	84.534	34.992.839	8.592.834	28.000
Poljoprivrednici	2.780.668	11.375	23.705	13.037	2.828.785	30.252	14.179	9.673	2.774.681	1.012.741	8.206
Javna preduzeća	14.845.070	1.539	-	1.032	14.847.641	238.519	-	1.032	14.608.090	2.918.563	-
Potraživanja od ostalih klijenata	10.608.650	11.036	479.600	12.391	11.111.677	30.127	138.515	10.874	10.932.161	286.369	310.205
Ukupna izloženost	241.522.700	1.015.069	3.164.510	2.442.934	248.145.213	3.339.300	1.712.310	1.841.421	241.252.182	80.722.986	1.804.011
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja											
	241.399.747	1.013.208	-	-	242.412.955	3.320.454	-	-	239.092.501	80.670.419	-
od čega: restrukturirana	543.260	4.226	-	-	547.486	37.736	-	-	509.750	342.970	-
Problematična potraživanja											
	122.953	1.861	3.164.510	2.442.934	5.732.258	18.846	1.712.310	1.841.421	2.159.681	52.567	1.804.011
od čega: restrukturirana	105.908	1.317	128.882	294.630	530.737	15.706	63.539	186.806	264.686	42.517	95.467
Ukupna izloženost	241.522.700	1.015.069	3.164.510	2.442.934	248.145.213	3.339.300	1.712.310	1.841.421	241.252.182	80.722.986	1.804.011

⁴ Banka neobezvređenim potraživanjima smatra potraživanja koja nisu u statusu neizmirenja obaveza i potraživanja kod kojih nije evidentiran dokaz o obezvređenju

⁵ Banka obezvređenim potraživanjima smatra potraživanja koja su u statusu neizmirenja obaveza i kod kojih postoji evidentan dokaz o obezvređenju

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

(c) Pregled bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2021. godine:

	Neobezvređena potraživanja ⁶		Obezvređena potraživanja ⁷		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti				Vrednost sredstava obezbeđenja		U RSD hiljada
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		ispravke vrednosti na neobezvređena potraživanja	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi	Ukupna neto potraživanja	Neobezvređena potraživanja	Obezvređena potraživanja	
Prema sektorima												
Potraživanja od stanovništva	95.606.519	388.926	245.063	1.664.580	97.905.087	1.568.289	140.052	1.205.502	94.991.245	42.787.210	229.394	
Stambeni krediti	50.450.966	54.125	227.009	81.097	50.813.196	328.646	123.359	46.716	50.314.475	41.778.486	228.083	
Potrošački i gotovinski krediti	42.321.929	280.803	11.270	1.405.172	44.019.174	1.202.523	9.951	1.048.197	41.758.503	110.376	-	
Transakcioni i kreditne kartice	656.223	988	334	16.490	674.034	10.661	307	12.924	650.143	852	88	
Ostala potraživanja	2.177.402	53.011	6.450	161.820	2.398.683	26.459	6.435	97.666	2.268.124	897.496	1.222	
Potraživanja od privrede	118.037.871	318.795	2.096.926	241.653	120.695.245	1.248.471	1.155.180	182.414	118.109.180	30.026.836	665.092	
Velika preduzeća	20.303.900	37.975	62.756	-	20.404.631	76.164	3.138	-	20.325.329	6.242.730	62.756	
Mala i srednja preduzeća	56.689.124	142.889	1.176.666	79.641	58.088.321	682.843	481.964	63.140	56.860.375	15.408.418	485.182	
Mikro preduzeća i preduzetnici	26.854.336	97.913	821.996	140.300	27.914.545	410.490	640.853	102.046	26.761.157	6.526.023	91.404	
Poljoprivrednici	3.071.973	10.744	35.508	20.678	3.138.903	24.365	29.225	16.195	3.069.117	1.188.789	25.749	
Javna preduzeća	11.118.538	29.273	-	1.034	11.148.845	54.608	-	1.034	11.093.203	660.875	-	
Potraživanja od ostalih klijenata	11.636.650	74.420	154.935	26.046	11.892.050	32.059	108.545	23.636	11.727.810	1.068.293	64.647	
Ukupna izloženost	225.281.040	782.140	2.496.923	1.932.279	230.492.382	2.848.818	1.403.776	1.411.552	224.828.235	73.882.338	959.132	
Prema kategorijama potraživanja												
Neproblematična potraživanja	225.179.346	781.179	-	-	225.960.525	2.833.012	-	-	223.127.513	73.851.469	-	
od čega: restrukturirana	569.875	3.046	--	-	572.920	41.046	--	-	531.874	337.605	-	
Problematična potraživanja	101.695	961	2.496.923	1.932.278	4.531.857	15.806	1.403.776	1.411.552	1.700.722	30.869	959.132	
od čega: restrukturirana	87.520	905	718.099	228.876	1.035.400	15.003	553.288	158.883	308.225	24.387	133.067	
Ukupna izloženost	225.281.041	782.140	2.496.923	1.932.278	230.492.382	2.848.818	1.403.776	1.411.552	224.828.235	73.882.338	959.132	

⁶ Banka neobezvređenim potraživanjima smatra potraživanja koja nisu u statusu neizmirenja obaveza i potraživanja kod kojih nije evidentiran dokaz o obezvređenju

⁷ Banka obezvređenim potraživanjima smatra potraživanja koja su u statusu neizmirenja obaveza i kod kojih postoji evidentan dokaz o obezvređenju

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

(d) Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje na dan 31. decembra 2022. godine:

	U RSD hiljada									
	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Potraživanja od stanovništva	84.737.876	15.537.165	364.702	101.163	4.519	452.898	701.201	309.437	276.323	767.290
Stambeni krediti	54.175.969	977.527	19.580	7.421	-	182.261	90.103	4.144	2.727	27.569
Potrošački i gotovinski krediti	28.067.427	14.110.179	312.700	90.103	4.485	216.240	600.133	292.321	253.601	645.128
Transakcioni i kreditne kartice	660.023	1.549	10.978	804	-	3.418	2.798	2.786	3.013	7.439
Ostala potraživanja	1.834.457	447.910	21.444	2.835	34	50.979	8.167	10.186	16.982	87.154
Potraživanja od privrede	134.507.685	7.065.609	212.981	6.069	-	86.558	903.507	396.110	1.041.747	672.373
Velika preduzeća	24.172.478	42.502	-	-	-	-	41.208	-	-	-
Mala i srednja preduzeća	50.951.586	2.637.724	122.076	5.010	-	37.610	830.046	329.447	993.754	74.973
Mikro preduzeća i preduzetnici	32.889.424	2.637.723	74.455	1.028	-	41.252	32.127	32.936	36.799	120.388
Poljoprivrednici	2.754.535	37.288	189	31	-	7.680	126	12.384	314	16.238
Javna preduzeća	13.145.589	1.701.020	-	-	-	-	-	-	-	1.023
Potraživanja od ostalih klijenata	10.594.073	9.352	16.261	-	-	16	-	21.343	10.880	459.751
Ukupna izloženost	219.245.561	22.602.774	577.683	107.232	4.519	539.456	1.604.708	705.547	1.318.070	1.439.663
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	219.163.183	22.575.330	570.605	103.837	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	430.687	113.328	3.226	245	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	82.378	27.444	7.078	3.395	4.519	539.456	1.604.708	705.547	1.318.070	1.439.663
od čega: restrukturirana	69.661	27.091	7.078	3.395	-	158.492	148.130	29.924	18.969	67.997
Ukupna izloženost	219.245.561	22.602.774	577.683	107.232	4.519	539.456	1.604.708	705.547	1.318.070	1.439.663

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)**

(v) Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje na dan 31. decembra 2021. godine:

U RSD hiljada

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Potraživanja od stanovništva	82.228.854	13.313.039	368.290	85.260	-	365.436	512.039	257.848	229.777	544.542
Stambeni krediti	49.716.058	766.133	21.081	1.818	-	144.094	82.790	19.990	11.846	49.387
Potrošački i gotovinski krediti	30.105.951	12.098.548	320.192	78.041	-	163.461	418.946	227.027	202.464	404.544
Transakcioni i kreditne kartice	643.714	1.456	10.749	1.291	-	3.207	1.311	2.732	2.785	6.789
Ostala potraživanja	1.763.131	446.902	16.268	4.110	-	54.675	8.991	8.100	12.683	83.821
Potraživanja od privrede	113.621.014	4.498.425	192.717	44.505	-	125.239	301.110	805.804	160.940	945.484
Velika preduzeća	20.045.214	296.662	-	-	-	62.756	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeća	54.325.824	2.341.092	128.277	36.817	-	22.249	263.879	769.616	28.090	172.472
Mikro preduzeća i preduzetnici	25.971.962	912.586	60.019	7.682	-	26.761	32.301	31.366	131.833	740.036
Poljoprivrednici	2.850.334	227.955	4.422	6	-	13.464	4.930	4.822	1.018	31.951
Javna preduzeća	10.427.680	720.130	-	-	-	9	-	-	-	1.025
Potraživanja od ostalih klijenata	11.354.478	322.551	34.046	-	-	32.898	483	17.447	278	129.875
Ukupna izloženost	207.204.347	18.134.015	595.053	129.765	-	523.572	813.633	1.081.100	390.995	1.619.901
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	207.136.128	18.103.104	593.905	127.388	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	472.075	99.809	1.036	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	68.219	30.911	1.148	2.377	-	523.572	813.633	1.081.100	390.995	1.619.901
od čega: restrukturirana	54.643	30.289	1.117	2.377	-	101.403	121.448	21.151	44.722	658.251
Ukupna izloženost	207.204.347	18.134.015	595.053	129.765	-	523.572	813.633	1.081.100	390.995	1.619.901

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

(f) Podaci o problematičnim potraživanjima na dan 31. decembra 2022. godine:

	Bruto vrednost potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja	od čega: restrukturirana potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
			Ukupno				
Potraživanja od stanovništva	103.252.575	3.243.925	2.615.984	473.106	1.844.595	2,53	266.507
Stambeni krediti	55.487.301	460.571	375.094	169.248	161.470	0,68	264.805
Potrošački i gotovinski krediti	44.592.317	2.624.078	2.047.333	303.858	1.556.467	4,59	1.382
Transakcioni i kreditne kartice	692.809	24.134	19.579	-	15.783	2,83	-
Ostala potraživanja	2.480.148	135.142	173.978	-	110.875	7,01	320
Potraživanja od privrede	112.202.217	3.028.363	2.468.253	36.351	1.472.983	2,20	1.254.191
Sektor A	8.966.834	1.076.714	1.741.567	-	945.252	19,42	1.141.765
Sektori B, C i E	27.914.136	474.211	129.831	12.567	66.235	0,47	38.114
Sektor D	10.801.949	332.779	-	-	-	-	-
Sektor F	14.137.724	410.357	332.374	-	298.939	2,35	595
Sektor G	17.413.898	253.604	121.081	22.473	84.872	0,70	18.945
Sektori H, I i J	12.146.789	158.397	59.828	-	40.736	0,49	5.007
Sektori L, M i N	20.820.887	322.301	83.572	1.311	36.949	0,40	49.765
Potraživanja od ostalih klijenata	32.690.421	620.743	648.021	21.280	254.999	1,98	335.880
Ukupna potraživanja	248.145.213	6.893.031	5.732.258	530.737	3.572.577	2,31	1.856.578

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

(g) Podaci o problematičnim potraživanjima na dan 31. decembra 2021. godine:

	Bruto vrednost potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja	od čega: restrukturirana potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
			Ukupno				
Potraživanja od stanovništva	97.905.087	2.913.843	1.992.994	383.469	1.353.998	2,04	260.263
Stambeni krediti	50.813.196	498.721	345.170	144.730	172.921	0,68	258.952
Potrošački i gotovinski krediti	44.019.174	2.260.671	1.462.065	238.681	1.063.708	3,32	-
Transakcioni i kreditne kartice	674.034	23.891	16.946	-	13.234	2,51	88
Ostala potraživanja	2.398.683	130.559	168.814	59	104.135	7,04	1.222
Potraživanja od privrede	102.443.397	2.283.210	2.119.628	642.008	1.197.113	2,07	563.138
Sektor A	7.535.884	454.784	282.585	-	153.641	3,75	-
Sektori B, C i E	24.920.417	764.895	835.069	602.967	611.503	3,35	138.916
Sektor D	11.904.913	298.683	597.523	-	168.590	5	317.327
Sektor F	15.547.256	106.844	17.848	6.468	14.892	0,11	3.026
Sektor G	12.583.309	226.064	204.765	32.572	145.390	1,63	19.850
Sektori H, I i J	10.939.738	131.974	61.954	-	50.699	0,57	13.059
Sektori L, M i N	19.011.881	299.966	119.883	-	52.397	0,63	70.960
Potraživanja od ostalih klijenata	30.143.898	467.095	419.234	9.924	280.024	1,39	166.600
Ukupna potraživanja	230.492.382	5.664.147	4.531.857	1.035.400	2.831.135	1,97	990.001

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

d) Podaci o promenama problematičnih potraživanja u 2022. godini:

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja	Smanjenje problematičnih potraživanja				Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	U RSD hiljada
			Ukupno	od čega: naplaćeno	od čega: prebačeno u kategoriju neproblematičnih potraživanja	od čega: otpisano			Neto vrednost na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	1.992.994	1.681.991	1.180.530	904.501	42.327	233.703	121.527	2.615.983	771.387
Potraživanja od privrede i ostalih klijenata	2.538.863	2.285.815	2.044.033	856.572	430.549	749.055	335.630	3.116.275	1.388.294
Ukupna potraživanja	4.531.857	3.967.806	3.224.563	1.761.073	472.876	982.758	457.157	5.732.258	2.159.681

*Druge promene se odnose na povećanje kreditne izloženosti postojećih NPL klijenata (prelazak sa vanbilansne na bilansnu izloženost).

d) Podaci o promenama problematičnih potraživanja u 2021. godini:

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja	Smanjenje problematičnih potraživanja				Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	U RSD hiljada
			Ukupno	od čega: naplaćeno	od čega: prebačeno u kategoriju neproblematičnih potraživanja	od čega: otpisano			Neto vrednost na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	1.435.320	1.543.435	1.002.413	469.086	433.829	286.203	16.652	1.992.994	638.997
Potraživanja od privrede i ostalih klijenata	1.478.866	1.726.026	974.409	583.844	94.772	295.793	308.380	2.538.863	1.061.725
Ukupna potraživanja	2.914.186	3.269.461	1.976.822	1.052.930	528.601	581.996	325.032	4.531.858	1.700.722

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)*****Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika***

Prilikom procesa odobravanja plasmana, Grupa naplatu očekuje prevashodno iz budućih novčanih tokova dužnika. Kao dopunu ovom vidu naplate i kako bi se smanjio gubitak usled potencijalnog nastupanja statusa neizmirenja obaveza dužnika, Grupa uzima različite instrumente obezbeđenja (kolaterale) kao zaštitu. Grupa uzima što je moguće više kolaterala, pri čemu se prednost daje kolateralima koji se mogu brzo i jednostavno realizovati. Mogućnost uzimanja kolaterala zavisi od trenutne tržišne situacije i poslovne konkurencije. Efikasnost tehnika ublažavanja kreditnog rizika se meri i kontroliše praćenjem vremena potrebnog za realizaciju kolaterala i odstupanja realizovanih vrednosti kolaterala od očekivanih.

U okviru Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom je Odeljenje za upravljanje kolateralima. koje je zaduženo za kompletan proces upravljanja kolateralima – od preliminarne analize do završetka njegove realizacije. Proces je podeljen u 3 faze:

Faza analize kolaterala predstavlja početnu fazu procesa upravljanja kolateralima. Ona počinje identifikacijom i analizom potencijalnog kolaterala i prikupljanjem neophodnih informacija i dokumentacije, a završava se evidencijom kolaterala u sistemu za evidenciju kolaterala.

Faza monitoringa kolaterala se odnosi na praćenje uspostavljenosti i vrednosti kolaterala. Jedna od njenih glavnih funkcija je evidencija, praćenje, ažuriranje i kontrola podataka o kolateralima u sistemu za evidenciju kolaterala.

Faza realizacije kolaterala predstavlja poslednju fazu procesa, kada dolazi do realizacije kolaterala (npr. njegove prodaje u cilju zatvaranja plasmana) i zatvaranja kolaterala u sistemu za evidenciju kolaterala. Ona takođe obuhvata i fazu prikupljanja podataka za izračun prosečnih stopa realizacije i naplate iz kolaterala (eng. Collateral Recovery Ratio).

Svaka faza je regulisana Procedurom upravljanja kolateralima kojom se definišu i zadaci i odgovornosti organizacionih delova koji učestvuju u procesu.

Pored ovog procesa, Odeljenje za upravljanje kolateralima je zaduženo i za proces izbora, praćenja i uklanjanja procenitelja sa liste procenitelja prihvatljivih za Banku, odnosno za definisanje minimuma sadržine izveštaja o procenama, kao i kontrolu primene adekvatnih metodologija prilikom procenjivanja vrednosti kolaterala, sve u cilju što preciznijeg određivanja vrednosti kolaterala. Pravila vezana za standarde i metodologiju procenjivanja su obuhvaćena Politikom procene nekretnina.

Provera vrednosti kolaterala se radi periodično u zavisnosti od načina provere i vrste kolaterala. Način provere vrednosti kolaterala se može razdvojiti na utvrđivanje vrednosti od strane eksternih procenitelja ili državnih organa ovlašćenih za utvrđivanje vrednosti (reprocena, poresko rešenje) i na interno praćenje vrednosti kolaterala od strane zaposlenih u Odeljenju za upravljanje kolateralima (monitoring). Dinamika provere vrednosti kolaterala se definiše u zavisnosti od vrste kolaterala, a u skladu sa lokalnom i internom regulativom.

U sklopu procesa izračunavanja kapitalnog zahteva za kreditni rizik, Sektor upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom, nakon kontrole ispunjenosti primenljivih regulatornih propisa definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, određuje da li će se određeni kolateral prihvatiti kao instrument ublažavanja kreditnog rizika. Stavke kolaterala prihvatljive kao instrument ublažavanja kreditnog rizika su detaljno objašnjene u posebnoj internoj proceduri Grupe kojom se definišu primenljivi instrumenti ublažavanja kreditnog rizika kao i uslovi za priznavanje instrumenta ublažavanja kreditnog rizika.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)****Osnovne vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite**

Grupa prevashodno primenjuje gotovinu i gotovinske ekvivalente deponovane kod Banke kao instrumente materijalne kreditne zaštite.

Grupa trenutno ne primenjuje bilansno i vanbilansno netiranje kao tehnike ublažavanja kreditnog rizika.

Osnovne vrste pružalaca kreditne zaštite po osnovu garancija i kreditnih derivata

Garancije koje se primenjuju kao nematerijalna kreditna zaštita su pružene od strane:

- Država;
- komercijalnih banaka dovoljnog kreditnog kvaliteta i međunarodnih razvojnih banaka – izloženostima obezbeđenim garancijom banke i međunarodnih razvojnih banaka.

Grupa u svom portfoliju prihvaćenih sredstava obezbeđenja nema kreditne derivate te se ne koriste kao instrumenti kreditne zaštite.

Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti

Nepokretnosti se priznaju kao instrumenti zaštite kada se ispune svi zahtevi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka. Ispunjenost propisanih zahteva predstavlja preduslov za klasifikaciju date izloženosti u posebnu klasu izloženosti, Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti kojoj se dodeljuje povoljniji ponder kreditnog rizika, umesto priznavanja efekata tehnike ublažavanja kreditnog rizika. Grupa izloženostima ili delovima izloženosti potpuno obezbeđenim hipotekom na stambenoj nepokretnosti u kojoj vlasnik stanuje ili je tu nepokretnost dao u zakup na osnovu odgovarajućeg ugovora (ili namerava da u njoj stanuje ili je dâ u zakup) – dodeljuje ponder rizika 35% odnosno izloženostima koje su potpuno obezbeđene hipotekama na poslovnim nepokretnostima, dodeljuje ponder rizika 50%.

Ostale vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite

Podobnim sredstvima obezbeđenja u obliku finansijske imovine za sve pristupe i metode smatraju se i gotovina i gotovinski ekvivalenti deponovani kod banke kada se ispune svi zahtevi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka.

Pored gore navedenih, Grupa primenjuje i sledeće instrumente materijalne kreditne zaštite, ali njih ne uzima u obzir prilikom obračuna rizikom ponderisane aktive:

- zalogu na pokretnoj imovini;
- zalogu na potraživanjima;
- zalogu na akcijama i obveznicama;
- druge vrste definisane u Katalogu kolaterala Grupe.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o vrsti i vrednosti⁸ sredstava obezbeđenja i pružaoima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembra 2022.godine:

	Vrste sredstava obezbeđenja* do nivoa potraživanja			U RSD hiljada
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	
Potraživanja od stanovništva	180.309	44.323.918	611.086	
Stambeni krediti	928	44.261.270	601.555	
Potrošački i gotovinski krediti	177.153	58.769	1.651	
Transakcioni i kreditne kartice	2.228	-	-	
Ostala potraživanja	-	3.879	7.880	
Potraživanja od privrede	1.195.627	1.084.749	18.546.116	
Velika preduzeća	-	-	5.009.560	
Mala i srednja preduzeća	778.611	346.174	7.190.147	
Mikro preduzeća i preduzetnici	410.233	700.379	5.381.835	
Poljoprivrednici	6.783	38.196	964.574	
Javna preduzeća	-	-	-	
Potraživanja od ostalih klijenata	1.971	177.447	154.694	
Ukupna izloženost	1.377.907	45.586.114	19.311.896	
Prema kategorijama potraživanja	-	-	-	
Neproblematična potraživanja	1.353.503	45.135.121	17.989.986	
od čega: restrukturirana	4.855	174.582	163.533	
Problematična potraživanja	24.403	450.993	1.321.911	
od čega: restrukturirana	-	126.659	11.325	
Ukupna potraživanja	1.377.906	45.586.114	19.311.897	

⁸ Vrednost sredstava obezbeđenja se određuje na osnovu procene ovlašćenog procenitelja (ili nekog drugog dokumenta u odnosu na tip sredstva obezbeđenja) sa mogućim internim korekcijama, nakon čega se primenjuje efektivna stopa (collateral haircut) u skladu sa katalogom kolaterala i umanjuje za prethodne terete.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o vrsti i vrednosti⁹ sredstava obezbeđenja i pružaoima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembra 2021.godine:

U RSD hiljada

	Vrste sredstava obezbeđenja* do nivoa potraživanja		
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti
Potraživanja od stanovništva	55.761	41.896.577	185.111
Stambeni krediti	1.205	41.849.050	156.316
Potrošački i gotovinski krediti	53.616	43.184	13.576
Transakcioni i kreditne kartice	940	-	-
Ostala potraživanja	-	4.343	15.219
Potraživanja od privrede	1.342.788	1.038.145	18.098.804
Velika preduzeća	58.800	-	4.867.307
Mala i srednja preduzeća	851.972	385.211	8.025.531
Mikro preduzeća i preduzetnici	428.271	633.478	4.020.398
Poljoprivrednici	3.745	19.456	1.185.568
Javna preduzeća	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	12.142	14.469	143.945
Ukupna izloženost	1.410.691	42.949.191	18.427.860
Prema kategorijama potraživanja			
Neproblematična potraživanja	1.409.577	42.501.896	17.947.001
od čega: restrukturirana	639	187.099	149.867
Problematična potraživanja	1.114	447.295	480.860
od čega: restrukturirana	75	104.326	53.052
Ukupna potraživanja	1.410.691	42.949.191	18.427.860

⁹ Vrednost sredstava obezbeđenja se određuje na osnovu procene ovlašćenog procenitelja (ili nekog drugog dokumenta u odnosu na tip sredstva obezbeđenja) sa mogućim internim korekcijama, nakon čega se primenjuje efektivna stopa (collateral haircut) u skladu sa katalogom kolaterala i umanjuje za prethodne terete.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)**

U toku 2022.godine Grupa je prodala objekat koji je bila stekla naplatom potraživanja.

Prodajna vrednost objekta je iznosila RSD 11.766 hiljada, a knjigovodstvena vrednost na dan prodaje RSD 3.041 hiljada. Ostavaren je dobitak od prodaje u iznosu od RSD 8.725 hiljada.

U toku 2022 godine banka je raspolagala sa sledećim sredstvima stečenim naplatom potraživanja.

	Stambene nepokretnosti	U RSD hiljada
		Ukupno
Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja		
Bruto vrednost na početku perioda	12.073	12.423
Nabavljena u toku perioda	-	
Prodana u toku perioda	-	
Bruto vrednost na kraju perioda	12.073	12.073
Akumulirana ispravka vrednosti	12.073	12.073
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	-	-
Neto vrednost na kraju perioda	-	350

Osnovni principi preuzimanja i upravljanja založenom imovinom su regulisani Procedurom o preuzimanju založene imovine u postupcima prinudne naplate. Predmete preuzimanja čine uglavnom nepokretnosti i retko pokretna imovina.

Osnovni principi za preuzimanje imovine (nepokretnih i pokretnih) koji se moraju uzeti u obzir uključuju analizu tržišne vrednosti i potencijalne utrživosti imovine koja se razmatra, koja mora biti potkrepljena očekivanim prihodom od prodaje, koji će dovesti iznos naplaćenih potraživanja Banke na najviši nivo. U slučaju kada Grupa donosi odluku o preuzimanju određene nepokretnosti, analiza se radi i primenom metode neto sadašnje vrednosti. U zavisnosti od osnovnih karakteristika imovine, vrsta imovine (nekretnine, pokretnosti) se dalje može deliti na primarna i sekundarna kada se uzme u obzir mogućnost preuzimanja, u zavisnosti od njihove svrhe i drugih karakteristika, poput lokacije, vrste, tehničkih standarda, opremljenosti, godine izgradnje i sl. kao i u zavisnosti od situacije na tržištu u smislu ponude i potražnje određenih vrsta instrumenata obezbeđenja. Svi gorepomenuti parametri utiču na donošenje konačne odluke o realizaciji postupka preuzimanja u vlasništvo Banke.

Grupa kao strategije upravljanje imovinom stečenom naplatom potraživanja primenjuje: prodaju, izdavanje, razvoj, zadržavanja, odnosno kombinacije nekih od datih strategija. Predlog strategije mora uključivati realan plan u smislu sprovođenja strategije. Procenjeni povezani troškovi, prihodi i uticaj bilansa uspeha moraju se uzeti u obzir. U slučaju predlaganja strategije "zadržavanja". troškovi održavanja moraju se jasno prikazati u strategiji imovine.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

LTV racio

Tabela ispod predstavlja takozvani, „LTV“ racio za stambene kredite, a koji predstavljaju deo ukupnih kredita odobrenih stanovništvu.

Vrednost LTV pokazatelja*	Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima na dan 31.12.2022.	U RSD hiljada
		Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima na dan 31.12.2021.
Ispod 50%	12.794.078	9.282.954
Od 50% do 70%	14.300.825	13.142.753
Od 70% do 90%	16.743.963	18.777.925
Od 90% do 100%	2.672.351	2.602.600
Od 100% do 120%	5.015.176	4.670.332
Od 120% do 150%	3.227.152	2.960.574
Preko 150%	5.809.219	4.741.150
Ukupno	60.562.764	56.178.288
Prosečni LTV	75,3%	78,6%

*LTV pokazatelj predstavlja odnos bruto vrednosti potraživanja i tržišne vrednosti nepokretnosti (uzete su u obzir samo hipoteke na stanu ili privatnoj kući i umanjene za iznos prethodnih tereta) kojom/ima je to potraživanje obezbeđeno

Procena obezvređenja finansijskih sredstava

Grupa je u skladu sa MSFI 9 postavila adekvatnu strukturu, alate i procese za pravovremeno utvrđivanje gubitka usled kreditnih rizika. Po regulatornim i računovodstvenim standardima kao i ekonomskim razmatranjima banka redovno evaluira potrebu i formira ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka da bi pokrila očekivane ekonomske gubitke od finansijske imovine.

Grupa finansijsku imovinu klasifikuje kao imovinu koja se naknadno meri po amortizovanom trošku (AC), po fer vrednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI) ili po fer vrednosti kroz račun dobiti i gubitka (FVTPL) na osnovu:

- (a) poslovnog modela upravljanja finansijskom imovinom i
- (b) karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijske imovine.

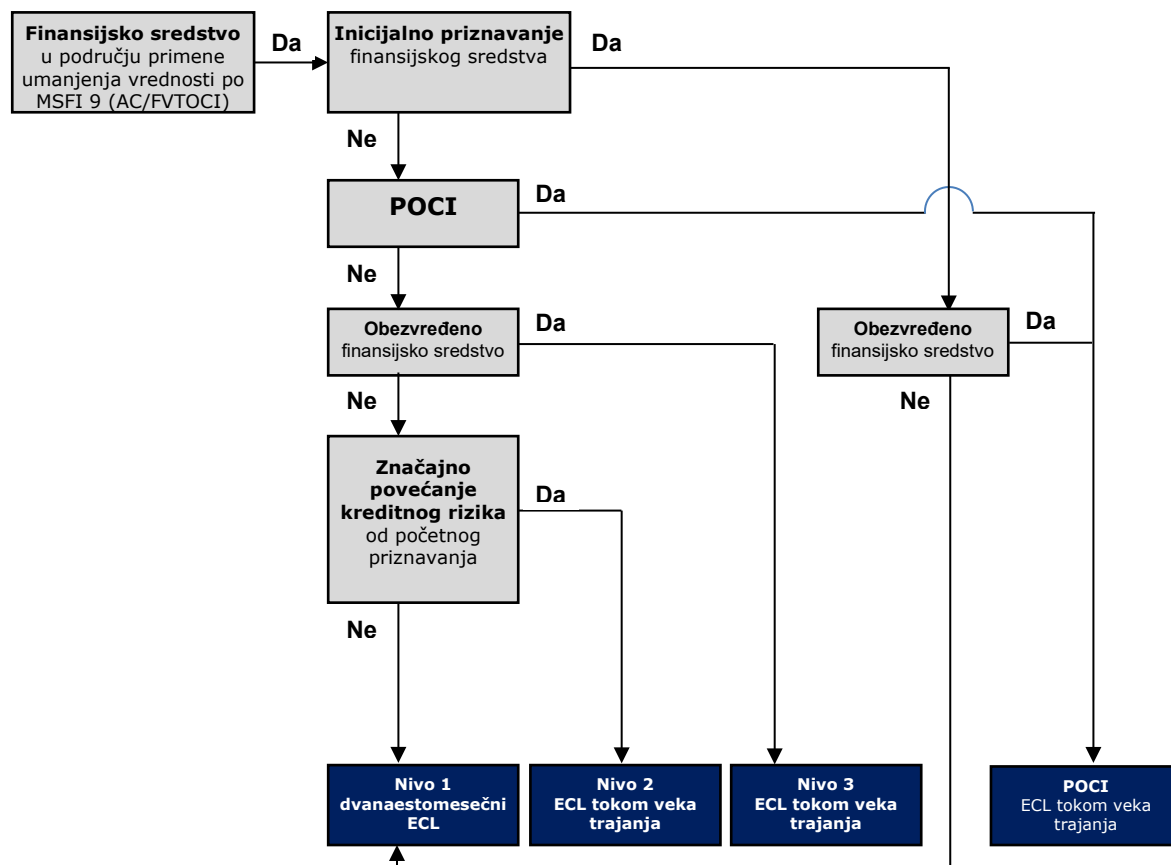
Grupa teži tome da svoja ključna portfolija (kredit i potraživanja od komintenata, banaka i drugih finansijskih organizacija, odnosno obaveze po osnovu finansijskih garancija i preuzetih budućih obaveza) klasifikuje kao imovinu koja se meri po amortizovanom trošku, dok se deo hartija od vrednosti klasifikuje po fer vrednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (portfolio hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju, koji se drži u cilju adekvatnog upravljanja likvidnošću gde poslovni model podrazumeva i prikupljanje ugovornih novčanih tokova i potencijalnu prodaju te finansijske imovine) i fer vrednosti kroz račun dobiti i gubitka (pretežno hartije od vrednosti namenjene trgovanju).

Cilj formiranja ispravke vrednosti je da se priznaju očekivani kreditni gubici tokom veka trajanja za sve finansijske instrumente, uzimajući u obzir sve razumne i pomoćne informacije, uključujući one koje se odnose na buduće događaje. U skladu sa tim, finansijskoj imovini koja je relevantna sa aspekta MSFI 9 standarda i klasifikovana je kao AC ili FVTOCI dodeljuje se jedan od tri nivoa (*eng. stage*), osim ukoliko se finansijska imovina ne priznaje kao POCI.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Očekivani kreditni gubitak/obezvređenje je sadašnja vrednost svih smanjenja očekivanog novčanog toka tokom očekivanog veka trajanja finansijskog sredstva. Smanjenje predstavlja razliku između novčanih tokova koji se duguju Grupi u skladu sa ugovorom i novčanih tokova koje Grupa očekuje da će primiti. Pošto očekivani kreditni gubici uzimaju u obzir iznos i vreme plaćanja, kreditni gubitak nastaje čak i kada Banka očekuje da će se naplatiti u potpunosti ali kasnije nego od dospeća po ugovoru.

Proces kreiranja ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka:

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)****Nivo obezvređenja 1**

- a) Finansijska sredstva po početnom priznavanju (osim POCI imovine),
- b) Finansijskih sredstava koja ispunjavaju uslove niskog kreditnog rizika,
- c) Finansijskih sredstava bez značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja bez obzira na njihov kreditni kvalitet.

U Nivou 1 ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka izračunavaju se kao dvanaestomesečni ECL.

Nivo obezvređenja 2

Sadrži finansijska sredstva sa značajnim povećanjem kreditnog rizika, ali nisu umanjena usled kreditnih gubitaka, uključujući početno priznata sredstva opisana iznad.

U Nivou 2 ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

Nivo obezvređenja 3

Sadrži finansijska sredstva koja su obezvređena usled kreditnih gubitaka, odnosno u statusu neizvršenja obaveza na datum izveštaja.

U Nivou 3 ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

POCI imovina

Finansijska sredstva obezvređena prilikom inicijalnog priznavanja. POCI imovina nije predmet transfera između nivoa, odnosno nezavisno od promene kreditnog kvaliteta klijenta nakon inicijalnog priznavanja POCI imovine, vrši se obračun očekivanih kreditnih gubitaka tokom čitavog veka trajanja finansijskog sredstva. Takođe, očekivani kreditni gubici tokom veka trajanja na datum početnog priznavanja POCI sredstva moraju se uzeti u obzir kod izračuna fer vrednosti sredstva (dok naknadne promene prvobitnog očekivanja dovode do priznavanja ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka samo ukoliko dovode do nižih očekivanja u poređenju sa datumom stvaranja, dok se ona koja dovode do boljih očekivanja u poređenju sa datumom početnog priznavanja priznaju kao povećanja bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva).

Grupa koristi sledeće kvalitativne i kvantitativne kriterijume koji ukazuju na značajno povećanje kreditnog rizika (SICR) u trenutku izveštavanja u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja finansijske imovine:

Kvalitativni kriterijumi

- **Dani kašnjenja (DPD)** - Banka definiše više od 30 dana kašnjenja sa pragom materijalnosti kao indikator da treba priznati očekivane kreditne gubitke tokom veka trajanja;
- **Forbearance** - Status forbearance dodeljen klijentu, bilo non-performing forbearance ili performing forbearance, smatra se značajnim povećanjem kreditnog rizika od početnog priznavanja.
- **Prebacivanje klijenta u nadležnost direkcije restrukturiranja i naplate plasmana** (workout department) - Prenos u direkciju restrukturiranja i naplate plasmana smatra se značajnim povećanjem kreditnog rizika od početnog priznavanja.
- **Prevara** – u slučaju postojanja dokaza o izvršenoj prevarnoj radnji povezanoj sa finansijskom imovinom koja nije izvršena od strane dužnika te dužniku iz objektivnih razloga nije dodeljen status neizmirenja obaveza, finansijsku imovinu treba preneti u nivo 2, odnosno priznati očekivane kreditne gubitke tokom veka trajanja.
- **Kriterijumi na nivou portfolija** - sprovođenje procene značajnog povećanja kreditnog rizika na nivou portfolija neophodno je samo ukoliko je povećanje kreditnog rizika na nivou pojedinačnog instrumenta dostupno tek uz određeno vremensko kašnjenje.

Finansijska imovina se prenosi u nivo 2 ukoliko je bilo koji od kvalitativnih kriterijuma aktiviran od trenutka inicijalnog priznavanja do trenutka izveštavanja i još uvek je aktivan.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)****Kvantitativni kriterijumi**

- **Relativna promena verovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza (PD) tokom veka trajanja**
– odnosno poređenje anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog na datum izveštavanja i usklađenog anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog finansijskoj imovini prilikom inicijalnog priznavanja. Značajno povećanje kreditnog rizika od početnog priznavanja posmatra se ukoliko je racio veći od definisanog praga (engl. threshold). Definisanje praga je u nadležnosti Grupe, a u skladu sa dokumentom Koncept za procenu praga SICR po MSFI 9.
- **Apsolutna promena verovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza (PD) tokom veka trajanja**
– odnosno poređenje anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog na datum izveštavanja i usklađenog anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog finansijskoj imovini prilikom inicijalnog priznavanja. Apsolutna promena iznad 50 bp smatra se značajnim povećanjem kreditnog rizika od početnog priznavanja na nivou Grupe.

Finansijska imovina se prenosi u nivo 2 samo ukoliko se proceni da su i relativne i apsolutne promene PD značajne, odnosno obe promene moraju biti veće od određenih relativnih i apsolutnih granica.

Prenos između nivoa je simetričan proces. Ovo znači da će se finansijsko sredstvo preneti iz nivoa 2 u nivo 1 ukoliko više nije ispunjen niti jedan SICR kriterijum.

Obračun očekivanih kreditnih gubitaka

Grupa za finansijsku imovinu koja nije u statusu neizmirenja obaveza primenjuje kolektivnu procenu, a očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja se izračunava u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = \sum_{t=1}^M GCA_t \cdot PD_t \cdot LGD_t \cdot D_{t-1}$$

Gde je:

- 1) ECL_{LT} izračunati očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja;
 - 2) M je broj godina od datuma izveštaja (t_0) do dospeća (T) zaokruženog do celog broja, tj. ukoliko je datum izveštaja kraj maja 2015. ($t_0 = 31. 5. 2015$). a dospeće je krajem oktobra 2020. godine (T = 31. 10. 2020). tada je preostali vek trajanja finansijskog sredstva do dospeća u godinama 5.4. odnosno M = 6;
 - 3) t predstavlja godinu od datuma izveštaja;
 - 4) GCA_t je procena bruto knjigovodstvene vrednosti u t. godini od datuma izveštaja;
- Procenjuje se kao $GCA_t = GCA_{t_0} \cdot c_t$, gde je GCA_{t_0} bruto knjigovodstvena vrednost koja se knjiži na datum izveštaja a c_t je koeficijent koji se izračunava u skladu sa „Konceptom procene za parametre rizika EAD i CCF po MSFI 9“.
- 5) PD_t je verovatnoće neizmirenja obaveza u t. godini od datuma izveštaja;
 - 6) LGD_t je procena gubitka usled default-a a uzima se u obzir u t. godini od datuma izveštaja;
 - 7) D_{t-1} je faktor eskonta koji se primenjuje u t. godini od datuma izveštaja;

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Izračunava se kao:

$$D_{t-1} = \frac{1}{(1 + EIR)^{t-1}}$$

ECL tokom veka trajanja u slučaju preuzetih budućih obaveza i ugovora o finansijskoj garanciji izračunava se u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = \sum_{t=1}^M EXP_t \cdot PD_t \cdot LGD_t \cdot D_{t-1}$$

Gde je EXP_t procena budućeg iznosa izloženosti u t. godini od datuma izveštavanja koji se dogodio usled povučene obaveze nepovučenog kredita ili plaćanja po finansijskoj garanciji;

Procenjuje se kao $EXP_t = Off-Bal_{t0} * CCF_t * C_t$, gde je

- i) $Off-Bal_{t0}$ vanbilansni iznos uknjižen na datum izveštavanja;
- ii) CCF_t je faktor kreditne konverzije koji se izračunava u skladu sa „Konceptom procene za parametre rizika EAD i CCF po MSFI 9“;

Za finansijsku imovinu koja je u statusu neizmiranja obaveza (dodeljen rejting R). Grupa očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja izračunava kao razliku između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih novčanih tokova diskontovanih po izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijske imovine.

ECL se može proceniti individualno ili kolektivno.

- 1) Individualni pristup se primenjuje u slučaju pojedinačno značajnih klijenata.
- 2) Kolektivna procena (takozvani pristup zasnovan na pravilima) primenjuje se u slučaju klijenata koji se ne smatraju pojedinačno značajnim.

Individualni pristup

U slučaju obračuna očekivanih kreditnih gubitaka individualno značajnih klijenata koji su u statusu neizvršenja obaveza, očekivane buduće novčane tokove pojedinačno se procenjuju od strane eksperata iz Direkcije za restruktuiranje i naplatu plasmana.

Za izračun ECL uzima se u obzir više od jednog scenarija da bi se dobio nepristrasan rezultat ponderisan verovatnoćama.

U skladu sa internim procesima restrukturiranja i naplate obično se uzimaju u obzir sledeći scenariji:

- 1) Odobrena strategija restrukturiranja i naplate koja predstavlja osnovni scenario baziran na „going/gone concern-u“;
- 2) Alternativni osnovni scenario ukoliko je primenljiv;
- 3) Nepredviđeni scenario;
- 4) Scenario izlaska (npr. prodaja NPL).

Izračun ECL tokom veka trajanja za svaki se scenario radi u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT,s} = \max(0; GCA_{t_0} - \sum_{j=t_0}^{\infty} \frac{CF_j}{(1 + EIR)^{(j-t_0)/365}})$$

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Gde je

- 1) $ECL_{LT,s}$ očekivani gubitak tokom veka trajanja izračunat za scenario s ;
- 2) GCA_{t0} je bruto knjigovodstvena vrednost uknjižena na datum izveštavanja;
- 3) CF_j su očekivani novčani tokovi u vreme j ; uzimaju se u obzir sledeći novčani tokovi:
 - a) Očekivana plaćanja - sva plaćanja glavnice i kamate
 - b) Očekivana plaćanja po kolateralima uključujući troškove za prodaju i pribavljanje kolaterala koji se vode kao negativna plaćanja
- 4) j je datum kada se očekuje novčani tok;
- 5) EIR je izvorna efektivna kamatna stopa.

Konačni očekivani gubitak tokom veka trajanja izračunava se u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = p_1 \cdot ECL_{LT,1} + p_2 \cdot ECL_{LT,2} + p_3 \cdot ECL_{LT,3}$$

Gde je

- 1) ECL_{LT} verovatnoćom ponderisani očekivani gubitak tokom veka trajanja na datum izveštavanja;
- 2) $ECL_{LT,s}$ očekivani gubitak tokom veka trajanja izračunat za scenario s , $s = 1, 2$ ili 3 na datum izveštavanja;
- 3) p_s je verovatnoća dešavanja scenarija s , $s = 1, 2$ na datum izveštavanja.

U slučaju obaveza po nepovučenim kreditima i finansijskim garancijama, izračun ECL tokom veka trajanja proširuje se procenom očekivanog budućeg odliva. Nakon toga, formula izračuna za jedan scenario je:

$$ECL_{LT,s} = \max(0; \sum_{i=t_0}^{\infty} \frac{CF_i}{(1 + EIR)^{(j-t_0)/365}} - \sum_{j=t_0}^{\infty} \frac{CF_j}{(1 + EIR)^{(j-t_0)/365}})$$

- a) CF_i su očekivani novčani odlivi, tj. povlačenje nepovučenog dela obaveze po kreditu ili korišćenje finansijske garancije;
- b) CF_j su očekivani novčani prilivi u vreme j ; uzimaju se u obzir sledeći novčani tokovi:
 - i) Očekivana plaćanja - sva plaćanja glavnice i kamate
 - ii) Očekivana plaćanja po kolateralima uključujući troškove za prodaju i pribavljanje kolaterala koji se vode kao negativna plaćanja
- c) i je datum kada se očekuje novčani odliv;
- d) j je datum kada se očekuje novčani priliv, novčani odlivi mogu se očekivati na različite datume kao novčani prilivi.

Kolektivna procena

U slučaju obračuna očekivanih kreditnih gubitaka klijenata koje se ne smatraju individualno značajnim klijentima, a koji su u statusu neizvršenja obaveza, budući novčani tokovi se procenjuju na osnovu pravila u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = GCA_{t0} \cdot LGD_{tiD}$$

Gde je:

- 1) ECL_{LT} očekivani gubitak tokom veka trajanja na datum izveštavanja;
- 2) GCA_{t0} je bruto knjigovodstvena vrednost uknjižena na datum izveštavanja;
- 3) LGD_{tiD} je gubitak usled neizmirenja obaveza kao funkcija vremena neizmirenja obaveza (tiD);

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)**

U slučaju kredita koji nije povučen i ugovora o finansijskoj garanciji, ECL tokom veka trajanja se izračunava u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = \text{Off} - \text{Bal}_{t_0} \cdot \text{CCF} \cdot \text{LGD}_{t_{ID}}$$

Gde je:

- Off-Bal_{t0} vanbilansni iznos uknjižen na datum izveštavanja (t₀);
- CCFt faktor konverzije kredita koji se izračunava u skladu sa „Konceptom procene za parametre rizika EAD i CCF po MSFI 9“;

Parametri rizika koji se koriste za obračun očekivanih kreditnih gubitaka

PD predstavlja verovatnoću da će performing klijent dospeti u status neizmirenja obaveza u periodu od 12 meseci, odnosno tokom životnog veka proizvoda (lifeteime).

PD jednogodišnji, predstavlja verovatnoću odlaska klijenta u status neizmirenja obaveza u narednih 12 meseci (ili tokom ostatka trajanja finansijskog instrumenta ako je kraći od 12 meseci). Parametar se koristi za obračun ECL za izloženosti u Nivou 1 (Nivo obezvređenja 1).

PD tokom veka trajanja (lifetime) predstavlja izračunatu verovatnoću odlaska klijenta u status neizmirenja obaveza tokom preostalog roka otplate finansijskog instrumenta. Parametar se koristi za izračun ECL za izloženosti u Nivou 2 i Nivou 3.

PD parametar (lifetime) predstavlja rizik odlaska klijenta u status neizmirenja obaveza u određenoj tački vremena, a uzevši u obzir forward-looking informacije (FLI komponente). Kao rezultat, dobija se jedan osnovni (baseline) scenario u procesu predviđanja kreditnih gubitaka, kao i dva alternativna scenarija za odabrane makroekonomske varijable (optimistični i pesimistični). Alternativni scenariji su izvedeni, zajedno sa verovatnoćama za njihovo realizovanje, kao odstupanje od osnovnog (baseline) scenarija. Uzevši u obzir više scenarija, "neutralne" verovatnoće odlaska u status neizmirenja se podešavaju pomoću makro modela koji povezuju relevantne makro varijable sa pokretačima rizika (risk driver-ima).

Forward-looking informacije se inkorporiraju u proces obračuna rezervacija za kreditne gubitke tokom prve tri godine. Nepistrasan i verovatnoćom ponderisan iznos očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) uzimajući u obzir FLI (Forward-looking information) izračunat je korišćenjem verovatnoća svakog od tri makroekonomske scenarija. Primeri tipičnih makroekonomskih varijabli korišćenih u navedenom procesu su realan bruto domaći proizvod (GDP), stopa nezaposlenosti (UR), indeks industrijske proizvodnje. Izbor makroekonomskih varijabli zavisi od dostupnosti predikcija istih na lokalnom tržištu. Realan bruto domaći proizvod (GDP) se smatra glavnim indikatorom stanja i ekonomskog razvoja.

Pregled makroekonomskih varijabli uključenih za obračun Forward-looking informacije kao i period dostupnosti istih se mogu videti u tabeli ispod:

Makroekonomska varijabla	Početak serije	Kraj serije
Index industrijske proizvodnje	2004Q1	2021Q4
Stopa nezaposlenosti	2006Q4	2021Q4
Prosečna zarada	2005Q1	2021Q4
Bruto domaći proizvod – godišnja stopa rasta	2004Q1	2021Q4
6m EURIBOR	2004Q1	2021Q4
3m BELIBOR	2005Q3	2021Q4
Kurs EUR/RSD prosek u periodu	2004Q1	2021Q4

Za razvoj Forward-looking statističkih modela su korišćeni podaci vremenskih serija u periodu 2008Q4 – 2021Q4.

Obračun FLI komponente u 2022 godini:

Metodološki pristup je ostao nepromenjen u odnosu na 2021. godinu osim u :

- Rekalibracija modela – izbor varijabli u modelu ostao nepromenjen ali su produžene vremenske serije što je uticalo na vrednosti koeficijenata varijabli
- Isključenje Add-on komponente

U cilju najadekvatnijeg reflektovanja aktuelne makroekonomske neizvesnosti, predlog eksperata Erste Group je promena verovatnoća za korišćena "Down", "Base", "UP" scenarija sa 51%, 40%, 9% na 59%, 40% i 1% respektivno.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Verovatnoća za scenario "Base" zadržana na 40% u cilju usklađivanja sa događajima koji su se realizovali tokom 2022. godine:

- Povećanje inflacije
- Nestabilna geopolitička situacija (Ukrajina/Rusija) koja utiče na cene energenata
- Povećanje kamatnih stopa

U cilju boljeg reflektovanja velike volatilnosti procena makroekonomskih varijabli i ekonomskog oporavka usled trenutne makroekonomske neizvesnosti, „Down“ scenario je učinjen konzervativnijim kombinovanjem standardnog „Down“ scenarija i „Adverse Comprehensive Stress Test“ scenarija.

Implementacija novih forward looking informacija u 2022. godini dovela je do promene verovatnoće nastanka statusa neizmirenja obaveza. Ažuriranje verovatnoća je usledilo dva puta tokom 2022. godine rezultirajući dodatnim rezervisanjem u iznosu od oko RSD 231 milion.

Procena jednogodišnjih i lifetime PD vrednosti, vrši se na dostupnoj istoriji podataka o klijentima odgovarajućeg segmenta, koristeći različite statističke pristupe zavisno od segmenta klijenta (migracione matrice, istorijska prosečna stopa neizmirenja obaveza, forward-looking informacije i slično).

- LGD - Gubitak usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (eng. Loss Given Default)

LGD predstavlja očekivani procentualni gubitak koji banka pretrpi u slučaju kada izloženosti pređe u status neizmirenja obaveza.

Statistički LGD izračunat na bazi istorijskih gubitaka klijenata Grupe izračunat je za segment fizičkih lica i mikro klijenata i primenjuje od 2019 godine, dok je poslednja godišnja reproцена rađena u novembru 2022. godine. Efekat za oba segmenta je bio povećanje rezervisanja, za segment fizičkih lica RSD 39 miliona, dok je za mikro segment smanjenje RSD 15 miliona. Za segment Pravnih lica – Corporate, Grupa trenutno koristi ekspertske vrednosti LGD (vodeći računa o pokrivenosti kolateralom).

- CCF – Faktor kreditne konverzije (eng. Credit Conversion Factor)

CCF predstavlja procenat vanbilansnog dela izloženosti koji može preći u bilansnu izloženost banke prema dužniku do trenutku default-a. S obzirom na to da Grupa nema dovoljno istorijskih podataka za statističku procenu parametra CCF u izračunu ECL koriste se regulatorne vrednosti propisane CRR – Foundation Approach.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Tabela u nastavku sadrži informacije o modifikovanim potraživanjima:

	U RSD hiljada	
	Neto knjigovodstvena vrednost potraživanja pre modifikacije	Efekat modifikacije evidentiran kroz bilans uspeha
<i>Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija</i>		
Poljoprivreda i prehrambena industrija	864.700	(610)
Preduzetnici	24.800	945
Prerađivačka industrija	265.052	(151)
Stanovništvo	1.646.999	941
Trgovina	99.115	(5)
Usluge i turizam	623.560	168
Stanje na dan 31. decembra	3.524.226	1.288

Efekti modifikacije sa stanjem na dan 31. decembar 2022. godine iznose RSD 1.288 hiljada.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama obezvređenih potraživanja u toku 2022. godine:

U RSD hiljada

	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine		Druge promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju perioda
		Ukupno	od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi	Ukupno	od čega: bila obezvređena na pojedinačnoj osnovi			
Potraživanja od stanovništva	1.909.643	1.226.253	114.346	268.383	43.494	(10.827)	2.507.149	675.386
Stambeni krediti	308.106	126.464	97.120	68.136	40.148	-	306.801	150.858
Potrošački i gotovinski krediti	1.416.442	1.089.066	17.085	189.177	2.927	-	2.007.424	458.217
Transakcioni i kreditne kartice	16.824	-	-	3.025	188	-	19.455	3.681
Ostala potraživanja	168.271	10.723	141	8.045	231	(10.827)	173.469	62.630
Potraživanja od privrede	2.338.578	2.340.192	2.256.034	268.383	7.382	(82.032)	2.608.304	1.035.725
Velika preduzeća	62.756	-	-	-	-	(21.548)	41.208	27.601
Mala i srednja preduzeća	1.256.306	2.197.444	2.180.225	68.136	-	(56.461)	2.265.825	918.861
Mikro preduzeća i preduzetnici	962.296	123.498	61.485	189.177	-	(3.986)	263.497	76.373
Poljoprivrednici	56.186	19.250	14.324	3.025	7.382	(35)	36.742	12.890
Javna preduzeća	1.034	-	-	8.045	-	(2)	1.032	-
Potraživanja od ostalih klijenata	180.981	29.419	26.699	-	-	(8.431)	491.991	342.602
Ukupna potraživanja	4.248.221	3.595.864	2.397.079	536.766	50.876	(101.290)	5.607.444	2.053.713

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Podaci o promenama obezvređenih potraživanja u 2021. godine:

U RSD hiljada

	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine		Druge promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju perioda
		Ukupno	od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi	Ukupno	od čega: bila obezvređena na pojedinačnoj osnovi			
Potraživanja od stanovništva	1.363.741	1.160.029	116.803	255.116	69.167	(359.011)	1.909.642	564.088
Stambeni krediti	291.487	152.103	108.775	80.755	67.181	(54.728)	308.105	138.031
Potrošački i gotovinski krediti	943.380	908.220	7.460	161.704	1.984	(273.453)	1.416.442	358.294
Transakcioni i kreditne kartice	14.550	10.875	279	2.461	-	(6.142)	16.824	3.593
Ostala potraživanja	114.324	88.831	289	10.196	2	(24.688)	168.271	64.170
Potraživanja od privrede	1.119.934	1.373.004	1.222.338	28.346	22.069	-126.014	2.338.578	1.000.983
Velika preduzeća	-	62.756	62.756	-	-	-	62.756	59.618
Mala i srednja preduzeća	262.347	1.082.811	1.038.528	3.170	22.069	(85.682)	1.256.306	711.203
Mikro preduzeća i preduzetnici	815.549	204.175	113.672	22.794	-	(34.634)	962.296	219.397
Poljoprivrednici	41.004	23.262	7.382	2.382	-	(5.698)	56.186	10.765
Javna preduzeća	1.034	-	-	-	-	-	1.034	-
Potraživanja od ostalih klijenata	358.932	71.143	45.713	-	-	(249.095)	180.981	48.801
Ukupna potraživanja	2.842.607	2.604.176	1.384.854	283.462	91.236	(734.120)	4.429.201	1.613.872

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Podaci o promenama ispravki vrednosti potraživanja u toku 2022. godine:

	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda*	Ukidanje ispravki vrednosti u toku perioda	Druge promene	Akumulirana ispravka vrednosti na dan 31. decembra 2022.
Potraživanja od stanovništva	2.913.961	4.764.756	4.165.655	(269.139)	3.243.923
Stambeni krediti	498.722	776.790	811.362	(3.579)	460.571
Potrošački i gotovinski krediti	2.260.789	3.912.388	3.296.691	(252.407)	2.624.079
Transakcioni i kreditne kartice	23.891	39.061	36.889	(1.930)	24.133
Ostala potraživanja	130.559	36.517	20.713	(11.223)	135.140
Potraživanja od privrede	2.586.066	4.272.130	2.375.299	(1.013.305)	3.469.592
Velika preduzeća	79.302	319.434	141.730	(1.366)	255.640
Mala i srednja preduzeća	1.227.947	2.421.800	1.152.702	(450.037)	2.047.008
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.153.389	1.178.800	911.508	(547.392)	873.289
Poljoprivrednici	69.786	66.367	64.199	(17.850)	54.104
Javna preduzeća	55.642	285.729	105.160	3.340	239.551
Potraživanja od ostalih klijenata	163.665	190.068	528.165	353.948	179.516
Ukupna izloženost	5.663.692	9.226.954	7.069.119	(928.496)	6.893.031
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja	2.727.885	6.176.837	5.448.716	(135.552)	3.320.454
od čega: restrukturirana	727.175	40.196	62.402	(667.233)	37.736
Problematična potraživanja	2.935.807	3.050.117	1.620.403	(792.944)	3.572.577
od čega: restrukturirana	42.872	213.974	494.592	503.797	266.051
Ukupna izloženost	5.663.692	9.226.954	7.069.119	(928.496)	6.893.031

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama ispravki vrednosti potraživanja u 2021. godine:

	U RSD hiljada				
	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda	Ukidanje ispravki vrednosti u toku perioda	Druge promene	Akumulirana ispravka vrednosti na dan 31. decembra 2021.
Potraživanja od stanovništva	2.794.541	4.842.680	4.488.861	(234.517)	2.913.843
Stambeni krediti	570.129	981.584	1.055.635	2.644	498.721
Potrošački i gotovinski krediti	2.058.362	3.767.821	3.364.663	(200.849)	2.260.671
Transakcioni i kreditne kartice	27.001	46.320	46.411	(3.019)	23.891
Ostala potraživanja	139.049	46.956	22.152	(33.293)	130.559
Potraživanja od privrede	1.819.931	3.152.124	2.368.183	(17.806)	2.586.066
Velika preduzeća	86.993	118.335	124.732	(1.295)	79.302
Mala i srednja preduzeća	752.989	1.567.781	1.042.318	(50.506)	1.227.947
Mikro preduzeća i preduzetnici	879.815	1.343.665	1.086.135	16.044	1.153.389
Poljoprivrednici	57.114	54.681	60.129	18.119	69.786
Javna preduzeća	43.019	67.661	54.869	(169)	55.642
Potraživanja od ostalih klijenata	341.906	99.442	85.196	(191.914)	164.238
Ukupna izloženost	4.956.378	8.094.247	6.942.240	(444.237)	5.664.147
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja	2.765.824	5.254.531	5.181.297	(6.047)	2.833.011
od čega: restrukturirana	55.765	118.920	187.194	53.556	41.046
Problematicna potraživanja	2.190.554	2.839.716	1.760.943	(438.190)	2.831.136
od čega: restrukturirana	691.220	759.274	631.060	(90.433)	729.001
Ukupna izloženost	4.956.378	8.094.247	6.942.240	(444.237)	5.664.147

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o obračunatim prihodima od kamata i naplaćenim kamatama u periodu završenom na dan 31. decembra 2022. godine

	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Potraživanja od stanovništva	6.052.363	6.060.834	254.519	162.474
Stambeni krediti	1.856.084	1.861.482	20.680	15.761
Potrošački i gotovinski krediti	4.048.211	4.056.834	224.087	142.058
Transakcioni i kreditne kartice	100.253	99.834	3.489	2.281
Ostala potraživanja	47.815	42.684	6.263	2.374
Potraživanja od privrede	4.681.368	4.327.127	101.168	71.600
Velika preduzeća	673.377	653.813	1.879	1.912
Mala i srednja preduzeća	1.997.250	1.898.335	79.194	54.906
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.414.754	1.238.149	18.187	12.979
Poljoprivrednici	102.848	105.235	1.908	1.803
Javna preduzeća	493.139	431.595	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata	2.642.613	2.654.249	8.906	4.747
Ukupna potraživanja	13.376.344	13.042.210	364.593	238.821
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	13.003.050	12.796.177	-	-
od čega: restrukturirana	32.598	30.109	-	-
Problematična potraživanja	373.294	246.033	364.593	238.821
od čega: restrukturirana	55.296	48.503	48.360	42.528
Ukupna potraživanja	13.376.344	13.042.210	364.593	238.821

Prihodi od kamata za kredite se iskazuju u skladu sa MSFI 9 po efektivnoj kamatnoj stopi, koja predstavlja stopu koja diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek plasmana na neto sadašnju vrednost plasmana. Prilikom određivanja efektivne kamatne stope uzimaju se u obzir svi ugovorni uslovi koji se odnose na taj finansijski instrument, ali ne i budući kreditni gubici. Kod obezvređenih plasmana, prihod se priznaje u visini prihoda određenog primenom efektivne kamatne stope na neto knjigovodstvenu vrednost (knjigovodstvenu vrednost umanjenu za iznos obezvređenja).

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Podaci o obračunatim prihodima od kamata i naplaćenim kamatama u periodu završenom na dan 31. decembra 2021. godine

	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	U RSD hiljada Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Potraživanja od stanovništva	5.042.160	5.017.492	179.598	105.624
Stambeni krediti	1.503.926	1.488.975	27.379	16.032
Potrošački i gotovinski krediti	3.399.477	3.410.057	143.143	85.498
Transakcioni i kreditne kartice	95.377	106.763	3.163	2.334
Ostala potraživanja	43.380	11.698	5.914	1.761
Potraživanja od privrede	3.670.698	3.261.195	113.375	39.212
Velika preduzeća	498.767	493.575	2.371	2.130
Mala i srednja preduzeća	1.817.157	1.569.988	72.459	28.800
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.000.657	799.173	36.549	6.776
Poljoprivrednici	98.705	109.329	1.995	1.506
Javna preduzeća	255.413	289.130	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	2.606.943	2.430.204	5.062	2.327
Ukupna potraživanja	11.319.801	10.708.891	298.034	147.164
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	11.014.277	10.557.056	-	-
od čega: restrukturirana	27.540	26.479	-	-
Problematična potraživanja	305.525	151.835	298.034	147.164
od čega: restrukturirana	58.820	20.583	53.647	16.696
Ukupna potraživanja	11.319.801	10.708.891	298.034	147.164

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)****Reprogramirani krediti**

Kada su ispunjeni uslovi za reprogram kredita Grupa radije reprogramira, odnosno restrukturira kredite, nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate, smanjenje inicijalno ugovorene kamatne stope, smanjenje anuiteta, delimični otpis potraživanja ili bilo koju drugu izmenu inicijalnih uslova kreditiranja na način da se klijentu odobre povoljniji uslovi nego što je to inicijalno odobreno. Reprogrami mogu biti poslovnici (biznis) repogrami ili forbearance restrukturiranje.

Biznis reprogram podrazumeva izmenu inicijalno ugovorenih uslova na način da se klijentu odobravaju povoljniji uslovi kreditiranja a koja nije uslovljena pogoršanjem finansijske pozicije dužnika, odnosno ublažavanjem posledica pogoršane finansijske pozicije. Rezultat je promenjene situacije na tržištu i potrebe da se postojeća dinamika i uslovi kredita prilagode novonastalim tržišnim uslovima.

Forbearance predstavlja restrukturiranje uslovljeno:

- nesposobnošću dužnika da ispunjava inicijalno ugovorne obaveze usled finansijskih poteškoća i
- potrebom da banka učini određene ustupke kako bi klijent mogao uredno da servisira ugovorene obaveze.

Performing forbearance - predstavlja polaznu kategoriju u okviru forbearance principa i dodeljuje se u slučaju definisanog pogoršanja finansijske pozicije klijenta odnosno njegove kreditne sposobnosti registrovane docnije preko 30 dana u zadnja 3 meseca pre podnošenja zahteva za reprogram ili drugih nepoštovanja ugovornih uslova prema Banci. Minimalni period važenja ovog statusa je 2 godine tokom kojeg u poslednjih 12 meseci klijent mora da otplati min 6,7% ukupnog duga godišnje (važi za Corporate) sa docnjom ne dužom od 30 da i na kraju perioda ne sme da ima dospeli dug.

Performing forbearance under probation – je posebna kategorija u okviru Forbearance statusa u koju klijent prelazi iz Non performing forbearance ili Defaulted forberanace statusa po isteku monitoring perioda u minimalnom trajanju od 1 godine, pri čemu moraju biti kumulativno ispunjeni uslovi: maksimalne docnje tokom trajanja monitoring perioda, nepostojanja dana docnje na kraju monitoring perioda i evidentiran pozitivan finansijski razvoj (samo za Corporate klijente koji nagoveštava sposobnost dužnika da u budućem periodu uredno ispunjava ugovorne obaveze. Performing Forbearance under probation traje minimalno 2 godine pod uslovom da su ispunjeni svi uslovi da klijent izađe iz statusa Forbearance (klijent nema docnju dužu od 30 dana u poslednjih 12 meseci uzastopno, na kraju perioda nema dospele obaveze, rata nije manja od 50% od inicijalne rate za retail klijente i klijent (vazi za Corporate) je platio minimum 6,7% od glavnice u poslednjih 12 meseci).

Non performing forbearance status se dodeljuje u slučajevima:

- da klijent ne sprovede konačno restrukturiranje po isteku perioda od 18 m od dodeljivanja statusa „privremene mere“;
- nastupanja nekog od događaja neizmirenja obaveza koji se ne odnosi na restrukturiranje za vreme trajanja performing forbearance statusa;
- kašnjenja preko 30 dana kod klijenta koji je u Performing Forbearance under probation statusu
- Ako se klijentu koji je u Performing Forbearance under probation statusu uradi novi reprogram u drugoj godini trajanja statusa

Monitoring period za klijente sa NPF statusom traje godinu dana nakon čega u slučaju ispunjenja definisanih uslova prelazi u Performing forbearance under probation status.

Distresni reprogram/restrukturiranje (defaulted forbearance) predstavlja vid restrukturiranja kojim klijent dobija status neizmirenja obaveza. Ovim putem se obuhvata celokupna izloženost (ili njen najveći deo) i uvek je uslovljena značajnim pogoršanjem boniteta klijenta. Distresni reprogram se odobrava uvek kada klijent ima rejting R3 u momentu odobrenja reprograma kada klijent nije u radnom odnosu (važi samo za fizička lica) kao i kada se klijentu odobrava drugi reprogram a prošlo je manje od 2 godine od odobrenja inicijalnog reprograma.

Privremene mere - pod privremenim merama se ne podrazumeva konačno restrukturiranje već među korak do sprovođenja konačnog restrukturiranja. Najčešće se javlja u situacijama kada je prisutan veći broj kreditora kod određenog klijenta i potreban je duži vremenski period zbog internih postupaka i procedura svakog pojedinog kreditora kako bi se konačni model restrukturiranja definisao (primer - situacije kada se pribegava stand-still sporazumima ili moratorijumima kao prelaznom rešenju do konačnog restrukturiranja). Period trajanja privremenih mera je ograničen na 18 meseci.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Banka kontinuirano kontrolira reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima u toku 2022. godine:

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja
			Ukupno	od čega: problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	103.252.575	3.243.925	810.971	473.106	264.276	0,79	272.794
Stambeni krediti	55.487.301	460.571	314.733	169.248	73.822	0,57	251.436
Potrošački i gotovinski krediti	44.592.317	2.624.078	496.238	303.858	190.454	1,11	21.358
Transakcioni i kreditne kartice	692.809	24.134	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	2.480.148	135.142	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	112.202.217	3.028.363	240.056	36.351	28.290	0,21	202.755
Sektor A	8.966.834	1.076.714	11.470	-	3.314	0,13	11.470
Sektori B, C i E	27.914.136	474.211	72.525	12.567	1.303	0,26	68.538
Sektor D	10.801.949	332.779	-	-	-	-	-
Sektor F	14.137.724	410.357	-	-	-	0,00	-
Sektor G	17.413.898	253.604	50.360	22.473	12.972	0,29	24.803
Sektori H, I i J	12.146.789	158.397	103.307	-	9.710	0,85	97.944
Sektori L, M i N	20.820.887	322.301	2.394	1.311	991	0,01	-
Potraživanja od ostalih klijenata	32.690.421	620.743	27.196	21.280	11.221	0,08	5.405
Ukupna potraživanja	248.145.213	6.893.031	1.078.223	530.737	303.787	0,43	480.954

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Banka kontinuirano kontroliše reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima u toku 2021. godine:

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	%	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja
			Ukupno	od čega: problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	97.905.087	2.913.843	761.144	383.469	240.807	0,78	279.681
Stambeni krediti	50.813.196	498.721	339.596	144.730	83.576	0,67	256.975
Potrošački i gotovinski krediti	44.019.174	2.260.671	421.490	238.681	157.227	0,96	22.706
Transakcioni i kreditne kartice	674.034	23.891	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	2.398.683	130.559	59	59	4	0,00	-
Potraživanja od privrede	105.165.536	2.320.067	817.194	642.008	520.527	0,78	214.016
Sektor A	9.131.903	454.277	16.844	-	5.204	0,18	16.844
Sektori B, C i E	31.512.081	880.728	601.309	601.141	475.280	1,91	50.918
Sektor D	13.705.982	372.821	1.826	1.826	-	0,01	-
Sektor F	13.563.072	88.596	6.468	6.468	4.258	0,05	1.986
Sektor G	11.291.649	184.540	40.503	32.572	20.675	0,36	2.726
Sektori H, I i J	8.854.340	105.116	140.044	-	14.834	1,58	135.572
Sektori L, M i N	17.106.510	233.989	10.200	-	276	0,06	5.970
Potraživanja od ostalih klijenata	27.421.759	430.238	29.983	9.924	6.887	0,11	1.361
Ukupna potraživanja	230.492.382	5.664.147	1.608.321	1.035.400	768.221	0,70	495.058

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama restrukturiranih potraživanja u toku 2022. godine:

U RSD hiljada

	Bruto vrenost na početku perioda	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Druge promene	Bruto vrenost na na kraju godine	Neto vrenost na na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	761.145	294.488	139.024	(105.638)	810.971	546.695
Stambeni krediti	339.596	72.470	67.487	(29.846)	314.733	240.912
Potrošački i gotovinski krediti	421.490	222.018	71.537	(75.733)	496.238	305.783
Ostala potraživanja	59	-	-	(59)	-	-
Potraživanja od privrede	847.176	112.265	25.113	(667.076)	267.252	227.741
Velika preduzeća	-	13.824	-	-	13.824	13.814
Mala i srednja preduzeća	211.608	71.026	-	(97.423)	185.211	170.936
Mikro preduzeća i preduzetnici	632.147	21.385	25.113	(569.155)	59.264	37.743
Poljoprivrednici	3.421	6.030	-	(498)	8.953	5.248
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	1.608.321	406.753	164.137	(772.714)	1.078.223	774.436

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama restrukturiranih potraživanjima u toku 2021. godine:

U RSD hiljada

	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	822.499	276.296	219.965	(117.686)	761.144	521.183
Stambeni krediti	379.451	86.669	86.116	(40.409)	339.596	256.020
Potrošački i gotovinski krediti	443.048	189.568	133.849	(77.277)	421.490	265.109
Ostala potraživanja	-	59	-	-	59	54
Potraživanja od privrede	857.239	43.283	46.359	(6.987)	847.176	318.917
Velika preduzeća	-	-	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeća	217.919	6.907	3.210	(11.833)	209.782	156.676
Mikro preduzeća i preduzetnici	634.286	36.146	41.628	5.169	633.973	160.258
Poljoprivrednici	5.034	230	1.521	(323)	3.421	1.983
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	1.679.739	319.578	266.323	(124.673)	1.608.321	840.100

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja u toku 2022. godine:

	U RSD hiljada						
	Kapitalizacija doznje	Grejs period	Produzenje roka otplate	Promena visine kamatne stope	Delimičan otpis	Druge mere	Ukupno
Potraživanja od stanovništva	465.607	4.343	586.952	623.054	8.423	50.943	810.971
Stambeni krediti	128.249	1.845	105.599	175.943	8.313	50.720	314.733
Potrošački i gotovinski krediti	337.358	2.498	481.353	447.111	110	223	496.238
Potraživanja od privrede	169.707	103.916	236.550	85.941	-	12.847	267.252
Velika preduzeća	-	13.824	13.824	13.824	-	-	13.824
Mala i srednja preduzeća	119.549	72.598	185.211	68.538	-	-	185.211
Mikro preduzeća i preduzetnici	46.579	17.494	35.665	-	-	10.050	59.264
Poljoprivrednici	3.579	-	1.850	3.579	-	2.797	8.953
Ukupna potraživanja	635.314	108.259	823.502	708.995	8.423	63.790	1.078.223

Pregled prema merama restrukturiranja je prikazan prema svakoj od primenjenih mera nezavisno da li je primenjena bilo koja druga mera.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja u toku 2021. godine:

U RSD hiljada

	Kapitalizacija docnje	Grejs period	Produzenje roka otplate	Promena visine kamatne stope	Delimičan otpis	Druge mere	Ukupno
Potraživanja od stanovništva	430.822	8.714	507.529	616.352	29.882	34.321	761.144
Stambeni krediti	162.310	6.091	104.034	245.062	29.619	34.321	339.596
Potrošački i gotovinski krediti	268.454	2.622	403.436	371.232	264	-	421.490
Ostala potraživanja	59	-	59	59	-	-	59
Potraživanja od privrede	828.804	586.780	807.097	54.962	-	13.618	847.176
Mala i srednja preduzeća	209.782	12.352	209.782	50.918	-	-	209.782
Mikro preduzeća i preduzetnici	615.601	574.429	595.724	623	-	12.257	633.973
Poljoprivrednici	3.421	-	1.591	3.421	-	1.361	3.421
Potraživanja od ostalih klijenata							-
Ukupna potraživanja	1.259.626	595.494	1.314.627	671.314	29.882	47.939	1.608.321

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)****Rizik koncentracije plasmana**

Rizik koncentracije je rizik gubitka koji proizilazi iz velike izloženosti Grupe određenoj grupi dužnika ili pojedinačnom dužniku. Koncentracija kreditnog rizika nastaje kada značajan broj komitenata pripada istoj industriji, ili istom geografskom području, ili imaju slične ekonomske karakteristike, izloženi su istim faktorima koji utiču na prihode i rashode komitenata što može biti od uticaja na izmirivanje njihovih ugovornih obaveza u slučaju promena u ekonomskim, političkim ili nekim drugim okolnostima koje ih jednako pogađaju. Da bi se ostvario i održao sigurniji kreditni portfolio i da bi se minimizirao rizik koncentracije, ustanovljavaju se mere bezbednosti definisanjem maksimalnih nivoa izloženosti i kreditnih limita kao i redovnim praćenjem poštovanja ustanovljenih limita. Takođe, na redovnoj godišnjoj osnovi Grupa sprovodi detaljnu i sveobuhvatnu analizu koncentracije kreditnog (ali i drugih) rizika po različitim dimenzijama (klase izloženosti, privredni sektori, kolaterali, proizvodi i sl.).

Grupa upravlja rizikom koncentracije u kreditnom portfolioj kroz okvir uspostavljen Politikom interne procene adekvatnosti kapitala (sa pripadajućom Procedurom), regulatorne limite uspostavljene Odlukom o upravljanju rizicima banke, kao i interne limite definisane navedenom Politikom i Procedurom.

Procedurom interne procene adekvatnosti kapitala Grupa je definisala praćenje izloženosti kreditnom riziku po sledećim kategorijama: koncentracija po klasama izloženosti (Bazel klase izloženosti), koncentracija po rejtingu klijenata, koncentracija klijenata pravnih lica, Real estate i mikro klijenata po industrijskim sektorima, koncentracija izloženosti prema pojedinačnim klijentima u celokupnom kreditnom portfolioj, portfolioj klijenata pravnih lica, banaka i država, koncentracija kolaterala, koncentracija po valutama i koncentracija po proizvodima. Za potrebe utvrđivanja koncentracije kreditnog rizika koristi se Herfindahl-Hirschman Index (HHI) i Moody's matrica.

Prema Odluci o upravljanju rizicima banke, Grupa analizira izloženost kreditnom riziku kroz sledeća dva pokazatelja (uzimajući u obzir sve uslove definisane navedenom Odlukom):

- Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica, koja ne sme biti viša od 25% kapitala Banke.
- Zbir velikih izloženosti, koji ne sme biti viši od 400% kapitala Grupe.

Politikom interne procene adekvatnosti kapitala (sa pripadajućom Procedurom) Grupa je definisala praćenje koncentracije kreditnog rizika za klijente pravna lica, finansijske institucije i države na sledećim nivoima: maksimalni limit izloženosti i najviši nivo operativnog limita izloženosti po rejtingu.

Pored navedenog, u skladu sa odredbama Odluke o upravljanju rizikom koncentracije po osnovu izloženosti banke određenim vrstama proizvoda ("Službeni glasnik RS", br. 103/2018 i 98/2020), Banka je na dan 31. decembra 2022. godine u potpunosti usklađena sa regulatornim zahtevima propisanim tom odlukom.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti na dan 31. decembra 2022. godine:

U RSD hiljada

	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i Zapadne Srbije		Region Južne i Istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblema- tična potraživanja	Problema- tična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Problema- tična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja
Potraživanja od stanovništva	37.891.345	720.431	42.104.407	1.116.663	11.556.679	464.018	8.286.620	299.599	793.302	15.244	4.238	29
Stambeni krediti	25.424.525	104.230	22.171.358	161.406	4.608.293	86.743	2.782.912	22.333	121.002	382	4.117	-
Potrošački i gotovinski krediti	11.320.476	552.991	18.768.457	900.986	6.552.327	339.596	5.259.143	239.322	644.581	14.438	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	131.302	4.489	394.434	8.783	93.965	4.249	48.762	2.054	4.767	4	-	-
Ostala potraživanja	<u>1.015.042</u>	<u>58.721</u>	<u>770.158</u>	<u>45.488</u>	<u>302.094</u>	<u>33.430</u>	<u>195.803</u>	<u>35.890</u>	<u>22.952</u>	<u>420</u>	<u>121</u>	<u>29</u>
Potraživanja od privrede	59.127.566	452.693	35.290.448	1.901.808	9.429.989	92.655	5.883.721	21.097	2.240	-	-	-
Sektor A	2.008.727	1.212	4.827.319	1.740.353	353.429	2	35.792	-	-	-	-	-
Sektori B, C i E	4.773.943	13.109	14.136.576	96.539	4.818.362	17.760	4.055.424	2.423	-	-	-	-
Sektor D	6.313.170	-	2.020.326	-	1.868.225	-	600.228	-	-	-	-	-
Sektor F	9.207.404	325.376	3.746.201	184	607.420	3.970	244.325	2.844	-	-	-	-
Sektor G	9.742.148	67.319	6.164.828	28.817	717.903	18.442	667.938	6.503	-	-	-	-
Sektori H, I i J	9.518.313	17.770	1.747.553	30.130	639.821	11.047	179.034	881	2.240	-	-	-
Sektori L, M i N	17.563.861	27.907	2.647.645	5.785	424.829	41.434	100.980	8.446	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	26.713.204	488.529	3.067.397	92.240	1.022.393	57.501	443.981	9.751	276	-	795.149	-
Ukupna izloženost	<u>123.732.115</u>	<u>1.661.653</u>	<u>80.462.252</u>	<u>3.110.711</u>	<u>22.009.061</u>	<u>614.174</u>	<u>14.614.322</u>	<u>330.447</u>	<u>795.818</u>	<u>15.244</u>	<u>799.387</u>	<u>29</u>

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti u toku 2021. godine:

U RSD hiljada

	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i Zapadne Srbije		Region Južne i Istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblema- tična potraživanja	Problema- tična potraživanja	Neproblema- matična potraživanja	Problema- matična potraživanja	Neproblema- matična potraživanja	Problema- matična potraživanja	Neproblema- matična potraživanja	Problema- matična potraživanja	Neproblema- matična potraživanja	Problema- matična potraživanja	Neproblema- matična potraživanja	Problema- matična potraživanja
Potraživanja od stanovništva	36.280.202	529.767	39.487.934	846.620	11.227.957	366.751	8.167.985	232.321	743.420	17.450	4.594	86
Stambeni krediti	23.942.211	97.932	19.684.851	156.025	4.181.771	68.123	2.558.714	22.248	95.931	841	4.548	-
Potrošački i gotovinski krediti	11.211.167	366.554	18.667.196	642.642	6.669.609	264.487	5.388.939	172.113	620.198	16.269	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	129.089	2.956	385.204	8.024	92.225	4.163	46.024	1.710	4.547	91	-	-
Ostala potraživanja	997.734	62.325	750.683	39.928	284.352	29.978	174.308	36.249	22.744	249	47	86
Potraživanja od privrede	54.739.833	1.034.136	30.468.192	782.127	8.463.054	264.151	6.651.957	39.212	735	-	-	-
Sektor A	836.480	259.404	6.256.782	18.497	47.147	4.685	112.888	-	-	-	-	-
Sektori B, C i E	4.555.895	16.404	10.668.550	658.015	4.290.670	156.344	4.570.232	4.307	-	-	-	-
Sektor D	6.874.347	597.523	1.647.932	-	2.081.274	-	703.836	-	-	-	-	-
Sektor F	11.074.523	8.029	3.642.064	589	395.400	4.392	417.419	4.837	-	-	-	-
Sektor G	6.579.333	65.596	4.576.636	86.203	635.660	22.933	586.180	30.032	735	-	-	-
Sektori H, I i J	8.625.714	38.120	1.498.004	11.019	589.224	12.816	164.842	-	-	-	-	-
Sektori L, M i N	16.193.542	49.061	2.178.224	7.804	423.678	62.982	96.560	36	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	21.866.194	98.413	3.208.398	214.317	984.089	91.142	452.501	15.364	-	-	3.213.481	-
Ukupna izloženost	112.886.228	1.662.317	73.164.523	1.843.064	20.675.099	722.044	15.272.443	286.897	744.156	17.450	3.218.076	86

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.2 Kreditni rizik (nastavak)****Rizici srodni kreditnom riziku**

Kreditni rizik obuhvata rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/isporuke, rizik druge ugovorne strane i kreditno-devizni rizik. Grupa rizike srodne kreditnom riziku prevazilazi istim kontrolnim procesima i procedurama koji se koriste za kreditni rizik.

Rizik druge ugovorne strane

Grupa posluje sa derivativnim finansijskim instrumentima, kao i sa repo/reverznom repo instrumentima što dovodi do njene izloženosti riziku druge ugovorne strane odnosno riziku od neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnjanja novčanih tokova po toj transakciji.

Kreditni rizik derivata se limitira utvrđivanjem maksimalnog limita za svaki pojedinačni derivativni finansijski instrument i to na osnovu njegove vrste, ročnosti kao i kreditnog kvaliteta klijenta. Za repo/reverzne repo transakcije uspostavljene su različite vrste limita (nominalni limit za proizvod, nominalni limit prema drugoj ugovornoj strani, limit prema drugoj ugovornoj strani u skladu sa ročnošću i kreditnim kvalitetom klijenta), a kreditni rizik se ograničava i dnevnim vrednovanjem kolaterala i uspostavljanjem procesa za margin call.

35.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima

Rizik likvidnosti je definisan Odlukom Narodne banke o upravljanju rizikom likvidnosti („Službeni glasnik RS“, br.103/2016).

Rizik likvidnosti je rizik da Grupa neće biti u mogućnosti da izmiri svoje dospele obaveze. Da bi se ovaj rizik smanjio ili ograničio rukovodstvo Grupa nastoji da diversifikuje svoje izvore finansiranja, upravlja aktivom razmatrajući stepen likvidnosti iste, prati dnevnu likvidnost Grupe kao i njene buduće novčane tokove.

To uključuje procenu očekivanih dinarskih i deviznih novčanih tokova na dnevnom nivou i postojanje visoko likvidnih sredstava obezbeđenja koja mogu biti korišćena za osiguranje dodatnih finansijskih sredstava ukoliko se to zahteva. Svojom imovinom i obavezama Banka upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze i da njeni klijenti raspolažu svojim sredstvima u skladu sa ugovorenim rokovima.

Upravljanje rizikom likvidnosti u Grupi je definisano politikama, procedurama, pravilnicima i ostalim internim aktima koje odobravaju Upravni odbor i Izvršni odbor i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima na nivou Erste Grupe, kao i sa svim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima Republike Srbije. Revizija politika, procedura, pravilnika i ostalih internih akata se obavlja u skladu sa potrebama, a najmanje jednom godišnje.

Proces upravljanja rizikom likvidnosti organizovan je kroz rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i Službe upravljanja aktivom i pasivom.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Komitet za operativno upravljanje likvidnošću ("KOL odbor") su odgovorni za praćenje rizika likvidnosti, upravljanje rizikom likvidnosti i predlaganje Izvršnom odboru mera i aktivnosti za održavanje likvidnosti, usklađivanje ročne strukture, plana rezervi finansiranja i drugih mera od značaja za finansijsku stabilnost Grupe. Služba upravljanja aktivom i pasivom i Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti dnevno prate pokazatelj rizika likvidnosti (LIK) tako da se isti kreće u okviru limita propisanih od strane Narodne Banke Srbije, i Planom finansiranja u nepredviđenim situacijama (kriza likvidnosti) (u daljem tekstu "PFNS"). Politika internog procesa procene adekvatnosti likvidnosti (ILAAP) i PFNS definišu i druge pokazatelje i njihove limite kao i osobe/odeljenja zadužene za praćenje i izveštavanje o istim. Kratak rezime kretanja ovih pokazatelja prezentuje se dvonedeljno na sastancima Komiteta za operativno upravljanje likvidnošću, odnosno i češće u slučaju probijanja limita ili promene statusa likvidnosti.

Grupa održava portfolio koji se sastoji od visoko likvidnih hartija od vrednosti i diversifikovanih sredstava koja mogu lako da se konvertuju u gotovinu u slučaju nepredviđenih i negativnih oscilacija u tokovima gotovine Grupe. Takođe, Grupa održava zahtevani nivo obavezne dinarske i devizne rezerve, u skladu sa zahtevima Narodne Banke Srbije.

Nivo likvidnosti se iskazuje pokazateljem likvidnosti koji predstavlja odnos zbira likvidnih sredstava prvog reda (gotovina sredstva na žiro računu, zlato i drugi plemeniti metali; sredstva na računima kod banaka s raspoloživim kreditnim rejtingom izabrane agencije za rejting kome odgovara nivo kreditnog kvaliteta 3 ili bolji utvrđen u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke (investicioni rang); depoziti kod Narodne banke Srbije; čekovi i druga novčana potraživanja u postupku realizacije; neopozive kreditne linije odobrene Grupi, akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi; 90% fer vrednosti hartija od vrednosti koje glase na dinare, bez devizne klauzule, čiji je izdavalac Republika Srbija i čija je minimalna ročnost tri meseca, odnosno 90 dana, a koje je Grupa klasifikovala kao hartije od vrednosti kojima se trguje ili hartije od vrednosti koje su raspoložive za prodaju) i drugog reda (ostala potraživanja Grupe koja dospevaju do mesec dana) i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća (40% depozita po viđenju banaka, 20% depozita po viđenju ostalih deponenata, 10% štednih uloga, 5% garancija i drugih oblika jemstva i 20% neiskorišćenih odobrenih neopozivih kreditnih linija) i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)**

Pored šireg pokazatelja likvidnosti Grupa prati i uži pokazatelj likvidnosti.

Uži pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos likvidnih potraživanja Grupe prvog reda, s jedne strane, i zbraja obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja, s druge strane.

Grupa je i tokom 2022. i tokom 2021. godine imala pokazatelj dnevne likvidnosti iznad zakonom propisanog nivoa.

Širi pokazatelj likvidnosti	2022	2021
Prosek tokom perioda	1,39	1,50
Najviši	2,2	1,87
Najniži	1,1	1,27
Na dan 31. decembra	2,11	1,30

Uži pokazatelj likvidnosti	2022	2021
Prosek tokom perioda	1,26	1,36
Najviši	1,98	1,75
Najniži	1,00	1,16
Na dan 31. decembra	1,98	1,18

Od 30.06.2017. na osnovu Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke, donete od strane Narodne Banke Srbije, poslovne banke su u obavezi da na mesečnom nivou obračunavaju i izveštavaju o vrednosti Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom (u daljem tekstu PPLA). PPLA predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Grupa je dužna da PPLA, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 100%.

Set politika i drugih internih akata usvojen od strane Upravnog i Izvršnog odbora detaljnije opisuje pitanja nadležnosti, metodologije obračuna, limita i eskalacije. Pored definisanog regulatornog limita Grupa je uspostavila i prati i interne limite za PPLA, kroz Izveštaj o sklonosti ka rizicima.

Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti u okviru Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom odgovorno je za obračun pokazatelja, a za upravljanje pokazateljem i projekcije pokazatelja odgovorna je Služba upravljanja aktivom i pasivom. Grupa je na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine imala vrednost PPLA iznad propisanog limita.

	Na dan 31. decembra 2022.	Na dan 31. decembra 2021.
PPLA	156,53%	168,43%

Grupa pored obračuna regulatornih i internih pokazatelja sprovodi i redovni stres test za rizik likvidnosti. Analiza perioda opstanka radi se na mesečnom nivou. Definisane su tri vrste krize (kriza imena, tržišna kriza i kombinovana kriza) sa dva stepena ozbiljnosti (blaga i ozbiljna). Svaka od kriza ima pretpostavljeni period trajanja.

Najgori scenario koji se prati pretpostavlja veoma ograničen pristup međubankarskom tržištu i tržištu kapitala, i u isto vreme velike odlive po osnovu klijentskih depozita. Dodatno, simulacija pretpostavlja veće korišćenje garancija i kreditnih linija. Početkom 2018 godine usvojena je nova metodologija za analizu perioda opstanka. Grupa je definisala interne limite za SPA. Metodologija koja se koristi za Analizu perioda opstanka (SPA) u EBS se zasniva na Pristupu opasne zone. Model opasne zone se koristi kao model rizika finansiranja u sistemskim stres testovima. Pretpostavka je da je rizik likvidnosti sekundarni rizik, koji se lako može proširiti i povećati bilo koju krizu koja proističe iz drugih kategorija rizika. Pristup Opasne zone podrazumeva da dok se kriza razvija i postaje ozbiljnija, postoje kritične tačke gde se svako finansijsko tržište zatvara i više nije dostupno za subjekt.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)**

Kao dodatni način za upravljanje rizikom likvidnosti, Grupa na mesečnom nivou izrađuje izveštaj o gepu likvidnosti, u kome su pozicije raspoređene ili u skladu sa ugovorenim rokom dospeća ili uz primenu pretpostavki za raspoređivanje pozicija koje nemaju ugovoreni rok dospeća. Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti je odgovorno za redovno praćenje i izveštavanje. Izvršni odbor Grupe je usvojio interne limite za gep likvidnosti i to za pokazatelj apsolutnog novčanog toka i pokazatelj kumulativnog novčanog toka. Metodologija izrade izveštaja je definisana kroz zaseban interni akt.

Grupa u skladu sa zahtevima matične banke, a na bazi EU regulative, prati i izveštava pokazatelj NSFR (Net Stable Funding ratio). Pokazatelj je definisan kao odnos elemenata koji obezbeđuju stabilno finansiranje i elemenata koji zahtevaju stabilno finansiranje, i služi za praćenje rizika strukturne likvidnosti, sa fokusom na dugoročno finansiranje u svrhu ograničavanja upotrebe kratkoročnog finansiranja i finansiranja neusklađenosti. Banka je definisala interne limite za pokazatelj NSFR.

Visina internih limita se preispituje jednom godišnje.

Izvršni odbor Grupe se obaveštava o izloženosti riziku likvidnosti putem mesečnog izveštaja o pokazateljima rizika likvidnosti.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)****Analiza finansijskih obaveza prema dospeću**

Sledeća tabela prikazuje najznačajnije finansijske obaveze Banke prema roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. godine.

Banka očekuje da većina deponenata neće zahtevati isplatu depozita na dan dospeća utvrđenim ugovorom.

	Od 0-1 mesec	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U RSD hiljada Ukupno 31.12.2022.
Obaveze po osnovu kredita, depozita i hartija od vrednosti i ostale finansijske obaveze	35.008.558	18.396.175	92.898.535	118.360.715	45.314.675	309.978.658
Subordinirane obaveze	37.804	-	-	-	7.039.344	7.077.148
Ukupno	35.046.362	18.396.175	92.898.535	118.360.715	52.354.019	317.055.806

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću

	Od 0-1 mesec	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U RSD hiljada Ukupno 31.12.2021.
Obaveze po osnovu kredita, depozita i hartija od vrednosti i ostale finansijske obaveze	34.997.598	22.982.437	79.949.377	102.247.708	42.979.042	283.156.162
Subordinirane obaveze	6.955	-	-	-	3.527.463	3.534.418
Ukupno	35.004.553	22.982.437	79.949.377	102.247.708	46.506.505	286.690.580

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje garancije, akreditive i ostale preuzete neopozive obaveze Banke prema ugovorenim rokovima dospeća:

	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U RSD hiljada Ukupno 2022.
Potencijalne obaveze	417.253	781.860	4.439.435	14.299.412	19.897.141	586.822	40.421.923
Preuzete neopozive obaveze i akreditivi	50.163.849	189.488	2.196.887	5.225.785	9.253.569	6.452.603	73.482.181
Ukupno	50.581.102	971.348	6.636.322	19.525.197	29.150.710	7.039.425	113.904.104

	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U RSD hiljada Ukupno 2021
Potencijalne obaveze	153.003	410.694	4.703.912	12.095.163	13.069.399	1.041.361	31.473.532
Preuzete neopozive obaveze i akreditivi	40.538.684	868.628	3.655.186	6.927.380	6.404.232	4.152.834	62.546.944
Ukupno	40.691.687	1.279.322	8.359.098	19.022.543	19.473.631	5.194.195	94.020.476

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)*****Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)***

Za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća, kao i infrastrukturnih projekata malog i srednjeg obima koje realizuju opštine, Banka koristi sredstva Evropske investicione banke (u daljem tekstu: EIB) i Nemačke razvojne banke (u daljem tekstu: KfW) i Evropske banke za obnovu i razvoj (u daljem tekstu: EBRD).

Banka je potpisala četiri ugovora sa EIB za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća, kao i infrastrukturnih projekata malog i srednjeg obima koje realizuju opštine i to 2010. godine, 2012. godine, 2015. godine i 2018. godine u ukupnom iznosu od 175 miliona evra. Tokom 2020. godine Banka potpisala novi ugovor sa EIB na ukupan iznos od 30 miliona evra za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća i preduzeća srednje kapitalizacije sa ciljem reagovanja na situaciju izazvanu COVID 19 krizom.

Potpisivanjem ugovora sa KfW 2014. godine, Banka je za potrebe finansiranja mikro, malih i srednjih preduzeća i projekata energetske efikasnosti/obnovljive energije obezbedila sredstva u iznosu od 20 miliona evra. Banka je krajem 2017. godine potpisala novi ugovor sa KfW u iznosu od 23 miliona evra za potrebe finansiranja energetske efikasnosti i obnovljive energije. Polovinom decembra 2018. godine Banka je potpisala ugovor sa KfW, za finansiranje obnovljivih izvora energije za mala i srednja preduzeća u ukupnom iznosu od 10 miliona evra.

Krajem juna 2018. godine Banka je potpisala ugovor sa EBRD za potrebe finansiranja projekata energetske efikasnosti u sektoru stanovništva, na iznos od 600 miliona dinara. Polovinom juna 2019. godine Banka je potpisala ugovor sa EBRD za finansiranje mikro, malih i srednjih preduzeća u ukupnom iznosu od 40 miliona evra. Tokom 2020. godine Banka je potpisala dva dugoročna ugovora sa EBRD za potrebe potrebe finansiranja mikro, malih i srednjih preduzeća u iznosima od 2,16 milijardi dinara i 40 miliona evra. U maju 2021. godine Banka je potpisala ugovor sa EBRD, u iznosu od 1,2 milijarde dinara za potrebe finansiranja projekata energetske efikasnosti u sektoru stanovništva, dok je u avgustu iste godine potpisala još dva ugovora, na iznos od 25 miliona evra za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća i preduzeća srednje kapitalizacije sa ciljem reagovanja na situaciju izazvanu COVID 19 krizom i na iznos od 5 miliona evra za finansiranje mikro, malih i srednjih preduzeća. Banka je krajem septembra 2022. godine potpisala ugovor sa EBRD finansiranja projekata energetske efikasnosti malih i srednjih preduzeća u ukupnom iznosu od 15 miliona evra. Banka je u decembru 2022. godine potpisala ugovor sa EBRD za finansiranje mikro, malih i srednjih preduzeća u ukupnom iznosu od 15 miliona evra.

Za potrebe finansiranja kredita pravnim licima Banka je krajem 2017. godine sa Erste Group Bank AG potpisala ugovor o dugoročnom kreditu na iznos od 53 miliona evra. Banka je u junu 2018. godine potpisala novi ugovor sa Erste Group AG za potrebe finansiranja kredita pravnim licima u ukupnom iznosu od 65 miliona evra. Banka je u junu 2022. godine sa Erste Group Bank AG potpisala ugovor o dugoročnom kreditu na iznos od 55 miliona evra.

Banka je u julu 2017. godine potpisala posrednički finansijski ugovor sa Narodnom bankom Srbije kao agentom za korišćenje sredstava iz Apeks zajma za mala i srednja preduzeća i druge prioritete III/B.

Banka je u novembru 2020. godine potpisala dugoročni ugovor sa Razvojnog bankom Saveta Evrope (u daljem tekstu: CEB) za potrebe potrebe finansiranja mikro, malih i srednjih preduzeća u iznosu od 30 miliona evra.

Saldo primljenih kredita od inostranih kreditnih institucija na kraju 2022. godine je prikazan u okviru Napomene 27.

Za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća, S-Leasing koristi sredstva Evropske investicione banke (u daljem tekstu EIB). S-Leasing ima potpisana dva ugovora sa EIB-om za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća i to jedan ugovor koji je potpisan 2017. godine, a jedan ugovor koji je potpisan 2018. godine.

Tekuće poslovanje S-Leasinga se finansira iz kredita sa Nord Bankom i Steiermaerkische bank und Sparkassen kao i iz revolving kredita odobrenog od strane Erste banke.

Tokom 2022. godine S-Leasing je potpisao ugovor sa KfW-om koji se koristi za finansiranje kvalifikovanih mikro, malih i srednjih preduzećima i opština, (uključujući preduzeća osnovana od strane opština) u Srbiji i za finansiranje investicija u projekte energetske efikasnosti i obnovljive energije.

Saldo primljenih kredita od inostranih kreditnih institucija na kraju 2022. godine je prikazan u okviru Napomene 27.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)

Analiza ročne strukture sredstava i obaveza

	U RSD hiljada						
	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno 31.12.2022.
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	54.676.245	-	-	-	-	-	54.676.245
Potraživanja po osnovu derivata	28.613	-	1.928	10.027	472.350	301.448	814.366
Hartije od vrednosti	143.547	4.555.295	45.422	12.177.577	23.546.691	21.047.111	61.515.643
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	5.396.749	-	-	991	792	15.966	5.414.498
Kredit i potraživanja od komitenata	2.726.003	748.942	5.209.467	20.538.704	91.410.218	115.204.350	235.837.684
Ostala finansijska sredstva	1.105.475	20	67	3.316	462.855	700	1.572.433
Ukupna aktiva	64.076.632	5.304.257	5.256.884	32.730.615	115.892.906	136.569.575	359.830.870
PASIVA							
Obaveze po osnovu derivata	25.698	-	2.909	9.433	434.175	271.805	744.020
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	8.108.451	1.700.154	2.896.630	27.966.626	34.645.675	6.843.854	82.161.390
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	171.728.384	5.711.986	6.636.095	24.627.096	15.039.622	4.074.085	227.817.268
Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	-	-	-	-	-	-	-
Subordinirane obaveze	-	37.804	-	-	-	7.039.344	7.077.148
Ostale finansijske obaveze	462.987	-	287	41.215	441.698	1.169.108	2.115.295
Ukupno obaveze	180.325.521	7.449.944	9.535.921	52.644.370	50.561.170	19.398.196	319.915.122
Ukupan kapital	-	-	-	-	-	43.046.076	43.046.076
Ukupno pasiva	180.325.521	7.449.944	9.535.921	52.644.370	50.561.170	62.444.272	362.961.197
Ročna neusklađenost na dan: 31. decembra 2022. godine	(116.248.888)	(2.145.687)	(4.279.037)	(19.913.755)	65.331.736	74.125.303	
31. decembra 2021. godine	(119.651.614)	(664.772)	(8.592.791)	(18.384.817)	63.403.859	81.884.253	

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)*****Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)***

Prethodna tabela predstavlja analizu rokova dospeća finansijskih sredstava i obaveza Banke na osnovu ugovorenih uslova plaćanja. Ugovoreni rokovi dospeća sredstava i obaveza određeni su na osnovu preostalog perioda na dan bilansa stanja u odnosu na ugovoreni rok dospeća. Tabela ne uključuje potencijalne obaveze i preuzete neopozive obaveze koji su prikazani u prethodnoj tabeli. Ročna struktura sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2022. godine zasnovana je na ugovorenim diskontovanim iznosima.

Ročna neusklađenost je rezultat rasta volumena depozita po viđenju u odnosu na plasirana sredstva do 14 dana. Banka prati ročnu usklađenost koristeći statističke modele raspoređivanja depozita po viđenju u očekivane ročnosti.

35.4. Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Poslovanje Banke je između ostalih izloženo i tržišnim rizicima, koji obuhvataju devizni rizik, cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik.

Opšti cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti je rizik od promene cene dužničke hartije od vrednosti usled promene opšteg nivoa kamatnih stopa.

Za izračunavanje kapitalnog zahteva opšteg cenovnog rizika Banka primenjuje standardni pristup i metod dospeća.

Metod dospeća bazira se na raspoređivanju svih neto pozicija u dužničkim hartijama od vrednosti u klase i zone dospeća prema preostalom periodu do dospeća i kuponskoj (kamatnoj) stopi, a prema propisanoj tabeli u Odluci kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke.

Kapitalne zahteve za tržišne rizike proistekle iz stavki Knjige trgovanja Banka izračunava primenom metodologije i smernica propisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Upravljanje tržišnim rizicima u Banci je definisano politikama, procedurama i pravilnicima koje odobravaju Upravni odbor i Izvršni odbor i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima na nivou Erste Grupe, kao i sa svim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima Republike Srbije. Revizija politika, procedura i pravilnika se obavlja u skladu sa potrebama, a najmanje jednom godišnje.

Proces upravljanja tržišnim rizicima organizovan je kroz rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i Službe upravljanja aktivom i pasivom.

Identifikovanje, merenje, analiziranje i izveštavanje o izloženosti tržišnim rizicima povereno je posebnoj organizacionoj jedinici Banke, odnosno Odeljenju za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti. Služba upravljanja aktivom i pasivom i Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti na dnevnom nivou prate pokazatelj deviznog rizika, pri čemu Služba upravljanja aktivom i pasivom po pravilu jednom mesečno priprema izveštaj za Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Dodatno, Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti prati i upravlja tržišnim rizicima kroz kontrolu postavljenih limita knjige trgovanja, izmenu postojećih i definisanje novih, kao i procenu relevantnih rizika proisteklih iz uvođenja novih proizvoda i složenih transakcija.

Postavljene su tri vrste limita:

- VaR limit
- Limiti osetljivosti (PVBP, CR01)
- Stop loss limiti

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.4. Tržišni rizici (nastavak)**

Value at Risk (VaR) meri maksimalni očekivani gubitak vrednosti rizične aktive ili portfolija tokom unapred definisanog perioda držanja za dati interval pouzdanosti. Kalkulacija VaR-a se sprovodi metodom istorijske simulacije sa jednostranim nivoom poverenja od 99%, periodom držanja od jednog dana i dvogodišnjim simulacionim periodom.

Praćenje izloženosti radi se na dnevnom nivou.

VaR u RSD hiljada	Na dan 31. decembra 2022.	Na dan 31. decembra 2021.
<i>Kamatni rizik</i>	14.999	11.339
<i>Devizni rizik</i>	1.508	6.898
Ukupno	14.630	14.846

Obračun VaR-a se sprovodi u tehničkom rešenju implementiranom na nivou Erste Grupe.

U decembru 2022.godine promenjen je način obračuna FX VaR-a na nivou Erste Grupe čime je eliminisan deo rizika koji je bio uzrokovan jedino metodologijom. Posledično došlo je do smanjenja FX komponente u VaR-u, što ima uticaj i na ukupni VaR.

Za potrebe obračuna internih kapitalnih zahteva dnevni VaR sa nivoom poverenja od 99% se prebacuje na godišnji, a nivo poverenja se povećava na 99,92%.

Postavljena su dva limita osetljivosti, PVBP i CR01.

Price Value of a Basis Point (PVBP) je pretpostavljena promena cene pozicija iz knjige trgovanja usled paralelnog pomeranja krive prinosa za 1 bazni poen. Limit je definisan po valutama (RSD, EUR, USD, OTH) i na total nivou.

Credit PV01 (CR01) je pretpostavljena promena vrednosti hartija od vrednosti usled paralelnog pomeranja kreditnog spreda za jedan bazni poen. Izloženost se prati na nivou pojedinačnog izdavaoca, zasebno za hartije od vrednosti u knjizi trgovanja i u bankarskoj knjizi.

VaR i limite osetljivosti odobrava Izvršni odbor Grupe, na predlog Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom, i Odbor za tržišne rizike Erste Grupe. Izloženost i usklađenost sa limitima prati se na dva nivoa, od strane Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i od strane Group Trading Book Risk Management.

Stop loss limiti su uspostavljeni za month-to-date (MtD) i year-to-date (YtD) rezultate Sektora finansijskih tržišta. Razlika između maksimalnog MtD/YtD i trenutnog MtD/YtD se stavlja u odnos sa limitom i ne sme biti veća od definisanog limita. Stop loss limite odobrava Izvršni odbor Banke na predlog Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom. Izloženost se prati na dnevnom nivou.

Grupa na mesečnom nivou sprovodi stres testiranje portfolija knjige trgovanja. Definisana su istorijska i standardna (jednofaktorska) scenarija, a Izvršni odbor banke odobrava limit na predlog Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom.

Grupa na dnevnom nivou prati usklađenost perioda držanja pozicija u hartijama od vrednosti raspoređenih u knjigu trgovanja sa maksimalnim periodom definisanim Strategijom trgovanja.

U slučaju prekoračenja interno propisanih limita definisan je proces eskalacije i mere za vraćanje u okvire limita. Visina limita se preispituje jednom godišnje.

Izvršni odbor Grupe se obaveštava o izloženosti tržišnim rizicima putem mesečnog izveštaja o pokazateljima tržišnih rizika u knjizi trgovanja.

35.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promena kamatnih stopa, a Grupa je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi i procenjuje isti ukupno i po svim materijalno značajnim valutama za čiju definiciju ima uspostavljene kriterijume. U skladu sa tim kriterijumima, pod materijalno značajnim valutama Grupa smatra RSD i EUR.

Osnova za formiranje kamatnih stopa su tržišne kamatne stope, na osnovu čijih kretanja se i kamatne stope Grupe redovno usklađuju. Rezultat promene kamatnih stopa može biti povećanje ili smanjenje kamatnih marži. Aktivnost upravljanja rizikom kamatnih stopa ima za cilj optimizaciju odnosa ovih uticaja u smislu uticaja na neto prihod od kamate sa jedne, i ekonomsku vrednost kapitala sa druge strane.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.4. Tržišni rizici (nastavak)****35.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)**

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom upravlja ročnom usklađenošću aktive i pasive na osnovu: smernica Grupe, makroekonomskih analiza i predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti, analize i predviđanja trendova kamatnih stopa na tržištu za različite segmente aktive i pasive.

Grupa je uspostavila set indikatora i limita osetljivosti kojima se prati i upravlja izloženošću kamatnom riziku u bankarskoj knjizi.

Basis point 01 (BP01) – promena vrednosti bilansnih pozicija usled promene kamatnih stopa za jedan bazni poen (izloženost se prati na ukupnom i nivou pojedinačnih valuta, za definisane vremenske korpe).

Economic Value of Equity 1 (EVE 1) – šok od +/- 200 baznih poena (sa i bez primene floor-a za kamatne stope) za svaku pojedinačnu valutu i sumiranje najgorih scenarija. Za diskontovanje se koristi risk free kriva.

Pored EVE 1 indikatora, uspostavljen je i redovno se prati i izveštava i EVE 2 pokazatelj. EVE 2 je baziran na 6 različitih (paralelnih i neparalelnih) scenarija definisanih EBA smernicama.

Market Value of Equity (MVoE) - šok od +/- 200 baznih poena za svaku pojedinačnu valutu i sumiranje najgorih scenarija. Za diskontovanje se koristi risk free kriva uvećana za marginu.

EVE i MVoE raciji se obračunavaju kao odnos osetljivosti i kapitala.

CR01 – promena vrednosti portfolija hartija od vrednosti raspoređenih u bankarsku knjigu usled promene kreditnog spreda za 1 bazni poen.

Pored pokazatelja kojima se meri uticaj promena kamatnih stopa na ekonomsku vrednost kapitala, Grupa je definisala pokazatelje preko koga se procenjuje uticaj promene kamatnih stopa na neto kamatni prihod. Koriste se šokovi od +/-200 baznih poena (bez primene floor-a za kamatne stope uz iznenadni šok, kao i sa primenom floor-a i uz postepeni rast šoka do 6 meseci, nakon čega se primenjuje konstantna vrednost šoka), kao i 6 scenarija propisanih EBA smernicama.

Uspostavljanjem zasebnih indikatora procenjuje se i rizik opcija, kao i bazni rizik.

Kako bi se identifikovao kamatni rizik i obračunali pokazatelji, sve pozije se grupišu u predefinisane vremenske korpe na bazi preostale ročnosti ili narednog određivanja kamatne stope. Pozicije bilansa stanja koje nemaju ugovoreni rok dospeća (pre svega depoziti po viđenju) se modeliraju statističkim metodama.

S obzirom da se pokazatelji kamatnog rizika obračunavaju primenom bihejvioralnih modela, Grupa je definisala i pokazatelje kojima se procenjuje rizik tih modela, promenama u pretpostavkama i scenarijima za obračun pokazatelja kamatnog rizika. Razlika između inicijalnih obračuna i obračuna u skladu sa izmenjenim pretpostavkama pokazuje uticaj primenjenih modela.

Grupa na redovnoj osnovi priprema izveštaj o kamatnom gepu koji predstavlja pregled kamatno osetljivih bilansnih i vanbilansnih pozicija u bankarskoj knjizi, po vremenskim korpama. Za pozicije s fiksnom kamatnom stopom određuje se rizik ročne neusklađenosti, a za stavke s promenljivom kamatnom stopom očekivani interval ponovnog određivanja kamatne stope. Relativni kamatni gep se određuje za najznačajnije valute i za sve valute zajedno, stavljanjem u odnos razlike između kamatno osetljive aktive i kamatno osetljive pasive (po vremenskim korpama) s jedne strane i ukupne aktive s druge strane.

Za obračun internog kapitalnog zahteva Grupa koristi VaR pristup (nivo poverenja 99,92%) i uzima u obzir kamatni rizik i rizik kreditnog spreda.

Visina limita za pokazatelje kamatnog rizika se preispituje jednom godišnje.

Izvršni odbor Grupe se obaveštava o izloženosti kamatnom riziku putem mesečnog izveštaja o pokazateljima tržišnih rizika u bankarskoj knjizi.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)****35.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)**

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke riziku od promene kamatnih stopa (Repricing Gap) na dan 31. decembra 2022. godine. Sredstva i obaveze i valutni swap-ovi od vanbilansnih stavki su prikazane po datumu ponovnog određivanja kamate ili datumu dospeća u zavisnosti od toga koji je datum raniji.

Kategorija							U RSD hiljada
	Do mesec dana	Od mesec do tri meseca	Od tri do šest meseci	Od šest meseci do godinu dana	Preko jedne godine	Ukupno nekamatonosno	Ukupno
Gotovina	-	-	-	-	-	8.822.678	8.822.678
Obavezna rezerva	16.897.853	-	-	-	-	20.963.166	37.861.020
Hartije od vrednosti	5.067.958	1.194.344	1.495.284	13.833.951	41.363.789	-	62.955.325
Kreditni bankama	13.366.400	-	-	-	-	-	5.366.400
Kreditni komitentima	63.959.534	90.330.593	30.273.709	5.372.736	45.223.692	-	235.160.264
Ostala aktiva	-	-	-	-	-	8.617.490	8.617.490
Ukupna bilansna aktiva	99.291.744	91.524.937	31.768.993	19.206.687	86.587.481	38.403.534	366.783.376
<i>FX Swap</i>	11.835.948	463.656	-	-	-	-	12.299.604
Ukupna aktiva	111.127.692	91.988.593	31.768.993	19.206.687	86.587.481	38.403.534	379.082.980
Obaveze prema bankama	6.883.571	94.628	22.523.397	13.220.997	4.110.208	-	46.832.801
Obaveze prema FI	2.252.204	3.164.195	24.749.308	4.696.067	1.199.880	-	36.061.654
Depoziti po viđenju	15.262.887	8.792.450	13.335.216	26.963.513	103.143.155	-	167.497.221
Oročeni depoziti	10.706.076	8.279.467	9.572.458	20.560.852	18.791.560	-	67.910.413
Emitovane obveznice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala pasiva	-	-	-	-	-	5.435.212	5.435.212
Kapital	-	-	-	-	-	43.046.076	43.046.076
Ukupna bilansna pasiva	35.104.738	20.330.740	70.180.379	65.441.429	127.244.802	48.481.287	366.783.376
<i>FX Swap</i>	11.829.978	464.427	-	-	-	-	12.294.405
Ukupna pasiva	46.934.716	20.795.167	70.180.379	65.441.429	127.244.802	48.481.287	379.077.781
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31.12.2022.	64.192.976	71.193.426	(38.411.386)	(46.234.742)	(40.657.322)	(10.077.753)	5.199
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31.12.2021.	49.932.818	39.640.788	(10.621.157)	(36.907.631)	(34.497.481)	(7.752.389)	26.947

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)****35.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)**

Rizik od promene kamatnih stopa se takođe prati analizom senzitiviteta – scenario analizama, odnosno posmatranjem uticaja promene kamatnih stopa na prihode i rashode Grupe.

Sledeća tabela prikazuje senzitivnost bilansa uspeha Grupe na razumno moguće promene kamatnih stopa (1%) uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Senzitivnost bilansa uspeha predstavlja efekat pretpostavljenih promena u kamatnim stopama na neto prihode od kamata u jednoj godini na finansijska sredstva i obaveze koji su bazirani na kamatnim stopama na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. godine.

Valuta	Promena u procentnom poenu	Senzitivnost na bilans uspeha za period završen 31. decembra 2022.	Promena u procentnom poenu	U RSD hiljada Senzitivnost na bilans uspeha za period završen 31. decembra 2021.
<i>Povećanje procentnih poena:</i>				
RSD	1%	211.180	1%	118.432
EUR	1%	269.842	1%	451.212
<i>Smanjenje procentnih poena:</i>				
RSD	1%	(387.164)	1%	(224.157)
EUR	1%	(551.415)	1%	(719.585)

35.4.2. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik da će doći do promene vrednosti finansijskih instrumenata i negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena deviznog kursa. Bankarsko poslovanje u različitim valutama uslovljava izloženost oscilacijama deviznih kurseva više valuta.

Grupa upravlja deviznim rizikom nastojeći da spreči negativne efekte promene međuvalutnih kurseva i kursa stranih valuta u odnosu na dinar (negativne kursne razlike) kako na finansijski rezultat Grupe, tako i na sposobnost komitenata da vraćaju kredite u stranoj valuti.

U cilju zaštite od deviznog rizika, Grupa dnevno prati kretanje deviznih kurseva na finansijskom tržištu, vodi politiku niske izloženosti deviznom riziku i sa korisnicima kredita i plasmana ugovara valutnu klauzulu.

Sektor finansijskih tržišta i Služba upravljanja aktivom i pasivom dnevno prate kretanje deviznog rizika u celini i po pojedinim valutama. Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti dnevno prati kretanje pokazatelja deviznog rizika i interno postavljene limite devizne pozicije po valutama. Pozicije se prate svakodnevno kako bi se osiguralo da vrednosti datih pozicija ostanu u visini svih utvrđenih limita.

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije. Banka kontinuirano održava svoju deviznu poziciju – pokazatelj njenog deviznog rizika u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital, gde je Grupa dužna da obezbedi da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija ne prelazi 20% njenog kapitala.

U toku 2022. godine, Banka je kontinuirano vodila računa o usklađenosti pokazatelja deviznog rizika, pri čemu je navedeni pokazatelj bio na nivou koji je u okviru propisanog limita. Pokazatelj deviznog rizika Banke na kraju svakog radnog dana nije bio veći od 20% u odnosu na kapital Grupe.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)****35.4.2. Devizni rizik (nastavak)**

Sledeća tabela ukazuje na valute u kojima Grupa ima značajne izloženosti na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. godine svojih monetarnih sredstva i obaveze kojima se ne trguje.

Navedena analiza obračunava rezultat razumno mogućih kretanja kurseva valuta u odnosu na RSD uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Negativni iznosi u tabeli predstavljaju potencijalno smanjenje bilansa uspeha, odnosno dobitka ili kapitala, dok pozitivni iznosi predstavljaju potencijalna povećanja.

Rizik od promene deviznih kurseva

Valuta	Promene u deviznom kursu (depresijacija u %) na dan 31. decembra 2022.	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja na dan 31. decembra 2022.	Promene u deviznom kursu (depresijacija u %) na dan 31. decembra 2021.	U RSD hiljada
				Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja na dan 31. decembra 2021.
EUR	2%	(30.243)	2%	(9.470)
CHF	2%	48	2%	(54)
USD	2%	327	2%	655

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2022. godine
35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)****35.4.2. Devizni rizik**

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku na dan 31. decembra 2022. godine. U tabeli su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

					U RSD hiljada	
	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno u stranoj valuti	Ukupno u dinarima
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	24.152.720	144.865	115.708	177.345	24.590.637	30.085.608
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-	6.229.454
Potraživanja po osnovu derivata	785.753	-	-	-	785.753	28.613
Hartije od vrednosti	9.150.661	1.617.981	-	-	10.768.642	44.517.547
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	295.766	292.908	12.387	141.377	742.438	4.672.060
Kredit i potraživanja od komitenata	180.684.080	303.311	6.459	-	180.993.850	54.843.834
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	-	-	118
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	3.221.977
Osnovna sredstva	-	-	-	-	-	3.529.753
Investicione nekretnine	-	-	-	-	-	52.659
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	-	129.231
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	345.086
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	-	12.252
Ostala sredstva	73.049	79	6.753	17	79.898	1.153.966
Ukupna aktiva	215.142.029	2.359.144	141.307	318.739	217.961.218	148.822.158
PASIVA						
Obaveze po osnovu derivata	718.322	-	-	-	718.322	25.698
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	66.857.358	207.202	5.313	13.799	67.083.672	15.077.718
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	127.671.665	6.113.498	4.564.951	1.285.124	139.635.238	88.182.030
Subordinirane obaveze	7.077.148	-	-	-	7.077.148	-
Rezervisanja	880	-	-	-	880	1.976.854
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	26.338
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	12.166
Ostale obaveze	2.031.510	18.243	6.551	1.469	2.057.773	1.863.463
Ukupno obaveze	204.356.883	6.338.943	4.576.815	1.300.392	216.573.033	107.164.267
Ukupan kapital	-	-	-	-	-	43.046.076
Ukupno pasiva	204.356.883	6.338.943	4.576.815	1.300.392	216.573.033	150.210.343
Neto devizna pozicija na dan:						
- 31. decembra 2022. godine	10.785.146	(3.979.799)	(4.435.508)	(981.653)	1.388.185	
- 31. decembra 2021. godine	9.674.665	(4.330.796)	(3.493.066)	(656.846)	1.193.957	

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.5. Koncentracija rizika Banke**

Koncentracija rizika Grupe obuhvataju rizike izloženosti Grupe prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica kao i rizike izloženosti Banke prema licu povezanom sa Grupom.

Praćenje izloženosti Grupe ovom riziku obavezan je deo postupaka u fazi odobravanja plasmana u smislu da organ - odbor koji odobrava plasman raspolaže podacima o ukupnoj visine izloženosti Banke prema klijentu ili grupi povezanih lica i odnosa prema kapitalu Grupe.

U 2022. godini Grupa je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika izloženosti i, sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenim relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije (videti Napomenu 33 (b)) kao i internim pokazateljima.

U skladu sa politikama koje definišu upravljanje rizicima, rukovodstvo Grupe utvrđuje limite, odnosno maksimalnu koncentraciju plasmana po pojedinim pravnim licima ili grupi povezanih lica, i licima povezanim sa Grupom.

Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole interne revizije.

35.6. Rizici ulaganja banke

Rizici ulaganja Grupe, obuhvataju rizike ulaganja u kapital drugih pravnih lica i u osnovna sredstva.

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, prati se visina ulaganja Grupe i visina regulatornog kapitala i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje ne posluje u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ukupna ulaganja Grupe u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Grupe ne pređu 60% kapitala Banke.

Izloženost riziku ulaganja Grupe u druga pravna lica i u osnovna sredstva, prati se na način da je organizacioni deo ili organ Grupe nadležan za nabavku osnovnih sredstava i ulaganje u pravna lica upoznat sa trenutnim stanjem izloženosti i visinom kapitala radi blagovremenog postupanja u skladu sa propisanim limitima.

U 2022. godini, Grupa je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika ulaganja i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti obezbedila usklađenost ulaganja sa pokazateljima propisanim od strane Narodne banke Srbije.

35.7. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Grupe da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Grupa najvećim delom plasira sredstva komitentima iz Republike Srbije, dok je riziku zemlje izložena u najvećoj meri u delu sredstava koja se u određenim momentima mogu plasirati do utvrđenih limita ino-bankama.

Grupa vodi politiku upravljanja rizikom zemlje na način što primenjuje usvojene limite, koje je odredila matična banka na osnovu rejtinga zemalja. Limiti se nakon odobrenja od strane matične banke usvajaju i lokalno, od strane definisanog nivoa odlučivanja.

Izloženost Grupe riziku zemlje je nizak iz razloga što je učešće nerezidenata u ukupnom portfoliju Grupe nisko.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.8. Operativni rizik**

Operativni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja.

Grupa je uspostavila sveobuhvatan sistem upravljanja operativnim rizikom kroz identifikaciju i evidenciju, procenu i praćenje operativnog rizika u svim materijalno značajnim proizvodima, aktivnostima, procesima i sistemima. Upravljanje operativnim rizikom je obaveza svih zaposlenih Grupe.

Komitet za upravljanje ne-finansijskim rizicima, pored nezavisnog Odeljenja za upravljanje operativnim rizikom i ostalim ne-finansijskim rizicima, te ostalih kontrolnih funkcija, aktivno doprinosi unapređenju funkcije upravljanja operativnim rizikom.

Sistemom izveštavanja o događajima operativnog rizika vrši se pravovremena evidencija i izveštavanje identifikovanih događaja operativnog rizika, dok se procesom usklađivanja sa drugim izvorima informacija obezbeđuje kompletnost, koherentnost i obuhvatnost svih događaja operativnog rizika koji su se dogodili u Banci. Događaji operativnog rizika sakupljaju se u jedinstvenu bazu podataka i dalje analiziraju i prate.

Grupa kontinuirano vrši edukacije svih zaposlenih u oblasti upravljanja operativnim rizikom podizanjem nivoa svesti zaposlenih o istom, unapređuje kvantitativne i kvalitativne alate za identifikovanje i merenje izloženosti riziku (kao što su samoprocena, ključni indikatori operativnog rizika, scenario analiza i sl.), te uspostavlja i unapređuje adekvatne preventivne i korektivne mere sa ciljem umanjavanja izloženosti operativnom riziku na prihvatljiv nivo.

Grupa aktivno prati, analizira i prilagođava se aktuelnim promenama u okruženju koje su inicirane novonastalom globalnom Covid19 pandemijom. Sa tim u vezi, svi vanredni povezani gubici se redovno prikupljaju i ažuriraju u okviru baze gubitaka po osnovu operativnih rizika i uključuju u redovno izveštavanje rukovodstva. Dodatno, redovne procene operativnog rizika uključuju uticaj Covid19 situacije u svakom segmentu (samoprocena sistema upravljanja operativnim rizikom, Scenario analiza, RMA, i dr.).

Grupa je definisala i redovno revidira i ažurira interne akte kojima reguliše područje upravljanja izloženosti Banke operativnom riziku, vodeći računa o usklađenosti sa važećim regulatornim okvirom te standardima Grupe.

Grupa je putem Programa osiguranja od operativnih rizika osigurana od klasičnih rizika i specifičnih bankarskih rizika. Klasični rizici obuhvataju štete na imovini, Provale, krađe (vredne imovine) i opštu odgovornost. Specifični rizici Grupe obuhvataju unutrašnje i eksterne prevare, tehnološke rizike i građansku odgovornost.

Kontinuirano se vrši procena rizika koji nastaju u procesu uvođenja novih proizvoda/usluga, projekata, kao i procena rizika koji nastaju poveravanjem aktivnosti trećim licima. Unapređenje internih kontrolnih mehanizama je neophodan element u svim aktivnostima upravljanja operativnim rizikom.

Grupa vrši izračun kapitalnog zahteva pod Stubom 1 za operativni rizik primenom pristupa osnovnog indikatora dok pod Stubom 2 primenjuje napredni pristup koristeći interni model.

Upravljanje kontinuitetom poslovanja u uslovima Covid 19

Još od kako je 12. marta 2020. godine Svetska zdravstvena organizacija proglasila izbijanje COVID-19 globalne pandemije, srpske vlasti su sprovele brojne mere pokušavajući da obuzdaju širenje i uticaj COVID-19 u zemlji, kao što su zabrane putovanja, ograničenja kretanja, ograničenja u poslovnoj aktivnosti, i drugo.

Navedene mere su postepeno popuštane tokom 2020. godine, da bi pojedine tokom 2021. godine bile i ukinute, dok su preostale dodatno oslabljene. Isti trend se nastavio i tokom 2022. godine, kada je od marta meseca ukinuto obavezno korišćenje COVID-19 propusnica za boravak u zatvorenom prostoru, a usled znatno blažih kliničkih slika daljih pooštavanja mera nije bilo, da bi se u drugoj polovini 2022. godine i veliki broj zdravstvenih ustanova vratio uobičajenom režimu rada. Popuštanje mera je ublažilo negativni uticaj COVID-19 na privredu, učesnike na tržištu, kao i srpsku i globalnu ekonomiju.

Prema podacima republičkog zavoda za statistiku, procenjeno je da je ukupna ekonomska aktivnost u Republici Srbiji u 2022. godini, merena realnim kretanjem bruto domaćeg proizvoda (BDP), zabeležila rast od 2,3% u odnosu na 2021. godinu. Prema rezultatima Ankete o radnoj snazi, u trećem kvartalu 2022. godine, stopa zaposlenosti iznosi 50,8%, dok je stopa nezaposlenosti 8,9%. Prosečne zarade bez poreza i doprinosa u 2022. godini, u odnosu na prethodnu godinu, nominalno su veće za 14,1%, a realno za 2,0%.

Procenjena godišnja stopa inflacije za 2022. iznosi 15,1%.

Rukovodstvo Grupe nastavlja da preduzima sve neophodne mere kako bi se osigurao kontinuitet poslovanja, obezbedilo kontinuirano pružanje usluga klijentima i smanjio negativan uticaj na zaposlene.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.8. Operativni rizik (nastavak)**

Grupa je usled pandemijske situacije izazvane virusom COVID-19 obezbedila kontinuitet poslovanja svojih funkcija na način rada od kuće za više od 70% svojih zaposlenih, kombinovan rad iz upravnih objekata za funkcije koje po potrebama i uslovima rada nisu u mogućnosti da svoje poslovanje obavljaju udaljeno, kao i rada u smenama, smanjenjem radnih sati i uvođenjem radnika fizičkog obezbeđenja u prodajnim objektima Banke. U slučaju potrebe, Grupa dodatno informiše klijente o mogućnostima korišćenja ATM zona, m-banking i net-banking rešenja, kojom bi se izbegle nepotrebne gužve i redovi opsluživanja u filijalama Grupe.

U skladu sa novouspostavljenim scenarijima rada, Grupa je implementirala procesno tehničke mere u svrhu zaštite pristupa osetljivim informacijama putem udaljenog pristupa: VPN konekcija sa dvofaktorkom autentifikacijom, korisnička autorizacija, log monitoring sistem itd. Usled potrebe za internim kontrolama unutar Grupe a nemogućnosti odlazaka na teren i potrebe za izbegavanjem kontakta sa zaposlenima, funkcijama Grupe zaduženim za kontrolu stavljeni su na raspolaganje dodatni alati za monitoring i kontrolu: snimci sa sistema za video nadzor, logovi pristupa identifikacionim karticama, logovi radnji u informacionom sistemu Grupe itd.

Scenario odgovora na pandemiju je uvršten u planove oporavka i obezbeđivanja kontinuiteta poslovno kritičnih aktivnosti.

Tokom 2022. godine je izvršeno i opsežno testiranje planova kontinuiteta poslovanja za sve poslovno kritične aktivnosti, koje je obuhvatilo scenario simulacije nedostupnosti standardnih radnih mesta na primarnoj lokaciji zaposlenih usled obaveznih mera zaštite zdravlja zaposlenih u slučaju pandemije. Oporavak poslovno kritičnih aktivnosti je pri tome podrazumevao prelazak zaposlenih na rad iz HomeOffice okruženja i obavljanje ciljnog nivoa kritičnih aktivnosti u tom okruženju, pokazavši kao rezultat visok nivo spremnosti poslovno kritičnih funkcija Grupe za odgovor na pandemiju, uz kratka ciljna vremena oporavka.

35.9. Upravljanje kapitalom

Ciljevi Grupe u pogledu upravljanja kapitalom, što predstavlja širi koncept od iznosa kapitala prikazanog u bilansu stanja, su:

- da obezbedi usaglašenost sa zahtevima Narodne banke Srbije;
- da obezbedi nivo i strukturu kapitala koji mogu da podrže očekivani rast plasmana;
- da obezbedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama i
- da obezbedi jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

Grupe upravlja strukturom kapitala i vrši usklađivanja u skladu sa promenama u ekonomskim uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Grupe. Rukovodstvo Grupe redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Narodna banka Srbije i dostavlja kvartalne izveštaje Narodnoj banci Srbije o ostvarenim vrednostima pokazatelja.

*Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije, koje su od 30. juna 2017. godine u potpunosti usklađene sa zahtevima Bazel 3 standarda, propisano je da banke moraju da održavaju minimalni iznos kapitala od dinarske protivvrednosti 10 miliona evra prema zvaničnom srednjem kursu, kao i da obim i strukturu svog poslovanja usklade sa pokazateljima poslovanja propisanim Odlukom o upravljanju rizicima ("Službeni glasnik RS", br. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012 i 23/2013 – dr. odluka, 43/2013 i 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016, 103/2016, 119/2017, 76/2018, 57/2019, 88/2019, 27/2020, 67/2020 i 89/2022) i Odlukom o adekvatnosti kapitala ("Službeni glasnik RS", br. 103/2016, , 103/2018, 88/2019, 67/2020, 98/2020, 137/2020, 59/2021, 67/2022 i 137/2022).

Regulatorno propisani pokazatelji adekvatnosti kapitala, uključujući sve regulatorne kapitalne zahteve i zaštitne slojeve kapitala sa stanjem na dan 31. decembar 2022. godine iznosili su:

- pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala 16,87%
- pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala 16,87% i
- pokazatelj adekvatnosti kapitala 20,01%.

Pored zahteva definisanih u vidu minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala i zaštitnih slojeva kapitala, Grupe je u obavezi da ispunjava i dodatni regulatorni minimalni kapitalni zahtev, definisan u procesu sveobuhvatne supervizorske procene (Supervisory Review and Evaluation Process - SREP), koji je Narodna banka Srbije za 2022. godinu definisala u formi minimalnog zahteva za kapitalom.

Navedenom Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banke utvrđen je način izračunavanja kapitala Grupe i pokazatelja njegove adekvatnosti. Ukupan kapital Grupe se sastoji od osnovnog (konkretno osnovnog akcijskog kapitala) i dopunskog kapitala i definisanih odbitnih stavki, dok se rizična bilansna i vanbilansna aktiva utvrđuju u skladu sa propisanim ponderima rizičnosti za sve tipove aktive.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.9. Upravljanje kapitalom(nastavak)**

Kapital Grupe čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala, pri čemu osnovni kapital čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog akcijskog kapitala. Pokazatelj adekvatnosti kapitala Grupe jednak je odnosu kapitala Grupe i zbira aktive ponderisane kreditnim rizikom, kapitalnog zahteva za cenovni rizik iz aktivnosti iz knjige trgovanja pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala (propisanih 8%), kapitalnog zahteva za devizni rizik pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala, kapitalnog zahteva za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala, kapitalnog zahteva za operativni rizik pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala i rizikom ponderisanih izloženosti za rizik druge ugovorne strane.

Grupa sprovodi i proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP), utvrđuje raspoloživi interni kapital i vrši njegovu raspodelu, te razvija strategiju i plan upravljanja kapitalom u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima banke.

Okvir za integrisano upravljanje rizicima i kapitalom kao koncept koji je u Grupi uspostavljen, kao svoju ključnu komponentu ima Proces interne procene adekvatnosti kapitala (Internal Capital Adequacy Assessment Process - ICAAP). Ovaj okvir je definisan kako bi podržao rukovodstvo banke u procesu upravljanja rizicima kojima je banka izložena, kao i njenim internim kapitalom, a sve u cilju da se postigne da Grupa održava zadovoljavajući nivo kapitala u skladu sa svojim rizičnim profilom.

Okvir za integrisano upravljanje rizicima i kapitalom predstavlja sveobuhvatan sistem koji je neophodan kako bi se zadovoljila očekivanja regulatora, ali i da bi se obezbedili efikasni interni instrumenti za upravljanje. Sastoji se od sledećeg:

- Izveštaja o sklonosti ka rizicima (Risk Appetite Statement - RAS), limita i strategije upravljanja rizicima;
- Sveobuhvatnih analiza izloženosti rizicima uključujući ocenu materijalne značajnosti rizika, analizu i upravljanje rizikom koncentracije i stres testiranje;
- Određivanje kapaciteta za preuzimanje rizika (Risk-bearing Capacity Calculation - RCC);
- Planiranje ključnih pokazatelja izloženosti rizicima;
- Planiranje oporavka i restrukturiranja.

U skladu sa Zakonom o bankama i Odlukom o planovima oporavka banke i bankarske grupe ("Službeni glasnik RS". br. 71/2015) Grupa redovno izrađuje i Narodnoj banci Srbije dostavlja Plan oporavka, koji predstavlja glavni stub za očuvanje finansijske otpornosti Grupe, kao i postizanje stabilnosti u situacijama ozbiljnih finansijskih poremećaja. Pored navedenog, Grupa za potrebe pripreme Plan restrukturiranja i definisanja Minimalnog zahteva za kapitalom i podobnim obavezama Grupa dostavlja Narodnoj banci Srbije podatke, u skladu sa Odlukom o minimalnom zahtevu za kapitalom i podobnim obavezama banke ("Službeni glasnik RS". br. 30/2015 i 78/2017) i Odlukom o informacijama i podacima koji se dostavljaju Narodnoj banci Srbije za potrebe izrade i ažuriranja plana restrukturiranja banke i bankarske grupe ("Službeni glasnik RS". br. 78/2015, 78/2017 i 46/2018).

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)**

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Banke na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. godine, kao i koeficijent adekvatnosti kapitala:

	31.12.2022.	31.12.2021.
Osnovni kapital		
Osnovni akcijski kapital		
Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	15.772.500	14.107.500
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	5.552.654	3.704.504
Dobit iz tekućeg perioda koja ispunjava uslove za uključivanje u osnovni akcijski kapital	426.527	307.114
Revalorizacije rezerve i ostali nerealizovani dobici	135.953	176.790
Nerealizovani gubici	(275.475)	(65.720)
Ostale rezerve	19.377.317	16.968.155
Dodatna prilagođavanja vrednosti	(18.060)	(24.395)
Ostala nematerijalna ulaganja pre umanjivanja za povezane odložene poreske obaveze	(3.221.977)	(1.729.377)
Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita	(11.190)	(15.081)
Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala propisane odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke	(15.438)	(16.559)
	37.722.811	33.412.931
Dopunski kapital		
Subordinirane obaveze	7.039.344	3.527.463
	7.039.344	3.527.463
Kapital:	44.762.155	36.940.394
Rizična bilansna i vanbilansna aktiva		
Kapitalni zahtev za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja /isporuke po osnovu slobodnih isporuka	16.029.810	14.525.453
Kapitalni zahtev za cenovni rizik	66.666	116.489
Kapitalni zahtev za devizni rizik	121.311	-
Kapitalni zahtev za operativni rizik	1.666.144	1.516.995
Kapitalni zahtev za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti	8.061	34.363
Adekvatnost osnovnog akcijskog kapitala	16,87	16,51
Adekvatnost osnovnog kapitala	16,87	16,51
Adekvatnost kapitala	20,01	18,25

Grupa je usklađena sa svim regulatornim zahtevima u pogledu adekvatnosti kapitala na svim nivoima.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Pregled izloženosti rizicima i kapitalnih zahteva Grupe dat je u tabeli koja sledi:

	31.12.2022		U RSD hiljada 31.12.2021	
	Rizična aktiva	Kapitalni zahtev	Rizična aktiva	Kapitalni zahtev
Ukupna rizična aktiva	223.649.902	17.891.992	202.416.241	16.193.300
Rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik	200.372.626	16.029.810	181.568.158	14.525.453
Standardizovani pristup			181.568.158	14.525.453
IRB pristup				
Izloženosti riziku izmirenja/iskoruke (osim po osnovu slobodnih isporuka)				
Izloženosti tržišnim rizicima	2.349.709	187.977	1.456.113	116.489
Izloženosti operativnom riziku	20.826.801	1.666.144	18.962.435	1.516.995
Izloženosti riziku prilagođavanja kreditne izloženosti	100.766	8.061	429.535	34.363

Klasifikacija potraživanja dužnika u kategorije od A do D vrši se na osnovu sledećih grupa kriterijuma:

- ocena finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika;
- blagovremenosti u izmirivanju obaveza dužnika;
- drugih specifičnih kriterijuma (restruktuirana potraživanja, novoosnovana privredna društva i potraživanja po osnovu projektnog finansiranja, ažurnost kreditnog dosijea, nepokretnosti stečene naplatom potraživanja i drugo)
- kvaliteta sredstava obezbeđenja.

Klasifikacija potraživanja nema uticaja na proces obračuna očekivanih kreditnih gubitaka, niti utiče na obračun iznosa aktive ponderisane kreditnim rizikom i regulatornog kapitala.

Pokazatelj leveridža

Pokazatelj leveridža Grupe, koji predstavlja odnos osnovnog kapitala, koji se dobija kao zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala grupe, i iznosa izloženosti za potrebe obračuna pokazatelja leveridža, iznosio je 9,31% na 31.12.2022. godine (2021: 9,18%).

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza**

Obračun fer vrednosti u EBS baziran je prvenstveno na eksternim izvornima podataka (kotacije dilera za državne obveznice i raspoložive cene akcija sa berze). OTC derivati vrednuju se uz pomoć modela, koji predstavljaju tržišni standard za vrednovanje. Korišćenjem modela vrednuju se i obveznice ukoliko ne postoji adekvatan broj kotacija ili kotacije nisu ažurne.

Model za vrednovanje

Obveznice

Obveznice za koje kotacije nisu raspoložive u adekvatnom broju ili kotacije nisu dovoljno ažurne vrednuju se diskontovanjem budućih novčanih tokova korišćenjem unapred definisane krive za odgovarajuću valutu.

OTC derivati

Vrednovanje se radi diskontovanjem budućih novčanih tokova uz pomoć definisanih kriva prinosa za konkretan proizvod i konkretnu valutu. Tokom 2021. godine promenjene su krive prinosa usled prelaska sa EONIA na ESTR stope. Tako dobijena vrednost derivata prilagođava se za Credit Valuation Adjustment (CVA) i Debt Valuation Adjustment (DVA), jer kreditni rizik druge ugovorne strane i sopstveni kreditni rizik nisu uzeti u obzir. CVA se odnosi na prilagođavanje za kreditni rizik druge ugovore strane, dok se DVA odnosi na prilagođavanje za sopstveni kreditni rizik. Vrednost pomenutih prilagođavanja zavisi od PD-a, LGD-a i izloženosti (NPV).

	u RSD hiljada	
	Na dan 31.12.2022.	Na dan 31.12.2021.
CVA	2.337	10.401
DVA	(9.634)	(2.940)

Iz obračuna CVA/DVA su isključene transakcije sa matičnom bankom, jer je tokom 2022.godine sa matičnom bankom potpisan Credit Support Annex (CVA).

Hijerarhija instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti.

U skladu sa MSFI 13 EBS kvartalno dodeljuje odgovarajuće nivoe FV svim pozicijama aktive i pasive koje se vrednuju po fer vrednosti ili čija fer vrednost mora da se objavi u Napomenama uz finansijske izveštaje. Nivoi se dodeljuju u zavisnosti od toga kako se izvodi tržišna vrednost instrumenta. Postoje 3 nivoa.

Nivo FV 1

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima je dodeljen Nivo FV 1 hijerarhije određuje se na osnovu tržišnih kotacija. Fer vrednost određena na osnovu kotacija može biti Nivoa 1 ukoliko su frekvencija i obim trgovanja zadovoljavajući i postoji konzistentnost cena.

Kao Nivo FV 1 klasifikuju se derivati kojima se trguje organizovano, na berzi, kao i akcije i obveznice za koje postoji aktivno tržište.

Nivo FV 2

Instrumenti za koje postoje tržišne kotacije, ali čije tržište se ne može smatrati aktivnim usled ograničene likvidnosti, klasifikuju se kao Nivo 2. Ukoliko tržišne kotacije nisu dostupne, ali se fer vrednost određuje korišćenjem modela za vrednovanje (diskontovanje budućih novčanih tokova), a svi parametri modela (krive prinosa, spreadovi) su dostupni na tržištu, takođe se dodeljuje Nivo 2.

OTC derivati i manje likvidne akcije i obveznice klasifikuju se kao Nivo 2 instrumenti.

Nivo FV 3

Instrumenti čija se fer vrednost određuje na bazi kotacija koje nisu dovoljno ažurne ili korišćenjem modela čiji svi inputi nisu tržišno dostupni klasifikuju se kao Nivo 3 hijerarhije. Tržišno nedostupni parametri najčešće se odnose na kreditne spreadove koji se izvedu iz interno obračunatih mera – PD i LGD.

Akcije za koje ne postoje kotacije, nelikvidne obveznice se klasifikuju se kao Nivo 3.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

Tabela ispod pokazuje fer vrednost finansijskih instrumenata koji se priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima.

	Na dan 31.12.2022				Na dan 31.12.2021			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Total	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Total
FINANSIJSKA IMOVINA	7.061.218	10.232.302	26.478	17.319.998	12.701.540	11.500.526	26.601	24.228.667
HOV	7.061.218	9.414.145	26.478	16.501.842	12.701.540	11.215.078	26.601	23.943.219
Dužničke HOV								
Državni zapisi Republike Srbije	6.948.550	9.413.575	-	16.362.125	12.589.037	11.214.514	-	23.803.551
Vlasničke HOV								-
Kotirane akcije	112.669	570	-	113.239	112.503	564	-	
Akcije koje nisu kotirane		-	26.478	26.478	-		26.601	113.066
Potraživanja po osnovu derivata	-	818.156	-	285.448	-	285.448	-	26.601
								285.448
FINANSIJSKE OBAVEZE	-	745.086	-	745.086	-	166.400	-	166.400
Obaveze po osnovu derivata	-	745.086	-	745.086	-	166.400	-	166.400

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

Promena nivoa finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrednosti

	31.12.2022			31.12.2021			u RSD hiljada
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	
Hartije od vrednosti							
Transfer iz nivoa 1	-	496.142	-	-	1.396.793	-	-
Transfer iz nivoa 2	-	-	-	5.464.384	-	-	-
Transfer iz nivoa 3	-	-	-	-	-	-	-
Kupovina, prodaja, prestanak priznanja	(1.658.844)	(1.538.344)	-	(3.042.714)	(2.568.421)	-	-
Ukupno	(1.658.844)	(1.042.202)	-	2.421.670	(1.171.628)	-	-

Transferi između nivoa 1 i 2, raspoređeno po kategorijama merenja i instrumentima

	Na dan 31. decembra 2022.		Na dan 31. decembra 2021.		u RSD hiljada
	Iz nivoa 1 u nivo 2	Iz nivoa 2 u nivo 1	Iz nivoa 1 u nivo 2	Iz nivoa 2 u nivo 1	
Finansijska sredstva FVOCI					
Obveznice	496.142	-	832.094	4.094.561	
Finansijska sredstva FVPL					
Obveznice	-	-	564.699	1.369.823	
Ukupno	496.142	-	1.396.793	5.464.384	

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**35.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)**

Na dan 31. decembra 2022. sve obveznice Republike Srbije bile su raspoređene u nivo FV 1 ili nivo FV 2.

Obveznice Republike Srbije, koje se vrednuju po tržišnoj vrednosti, najvećim delom su vrednovane putem kotacije sa Reutersa, dok je jedan manji deo portfolija RS obveznica vrednovan diskontovanjem - korišćenjem RS government krive sa Reutersa.

Tabela ispod pokazuje poređenje, po klasama, knjigovodstvenu vrednost i fer vrednost finansijskih instrumenata koji se ne priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima. Tabela ne uključuje fer vrednosti nefinansijskih sredstava i nefinansijskih obaveza.

U RSD hiljada

FINANSIJSKA IMOVINA	Na dan 31. decembra 2022.		Na dan 31. decembra 2021.	
	knjigovodstvena vrednost	fer vrednost	knjigovodstvena vrednost	fer vrednost
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	45.078.301	46.371.025	34.556.623	34.556.623
Kredit i potraživanja od banaka	5.414.498	5.423.195	6.693.196	6.698.488
Kredit i potraživanja od komitenata	235.837.684	242.203.529	218.135.039	228.904.487
Stalna sredstva namenjena prodaji	12.252	27.034	12.252	22.654
FINANSIJSKE OBAVEZE				
Depoziti banaka	82.161.390	81.984.544	74.251.792	76.868.781
Depoziti komitenata	227.817.268	228.379.158	208.904.371	210.344.939

Obračun fer vrednosti finansijskih instrumenata koji se ne priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima vrši se primenom KRM-a kao standarda Erste Grupe. Tokom 2021. godine izvršena je zamena aplikacije u kojoj se vrši obračun, sa QRM na Kamakura Risk Management (KRM).

Fer vrednost kredita klijentima i kreditnim institucijama se računa diskontovanjem budućih novčanih tokova uzimajući u obzir efekte kamatnih i kreditnih spreadova. Uticaj promene kamatne stope se računa na bazi kretanja tržišnih kamatnih stopa, dok su promene u kreditnom spreadu izvedene iz PD-eva i LGD-eva koji se koriste za internu kvantifikaciju rizika. Za potrebe izračuna fer vrednosti krediti su grupisani u homogene portfolije na bazi rejting metode, rejting ocene i preostale ročnosti.

Fer vrednost depozita se procenjuje na bazi tržišnih uslova kao i sopstvenog kreditnog rizika. Za depozite po viđenju knjigovodstvena vrednost je najniža moguća fer vrednost.

36. PREUZETE I POTENCIJALNE OBAVEZE**(a) Obaveze po osnovu operativnog lizing**

Grupa, kao što je dopušteno standardom, ne primenjuje odredbe MSFI 16 na lizing – zakupe sredstava male vrednosti i kratkoročne zakupe (zakupi sa kraćim trajanjem od 12 meseci).

Po osnovu primene MSFI 16 se, Grupa prilikom utvrđivanja predmeta lizinga ne uzima u obzir sledeće kategorije:

1. *Kratkoročni lizing* koji predstavlja zakup koji sa prvim danom trajanja zakupa traje do 12 meseci ili kraće (zakup koji sadrži opciju otkupa nema karakter kratkoročnog zakupa, nezavisno od roka na koji je uzet).
2. *Lizing male vrednosti* je lizing sredstava čija vrednost pojedinačno, kada je sredstvo novo, ne prelazi utvrđeni prag nezavisno od starosti imovine u vreme zakupa.

Buduća minimalna plaćanja neotkazivih obaveza po osnovu izuzetaka po osnovu IFRS 16 a koja se odnose na lizing male vrednosti prikazana su kako sledi:

	U RSD hiljada	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Do 1 godine	509	12.850
Od 1 do 5 godina	9.716	1.448
Preko 5 godina	26.915	14.298
	36.540	12.850

(b) Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2022. godine, Grupa je imala 10.558 započetih sudskih sporova u ukupnom iznosu od RSD 2.015.091 hiljada u kojima je imala status tuženog lica (31. decembra 2021. godine: RSD 2.164.684 hiljada). Zatezna kamata po osnovu sporova koji se vode protiv Grupe iznosi iznosi RSD 424.745 hiljada (31. decembra 2021. godine: RSD 443.027 hiljada).

Na osnovu procene pravnih zastupnika Grupe u navedenim sporovima, na dan 31. decembra 2022. godine Grupa je izvršila rezervisanje u iznosu od RSD 1.111.282 hiljada (RSD 1.058.964 hiljada na dan 31 decembra 2021. godine) za sporove za koje se na ovaj datum očekuje da će pasti na teret Grupe. Rukovodstvo Grupe procenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda sudskih sporova u toku iznad iznosa za koje je izvršeno rezervisanje.

Značajan broj sporova se odnosi na zahteve klijenata kojima se osporava pravo Grupe da naplati naknadu za obradu kreditnog zahteva, te premiju osiguranja stambenog kredita. Kako je u vezi sa ovim sporovima trenutna sudska praksa u prvom stepenu više naklonjena klijentima, a po osnovu procesnih zakona moguće izvršenje po nepravosnažnim prvostepenim presudama, Grupa je izdvojila rezervacije u iznosu od 70% ukupne izloženosti po aktuelnim sporovima u iznosu od RSD 653.942 hiljada.

(c) Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreske obaveze ne zastarevaju u periodu od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamata i penalima. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima iskazane u skladu sa važećom zakonskom regulativom.

37. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Grupa je u skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu izvršila usaglašavanje obaveza i potraživanja sa svojim dužnicima i poveriocima, i o tome postoji verodostojna dokumentacija.

Banka je klijentima dostavila izvode otvorenih stavki (IOS) sa stanjem na dan 31. oktobar 2022. godine u ukupnom iznosu od RSD 266.644.859 hiljada.

Potvrđena su potraživanja Banke u iznosu od RSD 159.954.718 hiljada.

Iznos osporenih potraživanja je RSD 4.387.288 hiljada i Banka je u kontaktu sa klijentima u cilju rešavanja neusaglašenosti.

Banka još uvek radi na usaglašavanju IOS-a za koje klijenti još nisu dostavili odgovor i za određeni broj klijenata Banka je ponovila slanje IOS-a uz napomenu „da ukoliko ne odgovore u roku od 10 dana smatraće se da su saglasni“. Iznos ponovo poslatih IOSa na koje klijenti nisu dostavili odgovor je RSD 78.777.155 hiljada.

S-Leasing je u skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu izvršila usaglašavanje obaveza i potraživanja sa svojim dužnicima i poveriocima, i o tome postoji verodostojna dokumentacija.

S-Leasing je klijentima dostavio izvode otvorenih stavki (IOS) sa stanjem na dan 31. decembar 2022. godine i nema materijalno značajnih neusaglašenih stavki.

S-leasing još uvek radi na usaglašavanju IOS-a za koje klijenti još nisu dostavili odgovor.

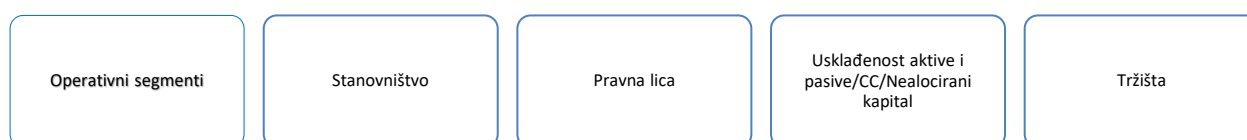
38. ODABRANE INFORMACIJE O RAZLIČITIM TIPOVIMA AKTIVNOSTI PO POSLOVNIM SEGMENTIMA

Rukovodstvo Banke posmatra poslovne segmente u skladu sa metodologijom i segmentacijom koja je definisana na nivou cele Erste grupe, i na osnovu istih donosi odluke, alocira resurse i ocenjuje rezultat poslovanja pojedinačnih segmenata. Izveštaj po segmentima je usklađen sa FINREP metodologijom izveštavanja koji se koristi u Erste grupi gde postoje odstupanja na određenim pozicijama u odnosu na rezultat iskazan po lokalnoj NBS metodologiji.

a) Struktura poslovnih segmenata

Izveštaj po segmentima sastoji se od četiri osnovna segmenata koji predstavljaju upravljačku strukturu Erste banke a.d. Novi Sad

Erste bank a.d. Novi Sad - Poslovni segmenti

b) Definicije poslovnih segmenata**Stanovništvo (Retail)**

Ovaj segment sastoji se od poslovnih aktivnosti koje su pod odgovornošću menadžera iz prodajne mreže sektora poslovanja sa stanovništvom. Ciljani klijenti su uglavnom fizička lica, preduzetnici i slobodne profesije. Poslovanjem najvećim delom upravlja Banka sa fokusom na jednostavnost proizvoda koji se nude, investicionih proizvoda, tekućih računa, štednje, kreditnih kartica i dodatnih proizvoda kao što su lizing, osiguranje, socijalnih proizvoda.

Pravna lica

Segment koji predstavlja poslovanje sa pravnim licima sa različitom veličinom godišnjeg obrta kao i sa javnim sektorom.

Mala i srednja preduzeća (SME)

Obuhvata klijente koji su pod odgovornošću lokalnih korporativnih komercijalnih centara, koji se uglavnom sastoje od kompanija sa definisanim godišnjim obrtom do 50 miliona evra.

Komercijalno projektno finansiranje (CRE)

Predstavlja poslovanje koje obuhvata investitore u nekretnine za potrebe generisanja prihoda od izdavanja pojedinačnih nepokretnosti ili čitavih kompleksa nepokretnosti, razvoja i izgradnje pojedinačnih nepokretnosti i kompleksa nepokretnosti radi sticanja kapitalne dobiti njihovom prodajom, usluge upravljanja imovinom, usluge izgradnje (EGI) i izgradnje u sopstvene svrhe.

Veliki korporativni klijenti (LC)

Obuhvata klijente čiji konsolidovani godišnji obrt prelazi 50 miliona evra kao i velika preduzeća/grupe preduzeća sa značajnim poslovanjem na ključnim tržištima gde posluje Erste Grupa.

Javni sektor

Predstavlja poslovanje koje obuhvata tri seta klijenata: javni sektor, javna preduzeća i neprofitne organizacije. Takođe, većina opština po pripadnosti (segmentaciji) pripada poslovanju Javnog sektora.

38. ODABRANE INFORMACIJE O RAZLIČITIM TIPOVIMA AKTIVNOSTI PO POSLOVNIM SEGMENTIMA (nastavak)

Usklađenost aktive i pasive (ALM), CC i Slobodni kapital

Usklađenost aktive i pasive - Alm

Obuhvata sve poslove upravljanja aktivom i pasivom. Pored toga obuhvata i finansijske transakcije, hedžovanje, investiranje u hartije od vrednosti pre nego trgovanje istim, upravljanje sopstvenim hartijama kao i deviznim pozicijama.

Corporate Center (CC)

Predstavlja aktivnosti u delu internog pružanje usluga na neprofitnoj osnovi.

Slobodni kapital

Slobodni kapital je definisan kao razlika ukupnog IFRS priznatog kapitala i prosečnog ekonomskog kapitala alociranog na poslovne segmente.

Segment Tržišta

Predstavlja aktivnosti koje se sastoje od trgovanja i pružanja tržišnih usluga kao i poslovanja sa finansijskim institucijama. Trgovanje i tržišne usluge obuhvata aktivnosti koje su povezane sa upravljanjem i preuzimanjem rizika u okviru knjige trgovanja banke, kao i aktivnosti vezane za korišćenje knjige trgovanja banke u svrhe kreiranja tržišta, kratkoročno upravljanje likvidnošću i čuvanje hartija od vrednosti.

Finansijske institucije su kompanije koje pružaju finansijske usluge svojim klijentima ili članovima i učestvuju kao profesionalni aktivni učesnici na finansijskim tržištima u svrhu obavljanja trgovanja u ime svojih klijenata (banke, centralne banke, razvojne banke, investicione banke, investicioni fondovi, brokeri, osiguravajuće kuće, penzioni fondovi, i sl.). Poslovi povezani sa usluživanjem finansijskih institucija kao klijenta, koji obuhvataju sve kastodi poslove, komercijalne poslove, sve aktivnosti na tržištu kapitala, kao i depozitne poslove sa navedenim klijentima, spadaju u segment finansijskih institucija.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2022. godine
38. ODABRANE INFORMACIJE O RAZLIČITIM TIPOVIMA AKTIVNOSTI PO POSLOVNIM SEGMENTIMA (nastavak)

	Stanovništvo		Pravna lica		Tržišta		ALM/CC/fcap		Konsolidovano	
	12.2022	12.2021	12.2022	12.2021	12.2022	12.2021	12.2022	12.2021	12.2022	12.2021
u 000 RSD										
B. Bilans uspeha										
Neto kamatni prihod	6.301.009	5.546.846	3.963.963	3.214.872	192.790	214.901	60.623	137.993	10.518.385	9.114.612
Prihod od dividendi	-	-	-	-	-	-	426	454	426	454
Neto rezultat od ulaganja po metodi udela	-	-	-	-	-	-	15.862	11.093	15.862	11.093
Prihod od izdavanja investicione imovine i ostale operativne rente	-	-	15.882	-	-	-	6.850	6.093	22.732	6.093
Neto prihod od provizija i naknada	1.676.483	1.601.288	1.065.799	812.844	145.928	153.498	(182.496)	(193.205)	2.705.714	2.374.426
Neto rezultat trgovanja	314.885	237.060	213.788	155.687	165.897	199.556	(41.489)	(44.149)	653.080	548.153
Dobici/gubici od finansijskih instrumenata koji se mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	(5)	-	-	-	6	(203)	1	(203)
Opšti administrativni troškovi	(6.671.346)	(6.001.260)	(1.619.633)	(1.421.797)	(259.104)	(218.486)	(182.894)	(50.244)	(8.732.977)	(7.691.788)
Dobici/gubici od prestanka priznavanja finansijskih sredstava merenih po amortizovanom trošku	(39.114)	(15.140)	-	-	-	-	-	-	(39.114)	(15.140)
Ostali gubici/dobici od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-	-	-	(887)	-	(887)
Dobici/gubici od reklasifikacije od amortizovanih troškova do fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dobici/gubici od reklasifikacije sa fer vrednosti kroz ostale sveobuhvatne prihode do fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Neto gubitak od umanjenja vrednosti finansijskih instrumenata	(560.902)	(265.032)	(1.763.846)	(694.877)	(2.956)	783	(17.634)	(6.457)	(2.345.338)	(965.583)
Ostali operativni rezultat	13.341	(33.949)	112.469	47.966	15.561	(2.288)	(439.066)	(673.710)	(297.695)	(661.981)
Dobit pre poreza od redovnog poslovanja	1.034.357	1.069.814	1.988.417	2.114.694	258.115	347.964	(779.812)	(813.223)	2.501.077	2.719.250
Porez na dobit	(16.967)	(48.476)	(75.794)	(111.762)	(4.290)	(12.252)	10.643	33.911	(86.408)	(138.578)
Dobitak/gubitak za tekuću godinu	1.017.389	1.021.338	1.912.623	2.002.933	253.826	335.712	(769.169)	(779.311)	2.414.669	2.580.672
Neto rezultat koji pripada manjinskom interesu (nekontrolišući)	-	-	-	-	-	-	(24.534)	(39.804)	(24.534)	(39.804)
Neto rezultat raspoloživ vlasniku matičnog društva	1.017.389	1.021.338	1.912.623	2.002.933	253.826	335.712	(793.703)	(819.116)	2.390.136	2.540.867
									-	-
Operativni prihod	8.292.377	7.385.194	5.259.427	4.183.403	504.614	567.955	(140.218)	(81.924)	13.916.201	12.054.628
Operativni troškovi	(6.671.346)	(6.001.260)	(1.619.633)	(1.421.797)	(259.104)	(218.486)	(182.894)	(50.244)	(8.732.977)	(7.691.788)
Operativni rezultat	1.621.031	1.383.934	3.639.794	2.761.606	245.510	349.469	(323.112)	(132.168)	5.183.224	4.362.840
A. Bilans stanja									0	0
Ukupna aktiva (stanje na kraju perioda)	113.783.740	108.571.151	129.111.154	116.295.751	9.114.288	16.651.323	114.898.659	88.767.610	366.907.841	330.285.835
Ukupna pasiva bez kapitala (stanje na kraju razdoblja)	132.973.812	123.383.144	114.108.798	96.521.389	15.129.465	14.112.912	61.509.278	58.301.257	323.721.353	292.318.702
Kapital	7.462.730	7.059.591	15.881.148	13.685.052	1.620.987	1.326.554	18.221.623	15.895.936	43.186.488	37.967.134
C. Ključni pokazatelji/parametri										
Racio troškova i prihoda	80%	81%	31%	34%	51%	38%	-130%	-61%	63%	64%
Racio kredita i depozita (neto)	81%	83%	138%	145%	1%	1%	236%	100%	98%	99%
Povrat na prosečno alocirani kapital	14%	14%	12%	15%	16%	25%	-4%	-5%	6%	7%

39. DODATNA INFORMACIJA O TOKOVIMA GOTOVINE

	31.12.2022.	u RSD hiljada 31.12.2021.
Gotovina	6.590.155	6.731.485
Žiro račun	19.122.942	11.251.763
Devizni računi kod inostranih banaka	690.401	925.718
Stanje na dan 31. decembra	26.403.498	18.908.966

Obavezna rezerva kod Narodne banke Srbije nije raspoloživa za svakodnevne poslovne transakcije Banke i iz tog razloga nije deo tokova gotovine (Napomena 18).

40. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

Nije bilo događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanja u konsolidovanim finansijskim izveštajima za 31.12.2022. godine.

41. DEVIZNI KURSEVI

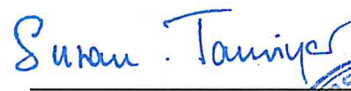
Zvanični srednji devizni kursevi Narodne Banke Srbije, utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta i korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine u funkcionalnu valutu, za pojedine strane valute su:

	31.12.2022.	U RSD 31.12.2021.
EUR	117,3224	117,5821
USD	110,1515	103,9262
CHF	119,2543	113,6388

Novi Sad, 06. mart 2023. godine

Odobreno od rukovodstva Erste Bank a.d. Novi Sad

Stevan Comić
Direktor Sektora
računovodstva i kontrolinga

Suzan Tanriyar
Član Izvršnog
odbora

Jasna Terzić
Predsednik Izvršnog
odbora

DODATNE TABELE

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3

U skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija, detaljnije informacije o kapitalu Grupe date su u prilogima koji slede, i to:

- obrazac PI-KAP (PRILOG 1) - detaljna struktura regulatornog kapitala Banke na dan 31.decembra 2022. godine;
- obrazac PI-FIKAP (PRILOG 2) - osnovne karakteristike elemenata regulatornog kapitala;
- obrazac PI-UPK (PRILOG 3) - Bilans stanja Banke sačinjen u skladu sa MRS/MSFI standardima i raščlanjenim pozicijama koje je putem referenci moguće povezati sa pozicijama kapitala iz izveštaja o kapitalu sačinjenog u skladu sa Odlukom kojom se uređuje izveštavanje o adekvatnosti kapitala banke (PRILOG 1).
- obrazac PI-AKB (PRILOG 4) - pregled obračunatih kapitalnih zahteva na dan 31.decembra 2022. godine.

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 1 – Obrazac PI- KAP

Podaci o kapitalnoj poziciji Grupe

U RSD hiljada			
Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa Odlukom o adekvatnosti kapitala
	Osnovni akcijski kapital: elementi		
1	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisije premije	21.325.154	
1.1.	<i>od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK</i>	15.772.500	tačka 7. stav 1. odredba pod 1) i tačka 8.
1.2.	<i>od čega: Pripadajuće emisije premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćen iznad nominalne vrednosti tih instrumenata</i>	5.552.654	tačka 7. stav 1. odredba pod 2)
2	Dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama, a za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital	426.527	tačka 10.stav 1.
3	Dobit tekuće godine ili dobit iz prethodne godine za koju skupština banke još nije donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital koja ispunjava uslove iz tačke 10. st. 2. i 3. za uključivanje u osnovni akcijski kapital	-	tačka 10. st. 2. i 3.
4	Revalorizacije rezerve i ostali nerealizovani dobici	(139.522)	tačka 7. stav 1. odredba pod 4)
5	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike	19.377.317	tačka 7. stav 1. odredba pod 5)
6	Rezerve za opšte bankarske rizike	-	tačka 7. stav 1. odredba pod 6)
7	Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu	-	
8	Osnovni akcijski kapital pre regulatornih prilagođavanja i odbitnih stavki (zbir od 1 do 7)	40.989.476	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 1 – Obrazac PI- KAP

Podaci o kapitalnoj poziciji Grupe

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa Odlukom o adekvatnosti kapitala
9	Dodatna prilagođavanja vrednosti (-)	(18.060)	tačka 12. stav 5.
10	Nematerijalna ulaganja, uključujući gđvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)	(3.221.977)	tačka 13. stav 1. odredba pod 2)
11	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 3)
12	Fer vrednosti rezervi u vezi sa dobitima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove	-	tačka 12. stav 1. odredba pod 1)
13	IRB pristup: negativan iznos razlike dobijen obračunom u skladu s tačkom 134. OAK (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 4)
14	Povećanje kapitala koje je rezultat sekjuritizacije izloženosti (-)	-	tačka 11.
15	Dobici ili gubici po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke	-	tačka 12. stav 1. odredba pod 2)
16	Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 5)
17	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 6)
18	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 7)
19	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 8)
20	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 9)
21	Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11)
21.1.	<i>od čega: učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravnog lica (-)</i>	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja prva
21.2.	<i>od čega: sekjuritizovane pozicije (-)</i>	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja druga
21.3.	<i>od čega: slobodne isporuke (-)</i>	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja treća
22	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke i koja proističu iz privremenih razlika (iznos iznad 10% osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 21. stav 2, umanjeno za iznos povezanih poreskih obaveza ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK) (-)	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 1)

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 1 – Obrazac PI- KAP

Podaci o kapitalnoj poziciji Grupe

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa Odlukom o adekvatnosti kapitala
23	Zbir odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje iz tačke 21. stav 1. OAK, koji prelazi limit iz tačke 21. stav 3. OAK (-)	-	tačka 21. stav 1.
23.1.	<i>od čega: Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje</i>	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 2)
23.2.	<i>od čega: Odložena poreska sredstva koja proističu iz privremenih razlika</i>	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 1)
24	Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 1)
25	Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 12)
26	Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 10)
27	Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti dužnika postao niži od tog procenta (-)	(11.190)	tačka 13. stav 1. odredba pod 13)
28	Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita prikazanih na poziciji 1.1.1.27 ovog obrasca, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala propisane odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke Od čega: krediti čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana – ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine (-)	(8.034)	tačka 13. stav 1. odredba pod 14)
29	Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita prikazanih na poziciji 1.1.1.27 ovog obrasca, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala propisane odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke Od čega: krediti čija je ugovorena ročnost duža od 2555 dana – ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine (-)	(3.537)	tačka 13. stav 1. odredba pod 14)

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 1 – Obrazac PI- KAP

Podaci o kapitalnoj poziciji Grupe

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa Odlukom o adekvatnosti kapitala
30	Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita prikazanih na poziciji 1.1.1.27 ovog obrasca, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala propisane odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke Од чега: кредити чија је уговорена рочност дужа од 2190 дана – ако су ти кредити одобрени почев од 1. јануара 2021. године	(3.868)	
31	Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 16)
32	Ukupna regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (zbir od 9 do 27)	(3.266.665)	
33	Osnovni akcijski kapital (razlika između 8 i 30)	37.722.811	
	Dodatni osnovni kapital: elementi		
34	Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisije premije	-	tačka 22. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)
35	Instrumenti osnovnog kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dodatnom osnovnom kapitalu**	-	
36	Dodatni osnovni kapital pre odbitnih stavki (32+33)	-	
	Dodatni osnovni kapital: odbitne stavke		
37	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 1)
38	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 2)
39	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 3)
40	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 4)
41	Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 5)
42	Ukupne odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala (zbir od 35 do 39)	-	
43	Dodatni osnovni kapital (razlika između 34 i 40)	-	
44	Osnovni kapital (zbir 31 i 41)	37.722.811	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 1 – Obrazac PI- KAP

Podaci o kapitalnoj poziciji Grupe

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa Odlukom o adekvatnosti kapitala
Dopunski kapital: elementi			
45	Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisije premije uz instrumente	7.039.344	tačka 27. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)
46	Instrumenti kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dopunskom kapitalu **	-	
47	Prilagođavanja za kreditni rizik koja ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital	-	tačka 27. stav 1. odredbe pod 3) i pod 4)
48	Dopunski kapital pre odbitnih stavki (zbir od 43 do 45)	7.039.344	
Dopunski kapital: odbitne stavke			
49	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 1)
50	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 2)
51	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 3)
52	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 4)
53	Ukupne odbitne stavke od dopunskog kapitala (zbir od 47 do 50)	-	
54	Dopunski kapital (razlika između 46 i 51)	7.039.344	
55	Ukupni kapital (zbir 42 i 52)	44.762.155	
56	Ukupna rizična aktiva	223.649.903	tačka 3. stav 2.
Pokazatelji adekvatnosti kapitala i zaštitni slojevi kapitala			
57	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke (%)	16,87	tačka 3. stav 1. odredba pod 1)
58	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke (%)	16,87	tačka 3. stav 1. odredba pod 2)
59	Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke (%)	20,01	tačka 3. stav 1. odredba pod 3)
60	Ukupni zahtevi za zaštitne slojeve kapitala (%)***	8,65	tačka 433.
61	Osnovni akcijski kapital raspoloživ za pokriće zaštitnih slojeva (%)****	8,87	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 2 – Obrazac PI-FIKAP

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Grupe

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Aksijski kapital Banke	Subordinirani kredit odobren od strane Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč	Subordinirani kredit odobren od strane Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč
1.	Emitent	Erste Bank ad Novi Sad	Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč	Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč
1.1.	Jedinstvena oznaka (npr. CUSIP, ISIN ili oznaka Bloomberg za privatne plasmane) <i>Tretman u skladu s propisima</i>	ISIN: RSNVBE23514, CFI ESVTFR		
2.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke	Instrument osnovnog kapitala	Instrument dopunskog kapitala	Instrument dopunskog kapitala
3.	Individualni/(pot)konsolidovani/individualni i (pot)konsolidovani nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	Individualni i grupni	Individualni i grupni	Individualni i grupni
4.	Tip instrumenta	Obične akcije	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta
5.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	Za potrebe obračuna regulatornog kapitala priznaje se 15.772.500 hiljada dinara (nominalni iznos isplaćenih akcija uvećan za emisiju premiju u iznosu 5.552.654 hiljada dinara).	U Dopunski kapital uključen je iznos od 3.527.463 hiljada dinara koji ispunjava uslove za uključivanje u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.	U Dopunski kapital uključen je iznos od 3.527.463 hiljada dinara koji ispunjava uslove za uključivanje u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.
6.	Nominalna vrednost instrumenta	12.909.000 hiljada dinara	EUR 30.000.000	EUR 30.000.000
6.1.	Emisiona cena	11.978,42 dinara	-	-
6.2.	Otkupna cena	-	-	-
7.	Računovodstvena klasifikacija	Aksijski kapital	Obaveza – amortizovana vrednost	Obaveza – amortizovana vrednost
8.	Datum izdavanja instrumenta	I emisija: 4.012.090 hiljada RSD 23.11.2004.g. II emisija: 1.369.980 hiljada RSD 16.06.2006.g. III emisija: 1.735.310 hiljada RSD 03.01.2007.g. IV emisija: 2.922.620 hiljada RSD 27.12.2007.g. V emisija: 2.869.000 hiljada RSD 12.07.2019. g.	15.02.2022. g	10.09.2018. g.
9.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća	S datumom dospeća	S datumom dospeća
9.1.	<i>Inicijalni datum dospeća</i>	Bez datuma dospeća	15.02.2023. g	10.09.2028.
10.	Opcija otkupa od strane emitenta uz prethodnu saglasnost nadležnog tela	Ne	Ne	Ne
10.1.	Prvi datum aktiviranja opcije otkupa, uslovni datumi aktiviranja opcije otkupa i otkupna vrednost	-	-	-
10.2.	Naknadni datumi aktiviranja opcije otkupa (ako je primenljivo)	-	-	-
	Kuponi/dividende			

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)
Prilog 2 – Obrazac PI-FIKAP

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Grupe

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Akcijski kapital Banke	Subordinirani kredit odobren od strane Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč	Subordinirani kredit odobren od strane Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč
11.	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	Promenljivi	Promenljivi	Promenljivi
12.	Kuponska stopa i povezani indeksi	-	Kamata po subordiniranom kreditu	Kamata po subordiniranom kreditu
13.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende	-	-	-
14.1.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Bez diskrecionog prava	Bez diskrecionog prava
14.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Bez diskrecionog prava	Bez diskrecionog prava
15.	Mogućnost povećanja prinosa (step up) ili drugih podsticaja za otkup	Ne	Ne	Ne
16.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	Nekumulativne	Nekumulativne	Nekumulativne
17.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan
18.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije			
19.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti			
20.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije			
21.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija			
22.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje			
23.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje			
24.	Mogućnost smanjenja vrednosti	Ne	Ne	Ne
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrednosti			
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, delimično ili u celosti			
27.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, trajno ili privremeno			
28.	Ako je smanjenje vrednosti privremeno, uslovi ponovnog priznavanja			
29.	Tip instrumenta koji će se pri stečaju, odnosno likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta	Drugo	Drugo
29.	Tip instrumenta koji će se pri stečaju, odnosno likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	Manjinska učešća	Drugo	Drugo
30.	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata	Ne	Ne	Ne
31.	Ako postoje navesti neusklađene karakteristike	-	-	-

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 3 - Obrazac PI-UPK (nastavak)

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja Grupe sa referencama na pozicije regulatornog kapitala (Prilog1)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans stanja kao u objavljenim finansijskim izveštajima	Bilans stanja po regulatornom metodu i obuhvatu konsolidacije
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	54.676.245	54.676.245
A.II	Založena finansijska sredstva	6.229.454	6.229.454
A.III	Potraživanja po osnovu derivata	814.366	814.366
A.IV	Hartije od vrednosti	55.286.189	55.286.189
A.V	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	5.414.498	5.414.498
A.VI	Kredit i potraživanja od komitenata	235.837.684	235.837.684
A.VII	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-
A.VIII	Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-
A.IX	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	118	118
A.X	Investicije u zavisna društva	-	-
A.XI	Nematerijalna ulaganja	3.221.977	3.221.977
A.XII	Osnovna sredstva	3.529.753	3.529.753
A.XIII	Investicione nekretnine	52.659	52.659
A.XIV	Tekuća poreska sredstva	129.231	129.231
A.XV	Odložena poreska sredstva	345.086	345.086
A.XVI	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	12.252	12.252
A.XVII	Ostala sredstva	1.233.864	1.233.864
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u bilansu stanja)	366.783.376	366.783.376
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Obaveze po osnovu derivata	744.020	744.020
PO.II	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	82.161.390	82.161.390
PO.III	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	227.817.268	227.817.268
PO.IV	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	0
PO.V	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	0
PO.VI	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	-	0
PO.VII	Subordinirane obaveze	7.077.148	7.077.148
PO.VIII	Rezervisanja	1.977.734	1.977.734
PO.IX	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	0
PO.X	Tekuće poreske obaveze	26.338	26.338
PO.XI	Odložene poreske obaveze	12.166	12.166
PO.XII	Ostale obaveze	3.921.236	3.921.236
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u bilansu stanja)	323.737.300	323.737.300

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 3 - Obrazac PI-UPK

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja Grupe sa referencama na pozicije regulatornog kapitala (Prilog1)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans stanja kao u objavljenim finansijskim izveštajima	Bilans stanja po regulatornom metodu i obuhvatu konsolidacije
	KAPITAL		
PO.XV	Akcijski kapital	21.325.154	21.325.154
PO.XVI	Sopstvene akcije	-	-
PO.XVII	Dobitak	2.801.565	2.801.565
PO.XVIII	Gubitak	-	-
PO.XIX	Rezerve	18.735.564	18.735.564
PO.XX	Nerealizovani gubici	-	-
	UKUPNO KAPITAL	183.793	183.793
PO.XXII	(rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) ≥ 0		
	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA	43.046.076	43.046.076
PO.XXIII	(rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) < 0		
	UKUPNO PASIVA	-	-
PO.XXIV	(rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0414+0422-0423)		
B.П.	VANBILANSNE POZICIJE	366.783.376	366.783.376
B.П.A.	Vanbilansna aktiva	409.978.898	409.978.898
B.П.П.	Vanbilansna pasiva	409.978.898	409.978.898

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 3 - Obrazac PI-UPK

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja Grupe sa referencama na pozicije regulatornog kapitala (Prilog1)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans Stanja	Reference
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	54.676.245	
A.II	Založena finansijska sredstva	6.229.454	
A.III	Potraživanja po osnovu derivata	814.366	
A.IV	Hartije od vrednosti	55.286.189	
A.V	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	5.414.498	
A.VI	Kredit i potraživanja od komitenata	235.837.684	
A.VII	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	
A.VIII	Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	
A.IX	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	118	
A.X	Investicije u zavisna društva	0	
A.XI	Nematerijalna ulaganja	3.221.977	d
A.XII	Osnovna sredstva	3.529.753	
A.XIII	Investicione nekretnine	52.659	
A.XIV	Tekuća poreska sredstva	129.231	
A.XV	Odložena poreska sredstva	345.086	
A.XVI	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	12.252	
A.XVII	Ostala sredstva	1.233.864	
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u bilansu stanja)	366.783.376	
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Obaveze po osnovu derivata	744.020	
PO.II	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	82.161.390	
PO.III	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	227.817.268	
PO.IV	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	
PO.V	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	
PO.VI	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	0	
PO.VII	Subordinirane obaveze	7.077.148	
	<i>Od čega subordinirane obaveze koje se uključuju u dopunski kapital banke</i>	7.077.148	d
PO.VIII	Rezervisanja	1.977.734	
PO.IX	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	
PO.X	Tekuće poreske obaveze	26.338	
PO.XI	Odložene poreske obaveze	12.166	
PO.XII	Ostale obaveze	3.921.236	
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u bilansu stanja)	323.737.300	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 3 - Obrazac PI-UPK

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja Grupe sa referencama na pozicije regulatornog kapitala (Prilog1)

	KAPITAL		
PO.XV	Akcijski kapital	21.325.154	
	<i>Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	15.772.500	a
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	552.654	b
PO.XVI	Sopstvene akcije	-	
PO.XVII	Dobitak	2.801.565	
PO.XVIII	Gubitak	-	
PO.XIX	Rezerve	18.735.564	
	<i>Od čega Ostale rezerve</i>	19.377.317	g
	<i>Od čega Revalorizacija rezerve i ostali nerealizovani dobici</i>	135.953	v
	<i>Od čega nerealizovani gubici</i>	(275.475)	v
PO.XX	Nerealizovani gubici	-	
PO.XXI	Učešća bez prava kontrole	183.793	
	<i>Od čega manjinska učešća u podređenim društvima</i>	-	
PO.XXII	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) ≥ 0	43.046.076	
PO.XXIII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) < 0	-	
PO.XXIV	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0414+0422-0423)	366.783.376	
B.П.	VANBILANSNE POZICIJE		
B.П.A.	Vanbilansna aktiva	409.978.898	
B.П.П.	Vanbilansna pasiva	409.978.898	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 4 - Obrazac PI-ABK

Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala Grupe

Redni br.	Naziv	Iznos
I	KAPITAL	44.762.155
1.	UKUPAN OSNOVNI AKCIJSKI KAPITAL	37.722.811
2.	UKUPAN DODATNI OSNOVNI KAPITAL	-
3.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	7.039.344
II	KAPITALNI ZAHTEVI	39.307.087
1.	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE, RIZIK SMANJENJA VREDNOSTI KUPljenih POTRAŽIVANJA I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	16.029.810
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	200.372.626
1.1.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	-
1.1.2.	Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	-
1.1.3.	Izloženosti prema javnim administrativnim telima	548.966
1.1.4.	Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	9.206
1.1.5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-
1.1.6.	Izloženosti prema bankama	-
1.1.7.	Izloženosti prema privrednim društvima	459.835
1.1.8.	Izloženosti prema fizičkim licima	107.765.257
1.1.9.	Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	59.030.389
1.1.10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	22.245.611
1.1.11.	Visokorizične izloženosti	2.183.525
1.1.12.	Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica	-
1.1.13.	Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija	-
1.1.14.	Izloženosti prema bankama i privrednim društvima sa kratkoročnim kreditnim rejtingom	-
1.1.15.	Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove	-
1.1.16.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	166.722
1.1.17.	Ostale izloženosti	7.963.115
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)	-
1.2.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	-
1.2.2.	Izloženosti prema bankama	-
1.2.3.	Izloženosti prema privrednim društvima	-
1.2.4.	Izloženosti prema fizičkim licima	-
1.2.4.1.	od čega: Izloženosti prema fizičkim licima obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	-
1.2.4.2.	od čega: Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima	-
1.2.4.3.	od čega: Izloženosti prema malim i srednjim preduzećima koje su razvrstane u ovu klasu izloženosti	-
1.2.5.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-
1.2.5.1.	Primenjeni pristup:	-
1.2.5.1.1.	Pristup jednostavnih pondera rizika	-
1.2.5.1.2.	PD/LGD pristupa	-
1.2.5.1.3.	Pristup internih modela	-
1.2.5.2.	Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-
1.2.5.2.1.	Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi	-
1.2.5.2.2.	Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima	-
1.2.5.2.3.	Ostala vlasnička ulaganja	-
1.2.5.2.4.	Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovani pristup kreditnom riziku	-
1.2.6.	Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija	-
1.2.7.	Izloženosti po osnovu ostale imovine	-

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 4 - Obrazac PI-ABK

Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala Banke

Redni br.	Naziv	Iznos
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA	-
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	2.349.709
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	2.349.709
3.1.1.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti	833.323
	od čega kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu sekjuritizovanih pozicija	
3.1.2.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti	
3.1.3.	Dodatni kapitalni zahtev za velike izloženosti iz knjige trgovanja	-
3.1.4.	Kapitalni zahtev za devizni rizik	1.516.386
3.1.5.	Kapitalni zahtev za robni rizik	-
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela	
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	20.826.801
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora	20.826.801
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog/alternativnog standardizovanog pristupa	-
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa	-
5	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK PRILAGOĐAVANJA KREDITNE IZLOŽENOSTI	100.766
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG AKCIJSKOG KAPITALA (%)	16,87
IV	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG KAPITALA (%)	16,87
V	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	20,01

PRILOG
Korišćene skraćenice:

AC	(eng. Amortized cost) – Vrednovanje finansijskih instrumenata po amortizovanoj vrednosti
AFS	(eng. Available for sale) – Raspoloživo za prodaju
ALCO	(eng. Asset and Liability Management Committee) - Odbor za upravljanje aktivom i pasivom
ALM	(eng. Asset and Liabilities Management) - Upravljanje aktivom i pasivom
AML	(eng. Anti-Money Laundering) - Sprečavanje pranja novca
bps	(eng. Basis points) – Procentni poen
CCF	(eng. Credit Conversion Factor) – Regulatorni faktori konverzije
CR01	(eng. Credit Price Value) - Pretpostavljena promena vrednosti hartija od vrednosti usled paralelnog pomeranja kreditnog spreda za jedan bazni poen
CRR	(eng. Capital Requirements Regulation) – uredba Evropske unije o kapitalnim zahtevima
CVA	(eng. Credit Value Adjustments) – Rizik prilagođavanja kreditne izloženosti druge ugovorne strane
DTA	(eng. Deferred tax asset) - Odložena poreska sredstva
DVA	(eng. Debit Value Adjustment) - Sospstveni rizik neizvršenja obaveza
EAD	(eng. Exposure at Default) - Izloženost u slučaju neizmirenja obaveza
EBA	(eng. European Banking Authority)– Evropsko telo za superviziju banaka
EIR	(eng. Effective interest rate) – Efektivna kamatna stopa
EVE	(eng. Economic Value Of Equity) - Ekonomska vrednost kapitala
FVOCI	(eng. Fair value through other comprehensive income) - Vrednovanje finansijskih instrumenata kroz ostali rezultat
FVPL	(eng. Fair value through profit or loss) - Vrednovanje finansijskih instrumenata kroz bilans upeha
FV	(eng. Fair value) - Fer vrednost
FX	(eng. Foreign exchange) - U stranoj valuti
GCA	(eng. Gross Carrying Amount) - Bruto knjigovodstvena vrednost
HFT	(eng. Held for trading) – Portfolio HOV raspoloživih za trgovanje
HOV	Hartije od vrednosti
HTM	(eng. Held to maturity) – Portfolio HOV koja se drže do dospeća
ICAAP	(eng. Internal capital adequacy assessment process) - Proces interne procene adekvatnosti kapitala
IRB	(eng. Internal Ratings Based Approach) - Pristup zasnovan na internom rejtingu
LCR	Liquidity coverage ratio
LGD	(eng. Loss Given Default) - Gubitak usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza
LTV pokazatelj	(eng. Loan To Value) - Odnos bruto vrednosti potraživanja i tržišne vrednosti nepokretnosti kojom/ima je to potraživanje obezbeđeno
MRS	Međunarodni računovodstveni standardi
MSFI	Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja
MVoE	(eng. Market Value of Equity) - Tržišna vrednost kapitala
NBS	Narodna banka Srbije
NPL	Nenaplativa potraživanja
NSFR	(eng. Net Stable Funding Ratio) - Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja, a predstavlja indikator strukturne likvidnosti koji ima za cilj sprečavanje strukturnih neusklađenosti u strukturi bilansne aktive i pasive u vremenskom periodu od 1 godine
OAK	Odluka o adekvatnosti kapitala
OCI	(eng Other Comprehensive Income) – Ostali rezultat
OTC derivati	(eng. Over the Counter) - Vanberzanski derivati
PD	(eng. Probability of Default) - Verovatnoća neizmirenja obaveza
POCI	(eng. Purchased or originated credit impaired) - Finansijska sredstva obezvređena prilikom inicijalnog priznavanja
PVBP	(eng. Price Value Basis Point) - Pretpostavljena promena cene pozicija iz knjige trgovanja usled paralelnog pomeranja krive prinosa za 1 bazni poen

RCC	(eng. Risk-bearing Capacity Calculation) - Određivanje kapaciteta za preuzimanje rizika
REPO	(eng. Repurchase Agreement) - Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru, kojim je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti su priznate u bilansu stanja.
RSD	Dinar Republike Srbije
SICR	(eng. Significant increase in credit risk) - Značajno povećanje kreditnog rizika
SME	(eng. Small and Medium Size Enterprises) - Mala i srednja preduzeća
SPA	(eng. Survival Period Analysis) - Analiza perioda opstanka
SPPI	(eng. Solely payments of Principal and Interest) – Procena karakteristika ugovorenih novčanih tokova da li novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate
SREP	(eng. Supervisory Review and Evaluation Process) – Proces supervizorske procene
VaR	(eng. Value-at-Risk) - Vrednost pod riskom meri maksimalni očekivani gubitak vrednosti rizične aktive ili portfolija

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
NA KONSOLIDOVANOJ OSNOVI
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA
31. DECEMBRA 2022. GODINE

SADRŽAJ:

1. POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA GRUPE	3
2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA GRUPE, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONA NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE GRUPE.....	6
3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE	17
4. SVI VAŽNIJI POSLOVNI DOGAĐAJI KOJI SU NASTUPILI NAKON PROTEKA POSLOVNE GODINE ZA KOJU SE IZVEŠTAJ PRIPREMA	31
5. OPIS OČEKIVANOG RAZVOJA U NAREDNOM PERIODU	31
6. AKTIVNOSTI NA POLJU ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA ZA 2022. GODINU.....	31
7. IZLOŽENOST RIZICIMA.....	34
8. SVI ZNAČAJNIJI POSLOVI SA POVEZANIM LICIMA.....	37

KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

1. POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA GRUPE

• Uvod

Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju obuhvata podatke za Erste Bank a. d. Novi Sad (u daljem tekstu "Banka") i zavisnog društva S-Leasing doo Beograd. Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju Banke i zavisnog društva (u daljem tekstu "Grupa") sastavljen je u skladu sa Zakonom o računovodstvu član 29 ("Službeni glasnik RS", br. 73/2019).

Izveštaj je zasnovan na revidiranim podacima. Detaljniji prikaz poslovanja Grupe na konsolidovanoj osnovi dat je u Napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje na dan 31. decembar 2022. godine.

• O Banci

Erste Bank a.d. Novi Sad je najstarija finansijska institucija u zemlji, osnovana 1864. godine kao prva štedionica (Novosadska štedionica). Novosadska banka a.d. Novi Sad je početkom avgusta 2005. godine, nakon uspešno okončanog procesa privatizacije, postala član Erste Group Bank.

U Erste Grupi je danas zaposleno oko 46.700 ljudi koji rade sa 15,9 miliona klijenta u sedam zemalja centralne i istočne Evrope (Austrija, Srbija, Češka, Slovačka, Mađarska, Rumuniji, Hrvatska).

Svoju tradiciju Erste Grupa je počela da gradi od 4. oktobra 1819. godine kada je osnovana „prva austrijska štedionica“ kao prva štedionica u Centralnoj i Istočnoj Evropi, prethodnica Erste Grupe. Prepoznata kao institucija koja nastoji da se pored pružanja tradicionalnih usluga i proizvoda, konstantno razvija u skladu sa zahtevima modernog tržišta. Erste Grupa klijentima pruža sigurnost i poverenje, kao i proizvode i usluge najvišeg kvaliteta.

Pored poslovanja sa stanovništvom, Erste Grupa pruža usluge finansiranja, kao i savetodavne usluge pravnim licima pri investiranju i pristupu međunarodnim tržištima kapitala, finansiranju javnog sektora i operacija na međubankarskom tržištu.

Fokus Erste Bane je na poslovanju sa stanovništvom, lokalnim zajednicama i malim i srednjim preduzećima. Insistira na brzini i kvalitetu usluga, i na taj način doprinosi stabilnom i zdravom rastu. Nastavlja sa širenjem baze zadovoljnih klijenata i povećava tržišno učešće u ključnim segmentima. Pomerila granice u oblastima elektronskog bankarstva i kartičarstva na finansijskom tržištu Srbije i trudi se da odgovori na sve zahteve klijenata.

Akcionari Banke su Erste Group Banka AG, Beč sa 74% učešća i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac sa 26% učešća u akcijskom kapitalu Banke.

Sedište Banke se nalazi u Novom Sadu, Bulevar Oslobođenja broj 5. Banka u svom sastavu ima 3 centrale, 8 poslovnih centara, 47 filijala, 30 ekspoziture i 2 šaltera.

Matični broj Banke je 08063818, a poreski identifikacioni broj je 101626723.

Banka je na dan 31. decembra 2022. godine imala 1.296 zaposlenih (31. decembra 2021. godine: 1.224 zaposlenih).

Članovi **Upravnog odbora** Banke na dan 31. decembra 2022. godine su:

1. Ingo Bleier, predsednik, Erste Group Bank AG, Beč
2. Georg Bucher, član, zamenik predsednika, Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac
3. David O'Mahony, član, Erste Group Bank AG, Beč
4. Hannes Frotzbacher, član Erste Group Bank AG, Beč
5. Tijana Vještica, nezavisna članica, Beograd,
6. Aleksandar Vlahović, član, nezavisna članica, Beograd

Članovi **Izvršnog odbora** Banke na dan 31. decembra 2022. godine su:

1. Jasna Terzić, Predsednica Izvršnog odbora
2. Suzan Tanriyar, Članica Izvršnog odbora
3. Nikola Stamenković, Član Izvršnog odbora
4. Andras Kaliszky, Član Izvršnog odbora

Članovi Odbora za reviziju na dan 31. decembra 2022. godine su:

1. David Bichler, predsednik, Erste Group Bank AG, Beč
2. Georg Bucher, član, Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac
3. Aleksandar Vlahović, član, nezavisna članica, Beograd

KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

1. POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA GRUPE (nastavak)

S – Leasing doo Beograd (u daljem tekstu "Društvo") je osnovan juna 2003. godine. Društvo je organizovano kao društvo sa ograničenom odgovornošću i registrovano je kod Trgovinskog suda u Beogradu 18. juna 2003. godine, dok je kod Agencije za privredne registre registrovano rešenjem br. BD 33349/2005 od 7. juna 2005. godine.

Po stupanju na snagu Zakona o finansijskom lizingu, Društvo dobija dozvolu za obavljanje poslova finansijskog lizinga po Rešenju Narodne banke Srbije br. 622 od 25. januara 2006. godine. U skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima davaoca lizinga koji nastaju po osnovu uvođenja novih proizvoda/usluga („Službeni glasnik RS”, br. 149/2020) Društvo se bavi i pružanjem usluga operativnog lizinga počev od 01.07.2022. godine.

Osnovni kapital Društva na dan 31. decembar. 2013. godine sastojao se od udela osnivača Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac, Austrija (50,0%) i Immorent International Holding GmbH, Beč, Austrija (50,0%). U 2014. godini je došlo do promene u vlasničkoj strukturi osnovnog kapitala S-Leasinga te je Erste Bank akcionarsko društvo, Novi Sad, Srbija postala većinski vlasnik društva sa udelom od 75,0%, dok je Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac, Austrija smanjila svoj udeo na 25,0%.

Osnovna delatnost društva je pružanje usluga finansijskog i operativnog lizinga pokretnih stvari fizičkim i pravnim licima na teritoriji Republike Srbije.

Sedište Društva je u Beogradu u Ulici Milutina Milankovića 3a.

Društvo je na dan 31. decembra 2022. godine imalo 51 zaposlenih (31. decembar 2021. godine: 50 zaposlenih).

Matični broj društva je 17488104, a poreski identifikacioni broj je 102941384.

Članovi **Upravnog odbora Društva** su:

1. Vladan Mihajlićin, Predsednik, Erste Bank akcionarsko društvo, Novi Sad
2. Daniel Kozel-Reumueller, član, Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac
3. Sanja Nikoilić, nezavisna članica,

Članovi **Izvršnog odbora Društva** su:

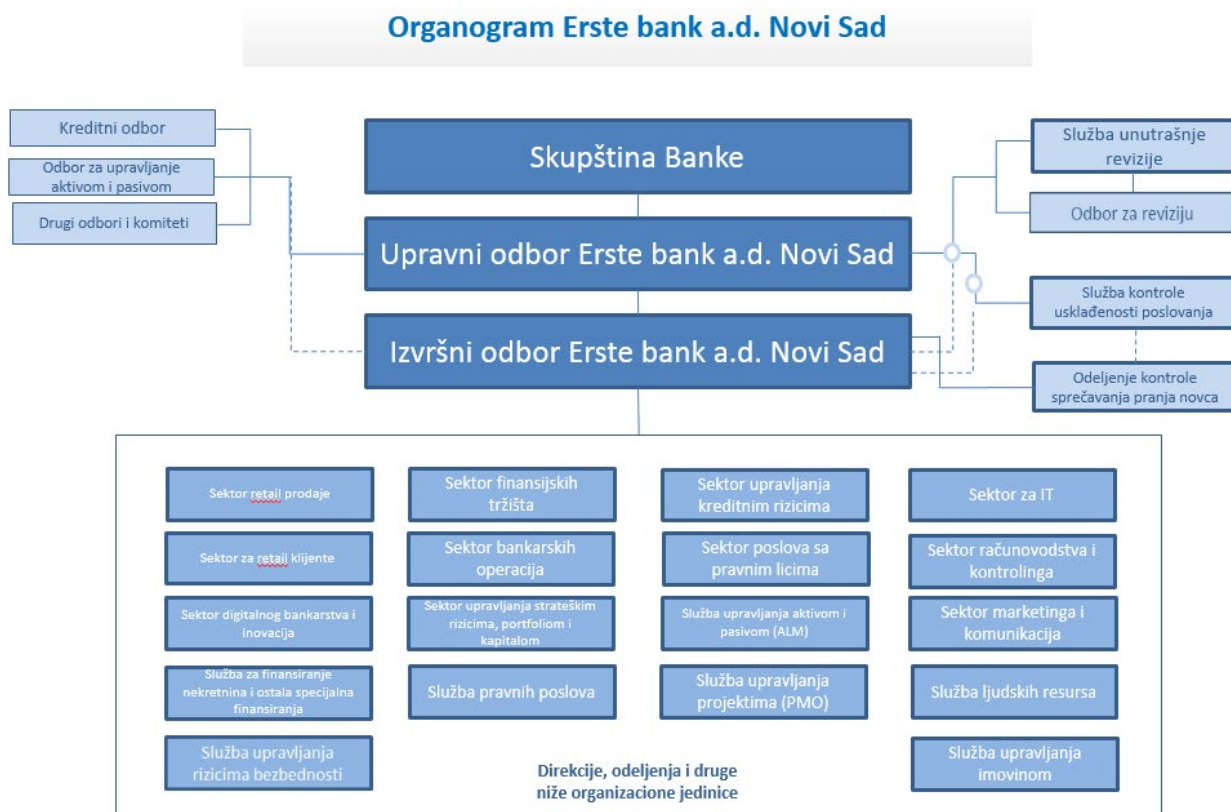
1. Bojan Vračević, predsednik izvršnog odbora
2. Vuk Vučević, član izvršnog odbora

Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju obuhvataju pojedinačne podatke Erste Bank a.d. Novi Sad i podatke zavisnog preduzeća S-Leasing d.o.o. Beograd. Erste Bank a.d. Novi Sad, kao matično preduzeće zavisnog preduzeća S-Leasing d.o.o., Beograd sastavlja konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju.

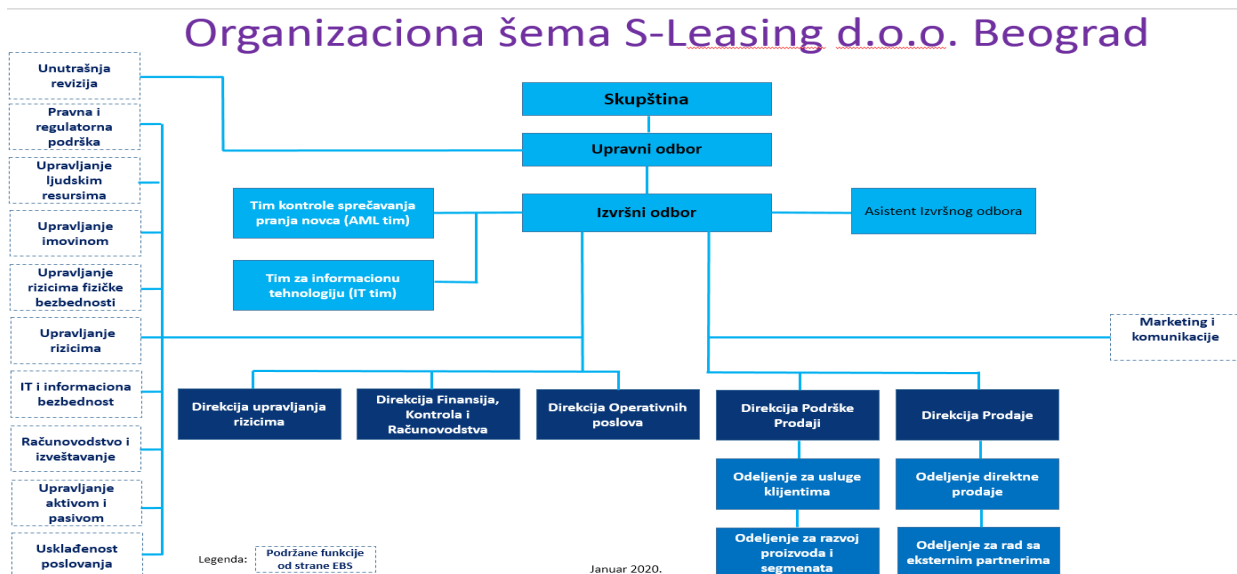
Iznosi u ovom Izveštaju su iskazani u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno.

1. POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA GRUPE (nastavak)

Organizaciona struktura Banke je prikazana kako sledi:

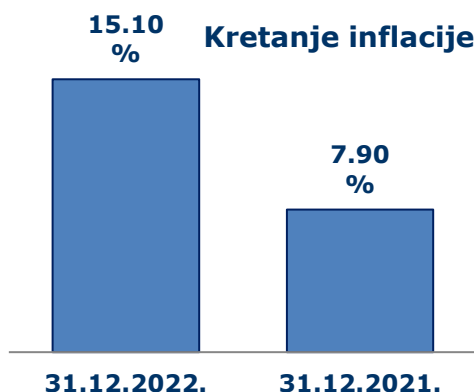

Organizaciona struktura S-Leasing-a je prikazana kako sledi:

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA GRUPE, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONA NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE GRUPE

Makroekonomski uslovi poslovanja u toku 2022. godine

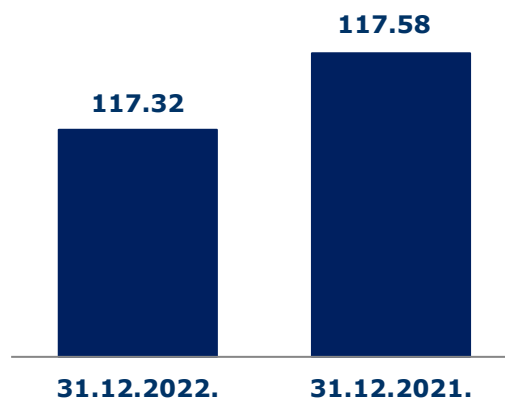

Inflacija je u decembru 2022. je usporila rast i na mesečnom nivou iznosila je 0,5%, dok je u odnosu na decembar 2021. Godine iznosila 15,1%. Prosečna godišnja inflacija u 2022. Godini iznosila je 11,9%.

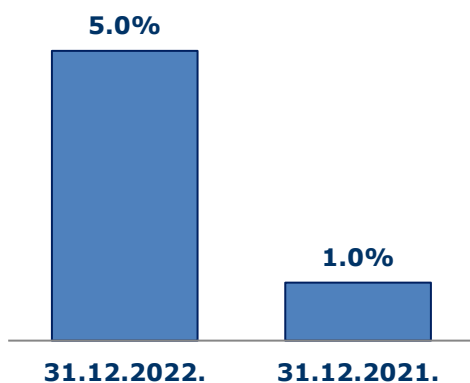
Prema aktuelnoj srednjoročnoj projekciji, ukupna inflacija bi trebalo da ostane povišena u prvom tromesečju ove godine, nakon čega bi trebalo da se nađe na opadajućoj putanji, uz znatniji pad u drugoj polovini godine i povratak u granice cilja do sredinom 2024. godine ($3 \pm 1,5$).

Kretanje kursa dinara

U 2022. godini dinar je apesirao u odnosu na evro, tako da je kurs dinara sa 117,58 koliko je iznosio početkom godine smanjen na 117,32 na kraju 2022.

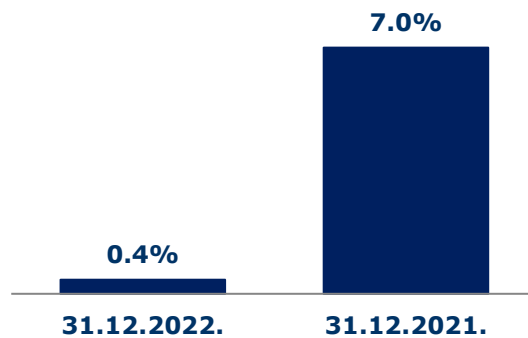
Kretanje referentne stope

Referentna kamatna stopa NBS je u toku 2022. značajno povećana sa 1% na 5, %.

Kretanje rasta BDP-a

Realni rast BDP u četvrtom kvartalu 2022. godine u odnosu na isti period prethodne godine iznosio je 0,4%.

KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA GRUPE, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONA NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE GRUPE (nastavak)

Pokazatelji poslovanja Banke - uporedni podaci 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. godine

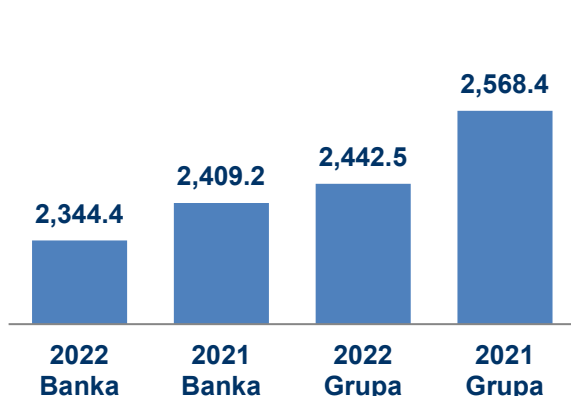
Bilans uspeha

Struktura bilansa uspeha za godinu završenu na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. godine, sa procentima rasta u odnosu na prethodnu godinu, je sledeća:

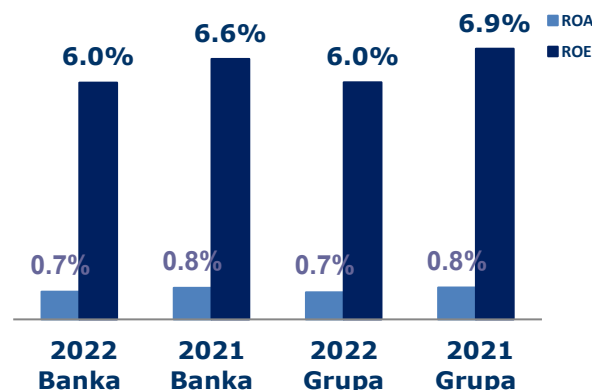
	Konsolidovano			Banka		
	01.01-31.12.2022.	01.01-31.12.2021.	% rasta /(pada)	01.01-31.12.2022.	01.01-31.12.2021.	% rasta /(pada)
PRIHODI I RASHODI REDOVNOG POSLOVANJA						
Prihodi od kamata	13.965.775	11.505.052	21,39	13.449.523	11.021.213	22,03
Rashodi kamata	(3.397.531)	(2.209.113)	53,80	(3.245.537)	(2.058.505)	57,66
Dobitak po osnovu kamata	10.568.244	9.295.939	13,69	10.203.986	8.962.708	13,85
Prihodi od naknada i provizija	5.077.095	4.175.660	21,59	4.994.549	4.141.030	20,61
Rashodi naknada i provizija	(1.677.811)	(1.418.023)	18,32	(1.644.525)	(1.395.893)	17,81
Dobitak po osnovu naknada i provizija	3.399.284	2.757.637	23,27	3.350.024	2.745.137	22,03
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	21.578	257.656	(91,63)	21.578	257.656	(91,63)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	10.945	2.313	373,19	10.945	2.313	373,19
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	826	1.499	(44,90)	826	1.499	(44,90)
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	67.277		0,00	66.954	-	0,00
Neto rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	-	204.732	(100,00)		204.561	(100,00)
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	2.528.852	1.263.298	100,18	2.473.449	1.257.085	96,76
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	63.474	10.361	512,62	63.474	10.361	512,62
Ostali poslovni prihodi	178.299	99.064	79,98	75.093	31.516	138,27
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD	11.654.127	10.935.717	6,57	11.192.483	10.528.822	6,30
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(3.043.468)	(2.799.800)	8,70	(2.874.407)	(2.681.758)	7,18
Troškovi amortizacije	(697.108)	(699.587)	(0,35)	(663.358)	(680.764)	(2,56)
Ostali prihodi	454.552	328.682	38,30	454.456	317.719	43,04
Ostali rashodi	(5.839.570)	(5.058.229)	15,45	(5.724.078)	(4.969.019)	15,20
DOBIT PRE OPOREZIVANJA	2.528.533	2.706.783	(6,59)	2.385.096	2.515.000	(5,17)
Porez na dobit	(71.139)	(142.282)	(50,00)	(26.338)	(109.647)	(75,98)
Dobitak/gubitak po osnovu odloženih poreza	(14.888)	3.878	(483,91)	(14.386)	3.808	(477,78)
DOBIT	2.442.506	2.568.379	(4,90)	2.344.372	2.409.161	(2,69)

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA GRUPE, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONA NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE GRUPE (nastavak)

Dobitak (mil RSD)

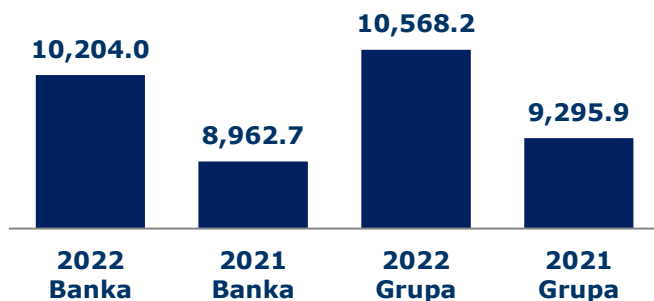

Povrat na aktivu i kapital

Banka je u periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine ostvarila neto dobitak od RSD 2.344.372 hiljada (2021. godina: RSD 2.409.161 hiljada), što predstavlja smanjenje od 2,69% u odnosu na prethodnu godinu. Grupa je u periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine ostvarila neto dobitak od RSD 2.442.506 hiljada (2021. godina: RSD 2.568.379 hiljade), što predstavlja smanjenje od 4,90% u odnosu na prethodnu godinu.

Neto prihod po osnovu kamata (mil RSD)

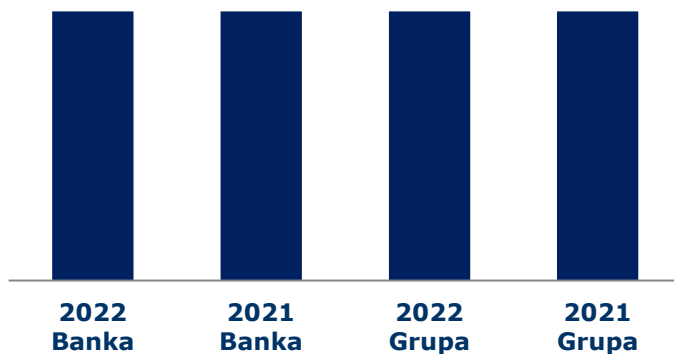

Prihodi od kamata u 2022. godini, na nivou Grupe, iznose RSD 13.965.775 hiljada (2021. godina: RSD 11.505.052 hiljada), i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 21,39%. Prihodi od kamata Banke u 2022. godini iznose RSD 13.449.523 hiljada (2021. godina: RSD 11.021.213 hiljade), i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 22,03%.

Rashodi kamata u 2022. godini, na nivou Grupe, iznose RSD 3.397.531 hiljada (2021. godina: RSD 2.209.113 hiljada), i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 53,80%. Rashodi od kamata Banke u 2022. godini iznose RSD 3.245.537 hiljada (2021. godina: RSD 2.058.505 hiljada), i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 57,66%.

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA GRUPE, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONA NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE GRUPE (nastavak)

**Neto prihod po osnovu naknada
(mil RSD)**

Prihodi od naknada i provizija u 2022. godini, na nivou Grupe, iznose RSD 5.077.095 hiljada (2021. godina: RSD 4.175.660 hiljada), i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 21,59%. Prihodi od naknada i provizija Banke u 2022. godini iznose RSD 4.994.549 hiljada (2021. godina: RSD 4.141.030 hiljada), i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 20,61%.

Rashodi od naknada i provizija u 2022. godini, na nivou Grupe, iznose RSD 1.677.811 hiljadu (2021. godina: RSD 1.418.023 hiljade), i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 18,32%. Rashodi od naknada i provizija Banke u 2022. godini iznose RSD 1.644.525 hiljade (2021. godina: RSD 1.385.893 hiljade), i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 17,81%.

Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata na nivou Grupe iznosi RSD 21.578 hiljada, od čega se ceo iznos odnosi na Banku.

Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti u 2022. godini, na nivou Grupe, iznosi RSD 10.945 hiljade, a celokupan iznos se odnosi na Banku.

Pozitivan neto efekat kursnih razlika u 2022. godini, na nivou Grupe, iznosi RSD 67.277 hiljade, od čega je RSD 66.954 hiljada prihod na nivou Banke, a RSD 323 hiljade rashod na nivou S Lizinga.

Neto rashod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u 2022. godini, na nivou Grupe, iznosi RSD 2.528.852 hiljade, od čega se RSD 2.473.449 hiljada odnosi na Banku, a RSD 55.403 hiljade na S Lizing.

Ostali poslovni prihodi u 2022. godini, na nivou Grupe, iznosi RSD 178.299 hiljade, od čega se RSD 75.093 hiljada odnosi na Banku, a RSD 103.206 hiljade na S Lizing.

U strukturi ukupnih prihoda i ukupnih rashoda, pored kamate i naknade, najveće učešće imaju ostali prihodi, odnosno ostali rashodi, troškovi zarada, neto rashod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i troškovi amortizacije.

KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

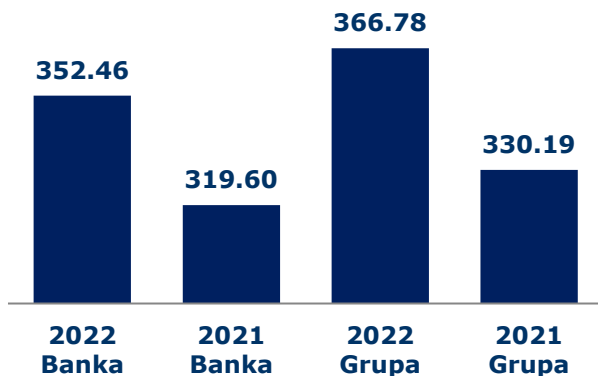
2 VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA GRUPE, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONA NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE GRUPE (nastavak)

Bilans stanja

	Konsolidovano					Banka				
	31.12.2022	U %	31.12.2021	U %	% rasta (pada)	31.12.2022	U %	31.12.2021	U %	% rasta (pada)
AKTIVA										
Gotovina i sredstva kod centralne banke	54.676.245	14,91	39.929.941	12,09	36,93	54.676.263	12,49	35.402.648	12,34	12,79
Založena finansijska sredstva	6.229.454	1,70	0	0,00	0,00	6.229.454	0,00	4.622.478	1,61	-100,00
Potraživanja po osnovu derivata	814.366	0,22	285.448	0,09	185,29	814.366	0,09	408.411	0,14	-30,11
Hartije od vrednosti	55.286.189	15,07	58.499.723	17,72	-5,49	55.286.189	18,30	49.554.573	17,27	18,05
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	5.414.498	1,48	6.693.196	2,03	-19,10	10.346.771	3,35	3.180.869	1,11	236,68
Kredit i potraživanja od komitenata	235.837.684	64,30	218.135.039	66,06	8,12	217.007.877	63,71	188.082.044	65,53	8,26
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	118	0,00	118	0,00	0,00	-	-	-	-	-
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	-	93.560	0,03	93.560	0,03	0,00
Nematerijalna ulaganja	3.221.977	0,88	1.729.377	0,52	86,31	3.192.108	0,53	1.129.945	0,39	50,95
Osnovna sredstva	3.529.753	0,96	3.187.861	0,97	10,72	3.100.408	0,95	3.043.349	1,06	0,21
Investicione nekretnine	52.659	0,01	0,00	0,00	0,00	52.659	0,01	0,00	0,00	0,00
Tekuća poreska sredstva	129.231	0,04	238.878	0,07	-45,90	129.231	0,04	238.878	0,07	-45,90
Odložena poreska sredstva	345.086	0,09	227.079	0,07	51,97	342.595	0,10	224.019	0,07	52,93
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	12.252	0,00	12.252	0,00	0,00	11.902	0,00	11.902	0,00	0,00
Ostala sredstva	1.233.864	0,34	1.250.269	0,38	-1,31	1.177.375	0,33	1.232.314	0,39	-4,46
UKUPNA AKTIVA	366.783.376	100	330.189.181	100	11,08	352.460.758	100	319.597.371	100	10,28
PASIVA										
Obaveze po osnovu derivata	744.020	0,20	166.400	0,05	347,13	744.020	0,21	166.400	0,05	347,13
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	82.161.390	22,40	74.251.792	22,49	10,65	68.822.072	19,53	64.455.576	20,17	6,77
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	227.817.268	62,11	208.904.371	63,27	9,05	227.765.769	64,62	208.904.371	65,36	9,03
Subordinirane obaveze	7.077.148	1,93	3.534.418	1,07	100,24	7.077.148	2,01	3.534.418	1,11	100,24
Rezervisanja	1.977.734	0,54	1.690.993	0,51	16,96	1.938.039	0,55	1.656.101	0,52	17,02
Tekuće poreske obaveze	26.338	0,01	109.647	0,03	-75,98	26.338	0,01	109.647	0,03	-75,98
Odložene poreske obaveze	12.166	0,00	9.763	0,00	24,61	-	0,00	-	0,00	0,00
Ostale obaveze	3.921.236	1,07	3.678.306	1,11	6,60	3.682.908	1,04	3.470.467	1,09	6,12
UKUPNO OBAVEZE	323.737.300	88,26	292.345.690	88,54	10,74	310.056.294	87,97	282.296.980	88,33	9,83
KAPITAL										
Akcijski kapital	21.325.154	5,81	17.812.004	5,39	19,72	21.325.154	6,05	17.812.004	5,57	19,72
Dobitak	2.801.565	0,76	2.792.753	0,85	0,32	2.344.372	0,67	2.409.161	0,75	-2,69
Rezerve	18.735.564	5,11	17.079.570	5,17	9,70	18.734.938	5,32	17.079.226	5,34	9,69
Učešća bez prava kontrole	183.793	0,05	159.165	0,05	15,47	-	-	-	-	-
UKUPAN KAPITAL	43.046.076	11,74	37.843.491	11,46	13,75	42.404.464	12,03	37.300.391	11,67	13,68
UKUPNO PASIVA	366.783.376	100	330.189.181	100	11,08	352.460.758	100	319.597.371	100	10,28

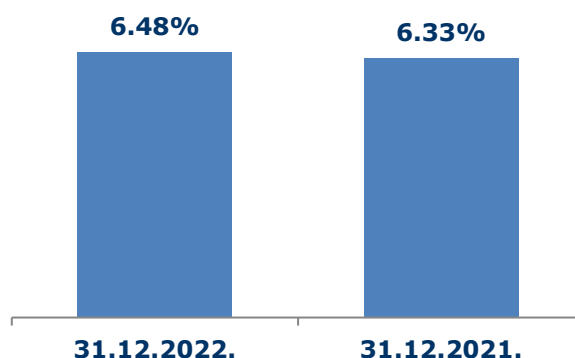
2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA GRUPE, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONA NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE GRUPE (nastavak)

Kretanje bilansne aktive

Ukupna **bilansna suma** Banke na dan 31. decembra 2022. godine iznosi RSD 352.460.758 hiljada i beleži rast u 2022. godini od 10,28% u odnosu na 31. decembar 2021. godine. Ukupna bilansna suma na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2022. godine iznosi RSD 366.783.376 hiljada i beleži rast u 2022. godini od 11,08% u odnosu na 31. decembar 2021. godine.

Tržišno učešće bilansne aktive EBS

Narodna Banka Srbije još uvek nije objavila zvanične bilanse banaka, stoga podaci o neto aktivima tržišta nisu dostupni i očekujemo u toku marta.

Na osnovu naše projekcije očekujemo da je tržišno učešće ukupne aktive Banke u odnosu na ukupnu aktivu bankarskog tržišta uvećano u odnosu na prošlu godinu i da na kraju 2022. godine iznosi 6,5%

Gotovina i sredstva kod centralne banke u 2022. godini, na nivou Grupe, iznose RSD 354.676.245 hiljada dinara, od čega se RSD 54.676.263 odnosi na Banku. Gotovina i sredstva kod centralne banke su zabeležili rast od 39,93% u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu.

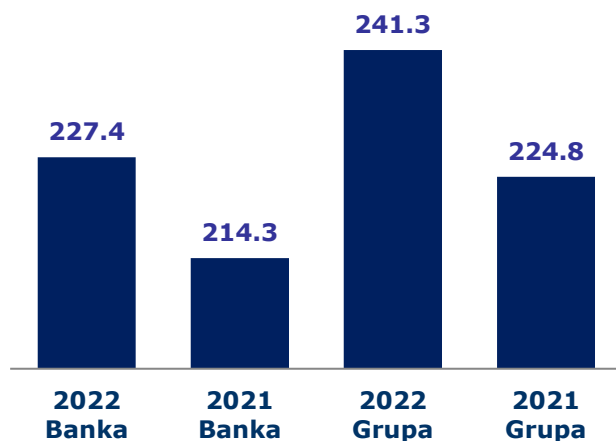
Banka nije imala **Založena finansijska sredstva** u 2021. godini, dok ista u 2022. godini iznosile RSD 6.229.454 hiljada, a celokupni iznos se odnosio na Banku.

Potraživanja po osnovu derivata u 2022. godini, na nivou Grupe, iznose RSD 814.366 hiljada, a celokupni iznos se odnosi na Banku. Potraživanja po osnovu derivata su na dan 31. decembra 2021. godine povećani za 185,29% u odnosu na isti datum 2021. godine.

Hartije od vrednosti u 2022. godini, na nivou Grupe, iznose RSD 55.286.189 hiljade, a celokupni iznos se odnosi na Banku. Hartije od vrednosti su na dan 31. decembra 2022. godine smanjene za 5,49% u odnosu na isti datum 2021. godine.

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA GRUPE, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONA NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE GRUPE (nastavak)

Ukupno dati krediti

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija u 2022. godini, na nivou Grupe, iznose RSD 5.414.498 hiljade, a najznačajniji deo ovog iznosa se odnosi na Banku. Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija su na dan 31. decembra 2022. godine smanjeni za 19,10% u odnosu na isti datum 2021. godine.

Kredit i potraživanja od komitenata na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembar 2022. godine iznose RSD 235.837.684 hiljada, od čega na nivou Banke iznose RSD 217.007.877 hiljada, a na nivou S-Leasinga iznose RSD 18.829.807 hiljada.

Kredit i potraživanja od komitenata na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembar 2022. godine beleže pad od 19,10% u odnosu na isti datum 2021. godine. Kredit i potraživanja od komitenata Banke, na dan 31. decembra 2022. godine ostvarili su pad od 3,39% u odnosu na 2021. godinu.

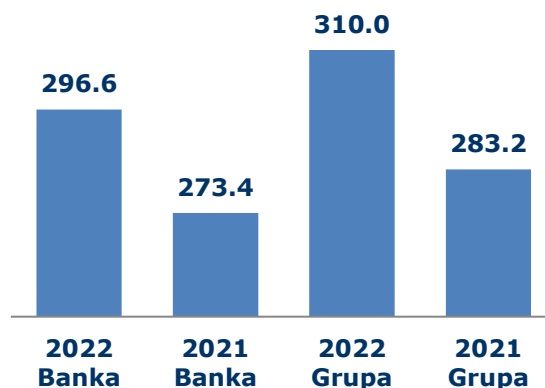
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2022. godine iznose RSD 82.161.390 hiljada, od čega na nivou Banke iznose RSD 68.822.072 hiljada, dok na nivou S-Leasinga iznose RSD 13.339.318 hiljada. Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2022. godine beleže rast od 10,65% u odnosu na isti datum 2021. godine. Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama Banke, su na dan 31. decembra 2022. godine povećani za 6,77% u odnosu na isti datum 2021. godine.

Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2022. godine iznose RSD 227.817.268 hiljada, a najveći deo se odnosi na Banku. Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2022. godine beleže rast od 9,05% u odnosu na isti datum 2021. godine.

Ročna struktura konsolidovanog bilansa stanja na dan 31. decembra 2022. godine je povoljna. Trajni i dugoročni izvori finansiraju stalna sredstva i dugoročna sredstva.

Ukupan kapital Grupe na dan 31. decembra 2022. godine iznosi RSD 43.046.076 hiljada i beleži porast od 13,75% u odnosu na isti datum 2021. godine. Ukupan kapital Banke iznosi RSD 42.404.464 hiljada na dan 31. decembra 2022. godine. Ukupan kapital Banke je u 2022. godini povećan za 13,68% u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupno primljeni depoziti

KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA GRUPE, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONA NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE GRUPE (nastavak)

Dinarski i devizni podbilans Grupe na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. prikazani su kako sledi:

	Konsolidovano					Banka				
	31.12.2022	U %	31.12.2021	U %	% rasta/pada	31.12.2022	U %	31.12.2021	U %	% rasta/pada
AKTIVA										
Aktiva u dinarima	148.822.158	40,57	133.355.878	40,39	11,60	148.562.512	42,15	133.266.124	41,70	11,48
Aktiva u stranoj valuti	217.961.218	59,43	196.833.303	59,61	10,73	203.898.246	57,85	186.331.247	58,30	9,43
Ukupna aktiva	366.783.376	100	330.189.181	100	11,08	352.460.758	100	319.597.371	100	10,28
PASIVA										
Pasiva u dinarima	150.210.343	40,95	134.549.835	40,75	11,64	149.931.098	42,54	133.868.905	41,89	12,00
Pasiva u stranoj valuti	216.573.033	59,05	195.639.346	59,25	10,70	202.529.660	57,46	185.728.466	58,11	9,05
Ukupna pasiva	366.783.376	100	330.189.181	100	11,08	352.460.758	100	319.597.371	100	10,28

Dinarski podbilans aktive Grupe čini 40,57% ukupne aktive i beleži rast od 11,60% u 2022. godini, dok dinarski podbilans pasive Grupe čini 40,95% ukupne pasive Grupe i beleži rast od 11,64% u 2022. godini. Međutim, devizni podbilans aktive Grupe je i dalje značajniji i čini 59,43% aktive i beleži rast od 10,73% u odnosu na prethodnu godinu, dok je devizni podbilans pasive Grupe isto značajniji i čini 59,05% pasive na dan 31. decembra 2022. godine, i beleži rast od 10,70% u odnosu na prethodnu godinu.

Dinarski podbilans aktive Banke čini 42,15% ukupne aktive i beleži rast od 11,48% u 2022. godini, dok dinarski podbilans pasive Banke čini 42,54% ukupne pasive Banke i beleži rast od 12,00% u 2022. godini. Međutim, devizni podbilans aktive Banke je i dalje značajniji i čini 57,85% aktive i beleži rast od 9,43% u odnosu na prethodnu godinu, dok je devizni podbilans pasive Banke isto značajniji i čini 57,46% pasive na dan 31. decembra 2022. godine, i beleži rast od 9,05% u odnosu na prethodnu godinu.

KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA GRUPE, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONA NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE GRUPE (nastavak)

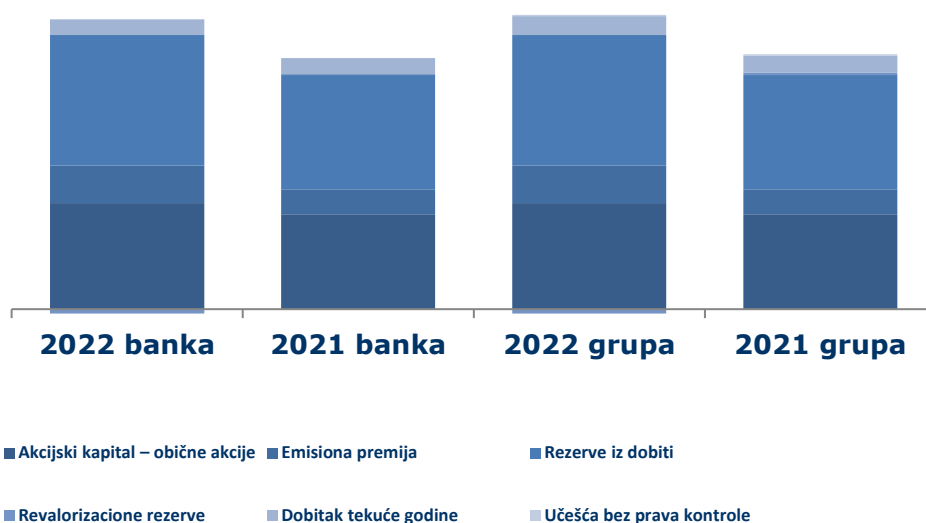
Kapital

Kapital Grupe na dan 31. decembra 2022. iznosi RSD 43.046.076 hiljada (31. decembar 2021. godine: RSD 37.843.491 hiljada). Kapital Banke na dan 31. decembra 2022. godine iznosi RSD 42.404.464 hiljada (31. decembar 2021. godine: RSD 37.300.391 hiljada).

Struktura ukupnog kapitala prikazana je kako sledi:

	Konsolidovano		U RSD hiljada Banka	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Akcijski kapital – obične akcije	15.772.500	14.107.500	15.772.500	14.107.500
Emisiona premija	5.552.654	3.704.504	5.552.654	3.704.504
Rezerve iz dobiti	19.377.943	16.968.156	19.377.317	16.968.156
Revalorizacione rezerve	-642.379	335.787	-642.379	111.070
Dobitak tekuće godine	2.801.565	2.568.379	2.344.372	2.409.161
Učešća bez prava kontrole	183.793	159.165	-	-
Stanje na dan 31. decembra	43.046.076	37.843.491	42.404.464	37.300.391

Struktura ukupnog kapitala banke

Na dan 31. decembar 2022. godine upisani i uplaćeni kapital Banke se sastoji od 1.577.250 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od RSD 10.000 (31. decembar 2021. godine: 1.410.750 običnih akcija pojedinačne nominalne vrednosti 10.000 dinara).

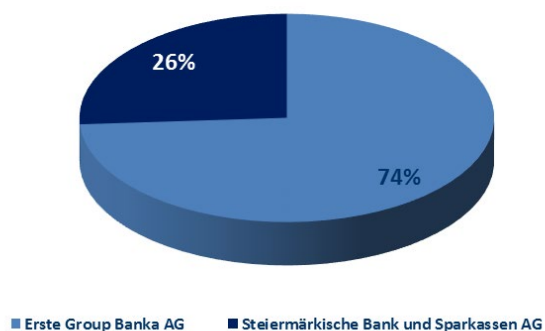
Ukupan kapital Banke na dan 31. decembra 2022. godine iznosi RSD 42.404.464 hiljada i sastoji se od akcijskog kapitala u iznosu od RSD 15.772.500 hiljada, emisione premije u iznosu od RSD 5.552.654 hiljada, rezervi iz dobiti i ostalih rezervi RSD 19.377.317 hiljada, revalorizacionih rezervi u iznosu od RSD (642.379) hiljada i dobitka tekućeg period u iznosu od RSD 2.344.372 hiljada.

KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA GRUPE, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONA NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE GRUPE (nastavak)

Kapital (nastavak)

Struktura akcionarskog kapitala

Većinski akcionar Banke je Erste Group Banka AG, Beč sa učešćem od 74% u akcijskom kapitalu na dan 31. decembra 2022. godine.

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2022. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Broj akcija	Učešće u %
EGB CEPS HOLDING GMBH	1.167.165	74,00%
Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac	410.085	26,00%
Ukupno	1.577.250	100,00%

Kapital S-Leasinga je 75% u vlasništvu Erste bank ad Novi Sad a 25% u Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac, Austrija.

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE

3.1 UVOD

Erste Banka od 2009. godine posluje u skladu sa svojom Strategijom društveno odgovornog poslovanja, definisanom nakon opsežnog istraživanja i analize, koji uključuju analizu konteksta i okruženja u kome Banka posluje, analizu uticaja njenog poslovanja na društvo i životnu sredinu, kao i prikupljanje inputa od strane svih relevantnih zainteresovanih strana, putem različitih kanala kao što su ankete, direktni sastanci i učešće u sektorskim platformama i inicijativama

Takođe od 2009. godine, Banka transparentno predstavlja svoje rezultate objavljivanjem godišnjeg Izveštaja o društveno odgovornom poslovanju pod imenom „Banka to su ljudi“. Od 2011. godine, ovaj izveštaj priprema se prema Global Reporting Initiative (GRI) metodologiji, najsveobuhvatnijoj i globalno najzastupljenijoj metodologiji za izveštavanje o održivosti. Prema sporazumu između GRI i Globalnog dogovora Ujedinjenih nacija (GDUN), izveštaj Banke odgovara na sve zahteve Izveštaja o napretku (*Communication on Progress – COP*) GDUN. Uz to, Izveštaj od 2015. godine donosi i pregled aktivnosti usmerenih na unapređenje rodne ravnopravnosti i osnaživanje žena, u skladu sa Principima Ujedinjenih nacija za osnaživanje žena, čiji je Banka potpisnik. Takođe, od 2017. godine Izveštaj pruža uvid u to kako Banka doprinosi novim Ciljevima održivog razvoja UN-a, pregledom dosadašnjih aktivnosti i rezultata i uzimanjem u obzir svojih uticaja u širem kontekstu održivosti. Izveštaj o društveno odgovornom poslovanju Erste Banke za 2022. godinu biće objavljen do kraja jula 2023. godinu.

Osnovni elementi Strategije društveno odgovornog poslovanja i svi do sada objavljeni izveštaji na srpskom i engleskom jeziku, dostupni su na sajtu Banke: <https://www.erstebank.rs/sr/o-nama/drustveno-odgovorno-poslovanje>.

3.2 BORBA PROTIV KORUPCIJE I PITANJA U VEZI SA PODMIĆIVANJEM

Jedan od ciljeva našeg poslovnog modela jeste obezbeđivanje poverenja u našu Banku. U okviru funkcije usklađenosti poslovanja, pored ostalog, bavimo se i pitanjima prevara i korupcije, kao i sukoba interesa, a sve to s ciljem očuvanja i jačanja poverenja klijenata u našu Banku i očuvanja njene dobre reputacije. Program obuhvata pitanja sigurnosti i bezbednosti i ispunjava sve međunarodne regulatorne zahteve i standarde poštovanja propisa.

Da bismo to obezbedili:

- definišemo standarde i redovne kontrole u svim relevantnim procesima poslovanja da bismo identifikovali i sprečili potencijalno nezakonite ili neetičke prakse i u tu svrhu koristimo odgovarajuće tehničke i upravljačke sisteme;
- identifikujemo, prijavljujemo i ne izvršavamo sumnjive transakcije koje se odnose na pranje novca i finansiranje terorizma, zloupotrebu osetljivih informacija, manipulisanje tržištem i insajdersko trgovanje;
- poznajemo svoje klijente, posluje samo s klijentima koje smo identifikovali u skladu sa propisima i samo u slučajevima kada razumemo poslovanje klijenta;
- identifikujemo, rešavamo i/ili obelodanjujemo sve potencijalne sukobe interesa;
- vodimo striktnu politiku borbe protiv korupcije i podmićivanja, sprečavamo davanje i primanje mita i/ili plaćanja u cilju ubrzavanja poslovnih postupaka;
- definišemo aranžmane koje čine pravila, alati i kanali za njihovo sprovođenje i sankcionisanje, a sve u cilju obezbeđivanja adekvatne sigurnosti i bezbednosti naših zaposlenih, imovine i reputacije;
- svojim klijentima, poslovnim partnerima i posetiocima obezbeđujemo prijatan i siguran ambijent;
- obezbeđujemo redovnu obuku iz oblasti kontrole usklađenosti poslovanja, uključujući redovne obuke u oblasti sprečavanja pranja novca, finansiranja terorizma i ciljanih finansijskih sankcija za sve zaposlene u Banci;
- podstičemo sve zaposlene da obelodane sva pitanja koja izazivaju zabrinutost, pružamo program zaštite uzbunjivača (koji obezbeđuje anonimnost) i kontrolišemo sprovođenje adekvatnih mera ukoliko je došlo do prekršaja, pri čemu poštujemo i štitimo prava pojedinaca;
- potpisali smo Deklaraciju o borbi protiv korupcije Globalnog dogovora UN u Srbiji i posvećeni smo njenoj implementaciji u svakodnevnom poslovanju.

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.2 BORBA PROTIV KORUPCIJE I PITANJA U VEZI SA PODMIĆIVANJEM (nastavak)

Usvojeni interni dokumenti koji se odnose na ovu oblast su:

- Opšti uslovi poslovanja
- Kodeks poslovnog ponašanja
- Statut Erste Bank a. d. Novi Sad
- Procedura za sprečavanje sukoba interesa u Erste Bank a. d. Novi Sad (za Compliance i menadžment banke)
- Politika o poklonima
- Politika sukoba interesa i sprečavanja mita i korupcije
- Politika za upravljanje reputacionim rizikom
- Smernice za merenje reputacionog rizika
- AML program za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma
- Program usklađenosti sa propisima o zaštiti konkurencije
- Politika upravljanja rizikom od finansijskog kriminala
- Whistleblowing pravilnik (Pravilnik o zaštiti uzbunjivača)
- Whistleblowing procedura
- Procedure o utvrđivanju odgovornosti zaposlenih
- Politika nagrađivanja

Da bi se izbegli sukobi interesa, opšti princip kojeg se moraju pridržavati svi zaposleni, a samim tim i članovi odbora Banke, jeste da prepoznaju sukob interesa i izveste o tome Službu Compliance bez izuzetka i bez odlaganja, što je definisano Procedurom upravljanja sukobom interesa i Politikom upravljanja sukobom interesa.

Takođe, u skladu s internim aktima, kada su u pitanju zaposleni Banke i njihove spoljne aktivnosti, saglasnost na njih daje nadležni član Izvršnog odbora, na preporuku Službe Compliance. Kada je u pitanju član Izvršnog odbora, neophodnu saglasnost daje Upravni odbor.

Prevenција prevara i zloupotreba

U Erste Banci postoji odeljenje koje se bavi isključivo sprečavanjem zloupotreba i prevara, Odeljenje upravljanja rizikom finansijskog kriminala (FCM – Financial Crime Management), ali da bi se zloupotrebe predupredile neophodna je konstantna uključenost i podrška svih kolega. Jedan od osnovnih alata za upravljanje internim prevarama jeste prijava sumnje na prevaru – tzv. Whistleblowing (u lokalnoj regulativi nazvano „Uzbunjivanje“) – gde osim klijenata i partnera, prijavu mogu da vrše i zaposleni Banke prvenstveno s ciljem zaštite Banke, pa samim tim i svog radnog mesta i statusa, kao i klijenata Banke. Banka stavlja akcenat na prevenciju prevara i identifikovanje mogućih prevara pre nego što se dogode, dok iz detektovanih slučajeva izvodi zaključke radi daljeg unapređenja procesa koji bi predupredio ovakve događaje, čime se smanjuje broj negativnih efekata, loših plasmana i konačno, utiče da budući proizvodi klijentima budu jeftiniji, a Banka konkurentnija na tržištu.

Banka ima posebno Odeljenje upravljanja rizicima sukoba interesa i HoV čija je nadležnost upravljanje rizicima svih vrsta sukoba interesa koji mogu nastati u vezi sa bankarskim poslovanjem, kao i privatnim aktivnostima zaposlenih, uključujući rizik hartija od vrednosti (securities compliance) i reputacioni rizik. Ustanovljene su posebne politike upravljanja navedenim rizicima koje imaju za cilj zaštitu klijenata u domenu compliance rizika, sprečavanje zloupotrebe tržišta kapitala i za compliance relevantnih informacija koje proističu iz posebnih ovlašćenja.

Uz to, Erste Banka je član Foruma za prevenciju zloupotreba u kreditnim poslovima, čiji je osnovni cilj efikasna zaštita klijenata banaka, pravnih i fizičkih lica, od prevara i zloupotreba u postupku odobravanja i korišćenja kredita, kao i zaštita samih banaka. Članovi Foruma međusobno razmenjuju podatke i informacije relevantne za otkrivanje i sprečavanje prevara. Banka, kao i ostali članovi Foruma, ima obavezu da podatke i informacije do kojih je došla u komunikaciji sa drugim članovima Foruma čuva kao poslovnu tajnu, u skladu sa propisima i aktima poslovne politike Banke. Zaposleni EBS su dali značajan doprinos i u osnivanju lokalnog ogranka najznačajnije svetske asocijacije – ACFE.

U toku 2022, pored standardnih obuka na temu korupcije i testiranja zaposlenih koje se redovno sprovode, Banka je organizovala Security i Fraud konferenciju – najveći događaj te vrste na lokalnom području. Uz učešće više od 150 eksperata iz 6 zemalja, kao proizvod konferencije nastao je materijal koji dodatno pomaže klijentima, zaposlenima, zajednici da se umanje rizici korupcije i sukoba interesa. Pozitivni uticaji ovakvim podizanjem standarda na tržištu, kao i liderstvo u sektorskim inicijativama su poznata karakteristika EBS u ovim oblastima.

Kada je zaštita od korupcije u pitanju, Erste Banka primenjuje takozvanu politiku nulte tolerancije za sva činjenja koja su protivzakonita, uključujući i korupciju. Banka svoje aktivnosti bazira na prevenciji ponašanja koja mogu voditi korupciji, a to su: rizici sukoba interesa, reputacioni rizik i zaštita konkurencije. Banka ima usvojenu „Politiku sukoba interesa i sprečavanja mita i korupcije“ i „Proceduru za realizaciju donacija i sponzorstava“, dokumente koji obuhvataju ovu materiju i po kojima je strogo zabranjen bilo koji vid koruptivnog ponašanja. Politika za sprečavanje korupcije sa nivoa smernica postala je dokument nivoa „A1“, odnosno najviši akt usvojen od Izvršnog i Upravnog odbora, što govori o značaju koji Banka pridaje temi antikorupcije.

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.2 BORBA PROTIV KORUPCIJE I PITANJA U VEZI SA PODMIĆIVANJEM (nastavak)

Prevenција prevara i zloupotreba (nastavak)

Banka posmatra sukob interesa koji proizlazi iz redovnih aktivnosti i u kom su učesnici svesni posledica, te sukob interesa u koji se učesnici dovode s namerom. U ovom kontekstu, razlikuju se dve vrste sukoba interesa: interni – koji se odnosi na zaposlene Banke, i eksterni – koji se odnosi na klijente i poslovne partnere Banke.

Interni sukob interesa koji može ukazivati na korupciju definiše se kao bilo koji sukob koji može nastati, pored ostalog, i kao razlika između privatnih i poslovnih interesa zaposlenog, gde je privatni interes iskazan u novcu, dok je poslovni interes iskazan u lojalnosti poslodavcu, poštovanju klijenata, primeni i pridržavanju svih propisa, očuvanju ugleda poslodavca i sopstvenog ugleda, itd. Mehanizmi kojima se umanjuje ovakva vrsta sukoba interesa jesu podizanje svesti zaposlenih o organizacionoj kulturi i politici Banke u vezi sa činjenjem ovih dela, zatim ukazivanje na posledice u slučaju nastanka ovih dela, te obavezna prijava privatnih poslovnih aktivnosti svih zaposlenih i njihova analiza u domenu sukoba interesa, mogućnost prijave počinilaca ili sumnje na počinioce Whistleblow procesom, primena Politike poklona, kontrole iz domena upravljanja rizicima finansijskog kriminala i generalno sprečavanje sukoba interesa.

Pod eksternim sukobom interesa, Banka podrazumeva sukob interesa klijenta (ili drugog poslovnog partnera) između privatnog interesa za uštedu, povoljnije uslove, lakši i brži način dolaska do novca generalno i interesa za fer poslovanje, poštovanje propisa, poštovanje bankarske institucije itd. Mehanizmi kojima se umanjuje ovakva vrsta sukoba interesa pre svega su analiza reputacionog rizika u vezi sa klijentom i ponovno podizanje nivoa svesti zaposlenih o izbegavanju ovakvih vrsta sukoba interesa, kao i savetovanje zaposlenih o prebacivanju aktivnosti koje mogu voditi sukobu interesa u druge organizacione jedinice, gde se taj sukob ne može iskazati ili se bar može kontrolisati, obuke o posledicama i važnosti prijave sumnje na počinioce, primena Politike poklona, kontrole iz domena upravljanja rizicima finansijskog kriminala i sprečavanja sukoba interesa obavezna primena nezavisnog tenderskog modela ocene dobavljača itd.

U toku 2022. godine sprovedena je analiza rizika od korupcije u svim poslovnim jedinicama Banke. Ova analiza inače se sprovodi na svake dve godine, uz obavezu revidiranja, ukoliko se pojave nove relevantne informacije za procenu. Detektovani rizici odnose se na funkciju prodaje, koja je u interakciji sa klijentima, pa samim tim može dati i primiti bilo koju vrstu podsticaja. Mitigacija rizika vrši se permanentnim obukama, kao i kontrolom poklona koje su zaposleni primili ili poklona datih od strane zaposlenih.

Podizanje svesti zaposlenih i namenske obuke izuzetno su važan deo sistema upravljanja rizicima povezanim sa korupcijom. Za najviše nivoe menadžmenta po potrebi se sprovodi tzv. Tone at the top obuka koja se odnosi na opšte teme povezane sa korupcijom i reputacionim rizikom. Takođe, obuke za menadžment uključuju i e-learning module, kao i posebne prezentacije za specifične pozicije. U toku 2022. godine posebnu ciljanu obuku o antikorupciji, uz polaganje odgovarajućeg testa, imala su sva četiri člana Izvršnog odbora Banke (100%).

Antikorupcijske politike i procedure Banke dostupne su svim zaposlenima preko internog portala, te je obaveza svih zaposlenih da se redovno informišu o novousvojenim dokumentima.

Tema antikorupcije sastavni je deo obuke za sve novozaposlene, koja se sprovodi jednom mesečno i obuhvata obuku o nefinansijskim rizicima, rizicima finansijskog kriminala, opštim odredbama o sukobu interesa, korupciji i reputacionom riziku. Cilj obuke je upoznavanje zaposlenih sa nultom tolerancijom, rizicima, načinima prepoznavanja, načinima prijave i eskalacije slučajeva povezanih s rizikom, relevantnim aktima koje je potrebno poznavati i osobama za kontakt za bilo koje pitanje iz ove oblasti. Obuka se sprovodi u direktnoj komunikaciji korišćenjem prezentacija. Izvršena je integracija obuke o antikorupciji i u sistem e-learninga i e-testiranja kao deo anti-fraud obuke za sve zaposlene periodično, odnosno najmanje na svake dve godine, kao i sistem 'face to face' obuka koje Upravljanje rizicima finansijskog kriminala svake godine drži funkcijama Banke. Obuke o antikorupciji sistemom e-learninga i e-testiranja kao deo anti-fraud obuke vrše se prezentovanjem informacija, te se zatim korišćenjem posebne aplikacije (TEA) vrši testiranje zaposlenih o navedenim temama, sa ciljem jačanja svesti o rizicima, postojanju regulative i akata u kojima se ona nalazi, te merama mitigacije rizika i osobama zaduženim za upravljanje rizicima. U toku 2022. godine o antikorupcijskim procedurama testirano je 86,4% zaposlenih i svi su uspešno položili test. Svim testiranim zaposlenima se nakon kontrole testova, ukazuje na eventualne pogrešne odgovore koju se dali u testu, te se postiže kontinuirana obuka i nakon evaluacije testa.

U oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma, sproveden je regulatorni zahtev i procenjen rizik od pranja novca, finansiranja terorizma i sankcija i predviđene su mere za ublažavanje procenjenih rizika, a sve u cilju zaštite Banke od upliva novca u čije se poreklo sumnja, koji je namenjen finansiranju terorizma ili od zloupotrebe Banke i njenih klijenata od zaobilaženja sankcija koje su obavezujuće u Republici Srbiji i Erste Grupi.

U oblasti sprečavanja sukoba interesa svake godine drže se obavezne obuke za sve zaposlene Banke, uključujući i najviše rukovodstvo, i to opšta obuka za sve zaposlene, i napredna obuka za tzv. jedinice poverljivosti kao organizacione jedinice koje su po prirodi posla u češćem dodiru sa informacijama relevantnim za usklađenost poslovanja, zbog čega postoji veći potencijal sukoba interesa. U 2022. godini ove obuke položilo je 95,5% zaposlenih Erste Banke i 92% zaposlenih u S Leasing-u. Uz to, obuka o sukobu interesa je i sastavni deo svake „Dobro došli u Erste“ obuke, koji prolaze svi novozaposleni Banke.

KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.3 BORBA PROTIV KORUPCIJE I PITANJA U VEZI SA PODMIĆIVANJEM (nastavak)

Prevenција prevara i zloupotreba (nastavak)

Pored jačanja internih kapaciteta, Banka svoje politike i procedure u ovoj oblasti komunicira i klijentima i poslovnim partnerima, sa ciljem sveobuhvatnog pristupa prevenciji rizika usklađenosti. Odredbe povezane sa antikorupcijom i sukobom interesa sastavni su deo Opštih uslova poslovanja, koji su sastavni deo ugovora sa svakim klijentom, a takođe su javno dostupne na veb-sajtu Banke. Sa klijentima i poslovnim partnerima za koje je procenjeno da postoji potreba održavaju se posebni sastanci. Uz to, partneri i klijenti, na zvaničnom sajtu EBS, mogu pronaći obaveštenje u vezi sa njihovim pravima, kao i i-mejl adresu putem koje mogu da prijave svako nedozvoljeno ponašanje zaposlenih Banke. Relevante informacije su partnerima i klijentima dostupne i u godišnjem Izveštaju o društveno odgovornom poslovanju.

Zaštita konkurencije

Slobodna konkurencija i usklađenost poslovanja sa propisima o zaštiti konkurencije ne samo da su važan tržišni princip, već su i čvrsto poslovno opredeljenje i cilj Banke.

Naš pristup ovoj temi podrazumeva da:

- informišemo zaposlene o ponašanju koje narušava slobodnu i fer konkurenciju i zabranjujemo im da sklapaju poslovne dogovore koji narušavaju slobodnu i fer konkurenciju;
- ne zloupotrebljavamo svoj položaj na tržištu i obezbeđujemo da sva poslovna spajanja i povezivanja ispunjavaju sve važeće zahteve koje propisuju antimonopolski zakoni;
- ne kršimo prava trećih lica kada je reč o žigovima i pravima intelektualne svojine, i štitimo sopstvena prava od potencijalne zloupotrebe od trećih lica.

Program o zaštiti konkurencije koji Erste Banka implementira od 2011. godine sadrži nekoliko dokumenata koji se odnose na sledeće ključne celine:

- Fer konkurencija – usklađenost sa principima Zakona o zaštiti konkurencije za zaposlene
- Smernice za sprečavanje korupcije – sastavni deo Anti-Fraud Management Compliance (Upravljanje i koordinacija sprečavanja nepravilnosti i prevara)
- Šta raditi u slučajevima nenajavljenog uviđaja
- Obrazac zahteva za dozvolu uspostavljanja kontakta s konkurencijom
- Procedura postupanja u komunikaciji s regulatornim telima i drugim državnim organima u postupcima posredne i neposredne kontrole.

Upoznavanje sa Programom uključeno je od 2013. godine u redovne obuke svih novozaposlenih „Dobro došli u Erste“. Obuka podrazumeva podizanje svesti o značaju teme zaštite konkurencije i upoznavanje sa štetnim posledicama u slučaju povrede propisa o zaštiti konkurencije.

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.3. UTICAJ PROIZVODA I USLUGA NA DRUŠTVO I ŽIVOTNU SREDINU

Finansijska inkluzija - program „Korak po korak“

U Erste Banci verujemo da preduslovi za inkluzivni i održivi razvoj leže u uklanjanju barijera i unapređenju pristupa finansijskim proizvodima i uslugama za sve građane i sektore društva. Posebno smo fokusirani na inovacije u razvoju preduzetništva koje smatramo stubom ekonomskog rasta i društvenog prosperiteta. Strateški smo usmereni i na podršku razvoju socijalnog preduzetništva u Srbiji, kao jednog od održivih vidova rešavanja društvenih izazova, a pored kreiranja inkluzivnih programa i finansijskih proizvoda i usluga, nastojimo i da unapređenjem finansijske pismenosti stvorimo preduslove za bolju ekonomsku održivost čitavog društva.

„Korak po korak“ je program socijalnog bankarstva Erste Grupe za unapređenje finansijske stabilnosti i prosperiteta u našem regionu. Pružamo prilagođene bankarske usluge ljudima koje konvencionalne banke veoma često ne smatraju atraktivnim klijentima, te ne dobijaju adekvatne usluge.

Program je osmišljen kao podrška početnicima u biznisu za otvaranje radnih mesta, osnaživanju nevladinih organizacija u daljem razvoju našeg društva kao i podrška fizičkim licima s malim prihodima. Da bismo dali šansu našim klijentima da poboljšaju svoju ekonomsku situaciju, nudimo bankarske proizvode poput tekućih i štednih računa, proizvode osiguranja i finansiranje. Davanjem namenskih kredita pomažemo našim klijentima da pokrenu malo preduzeće, finansiraju renoviranje svojih kuća, steknu više obrazovanje, povećaju svoju mobilnost i dobiju pravo na zdravstvenu zaštitu.

Važno je istaći da naše proizvode kombinujemo s finansijskom edukacijom i poslovnim obukama da bismo pomogli klijentima da donesu dobre odluke za njihove finansije. Da bismo obezbedili dugoročni uspeh, imamo stalan mentorski program za podršku savladavanja finansijskih i poslovnih izazova.

Cilj ovog programa jeste da pomogne da se poboljša finansijska stabilnost naših klijenata i da se dodatno podrži region u dostizanju svog potencijala za rast sistematski i održivo.

Samo u 2022. godini kroz program „Korak po korak“ Erste Banka je kreditno podržala 98 startapova i 4 organizacije civilnog društva u ukupnom volumenu od 145.646.707 RSD. Startap klijentima, korisnicima programa obezbedili smo preko 230 sati mentorske podrške, dvostruko više nego u prethodnoj godini.

Gotovinski kredit za klijente pogođene energetsom krizom

U sklopu inicijative unapređenja finansijskog zdravlja svojih klijenata, Erste Grupa je inicirala uvođenje posebnog kreditnog proizvoda koji bi podržao klijente pogođene energetsom krizom i visokom inflacijom.

U skladu sa tim, EBS je definisala gotovinski kredit sa posebnim uslovima namenjen lojalnim klijentima (koji primaju zaradu/penziju na račun u banci duže od godinu dana), a čiji su finansijski pokazatelji ukazivali na moguću ranjivost u uslovima rastućih cena energenata i troškova života uopšte. Krediti su odobravani maksimalno u visini prosečnih mesečnih primanja sa rokom otplate do 12 meseci uz atraktivnu kamatnu stopu (ispod prosečne godišnje stope inflacije), kako ne bi bili opterećeni ratom kredita tokom grejne sezone.

Ono što je važno jeste da kredit nije definisan kao namenski i da ukoliko su klijenti već obezbedili ogrev ili smatrali da im nije potrebna podrška za plaćanje računa za grejanje, sredstva iz kredita su mogli utrošiti na pokriće drugih troškova domaćinstva.

Zaključno sa 31. decembrom 2022. godine, plasirano je ukupno 153 kredita, ukupnog volumena od 7.927.775 RSD.

Ulaganje u održivi razvoj

Odgovoran pristup finansiranju suštinski je utkan u naše poslovanje i u naše strateško opredeljenje da doprinosimo održivoj budućnosti za naše klijente, zaposlene i zajednicu. Prepoznajući klimatske promene kao jedan od najvećih globalnih izazova današnjeg društva, Erste Banka je u skladu sa svojom Politikom o odgovornom finansiranju i Politikom finansiranja obnovljivih izvora energije posvećena finansiranju različitih projekata energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije. Projekti povezani sa obnovljivim izvorima energije podrazumevaju veoma kompleksne aktivnosti kako za nosioce projekata tako i za finansijske institucije. Finansiranje se zasniva na studijama o uticaju projekata na životnu sredinu u zajednici u kojoj se gradi, odobrenju lokalnih vlasti, usklađenosti sa svim lokalnim zakonima i propisima, kao i na poštovanju specifičnih standarda za finansiranje u ovoj oblasti.

Erste Banka, zajedno sa partnerima iz Evropske banke za obnovu i razvoj, aktivno radi na promovisanju energetske efikasnosti u domaćinstvima, te u skladu sa tim nudi opciju kredita za energetske efikasnosti za fizička lica, koji se može iskoristiti za zamenu stolarije, adaptaciju stambene fasade, kupovinu opreme za grejanje ili drugu namenu koja doprinosi ekonomičnosti i uštedi energije.

Kredit uključuje i finansijski podsticaj u iznosu od 15% do 20% od iznosa kredita za individualne stanove – to je bespovratni novčani iznos koji isplaćuje EBRD uz podršku Evropske unije. Osim toga, sredstva koja se vraćaju finansijskim podsticajem nemaju unapred definisanu namenu – odnosno klijenti ih mogu slobodno koristiti za ostale potrebe svog domaćinstva.

KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.3. UTICAJ PROIZVODA I USLUGA NA DRUŠTVO I ŽIVOTNU SREDINU (nastavak)

Ulaganje u održivi razvoj (nastavak)

Sa svrhom unapređenja energetske efikasnosti, tokom 2022. godine realizovano je 763 kredita fizičkim licima u volumenu od 488.394.919 RSD. Na ovaj način je 763 domaćinstva ugradilo energetske efikasne tehnologije, opremu i materijale u svoje domove u 2022. godini.

Kada je reč o pravnim licima, u septembru 2022. godine, Erste Banka je potpisala sa EBRD-om Ugovor za novu kreditnu liniju „EBRD Sustainable Reboot SME Programme” - linija za energetske efikasnosti i obnovljive izvore energije. EBRD Reboot kreditna linija ima namenu da finansira investicije malih i srednjih preduzeća u Republici Srbiji, koje će potpomoći poboljšanje konkurentnosti i usaglašenosti sa tehničkim standardima EU *acquis communautaire* (Pravnog nasleđa Evropske Unije). Iz ove kreditne linije finansiraju se mnogobrojni projekti solarnih panela, mašina za proizvodnju i rad samih kompanija, proizvodne pogone i slično, kao poboljšanje konkurentnosti krajnjih korisnika, a sve u skladu sa EU direktivama u oblastima socijalne, zdravstvene i zaštite životne sredine.

Ugovor EBRD Reboot Program potpisan je u iznosu od 15.000.000,00 EUR. Iz ove kreditne linije, klijentima su obezbeđena bespovratna sredstva (grantovi), po verifikaciji projekata, u iznosu od 15% od odobrenog kredita.

U 2022. godini za projekte energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije plasirana su sledeća sredstva:

- iz KFW 2014. KL 4.800.000,00 EUR;
- iz EBRD CSP 2021 za OIE 23.084,43 EUR;
- iz EBRD CSP 2021 za EE 2.766.386,17 EUR;
- iz EBRD Reboot 2022 za OIE 943.088,67 EUR;
- iz sredstava banke za EE 9.819.941,18 EUR, a za OIE 10.324.716,55 EUR;

Sredstva su namenjena za mini hidroelektrane, biogasna postrojenja, vetropark, poljoprivrednu proizvodnju i nabavku sirovina neophodnih za rad biogasnih postrojenja.

3.4 RADNA PRAVA I USLOVI U RADNOM OKRUŽENJU

Kao odgovoran poslodavac, Erste Banka pruža moderno, atraktivno i motivišuće radno okruženje za angažovane i posvećene ljude, spremne za učenje i profesionalno usavršavanje. Briga o zadovoljstvu i motivaciji naših zaposlenih na vrhu je prioriteta Banke, uz zagarantovano pružanje jednakih mogućnosti, zaštitu prava i transparentnu komunikaciju.

Sa ciljem da obezbedimo i unapređujemo motivišuće radno okruženje, fokusirani smo na sledeće prioritetne teme:

- Razvoj i usavršavanje zaposlenih
- Bezbednost i zdravlje na radu
- Socijalnu podršku zaposlenima

Naš pristup ovim kompleksnim temama definisan je u strateškim dokumentima Banke, koji se odnose na različite oblasti odgovornosti prema zaposlenima:

- Kodeks poslovnog ponašanja
- Politika zapošljavanja
- Politika obuke i razvoja
- Politika nagrađivanja
- Politika upravljanja učinkom
- Politika diverziteta i inkluzije
- Strategija ljudskih resursa
- Strategija komunikacija
- Pravilnik o bezbednosti i zaštiti zdravlja na radu
- Kolektivni ugovor

KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU**3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)****3.4 RADNA PRAVA I USLOVI U RADNOM OKRUŽENJU (nastavak)**

	EBS		SL	
	HC	%	HC	%
Zaposleni ukupan broj:	1.296		51	
M broj + procenat	327	25%	23	45%
Ž broj + procenat	969	75%	28	55%
Rukovodioci ukupan broj (svi nivoi menadžmenta)	199		8	
M broj + procenat	94	47%	5	63%
Ž broj + procenat	105	53%	3	38%
Starosna struktura svih zaposlenih:				
do 30 god	239		3	
30 do 50	872		45	
iznad 50 god	185		3	
vrsta angažovanja:				
neodređeno	1.107		49	
određeno	189		2	
puno radno vreme	1.294		50	
nepuno radno vreme	2		1	
Izvršni direktori na 31.12.2021	19		4	
muškarci %	11	58%	2	50%
žene %	8	42%	2	50%

Kolektivni ugovor

Kolektivnim ugovorom, koji je u važećem obliku 2020. godine potpisan između Sindikata i Banke, svim zaposlenima Banke zagarantovane su beneficije iznad onih predviđenih Zakonom o radu. Ugovor je rezultat spremnosti obe strane da aktivno rade na unapređenju prava zaposlenih, koji predstavljaju pokretače i snagu promena i unapređenja kojima stalno težimo. Sve oblasti odnosa prema zaposlenima regulisane su ovim dokumentom, od zasnivanja radnog odnosa pojedinca, njegovih prava i obaveza, preko usavršavanja, bezbednosti i zdravlja. Kolektivni ugovor odnosi se na sve zaposlene, a njegov celokupan sadržaj kolegama je dostupan na internom portalu Banke. U 2022. godini Kolektivni ugovor je izmenjen u aspektu definisanja viših iznosa donjeg praga zarade utvrđenih po platnim razredima, u skladu sa povećanjem zarade za sve zaposlene Banke.

Erste Banka obezbeđuje zaposlenima sledeće beneficije:

- Otpremnina pri odlasku u penziju veća u odnosu na zakonski minimum
- Otpremnina u slučaju prestanka radnog odnosa po osnovu viška veća u odnosu na zakonski minimum
- Kolektivno osiguranje zaposlenih od posledica nesrećnog slučaja za vreme obavljanja posla, kao i u vreme dolaska na posao i odlaska s posla
- Naknada štete zbog povrede na radu ili profesionalne bolesti u skladu sa zakonom
- Naknada nužnih pogrebnih troškova članovima uže porodice u slučaju smrti zaposlenog
- Naknada nužnih pogrebnih troškova članovima uže porodice u slučaju smrti zaposlenog, kao i lica s kojim zaposleni živi u zajedničkom domaćinstvu, a nije član uže porodice
- Solidarna novčana pomoć zaposlenom usled duže ili teže bolesti zaposlenog ili člana njegove uže porodice
- Solidarna novčana pomoć zaposlenom zbog teškog materijalnog stanja
- Poklon za Novu godinu deci zaposlenih starosti do deset godina
- Poklon zaposlenom za rođenje deteta
- Jubilarna nagrada povodom provedenih godina rada kod poslodavca
- Poslodavac može zaposlenom da obezbedi jubilaru nagradu i povodom obeležavanja drugog bitnog događaja kod poslodavca
- Porodiljsko odsustvo sa zagarantovanom dinamikom isplate zarada i povratkom na radno mesto
- Pravo na posebnu naknadu za vreme porodiljskog odsustva, odsustva radi nege deteta i posebne nege deteta kao razliku između iznosa naknade zarade koje isplaćuje država i poslednje zarade zaposlenog pre početka odsustva
- Dodatno privatno zdravstveno osiguranje – sistematski pregledi za zaposlene
- Popusti za zaposlene za određene robe i usluge
- Veći iznosi određenih naknada zarada i drugih primanja u odnosu na zakonski određene (uvećana zarada za rad na dan praznika, rad noću, naknada zarade u slučaju privremene sprečenosti za rad itd.)

KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.4 RADNA PRAVA I USLOVI U RADNOM OKRUŽENJU (nastavak)

Bezbednost na radu

O bezbednosti i zdravlju na radu i socijalnoj podršci zaposlenima u Erste Banci brinu Služba ljudskih resursa, Služba upravljanja rizicima bezbednosti i Sindikat, uz podršku svih drugih organizacionih delova Banke.

Služba upravljanja rizicima bezbednosti zadužena je za fizičku zaštitu, tehničku zaštitu, informacionu bezbednost, upravljanje kontinuitetom poslovanja, protivpožarnu zaštitu, vanredne situacije i bezbednost i zdravlje na radu. Od 2019. godine u Banci postoji imenovano Lice za bezbednost i zdravlje na radu, dok je tu funkciju ranije obavljala eksterno angažovana kompanija. Za zaposlene se redovno organizuju obuke o postupanju zaposlenih u slučaju pljačke i drugih vanrednih situacija, obuke o postupanju zaposlenih sa agresivnim klijentima, osnovna obuka zaposlenih iz oblasti zaštite od požara, obuke za pružanje prve pomoći (za koje se osposobljavaju svi rukovodioci i najmanje 2% od ukupnog broja zaposlenih), osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad i obuke o načinu korišćenja Sistema tehničke zaštite. Uz to, procedure, uputstva i saveti komuniciraju se zaposlenima preko internog časopisa Puls.

Bezbednosti i zdravlje na radu u Erste Banci regulisani su Pravilnikom o bezbednosti i zaštiti zdravlja na radu. Uz to, primenjuju se Instrukcija za prijavljivanje povrede na radu, Instrukcija za prijavu nesrećnih slučajeva Wiener osiguranju, i Program osposobljavanja zaposlenih za bezbedan i zdrav rad.

Erste Banka posvećena je promociji zdravlja na radnom mestu radi prevencije bolesti i poboljšanja blagostanja ljudi na poslu. U 2022. godini uvedeno je privatno zdravstveno osiguranje za sve koleginice i kolege u radnom odnosu. Takođe, omogućeni su i pogodniji uslove osiguranja za njihove članove porodice (supružnike i decu). U planu je dalji razvoj ovog benefita, kroz unapređenje polise na osnovu povratnih informacija dobijenih od zaposlenih.

U 2022. godini u Erste Banci je zabeleženo ukupno osam povreda na radu, od kojih su tri bile povrede sa ozbiljnim posledicama. U S- Leasingu nije zabeležena ni jedna povreda.

Kada je reč o bezbednosti i zaštiti života i zdravlja na radu, Kolektivnim ugovorom detaljno su razrađene sledeće teme:

- sprečavanje zlostavljanja na radu (mobing)
- kolektivno osiguranje zaposlenih
- zaštita ličnih podataka
- zaštita materinstva
- posebna nega deteta
- zaštita od otkaza ugovora o radu
- zaštita osoba sa invaliditetom
- obaveštenje o privremenoj sprečenosti za rad

U Kolektivnom ugovoru jasno su definisani pojmovi, tela i organi koji pored Sindikata kontrolišu i sprovode dogovorena prava i obaveze.

Razvoj i usavršavanje

Razvoj i usavršavanje zaposlenih jedan je od najvažnijih strateških prioriteta Erste Banke. Naš pristup razvoju zaposlenih obuhvata obuke i usavršavanje, adekvatno planiranje resursa, definisanje ključnih radnih mesta, upravljanje planom naslednika, principe nagrađivanja i beneficija zaposlenih, upravljanje učinkom i unapređenja. Osim što doprinosi većoj motivaciji i zadovoljstvu naših zaposlenih, ovaj sveobuhvatni pristup omogućava i da konstantno unapređujemo poslovne procese.

Našim zaposlenima na raspolaganju su pažljivo osmišljene strukovne obuke, kao i program celoživotnog obrazovanja i učenja koji im omogućava da stiču neophodna znanja i veštine kojima povećavaju svoju konkurentnost na sve izazovnijem tržištu rada. Pored internih obuka, Erste Banka zaposlenima omogućava upućivanje na eksterne obuke, kao i studentske periode sa garantovanim povratkom na radno mesto. Našim zaposlenima nudimo i mogućnost da se uključe u interno tržište poslova Erste Grupe u svih sedam zemalja, što predstavlja deo naših napora da podstičemo mobilnost unutar Grupe i postanemo najatraktivniji poslodavac na finansijskom tržištu.

Održane obuke u 2022. godini	EBS	SL
Obim obuka (h)	103.111	1538.5
Troškovi (RSD)	33.915.561	4.378.960

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

3.5 UTICAJ OPERACIJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Dugogodišnji strateški pristup Erste Banke zaštiti životne sredine ogleda se u kontinuiranoj proceni uticaja našeg poslovanja – nastojimo da smanjujemo negativne uticaje gde god je to moguće, i da inovativnim rešenjima doprinosimo unapređenju životne sredine i održivosti. Postavljanje ciljeva u oblasti zaštite životne sredine, kao i indikatora za praćenje i načina merenja, sastavni su deo naših procesa planiranja.

Poslovanje Banke usaglašeno je sa svim aktuelnim propisima koji se odnose na zaštitu životne sredine. Pored toga, Banka se u svom poslovanju rukovodi Načelima zaštite životne sredine, Politikom upravljanja energijom Erste Grupe i Procedurom za upravljanje otpadom.

Erste Banka iz godine u godinu prati potrošnju i sprovodi inicijative usmerene na smanjenje potrošnje po svim najznačajnijim parametrima: energija, emisije, voda, otpad, transport. Neke od najznačajnijih mera koje je Banka implementirala tokom proteklih godina jesu:

- Razvoj sistema energetskeg menadžmenta;
- Snabdevanje električnom energijom proizvedenom iz obnovljivih izvora energije;
- Primena ekoloških standarda u uređenju filijala;
- Upotreba sertifikovanih materijala za opremanje i uređenje prostora – korišćenje ekoloških materijala, nameštaja i itisona u obnovi i opremanju objekata;
- Redukovan rad reklamnih obeležja u skladu sa raspoloživim mogućnostima;
- Ugradnja LED rasvete – u dve upravne zgrade postoji kompletno LED osvetljenje;
- Promena sistema grejanja u objektima u kojima je to neophodno;
- Programiranje sistema klimatizacije u skladu s radnim vremenom zaposlenih;
- Zakup i kupovina vozila koja su ekološki prihvatljivija;
- Korišćenje video i telefonskih konferencija sa ciljem smanjenja službenih putovanja;
- Inovacije u sistemu štampanja s ciljem smanjenja potrošnje energije, papira i tonera.

Racionalna upotreba vode

Snabdevanje vodom i odvođenje otpadnih voda vrši se distributivnim sistemom za snabdevanje vodom (vodovod) i odvođenje otpadnih voda (kanalizacija) javnih komunalnih preduzeća za proizvodnju i distribuciju vode i kanalizaciju. Javna komunalna preduzeća za proizvodnju i distribuciju vode i kanalizaciju vrše svakodnevnu kontrolu kvaliteta vode u skladu sa važećom zakonskom regulativom koja je usaglašena sa Direktivama EU i Svetske zdravstvene organizacije.

U nastavku je dat okviran podatak potrošnje vode (m³/godišnje) u skladu sa okvirnim prosekom potrošnje iz prethodnih godina prema formuli, na način na koji se i prati:

*broj zaposlenih * okvirna prosečna potrošnja vode po zaposlenom u m³/godišnje = potrošnja vode u m³/godišnje*

Potrošnja vode u 2022.	
1296 * 9 m ³	= 11.664,00 m ³ /godišnje

Potrošnja energije i emisije

Tokom 2022. godine sprovedene su sledeće inicijative usmerene na poboljšanje energetske efikasnosti:

- Zamena visokonaponskih reklama reklamama novije generacije sa LED tehnologijom i zaključno sa 2022. godinom u 48 filijala su stare reklame zamenjene reklamama novog tipa.
- Obezbeđivanje energetskih pasoša za objekte EBS koji sadrže podatke o energetskom razredu objekta i koji indiciraju potrošnju energije za grejanje na godišnjem nivou. Tokom 2022. godine izrađeni su energetski pasoši za ukupno 10 objekata u kojima posluje Banka.
- Smanjenje potrošnje električne energije optimizacijom broja rasvetnih tela koja imaju ulogu dežurne rasvete u 10 objekata Banke.
- Izvršena je nabavka 2 električna automobila, koji se aktivno koriste.

Potrošnja električne i toplotne energije u 2022.	
Električna energija (KWh)	2.662.217,84
Toplotna energija (KWh)	2.140.975,52
Energetski intenzitet (KWh/m² *)u 2022.	
	195,12 KWh/ m ²

*po metru kvadratnom poslovnog prostora

O Scope 1 i Scope 2 emisijama izveštava se u godišnjem Izveštaju o društveno odgovornom poslovanju Banke, zbog rokova za izračunavanje podataka na nivou Erste Grupe.

KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.5 UTICAJ OPERACIJA NA ŽIVOTNU SREDINU (nastavak)

Racionalna upotreba vode (nastavak)

Emisije koje nastaju kao rezultat transporta za naš sektor poslovanja u redovnim okolnostima predstavljaju materijalni aspekt, pa je tako ova tema među prioritetima Erste Banke. Potrošnja goriva, kao i emisije, prate se i beleže od 2013. godine, uključujući službena putovanja, kao i prevoz zaposlenih. Značaj uticaja određuje se na osnovu sledećih kriterijuma:

- CO₂eq emisija na osnovu pređene godišnje kilometraže i godišnje potrošnje goriva službenih vozila

Smanjenju navedenih uticaja posebno doprinose standardi Erste Grupe koji se odnose na ekološki prihvatljiva vozila, odnosno službena vozila sa ograničenjima CO₂eq koja iznose od 120 do 140 g/km.

Upravljanje otpadom i recikliranje

Odgovorno upravljanje otpadom u Erste Banci regulisano je internim dokumentom Procedura za upravljanje otpadom.

Naše svakodnevne poslovne aktivnosti uzrokuju nastanak znatnih količina papirnog otpada, zbog čega smo fokusirani prvenstveno na smanjenje korišćenja papira i korišćenje sertifikovanog papira, kao i na reciklažu. Od 2009. godine publikacije Banke, uključujući interni časopis Puls i druge publikacije, štampane su isključivo na FSC (Forest Stewardship Council) sertifikovanom papiru, što znači da su drvo, pa tako i papir, dobijeni iz šuma kojima se odgovorno i održivo upravlja. Ovaj sertifikat predstavlja najviši nivo osiguranja kvaliteta i održivosti u šumarstvu, drvnoj industriji i industriji papira.

Kada je reč o reciklaži, Banka nastoji da pozitivno utiče na održivost razvrstavanjem i predajom svog generisanog otpada na reciklažu. Naši poslovni objekti u Novom Sadu i Beogradu opremljeni su kantama za PET ambalažu i stakleni otpad, kao i kutijama za prikupljanje kancelarijske hartije.

Smanjenju generisanog otpada doprinela je i inicijativa iz 2014. godine kada je Banka počela da koristi uslugu štampanja kompanije Konica Minolta, čime je oslobođena obaveze prikupljanja tonera (osim zaliha iz prethodnog perioda). Tako je smanjena i količina iskorišćenog papira.

Podaci o generisanom otpadu u 2022.	
Opasni otpad	3,741t
Neopasni otpad	20,142t

3.6 PODRŠKA LOKALNOJ ZAJEDNICI

Od početka svog poslovanja Erste Banka nastoji da svojim poslovanjem, strateškim partnerstvima i proaktivnim delovanjem doprinese daljem razvoju društva i podigne kvalitet života u zajednicama u kojima posluje. Banka je nastavila da podržava razvoj organizacija civilnog društva, socijalnih preduzeća, starapova, kao i programa i inicijativa iz oblasti kulture i umetnosti, finansijske edukacije i inkluzije, preduzetništva, obrazovanja i sporta.

U skladu sa svojom Strategijom društveno odgovornog poslovanja Erste Banka kontinuirano strateški i proaktivno ulaže u zajednicu osluškujući potrebe, komunicirajući svakodnevno sa svim zainteresovanim stranama prateći savremene trendove održivog razvoja. Podrška Banke je odavno prerasla isključivo finansijsku podršku, i uključila razmenu znanja i iskustava, edukativnu i mentorsku podršku, kao i umrežavanje različitih resursa zarad opšteg dobra. Banka veruje da sinergija različitih resursa daje najbolje rezultate i stoga nastoji da prepozna kvalitetne partnere, ideje, inicijative, programe i podržavajući ih menja društvo nabolje. Banka, takođe, veoma aktivno nastoji da poveže i umreži svoje partnere kako bi pozitivni rezultati programa bili još veći.

Finansijska pismenost

Finansijska pismenost je jedna od najvažnijih veština za 21. vek i veliki izazov današnjeg društva. Nedovoljno finansijski pismeni građani ne mogu da ostvare svoj pun potencijal, finansijski su ranjivi i bez pristupa poslovima koji mogu da obezbede finansijsku stabilnost i prosperitet. Oni koji nemaju pristup finansijskim uslugama i edukaciji često su isključeni iz ekonomskog i društvenog života. Finansijska pismenost omogućava sticanje obrazovanja za dostojne poslove, podstiče razvoj preduzetništva i omogućava mikrofinansiranje, što doprinosi smanjenju rizika od siromaštva i ekonomskom rastu, finansijskoj i društvenoj inkluziji i stabilnosti.

Finansijska pismenost je jedan od stubova Strategije društveno odgovornog poslovanja naše Banke, jer ona nedvosmisleno doprinosi prosperitetu svakog pojedinca, a zatim i društva. Kao finansijska institucija, mi vidimo svoju odgovornost, obavezu i iskrenu želju da pružimo podršku, podelimo znanje i iskustvo, damo savet i osnažimo najširu javnost (građane i početnike u poslu) na polju finansijske edukacije. Doprinoseći edukacijom donošenju zdravih i informisanih finansijskih odluka utičemo na formiranje finansijski zdravog društva.

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.6 PODRŠKA LOKALNOJ ZAJEDNICI (nastavak)

Finansijska pismenost (nastavak)

U želji da se na ovu temu skrene pažnja, otvori prostor za bavljenje njome i strateški pronađe adekvatno mesto u formalnom obrazovanju, Banka je pokrenula kompleksan i sveobuhvatan program – ErsteZnali, koji čine:

- ErsteZnali, edukativna onlajn platforma dostupna svima;
- radionice i događaji na temu upravljanja finansijama i razvoja preduzetništva, sa posebnim fokusom na mlade i žene;
- mentorska i savetodavna podrška za početnike u poslu i buduće preduzetnike/ce;
- poseban deo programa namenjen najmlađima sa ciljem pružanja celokupne podrške za finansijsku edukaciju kroz sve tačke razvoja i obrazovanja.

Platforma za finansijsku edukaciju #ErsteZnali je u toku 2022. godine imala oko 100.000 jedinstvenih poseta. Testovi koje korisnici platforme rade pokazuju napredak svih koji su pristupili edukaciji u proseku za oko 70%. Na radionicama i događajima upravljanja finansijama, u ovoj godini učestvovalo oko 520 učesnika/ca. Evaluacije nakon događaja pokazuju da učesnici/e značajno unapređuju svoje znanje i veštine i da su podigli nivo svoje finansijske pismenosti.

U partnerstvu sa Ministarstvom prosvete pokrenuli smo projekat „Škola novca za osnovca“, sa ciljem uvođenja finansijske pismenosti u osnovno obrazovanje. Pripremljen je plan i program nastave u osnovnim školama prema starosnim uzrastima iz oblasti finansijske pismenosti, organizovana obuka prve grupe nastavnika koji učestvuju, sproveden pilot projekat u 80 škola iz cele Srbije i održana konferencija sa 150 učesnika. Program se nastavlja još tri godine.

U delu neformalnog obrazovanja, ove godine objavljena je edukativna igrica „Čuvari Zmajevog blaga“ koja je nastala na osnovu prethodno izdate knjige, a zatim je osmišljena i dečija predstava. Igrica je dostupna svima putem mobilnog telefona i zabeležila je veliki uspeh sa više od 18.000 preuzimanja do sada. Istoimena predstava je imala 12 veoma zapaženih besplatnih izvođenja u Beogradu, Novom Sadu, Vrdniku, Nišu i Leskovcu.

Program „Korak po korak“ takođe doprinosi razvoju finansijske pismenosti, kroz nekoliko elemenata:

- Onlajn edukativna platforma usmerena je na pomoć u izradi biznis plana. Platforma kombinuje više savremenih tipova sadržaja: prezentacije, video-sadržaje, kolaboracije i sl. kako bi omogućila korisnicima da na njima najprihvatljiviji način steknu potrebna znanja;
- Oflajn radionice definisane po meri i potrebama korisnika programa sa ciljem podizanja njihovih biznis kapaciteta i to u više gradova u Srbiji kako bi pristup bio omogućen što većem broju korisnika;
- Jednogodišnja mentorska podrška na koju svaki korisnik programa ima pravo. Mentori su iskusni preduzetnici iz raznih industrija koji svojim znanjem i iskustvom pomažu novim preduzetnicima da svoje biznise podignu na viši nivo.

Sponzorstva i donacije

Erste Banka nastoji da bude podrška u stvaranju uslova za što kvalitetniji život u svim zajednicama u kojima je prisutna. S obzirom na to da smo svi mi kao organizacije, ali i kao pojedinci, deo šireg okruženja u kojem ne možemo napredovati bez napretka ljudi i organizacija oko nas, strateški smo fokusirani na razvoj i promociju korporativne i individualne filantropije u Srbiji.

Banka strateški podržava organizacije i institucije, programe i inicijative u sledećim oblastima:

- kultura i umetnost,
- popularizacija nauke,
- preduzetništvo,
- finansijsko opismenjavanje i inkluzija
- sport.

Odluke o sponzorstvu se donose i u skladu sa specifičnim pravilima i raspoloživim budžetom za datu godinu. Samo u 2022. godini Banka je na ovaj način podržala preko 50 projekata i programa sa više od 26,6 miliona RSD.

KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.7 POŠTOVANJE LJUDSKIH PRAVA

Pristup poštovanju ljudskih prava definisan je u Kodeksu poslovnog ponašanja Banke koji obavezuje sve članove Izvršnog odbora, rukovodioce svih nivoa i sve zaposlene u Erste Banci. Kodeks svim zaposlenima u Erste Banci služi kao vodič koji definiše šta naša Banka smatra etičnim poslovanjem, prihvaćenim vrednostima i principima, odnosno primerenom poslovnom praksom.

Erste Banka poštuje i promoviše ljudska prava u svim svojim aktivnostima, i ne toleriše nikakav oblik diskriminacije.

Da bismo to obezbedili:

- poštujemo deset principa Globalnog dogovora UN i primenjujemo ih u svim svojim relevantnim poslovnim procesima;
- ne pravimo razliku po osnovu pola, starosti, bračnog stanja, porodičnih obaveza, veroispovesti, političkog uverenja, seksualnog orijentacije, rase, nacionalnosti, društvenog ili etničkog porekla, invaliditeta, fizičkog izgleda ili bilo kojih drugih aspekata koji se ne odnose na naše poslovanje.

Radno okruženje

Zabrana diskriminacije je po bilo kom osnovu apsolutni preduslov i temelj našeg pristupa odgovornosti u radnom okruženju. Uz to, Banka primenjuje načelo pružanja jednakih šansi koje se odnosi na sve faze radnog odnosa – od zapošljavanja do mogućnosti za učenje, razvoj, i napredovanje. Politika zapošljavanja Banke ažurirana je tokom 2019. godine odredbama koje se, između ostalog, odnose na preciziranje principa jednakih mogućnosti u procesu zapošljavanja i čuvanje dokumentacije pribavljene u procesu regrutacije i selekcije.

Banka već godinama ima usvojenu i Politiku diverziteta i inkluzije kojom se naglašava važnost razumevanja i prihvatanja raznolikosti i njenog potencijala, stvaranja jednakih šansi i mogućnost. Ovom politikom se promoviše razumevanje i poštovanje svakog pojedinca, njegovih potencijala, uverenja, ideja, i naglašava se moć sinergija različitosti koja daje bolje rezultate udruženim snagama.

Banka je 2018. godine podržala dokument UN Standardi ponašanja za preduzeća u borbi protiv diskriminacije lezbejki, gej, bi, trans i interseks osoba (LGBTI osoba). Ponosni smo što smo među prvim kompanijama u Srbiji koje su se na taj način javno obavezale da će koristiti svoj uticaj i svoje odnose sa brojnim lokalnim akterima kako bi se založili za ostvarivanje veće ravnopravnosti LGBTI osoba, kako među svojim zaposlenima tako i u čitavom društvu.

Usvojeni principi jednakosti i poštovanja različitosti sastavni su deo obuke „Dobro došli u Erste“, čiji je cilj da upozna sve novozaposlene Erste Banke sa pravima zaposlenih, principima antidiskriminacije, načelom jednakih šansi, i mogućnostima za profesionalni razvoj.

U Erste Banci već više od deset godina postoji Antimobing savetovalište, koje čine zaposleni u Banci iz odbora Sindikata Banke. Savetovalište radi u koordinaciji sa nadležnim telima Ministarstva rada i socijalne politike, Inspekcije rada i Agencijom za sprečavanje zlostavljanja na radu, i prati rešavanje žalbi podnetih po ovom osnovu. Žalbe mogu biti podnete i anonimno.

Interni formalni žalbeni mehanizmi Erste Banke u vezi sa radnim pravima uključuju: imenovana lica za podršku radi zaštite od zlostavljanja na radu, kao i utvrđena lista posrednika u slučaju pokretanja internog postupka zaštite od strane naših zaposlenih i lica angažovanih po bilo kom drugom osnovu. Za slučaj prijave postojanja diskriminacije po bilo kom osnovu imenovano i ADR lice za prijem ovakve informacije i vođenje daljeg postupka u vezi sa njom. Tokom 2022. godine nije bilo žalbi u vezi sa ljudskim pravima.

Takođe, pored zaštite od zlostavljanja na radu i diskriminacije, Banka pruža zaštitu i uzbunjivačima u slučaju otkrivanja informacije o kršenju propisa, kršenju ljudskih prava, vršenju javnog ovlašćenja protivno svrsi zbog koje je povereno, opasnosti po život, javno zdravlje, bezbednost, životnu sredinu, kao i radi sprečavanja štete velikih razmera. Banka je imenovala lice ovlašćeno za prijem informacije i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem, a uzbunjivači uživaju zaštitu u skladu sa zakonom.

Klijenti

Kodeks poslovnog ponašanja obuhvata i definiše pristup različitim oblastima povezanim sa ljudskim pravima: dostupnost proizvoda i usluga, razumljivost i transparentnost, odgovoran marketing, zaštita podataka o ličnosti.

U skladu sa opredeljenjem za podsticanjem finansijske inkluzije u svim aspektima, upravna zgrada u Beogradu, kao i 56 poslovnih jedinica Banke prilagođeno je samostalnom pristupu osoba sa invaliditetom. Time je 63,3% svih naših poslovnih objekata (ukupan broj poslovnih jedinica uključuje i ekspres ekspoziture) pristupačno osobama s invaliditetom. Pored toga, svaka filijala ima mogućnost rada sa klijentima u invalidskim kolicima za stolovima adekvatne visine.

KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.7 POŠTOVANJE LJUDSKIH PRAVA (nastavak)

Klijenti (nastavak)

Zaključno sa 2022. godinom, ukupno 43 filijale imaju taktilne površine na podu, koje osobe s oštećenjem vida jasno vode do najbližeg blagajničkog pulta, broj filijala koje su sa pristupom za osobe u invalidskim kolicima je 30, dok su 22 filijale opremljene induktivnim petljama koje omogućavaju direktnu neometanu komunikaciju blagajnika s osobama sa slušnim aparatima novije generacije.

Kada je reč o marketinškim kampanjama, Kodeks propisuje da se one moraju zasnivati na poštovanju i ne smeju sadržati slike ili poruke koje su uvredljive ili neprikladne. Uz to, naši marketinški materijali su jasni, izbalansirani, verodostojni i ne dovode u zabludu.

Erste Banka poštuje pravo svojih klijenata na privatnost i podacima o klijentima rukuje poverljivo i sa maksimalnom pažnjom.

Da bismo to obezbedili:

- garantujemo maksimalnu poverljivost prilikom sakupljanja, obrade i čuvanja podataka o klijentima;
- ne obelodanjujemo poverljive informacije o klijentima bez njihove saglasnosti izuzev ukoliko je takvo obelodanjivanje obavezno po zakonu;
- zahtevamo od svih zaposlenih da striktno poštuju pravila poverljivosti, čak i po prestanku radnog odnosa;
- ne zloupotrebjavamo podatke o klijentima;
- zahtevamo da i naši dobavljači (pružaoci usluga) prihvate naše standarde privatnosti i zaštite podataka.

Prigovore u vezi sa bilo kojom od navedenih tema, klijenti Erste Banci mogu uputiti na sledeće načine:

1. U filijalama Erste banke popunjavanjem formulara "Važno nam je Vaše mišljenje" odnosno Obrasca za zaštitu prava u vezi sa podacima o ličnosti.

2. Putem mejla na sledeće adrese:

zalbe.stanovnistvo@erstebank.rs

zalbe.preduzeca@erstebank.rs

dpo@erstebank.rs

(isključivo kod prigovora vezanih za zaštitu podataka o ličnosti i sa email adrese koju je klijent prijavio Banci kao kanal komunikacije)

3. Poštom na adresu:

Erste Bank a.d. Novi Sad

Direkcija Marketinga / Sektor marketinga i komunikacija

Milutina Milankovića 3a; 11070 Novi Beograd

Informacija o kanalima komunikacije dostupna je klijentima na veb-sajtu Banke.

Sistem upravljanja žalbama Erste Banke uključuje Proceduru za upravljanje prigovorima i reklamacijama, Proceduru – proces podnošenja prigovora korisnika usluge osiguranja, i uputstvo za aplikaciju Repozza, zahvaljujući kojoj se svi prigovori klijenata, kao i njihove pohvale i sugestije objedinjuju na jednom mestu, odakle se brže procesuiraju prema nadležnim delovima Banke. Nakon evidentiranja žalbe, nadležne službe proveravaju sve klijentove navode i, nakon svih provera, klijentu se prosleđuje odgovor. Tokom 2022. godine nisu zabeleženi ni slučajevi povrede privatnosti klijenata i žalbe u vezi s gubitkom ličnih podataka o klijentima, niti žalbe u vezi s poštovanjem ljudskih prava.

Dobavljači

Imajući u vidu kompleksne i međusobno povezane uticaje svojih poslovnih aktivnosti, Erste Banka nastoji da predupredi potencijalne negativne indirektno uticaje na društvo i životnu sredinu.

Odluke o nabavci, na nivou Erste Grupe i lokalno, podrazumevaju i procenu društvenih i ekoloških uticaja koja se sprovodi popunjavanjem Supplier Audit Questionnaire (SAQ) upitnika za dobavljače čiji promet prelazi 100.000 EUR. Ovaj upitnik primenjuje se od aprila 2014. godine kako bi se osiguralo da dobavljači s kojima sarađujemo poštuju naše standarde, a upitnik osigurava potpunu transparentnost i omogućava blagovremenu procenu i identifikaciju rizika pre potpisivanja ugovora s dobavljačima.

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.7 POŠTOVANJE LJUDSKIH PRAVA (nastavak)

Dobavljači (nastavak)

SAQ upitnik obuhvata sledeće teme koje se odnose na uticaj dobavljača na ljudska prava: prakse zapošljavanja, prakse vezane za bezbednost i zdravlje na radu, diskriminacija i incidenti u radnom okruženju (kao što su uznemiravanje ili zlostavljanje na verbalnoj, psihološkoj, fizičkoj ili seksualnoj osnovi), pravo na udruživanje i kolektivno pregovaranje, naknade i kompenzacije, radni sati, postojanje žalbenih mehanizama, uticaj na lokalnu zajednicu, rizik od korupcije, zaštita konkurencije, usklađenost sa propisima, postojanje žalbenih mehanizama, dečiji rad, diskriminacija, prisilni rad.

Od ukupno 79 dobavljača koji su imali promet preko 100.000 EUR u 2022. godini, 70 dobavljača, odnosno 89%, podvrgnuto je analitičkom pregledu u vezi sa ljudskim pravima.

4. SVI VAŽNIJI POSLOVNI DOGAĐAJI KOJI SU NASTUPILI NAKON PROTEKA POSLOVNE GODINE ZA KOJU SE IZVEŠTAJ PRIPREMA

Nije bilo drugih događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanja u konsolidovanim finansijskim izveštajima na dan 31. decembra 2022. godine.

5. OPIS OČEKIVANOG RAZVOJA U NAREDNOM PERIODU

Erste Bank a.d. Novi Sad kao bankarska grupa (u daljem tekstu Grupa) želi da ostane jedna od vodećih banaka u Srbiji koja pruža finansijske usluge fizičkim i pravnim licima. Ovaj cilj Grupe namerava da ostvari putem tri prioriteta koje je definisala Erste Grupa, a to su: visok kvalitet podataka, rast poslovanja u segmentu poslova sa stanovništvom i pravnim licima, kao i jasno upravljanje i rukovođenje.

U segmentu poslova sa stanovništvom, Grupa razvija dugoročnu saradnju sa klijentima stalnim unapređenjem proizvoda i usluga, snažnim prisustvom na domaćem tržištu preko mreže filijala i alternativnih kanala distribucije, sa ciljem ispunjenja potreba klijenata i većeg zadovoljstva zaposlenih, što treba da se reflektuje u unapređenju korisničkog iskustva, kontinuiranom i zdravom rastu, kao i u povećanju profitabilnosti.

U pogledu poslova sa pravnim licima, Grupa namerava da nastavi da bude pouzdan i dugotrajan partner sa svojim klijentima, što se može ostvariti visokim kvalitetom i diversifikacijom finansijskih usluga, kao i profesionalnim odnosom prema klijentima u ovom segmentu, što će dovesti do ostvarivanja što veće profitabilnosti sa što nižim rizikom.

Grupa kontinuirano, kroz Strategiju upravljanja rizicima, ali i drugim poslovnim strategijama, definiše ciljani profil izloženosti rizicima i strukture portfelja sa prevashodnim ciljem održivosti poslovanja na dugi rok, usklađenosti sa domaćim regulatornim zahtevima i usaglašenosti sa standardima Erste Grupe.

Uspeh Grupe uveliko zavisi i od poverenja koje naši klijenti, akcionari, naši zaposleni i javnost imaju u kapacitete rada i integritet Grupe, odnosno Erste Grupacije. Ovo poverenje je zasnovano na usklađenosti poslovanja sa svim važećim zakonskim, regulatornim i internim propisima, kao i standardima Erste Grupe, ali i na poštovanju tržišnih standarda i pravila ponašanja u svim poslovnim aktivnostima Grupe.

Grupa vodi računa o stručnom osposobljavanju i usavršavanju svojih zaposlenih, a naročito onih koji obavljaju poslove identifikacije, merenja i praćenja rizika, uzimajući u obzir obim, vrstu i izloženost rizicima poslova koje Grupa obavlja, kao i rizični profil Grupe.

Erste Bank a.d. Novi Sad će nastaviti da pruža sveobuhvatnu podršku stanovništvu i privredi Srbije prilikom ostvarivanja njihovih finansijskih potreba i ciljeva. Principi poslovanja koji podrazumevaju fokusiranje na stalno poboljšanje usluge klijentima, te konstantno unapređivanje unutrašnje organizacije i efikasnosti, i ubuduće će činiti osnovu poslovanja Grupe.

Misija Grupe:

Posvećeni smo poboljšanju kvaliteta života ljudi i zajednica tako što podstičemo finansijsku stabilnost, sigurnost i prosperitet - iskreno, pravedno i sa poštovanjem.

Naše vrednosti:

ODGOVORNOST

– preuzimamo odgovornost za razvoj Grupe i nas samih

PODRŠKA

– slušamo, razumemo i pomažemo

POVERENJE

– držimo datu reč i gradimo kvalitetne odnose

INOVATIVNOST

– podstičemo novo i stalno unapređujemo postojeće

STVARANJE

– stvaramo vrednost za naše klijente, akcionare i nas same

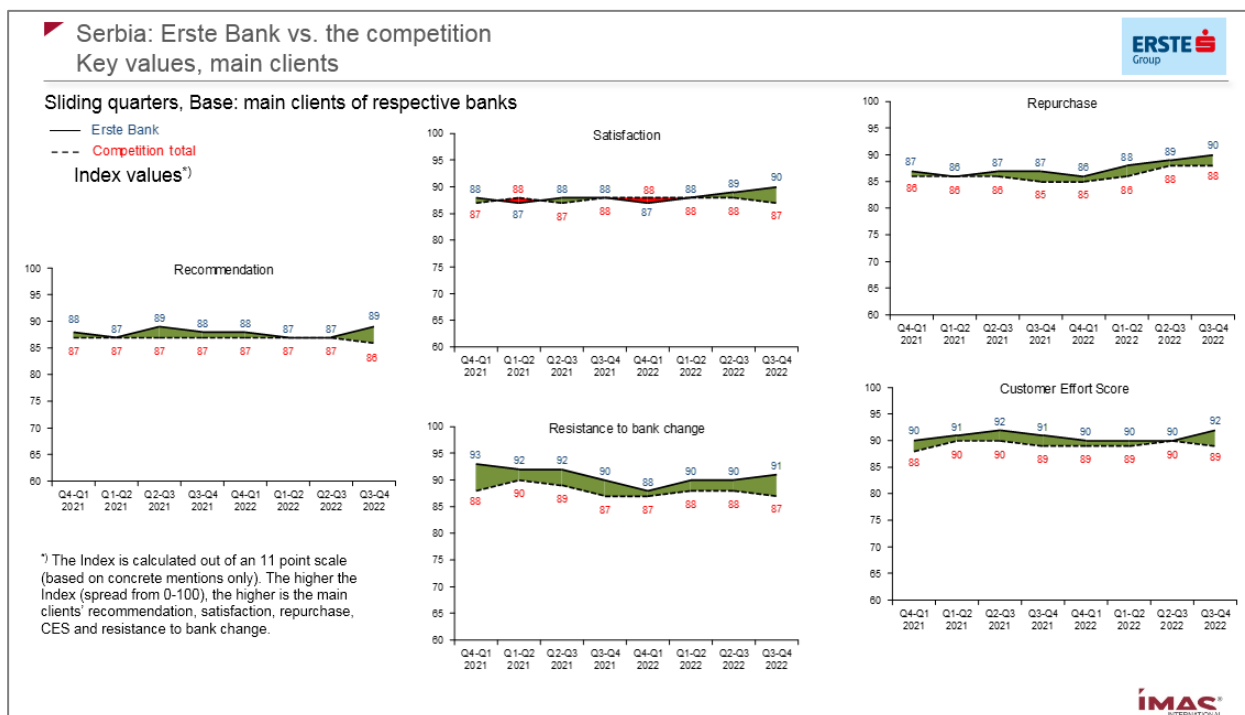
Detaljna i precizna implementacija Strategije vrši se kroz Akcioni plan, godišnje budžete, Kreditne politike, Cenovne pravilnike i dr. dokumenta Grupe.

6. AKTIVNOSTI NA POLJU ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA ZA 2022. GODINU

Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoje su prikazane za Banku, kao nosioca Grupe.

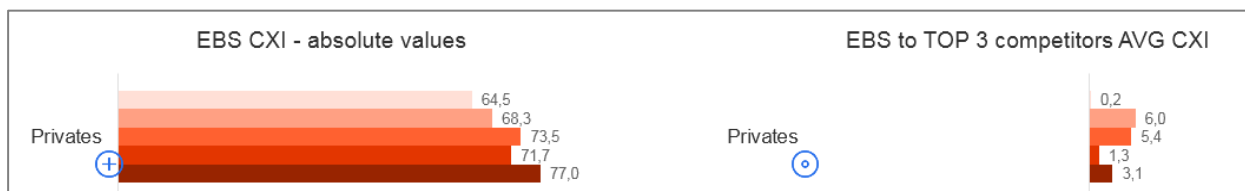
Banka je u toku 2022. godine nastavila da redovno sprovodi istraživanja tržišta i analizira rezultate kvantitativnih i kvalitativnih istraživanja o nivou kvaliteta servisne usluge kako na nivou tržišta, tako i na nivou Banke i posebnih poslovnih jedinica banke. Uz angažovanje nezavisnih agencija za istraživanje tržišta sprovode se merenja i analize nivoa zadovoljstva i lojalnosti klijenata Erste Banke i drugih banaka, kao i kvaliteta procesa u Erste banci.

Putem „**Banking Market Monitor**“ istraživanja Erste Banka meri 6 ključnih parametara kvaliteta usluge kako kod svojih klijenata, tako i kod klijenata konkurentskih banaka. Parametri kvaliteta usluge koji se mere su: poverenje, zadovoljstvo, preporuka, jednostavnost poslovanja sa bankom, ponovna kupovina i verovatnoća promene banke. **Na svih 6 posmatranih parametara kvaliteta usluge Erste Banka beleži rezultat koji je iznad proseka konkurencije ili na istom nivou.** Na ovaj način Erste Banka konstantno meri svoje performanse u odnosu na tržište, i kroz aktivnosti koje sprovodi na unapređenju iskustva klijenata radi na jačanju svoje pozicije među bankama liderima u domenu zadovoljstva klijenata.

Na osnovu rezultata dobijenih putem „**Banking Market Monitor**“ istraživanja Erste Banka računa indeks zadovoljstva klijenata – **CXI** (Customer Experience Index). Posmatrano na nivou banke (uključeni segment stanovništva) **Erste Banka je na prvom mestu na tržištu po CXI u 2022. godini** uz prednost od +3,1 u odnosu na Top 3 konkurenta.

Customer Experience Index –

6. AKTIVNOSTI NA POLJU ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA ZA 2022. GODINU

Erste Banka sprovodi i Istraživanje zadovoljstva klijenata pruženom uslugom odmah nakon određenog događaja (**event-triggered istraživanja**). Događaji koje posmatramo su otvaranje računa (dinarski i devizni), polaganje depozita, odobrenje keš kredita, odobrenje stambenog kredita i odobrenje kredita za mala preduzeća i preduzetnike. U roku od nedelju dana nakon što je klijentu pružena jedna od gore navedenih proizvoda/usluga **pružamo im mogućnost da odmah, direktno iskažu svoje (ne)zadovoljstvo uslugom** i time nam pomognu da unapredimo naš kvalitet usluge. Na nedeljnom nivou Erste Banka prati odgovore klijenata i reaguje na adekvatan način.

Podršku klijentima Banka pruža svojim klijentima i kroz svoj napredni sistem upravljanja i rešavanja prigovora u kojem je kvalitet rešavanja prigovora na prvom mestu. I u 2022. godini Banka se izdvaja od konkurencije po brzini rešavanja prigovora. Na osnovu analize i merenja u toku 2022. godine 79,56% prigovora je rešeno u roku od 7 dana. Cilj Banke je konstantno unapređenje kvaliteta servisne usluge po kojoj je Banka prepoznata kao vodeća Banka na bankarskom tržištu Srbije.

BRZINA REŠAVANJA PRIGOVORA, REKLAMACIJA I PRITUŽBI NA SERVISNU USLUGU NA NIVOU BANKE				
U PERIODU OD 01.01. DO 31.12.2022. GODINE				
Do 24h	Do 7 dana	Do 30 dana	Preko 30 dana	Ukupno
64,48%	15,08%	18,97%	1,47%	100%

Napomena: u okviru zavisnog društva S Leasinga nije bilo pisanih prigovora u 2022. godini.

Uz kontinuirano proučavanje potreba i očekivanja klijenata, Banka u okviru svoje organizacije sistemski meri i unapređuje zadovoljstvo klijenata i koristi ga kao stalni alat za unapređenje kvaliteta internih procesa i servisne usluge.

7. IZLOŽENOST RIZICIMA

Funkcije praćenja i upravljanja rizicima su u nadležnosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom, kao posebnih organizacionih jedinica u Banci. Politike upravljanja rizicima, strategija upravljanja rizicima kao i strategija upravljanja kapitalom povezane su sa strategijom Grupe, a obuhvataju definisanje vrste rizika, načine upravljanja tim rizicima kao i stepen rizika koje je Grupa voljna da prihvati kako bi postigla svoje poslovne ciljeve. Posebna pažnja se poklanja punoj usklađenosti sa relevantnim propisima Narodne Banke Srbije (NBS).

Odgovornosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom obuhvataju sledeće:

- Identifikovanje i merenje odnosno procena izloženosti Grupe prema pojedinim vrstama rizika;
- Praćenje rizika, uključujući njihov nadzor i kontrolu, izradu analiza i izveštaja o visini pojedinih rizika, njihovim uzrocima i posledicama;
- Merenje odnosno procena kao i upravljanje rizičnim profilom Grupe i adekvatnosti kapitala;
- Praćenje parametara koji utiču na poziciju izloženosti Grupe rizicima, prevashodno uključujući upravljanje i optimizaciju kvaliteta aktive i troška rizika;
- Razvijanje i primena kvantitativnih modela za upravljanje rizicima kao elemenata u procesu naprednog poslovnog odlučivanja i određivanja cene rizika;
- Izrada strategija i predloga limita izloženosti Grupe po pojedinim vrstama rizika i njihova kontrola;
- Kvantifikovanje uticaja promena u ekonomskom ciklusu ili stresnih događaja na finansijski položaj Grupe;
- Procena rizičnosti uvođenja novih proizvoda i eksternalizacije aktivnosti;
- Izrada metodologija, procedura i politika za upravljanje rizicima u skladu sa važećom zakonskom regulativom, standardima Erste Grupe, dobrom poslovnom praksom i posebnim potrebama Grupe;
- Razvoj i implementacija različitih tehničkih platformi i alata;

Grupa adekvatno identifikuje rizike kojima je izložena i u skladu sa tim sprovodi aktivnosti upravljanja istim, nastojeći da ih izbegne ili svede u prihvatljive okvire.

Upravljanje rizicima u Banci u periodu od 01.01. do 31.12.2022. godine sprovedeno je uspešno što se pre svega ogleda u pravovremenom izdvajanju dodatnih rezervacija za očekivane gubitke koji će nastati usled COVID-19 krize, zatim usaglašenosti poslovanja sa regulatornim zahtevima za moratorijum, definisanim politikama i procedurama za upravljanje rizicima kao i njihovom kontinuiranom poboljšanju, stalnom fokusu Upravnog i Izvršnog odbora na kvalitetnom upravljanju rizicima, korišćenju savremene tehnologije u radu Grupe i njenom kontinuiranom unapređenju, kao i usvojenoj kulturi upravljanja rizicima od strane zaposlenih u Banci.

Prema poslednjoj sprovedenoj analizi procene materijalne značajnosti, Grupa je u svom poslovanju izložena sledećim materijalno značajnim rizicima:

- Kreditni rizik (uključujući rizik neizmirenja obaveza, kreditno-kamatni rizik, rizik koncentracije kreditnog rizika i kreditno-devizni rizik);
- Tržišni rizik u knjizi trgovanja;
- Kamatni rizik u bankarskoj knjizi;
- Operativni rizik;
- Rizik likvidnosti;
- Strateški rizik;
- Rizik usklađenosti poslovanja (eng. *Compliance Risk*);
- Reputacioni rizik;
- Makroekonomski rizik (transverzalni rizik koji se odražava na sve prethodno navedene tipove rizika).

Bez obzira što Grupa obračunava kapitalne zahteve prema Stubu 1 i Stubu 2 za devizni rizik, rizik druge ugovorne strane i rezidualni rizik, isti nisu ocenjeni kao materijalno značajni rizici u okviru poslednje sprovedene procene materijalne značajnosti rizika.

7. IZLOŽENOST RIZICIMA (nastavak)

Za materijalno značajne rizike (osim onih rizika koji se u okvir za upravljanje rizicima uključuju kroz precizno uspostavljen sistem praćenja i limita ili kroz stres testiranje) Grupa kvartalno sprovodi procenu interne adekvatnosti kapitala u skladu sa relevantnim metodologijama i standardima prilikom računanja kapitalnih zahteva i internog kapitala koji Banci stoji na raspolaganju za apsorbovanje tih rizika.

Pored toga, Grupa kontinuirano na osnovu NBS odluke iz oblasti adekvatnosti kapitala obračunava kapitalne zahteve i kapital prilikom računanja pokazatelja adekvatnosti kapitala. U skladu sa navedenim, kapitalni zahtev za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i za rizik izmirenja/ isporuke po osnovu slobodnih isporuka se obračunava prema standardizovanom pristupu kao i kapitalni zahtev za cenovni rizik uz primenu metoda dospeća i kapitalni zahtev za operativni rizik primenom pristupa osnovnog indikatora i kapitalni zahteva za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti primenom standardizovanog pristupa.

Adekvatnost kapitala izračunata je kao odnos regulatornog kapitala i rizične aktive, na dan 31. decembra 2022. godine. Grupa je dužna da održava minimalne pokazatelje adekvatnosti kapitala propisane od strane Narodne banke Srbije (8% za adekvatnost kapitala, 6% za adekvatnost osnovnog kapitala i 4,5% za adekvatnost osnovnog akciskog kapitala), kao i da ispunjava zahteva za kombinovani zaštitni sloj kapitala. Pored zahteva definisanih u vidu minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala i zaštitnih slojeva kapitala, Grupa je u obavezi da ispunjava i dodatni regulatorni minimalni kapitalni zahtev, definisan u procesu sveobuhvatne supervizorske procene (Supervisory Review and Evaluation Process - SREP). Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke na dan 31. decembra 2022. godine iznosi 20,01%. Na konsolidovanoj osnovi pokazatelj adekvatnosti kapitala 31. decembra 2022. godine iznosi 16,87%.

Likvidnost Grupe se prati i kontroliše kroz obezbeđenje kontinuirane sposobnosti Grupe da se obezbede likvidna sredstva za isplatu depozita klijenata, finansiranje rasta aktive i operativnog poslovanja, kao i za izmirenje ostalih ugovornih obaveza. Grupa je u periodu od 01.01. do 31.12.2022. godine imala pokazatelj dnevne likvidnosti i pokazatelj pokrića likvidnom aktivom iznad zakonom propisanog nivoa.

Banka/Grupa svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze, kao i da njeni komitenti raspolažu svojim sredstvima u skladu sa ugovorenim rokovima.

Upravljanje rizikom promene kamatnih stopa Banka/Grupa ima za cilj optimizaciju odnosa ovih uticaja u smislu uticaja na neto prihod od kamate sa jedne, i ekonomsku vrednost kapitala sa druge strane. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom upravlja ročnom usklađenošću aktive i pasive na osnovu: smernica Erste Group Bank AG, makroekonomskih analiza i predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti, analize i predviđanja trendova kamatnih stopa na tržištu za različite segmente aktive i pasive.

Devizna pozicija Grupe kao rizik da će doći do promene vrednosti finansijskih instrumenata i negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promena deviznog kursa, je u toku 2022. godine bila ispod maksimalno propisanog nivoa otvorene devizne pozicije. Pokazatelj deviznog rizika Grupe na dan 31. decembra 2022. godine iznosi 3,39% kapitala Banke, što je znatno ispod propisanog maksimuma od 20% kapitala. Pokazatelj deviznog rizika na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2022. godine iznosi 1,40% kapitala Grupe.

KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU**7. IZLOŽENOST RIZICIMA (nastavak)****Pokazatelji poslovanja Grupe– usaglašenost sa zakonskim pokazateljima**

Grupa je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona. U periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine, Grupa je kontinuirano ostvarivala propisane pokazatelje poslovanja.

Pokazatelji poslovanja	Propisani	31.12.2022.	31.12.2021.
1. Kapital	Minimum EUR 10 miliona	EUR 381.531.188	EUR 314.166.819
2. Adekvatnost kapitala	Minimum 8%	20,01	18,25
3. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	Minimum 6%	16,87	16,51
4. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	Minimum 4,5%	16,87	16,51
5. Ulaganja Grupe	Maksimum 60%	7,09	8,76
6. Izloženost prema licima povezanim sa Grupom	bez limita	4,57	10,81
7. Veliki i najveći mogući krediti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	27,58	68,69
8. Likvidnost:			
– pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,8	2,11	1,30
– uži pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,5	1,98	1,18
9. PPLA	Minimum 100%	156,53	168,43
10. Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20%	3,39	1,32
11. Izloženosti Grupe prema grupi povezanih lica	Maksimum 25%	16,61	19,46
12. Izloženosti Grupe prema licu povezanim sa bankom	bez limita	3,90	9,73
13. Ulaganja Grupe u lica koja nisu u finansijskom sektoru	Maksimum 10%	0,06	0,07

KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

8. SVI ZNAČAJNIJI POSLOVI SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Grupa ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima i drugim povezanim licima. Grupa ulazi u odnose sa matičnim pravnim licem – većinskim akcionarom Erste Group Banka AG, drugim akcionarom i ostalim članicama Erste grupe. Na dan 31. decembra 2022. godine, zbir neto izloženosti prema licima povezanim sa Grupom iznosi 4,93% kapitala Grupe.

Grupa licima povezanim sa Grupom nije odobravalala uslove koji su povoljniji od uslova odobrenih licima koja nisu povezana sa Grupom, u skladu sa članom 37. Zakona o bankama.

Novi Sad, 06. marta 2023. godine

Odobreno od rukovodstva Erste Bank a.d. Novi Sad

Stevan Čomić
Direktor Sektora
računovodstva i kontrolinga

Suzan Tanriyer
Član Izvršnog
odbora

Jasna Terzić
Predsednik Izvršnog
odbora